

Dobré fungovanie sociálne zodpovedného verejného obstarávania: 71 prípadov osvedčených postupov

Máj 2020

#WeBuySocialEU

**Europe Direct je služba, ktorá vám pomôže nájsť odpovede
na otázky o Európskej únii.**

Bezplatné telefónne číslo (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

PRÁVNE UPOZORNENIE

V tejto publikácii sa uvádzajú informácie a názory jej autora (autorov), ktoré nemusia predstavovať oficiálne stanovisko EASME ani Komisie. EASME ani Komisia nemôžu zaručiť presnosť údajov uvedených v tejto štúdii. EASME, Komisia ani žiadna iná osoba, ktorá koná v ich mene, nezodpovedá za prípadné použitie informácií uvedených v tomto dokumente.

Viac informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete (<http://www.europa.eu>).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2020

ISBN 978-92-9202-958-6

doi: 10.2826/844552

© Európska únia, 2020

AUTORI

Philipp Tepper (resp.), Ashleigh McLennan, Rafael Hirt, Peter Defranceschi, ICLEI – Miestne samosprávy za udržateľnosť a Valentina Caimi, Alexander Elu, AEIDL – Európska asociácia pre informácie o miestnom rozvoji. S podporou organizácií Public Procurement Analysis, Dialog Makarna a Social Economy Europe.

EURÓPSKA KOMISIA

Výkonná agentúra pre malé a stredné podniky (EASME)

Odbor A – COSME, Horizont 2020 pre MSP a ENRF

Oddelenie A.1 – COSME

E-mail: EASME-COSME-ENQUIRIES@ec.europa.eu

Európska komisia

B-1049 Brusel

Obsah

Obsah

ÚVOD (SK).....	4
ČO JE SOCIÁLNE ZODPOVEDNÉ VEREJNÉ OBSTARÁVANIE?.....	4
ČO OBSAHUJE TENTO SÚBOR OSVEDČENÝCH POSTUPOV?.....	5
HLAVNÉ VÝSLEDKY	5
PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE.....	9
ODVETVIE 1. Upratovacie služby a služby správy budov	10
ODVETVIE 2. Stavebníctvo.....	48
ODVETVIE 3. Stravovacie služby a zásobovanie potravinami.....	73
ODVETVIE 4 – Nábytok.....	94

ÚVOD (SK)

Sociálne zodpovedné verejné obstarávanie (SZVO) znamená dosahovanie pozitívnych sociálnych výsledkov pri zadávaní verejných zákaziek. Verejné obstarávanie ovplyvňuje veľký počet ľudí, či už ako používateľov verejných služieb, ako pracovníkov zapojených do procesu výroby a dodania, alebo ako zamestnancov kupujúcej organizácie. SZVO má potenciál popri týchto priamo ovplyvňovaných aktéroch pôsobiť aj na širší trh na strane dopytu aj ponuky.

Rozumným obstarávaním môžu verejní obstarávatelia podporovať pracovné príležitosti, dôstojnú prácu, sociálne začlenenie, prístupnosť, dizajn pre všetkých, etický obchod a usilovať sa o dosiahnutie širšieho súladu so sociálnymi normami. V prípade niektorých výrobkov, prác alebo služieb môže byť tento vplyv osobitne výrazný, keďže verejní obstarávatelia disponujú veľkým podielom na trhu v odvetviach, ako je stavebníctvo, zdravotná starostlivosť a doprava.

Verejní obstarávatelia sú významnými investormi v Európe, keďže vynakladajú výdavky vo výške 14 % hrubého domáceho produktu EÚ. Využívaním svojej kúpnej sily na výber tovarov a služieb, ktoré prinášajú pozitívne sociálne výsledky, môžu značne prispieť k udržateľnému rozvoju. Potrebu uplatňovania všetkých troch pilierov udržateľnosti (sociálneho, environmentálneho a hospodárskeho) vo verejnom obstarávaní stále viac uznáva verejný aj súkromný sektor.

V smerniciach o verejnom obstarávaní z roku 2014¹ je jednoznačne stanovené, že sociálne aspekty je možné zohľadňovať v rámci celého cyklu verejného obstarávania od predbežnej trhovej konzultácie cez využívanie rezervácií a zjednodušeného režimu až po sociálne kritériá na vyhodnotenie ponúk a podmienky plnenia zákazky.

Verejní obstarávatelia v celej Európe začínajú využívať tieto možnosti a preukazujú vo svojom obstarávaní skutočný sociálny vplyv. Členské štáty napriek tomu ešte stále úplne nevyužívajú možnosti verejného obstarávania ako strategického nástroja na podporu cieľov sociálnej politiky.

Cieľom tohto súboru prípadových štúdií je zvýšiť informovanosť a porozumenie v súvislosti s potenciálom SZVO, a to predstavením 71 príkladov, ako verejní obstarávatelia dosiahli sociálny prínos v praxi. Prípadové štúdie ukazujú správne ponukové konania a účinné politiky, slúžia ako inšpirácia pre verejných obstarávateľov aj pre subjekty v rámci sociálneho hospodárstva a ich cieľom je stimulovať uplatňovanie správnych postupov v celej Európe.

Viac informácií o tom, ako boli sociálne aspekty smerníc EÚ o verejnom obstarávaní transponované na vnútroštátnej úrovni, ako aj o ďalších osvedčených postupoch v rámci SZVO s osobitným zameraním na prístup podnikov sociálneho hospodárstva na verejné trhy je dostupných v správe [Nakupovanie so sociálnym vplyvom](#). Európska komisia okrem toho v súčasnosti aktualizuje príručku *Sociálne nakupovanie*, ktorá poskytne praktické rady týkajúce sa vykonávania SZVO (očakáva sa v roku 2020).

ČO JE SOCIÁLNE ZODPOVEDNÉ VEREJNÉ OBSTARÁVANIE?

Cieľom SZVO je riešiť problematiku vplyvu tovarov, služieb a prác, ktoré nakupuje verejný sektor, na spoločnosť. Môže prispievať k:

- podpore pracovných príležitostí a sociálneho začlenenia,
- zabezpečeniu príležitostí pre podniky sociálneho hospodárstva,
- stimulovaniu dôstojnej práce,
- podpore dodržiavania sociálnych a pracovných práv,

---

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ o udeľovaní koncesií (smernica o koncesiách), smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (ďalej len „smernica o verejnom obstarávaní“), smernica 2014/25/EÚ o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (ďalej len „smernica o verejnoprospešných službách“). Táto príručka obsahuje odkazy predovšetkým na smernicu 2014/24/EÚ, ale väčšina rovnakých možností na uplatňovanie SZVO existuje aj podľa ostatných dvoch smerníc.

- prístupnosti a dizajnu pre všetkých,
- rešpektovaniu ľudských práv a riešeniu problematiky etického obchodu,
- poskytovaní sociálnych, zdravotníckych, vzdelávacích a kultúrnych služieb na vysokej úrovni.

ČO OBSAHUJE TENTO SÚBOR OSVEDČENÝCH POSTUPOV?

Tento výber prípadových štúdií osvedčených postupov bol vypracovaný v období od septembra 2019 do marca 2020. Práca je založená na predchádzajúcich a súčasných činnostiach súvisiacich so SZVO na európskej a vnútroštátnej úrovni a úrovni miestnych samospráv.

Prípady osvedčených postupov boli získavané od verejných obstarávateľov v celej Európe aj mimo nej. V tomto súbore sa prezentuje 71 prípadov z 27 krajín, a to z 22 členských štátov a piatich krajín mimo EÚ. Keďže uplatňovanie SZVO je v jednotlivých členských štátoch rozdielne, rozsah prípadov siaha od najnižšej/počiatkovej úrovne cez strednú až po pokročilú úroveň. Prípady sa týkajú rôzneho výberu výrobkov a služieb a zahŕňajú všetky aspekty a fázy verejného obstarávania (vrátane fáz pred vyhodnotením a po vyhodnotení ponúk), ako aj širokú škálu verejných obstarávateľov od miestnych samospráv až po centrálné obstarávacie organizácie a nemocnice.

Súbor je rozdelený podľa odvetví, aby sa v ňom čitateľ ľahšie orientoval. Prípady osvedčených postupov, ktoré sa týkajú viacerých odvetví, prípadne súvisia s viacerými politikami alebo postupmi, sú uvedené v jednej skupine na konci. Odvetvia, ktorých sa tento súbor týka, zahŕňajú: upratovacie služby, stavebníctvo, stravovacie služby a zásobovanie potravinami, nábytok, záhradnícke služby, zdravotnú starostlivosť, informačné a komunikačné technológie, sociálne služby, textilné výrobky, dopravu, mobilitu a odpad.

HLAVNÉ VÝSLEDKY

Prezentovaný súbor postupov SZVO poukazuje na rozmanitosť v súčasnom uplatňovaní, ako aj na rôzne dostupné príležitosti, pri ktorých môžu verejní obstarávatelia strategicky využiť verejné obstarávanie tak, aby prinášalo reálne sociálne výsledky a zvyšovanie kvality ľudských životov v Európe aj mimo nej.

Pri zhromažďovaní týchto prípadových štúdií bolo možné sledovať rozsah, v akom sa rôzne mechanizmy povolené európskymi smernicami o verejnom obstarávaní uplatňujú v praxi.

Napríklad využívanie doložiek o zamestnanosti podľa článku 70 je všeobecne zavedené, ale je rozdielne z hľadiska ambicióznosti a sofistikovanosti. Na základnej úrovni môžu tieto doložky stimulovať vznik pracovných príležitostí pre ľudí, ktorí majú zlé možnosti prístupu na trh práce (myslia sa tým ľudia, ktorí čelia prekážkam pri hľadaní zamestnania, ako je zdravotné postihnutie, nižší stupeň vzdelania alebo úroveň zručností, nedostatok skúseností alebo dlhodobá nezamestnanosť, prípadne iné prekážky vymedzené verejným obstarávateľom). Pokročilejšie prístupy sú súčasťou širších iniciatív sociálnej politiky vrátane poskytovania poradenských služieb pre verejných obstarávateľov a dodávateľov, služieb priradovania žiadostí nezamestnaných osôb ku konkrétnym pracovným pozíciám alebo poskytovania „mäkkej“/nepriamej podpory uchádzačom o zamestnanie s cieľom opätovne ich zaradiť na trh práce. V niektorých doložkách o zamestnanosti sú uvedené aj podmienky, v ktorých by mali byť prijímaní zamestnanci alebo učni počas trvania verejnej zákazky schopní dosiahnuť pokrok, alebo sú stanovené konkrétne požiadavky týkajúce sa odbornej prípravy. Existujú aj mnohé príklady zadávania vyhradených verejných zákaziek chráneným pracovným dielňam/sociálnym podnikom, ktoré zamestnávajú zamestnancov so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnených pracovníkov, predovšetkým zákaziek týkajúcich sa údržby, záhradníckych služieb a sociálnych služieb.

Na druhej strane výskum ukazuje, že niektoré dostupné sociálne ustanovenia podľa smernice 2014/24/EÚ sa podľa všetkého využívajú nedostatočne. Zahŕňa to využívanie flexibility poskytovanej v rámci zjednodušeného režimu a aktívne využívanie dôvodov na vylúčenie na základe nesúladu s environmentálnym, so sociálnym a s pracovným právom (ako sa stanovuje v článku 57 ods. 4). Je však možné, že subjekty verejného sektora uplatňujú také kritériá bez toho, aby ich výslovne označovali ako SZVO.

Možné sociálne riziká a potenciálne prínosy verejných nákupov do istej miery závisia od kupovaných výrobkov alebo služieb. Niektoré odvetvia majú napríklad vyšší podiel zraniteľných pracovníkov alebo väčší potenciál na vytváranie pracovných miest. Niektoré výrobky môžu obsahovať suroviny pochádzajúce z konfliktných zón alebo regiónov s nízkymi pracovnými normami, ale môžu byť prostredníctvom značiek kvality certifikované ako sociálne udržateľné. V ďalšej časti je uvedený prehľad jednotlivých odvetví, ktorých sa tento súbor týka, a niektoré hlavné závery o každom z nich.

Upratovacie služby

V tomto súbore je zahrnutých desať prípadových štúdií v oblasti upratovacích služieb a správy budov z deviatich európskych krajín vrátane príkladu zo samotnej Európskej komisie, ako aj prípady týkajúce sa regionálnej štátnej správy, verejnoprávnych podnikov a viacerých malých a stredne veľkých miest. Aspekty SZVO v odvetví upratovacích služieb spravidla zahŕňajú požiadavky na dobré pracovné podmienky (vrátane bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, rodovej rovnosti, opatrení na podporu rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom), kritériá na vyhodnotenie ponúk a doložky o plnení zákazky, ktoré podporujú vytváranie pracovných miest a odbornú prípravu, ako aj vyhradené časti pre sociálne podniky.

Prípadové štúdie preukazujú, že neexistuje jediný univerzálne vhodný prístup a že pri posudzovaní miestnych možností je dobrým prvým krokom dialóg s trhom. V niektorých častiach Európy je tento dialóg dôležitý pre zabezpečenie toho, aby sociálne kritériá boli dosiahnuteľné a nebránili hospodárskej súťaži. V iných regiónoch, kde sa prejavuje vysoká úroveň hospodárskej súťaže a malé rozdiely v cenách ponúk, môžu kritériá na vyhodnotenie ponúk vyslať silný signál a sú dôležitým faktorom na odlišenie jednotlivých ponúk.

Medzi poznatkami, o ktoré sa podelili verejní obstarávatelia, je aj dôležitosť priradovania žiadostí nezamestnaných k vhodným pracovným pozíciám, čo je oblasť, v ktorej môžu byť významnými partnermi organizácie tretej strany pracujúce s cieľovými skupinami. Dôležité je aj monitorovanie počas plnenia zákazky a v zmluve by mali byť zahrnuté primerané sankcie za nedodržanie podmienok.

Stavebníctvo

Z odvetvia stavebníctva je zahrnutých sedem prípadových štúdií z piatich európskych členských štátov (a jedna prípadová štúdia z Kanady). Aspekty SZVO v odvetví stavebníctva sú spravidla zamerané na pracovné podmienky a vytváranie pracovných príležitostí pre cieľové skupiny. Okrem toho sa jeden prípad týka aj závažného porušovania ľudských a pracovných práv, ku ktorému dochádza pri ťažbe a spracovaní prírodného kameňa, a využívania značiek kvality (potvrdených nezávislými audítormi) na zabezpečenie sociálne zodpovedného získavania stavebných materiálov.

V odvetví stavebníctva sa vyskytujú špecifické problémy spojené so zamestnávaním, ako aj s premenlivosťou objemu projektov a osobitosťami trhového cyklu. Staveniská môžu byť navyše z geografického hľadiska ťažko prístupné a dostupné pracovné príležitosti nezodpovedajú schopnostiam každého človeka. Rovnako ako v odvetví upratovacích služieb je možné SZVO uľahčiť poskytovaním poradenských služieb verejným obstarávateľom a dodávateľom týkajúcich sa sociálnych doložiek, alebo je možné určiť vhodné opatrenia v rámci spolupráce s dodávateľmi prostredníctvom trhovej konzultácie.

Stravovacie služby a zásobovanie potravinami

V tomto súbore je zahrnutých šesť príkladov z odvetvia stravovacích služieb a zásobovania potravinami zo šiestich rôznych európskych krajín. Viaceré príklady sa týkajú vyhradených postupov obstarávania zameraných na podporu sociálnych podnikov a zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím alebo iných skupín čeliacich prekážkam v účasti na trhu práce. Vo viacerých prípadových štúdiách sa navyše posudzuje spravodlivé získavanie komodít v rámci globálnych dodávateľských reťazcov (vrátane kávy, čaju, cukru, čokolády a banánov).

Hlavný poznatok uvádzaný verejnými obstarávateľmi, ktorí zadávajú vyhradené zákazky, je dôležitosť posúdenia kapacity sociálnych podnikov a ich schopnosti uchádzať sa o verejné zákazky. Prieskum trhu je preto dôležitým nástrojom, aby verejní obstarávatelia dostávali súťažné ponuky, ktoré umožnia dodávanie požadovaných výrobkov alebo služieb.

Nábytok

Zahrnuté sú dve prípadové štúdie týkajúce sa verejného obstarávania nábytku, a to z dvoch členských štátov EÚ (Taliansko a Rumunsko). Na jednej strane by samotný nábytok mal byť vhodný pre všetkých používateľov, aby sa podporila prístupnosť pracovných a verejných priestorov. To sa dá dosiahnuť využitím technických špecifikácií. Pre nový nábytok existujú aj normy preukazujúce súlad s nariadeniami v oblasti práce, ochrany zdravia a bezpečnosti, zatiaľ čo starší nábytok sa môže darovať charitatívnym organizáciám. Pokiaľ ide o normy, zdôrazňoval sa význam ich rozsiahleho využívania v postupoch verejného obstarávania s cieľom zvýšiť ich uplatňovanie zo strany výrobcov.

Záhradnícke služby

Tri prípadové štúdie z dvoch členských štátov EÚ (Taliansko a Rumunsko) sa zameriavajú na vyhradené zákazky na záhradnícke služby. Vyhradené zákazky sa v tomto odvetví uplatňujú vzhľadom na druh prác, ktoré sa v ňom vykonávajú, a na schopnosť tohto odvetvia vytvárať pracovné miesta pre ľudí, ktorí čelia prekážkam v účasti na trhu práce alebo sú ohrození sociálnym vylúčením. Jedným z poznatkov z týchto prípadových štúdií je dôležitosť venovania dostatočného času činnostiam pred začiatkom verejného obstarávania, ako je napríklad prieskum trhu, s cieľom zabezpečiť, aby miestne sociálne podniky mali potrebnú kapacitu na realizáciu vyhradených zákaziek. Uvedené prípady takisto ukazujú, že prostredníctvom vyhradených zákaziek je možné posilniť odvetvie sociálneho hospodárstva a zvýšiť stabilitu pracovných príležitostí pre ľudí ohrozených sociálnym vylúčením.

Zdravotná starostlivosť

Tri prípadové štúdie, z Fínska, Nórska a Ukrajiny, sú venované SZVO v odvetví zdravotnej starostlivosti. Dve sú zamerané na zlepšenie prístupu neziskových subjektov k možnostiam verejných zákaziek ako uznanie dodatočnej spoločenskej hodnoty, ktorú takéto subjekty vytvárajú. V jednej prípadovej štúdií sa ďalej posudzuje nákup ochranných rukavíc, teda výrobu, s ktorým sa spájajú známe problémy vo výrobnom procese týkajúce sa okrem iného práv zamestnancov, pracovných podmienok a vplyvov na zdravie. K poznatkom z odvetvia zdravotníctva patrí dôležitosť poznania trhu a kapacity poskytovateľov. Pri verejnom obstarávaní účinných služieb zdravotnej starostlivosti je dôležité aj zameranie sa na požadované výsledky týkajúce sa zdravia, a nie na predpisovanie konkrétnych postupov.

Sociálne služby

V tomto súbore je zahrnutých dvanásť prípadov zo šiestich členských štátov a jeden prípad z Južnej Kórey. V rámci prípadových štúdií sa skúma, ako sa proces verejného obstarávania môže využívať na poskytovanie účinných služieb, spoločne navrhovaných dodávateľmi a používateľmi, čo prináša dodatočnú spoločenskú hodnotu. Prípady poukazujú na dôležitosť integrovaných služieb, ktoré majú výhľadovo celostný charakter, ale ktoré umožňujú aj prístup rôznym poskytovateľom vrátane sociálnych podnikov a neziskových subjektov. Aj keď procesy, ako je spoločné navrhovanie a verejné obstarávanie zamerané na výsledky, predlžujú priemerné trvanie postupu, ich výsledkom môžu byť aj účinnejšie a inkluzívnejšie služby, ktoré sú prispôsobené potrebám používateľov.

Informačné a komunikačné technológie

V tomto súbore sú zahrnuté štyri prípady z troch členských štátov EÚ. Prípadové štúdie sa týkajú nákupu zariadení informačných a komunikačných technológií (IKT) a jeden prípad sa týka tvorby webových sídiel prístupných pre všetkých občanov. Osobitným problémom v prípade zariadení IKT sú dlhé, komplikované dodávateľské reťazce, čo spôsobuje ťažkosti verejným obstarávateľom aj dodávateľom, keď sa usilujú zabezpečiť súlad s normami a overovanie. Jednotlivé prípady poukazujú na celý rad opatrení, ako sú napríklad kódexy správania, technické špecifikácie, kritériá na vyhodnotenie ponúk a doložky o plnení zákazky, ktorých cieľom je zvýšiť transparentnosť a zaviesť náležitú starostlivosť ako štandardnú prax.

Textilné výrobky

V súbore je zahrnutých päť príkladov verejného obstarávania textilných výrobkov z piatich rôznych členských štátov EÚ. V troch prípadoch sa posudzujú rozdielne prístupy k prehľbovaniu súladu s dohovormi Medzinárodnej organizácie práce (MOP) v dodávateľskom reťazci textilných výrobkov vrátane podmienok účasti, kritérií na vyhodnotenie ponúk a doložiek o plnení zákazky. Dva prípady sú zamerané aj na podmienky vytvárania pracovných miest buď v rámci zákazky na dodanie tovaru, alebo v rámci zákazky na zber textilného odpadu. Prípadové štúdie ukazujú, že dodávatelia dokážu overovať súlad a že existuje celá škála značiek, ktoré môžu pomôcť pri overovaní pracovných podmienok, problémom však zostáva monitorovanie týchto podmienok počas plnenia zákazky. Pre spoznanie dodávateľského reťazca a potenciálnych rizík a možností, ktoré je potrebné riešiť v rámci verejného obstarávania, je však veľmi dôležitý dialóg a partnerstvo.

Ďalšie odvetvia

Jedna prípadová štúdia je zameraná na verejné obstarávanie dopravných služieb vo Varšave v Poľsku. V tomto prípade bolo dodanie služieb podmienené vytvorením 120 pracovných miest pre ľudí, ktorí sú nezamestnaní alebo majú zlé možnosti prístupu na trh práce. Zistilo sa, že hoci všetky verejné zákazky vedú k vytváraniu pracovných miest, účinky sa zvyšujú osobitnými doložkami na tento účel.

V tomto súbore je zahrnutá aj prípadová štúdia z odvetvia odpadového hospodárstva, takisto z Poľska. Tento prípad je podobne zameraný na vytváranie pracovných príležitostí pre ľudí, ktorí čelia prekážkam pri hľadaní zamestnania, a využil sa pri ňom prístup vyhradenej zákazky.

Napokon je v súbore zahrnutá aj prípadová štúdia týkajúca sa inovačného partnerstva z mesta Lille vo Francúzsku. V tomto prípade obstarávateľ uzavrel dohodu s miestnym sociálnym podnikom o výskume a vývoji nového prístupu k zberu odpadových olejov v meste a ich spracúvaniu na biopalivá pre vozidlá verejnej dopravy.

Politika

Na záver súbor obsahuje 17 prípadových štúdií z 11 členských štátov EÚ a dvoch krajín mimo EÚ, ktoré sa týkajú medziodvetvových iniciatív alebo iniciatív na politickej úrovni podporujúcich SZVO. Tieto štúdie zahŕňajú politiky, ktoré si vyžadujú použitie sociálnych doložiek na podporu zamestnanosti osobitných skupín (deväť prípadov), politiky zamerané na podporu prístupu sociálnych podnikov a neziskových organizácií k verejným zákazkám (šesť prípadov) a politiky sociálnej návratnosti investícií v dvoch prípadoch z Holandska.

PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE

ODVETVIE 1. Upratovacie služby a služby správy budov

1. Sociálne zodpovedná rámcová dohoda o upratovacích službách

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Vláda Katalánska, Španielsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Upratovacie služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

Katalánska vláda v roku 2018 pripravila novú rámcovú dohodu týkajúcu sa zabezpečenia sociálne zodpovedných upratovacích služieb šetrných k životnému prostrediu v jej administratívnych budovách na šiestich územiach (mesto Barcelona, zvyšok provincie Barcelona, ako aj provincie Girona, Lleida, Tarragona a priestory úradu vlády Katalánska v Madride). Z deviatich častí bola jedna časť (v hodnote päť miliónov EUR) vyhradená pre špeciálne centrá zamestnanosti a reintegračné spoločnosti, ktoré poskytujú platené zamestnanie osobám so zdravotným postihnutím a uľahčujú im prístup na trh práce. Postup obstarávania zahŕňal tieto ďalšie sociálne aspekty:

- sociálne kritériá na vyhodnotenie ponúk (týkajúce sa aspektov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, opatrení rodovej rovnosti, opatrení na podporu rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, odbornej prípravy pracovníkov a obmedzení pre nebezpečné látky v textíliách používaných na výrobu pracovných odevov),
- sociálne doložky o plnení zákazky, podľa ktorých spoločnosti museli dodržiavať pracovné podmienky stanovené v kolektívnej zmluve pre upratovacie služby, a
- kritérium pre posudzovanie existencie ponúk s mimoriadne nízkymi cenami.

Postup obstarávania zahŕňal aj povinné environmentálne požiadavky. Verejný obstarávateľ okrem toho zabezpečoval súlad so sociálnymi a s environmentálnymi doložkami zákazky vykonávaním auditu.

Do verejného obstarávania sa zapojilo 48 spoločností a celkovo 39 spoločností bolo vybraných za potenciálnych poskytovateľov v jednej alebo vo viacerých častiach uvedenej rámcovej dohody. Do októbra 2019 bolo zadaných 187 zákaziek predstavujúcich celkovú hodnotu viac než 51 miliónov EUR.

Predmet zákazky

Rámcová dohoda o upratovacích službách

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Vo fáze zadávania zákaziek boli body pridelené uchádzačom, ktorí mohli prostredníctvom plánu kvality preukázať svoj záväzok týkajúci sa sociálne zodpovedných postupov zamestnávania. V rámci tohto plánu kvality bolo možné získať celkovo 49 bodov za tieto aspekty:

- opatrenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (max. 10 bodov),
- opatrenia na podporu rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi a rovnakých príležitostí pre ženy a mužov (max. 10 bodov),
- opatrenia na podporu rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom (max. 5 bodov),
- postup riešenia mimoriadnych udalostí (max. 12 bodov),
- metodika hodnotenia kvality služieb (max. 12 bodov).

Aby bolo možné posudzovanie podľa prvých troch aspektov, uchádzači boli požiadaní o vyplnenie príloh, v ktorých uviedli svoje navrhované opatrenia na splnenie každého kritéria, cieľ týchto opatrení, opatrenia, ktoré budú sledované, časový harmonogram uplatňovania opatrení a ukazovatele, ktoré môžu slúžiť na meranie dosiahnutého pokroku.

V prípade bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podpory rovnakého zaobchádzania sa mohli uviesť najviac dve opatrenia, každé za maximálne 5 bodov (z celkovo dostupných 10 bodov). Pokiaľ ide o rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, opäť sa mohli uviesť najviac dve opatrenia, každé za maximálne 2,5 bodu (z celkovo dostupných 5 bodov).

Aby bolo možné hodnotiť postup riešenia mimoriadnych udalostí, uchádzači boli požiadaní o predloženie správy (maximálne 6 strán) s opisom svojho navrhovaného postupu. Mohli získať maximálne 12 bodov s takýmto rozdelením:

- postup riešenia mimoriadnych udalostí prisudzovaných dodávateľovi, napríklad problémy s pracovníkmi, prípadne s dostupnosťou vhodných materiálov alebo nástrojov (6 bodov),
- postup riešenia mimoriadnych udalostí neprisudzovaných dodávateľovi, napríklad úniky alebo prípady vandalizmu (6 bodov).

Bodové hodnotenie sa pridelovalo na základe tejto stupnice:

- poskytnutý je komplexný opis postupu konania, postup primerane spĺňa potreby (6 bodov),
- poskytnutý opis konania neobsahuje podrobnosti alebo postup účinne nespĺňa potreby (3 body),
- nie je poskytnutý žiadny opis alebo opis obsahuje zjavné chyby (0 bodov).

Zákazka bola zadaná ekonomicky najvýhodnejšej ponuke. Ak by dve ponuky dostali rovnaké bodové hodnotenie, uprednostnený by bol uchádzač zamestnávajúci vyšší podiel osôb so zdravotným postihnutím.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Zlepšovať pracovné podmienky zamestnancov v odvetví služieb pracujúcich v budovách verejného sektora, podporovať rodovú rovnosť a zlepšovať rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom.

Overovanie

Vytvorená bola monitorovacia komisia s cieľom zabezpečiť správne vykonávanie rámcovej dohody a overovať plnenie záväzkov prijatých spoločnosťami. Zložená je z týchto útvarov verejnej správy:

- Útvar pre tovar a služby,
- Úrad pre dohľad nad verejnými zákazkami a ich posudzovanie,
- štyria zástupcovia Ústrednej komisie pre správne orgány nižšej úrovne,
- zástupcovia hlavných odborových zväzov a záujmových združení odvetvia upratovacích služieb.

Monitorovacia komisia vykonávala audit dodávateľov prostredníctvom kontroly ich výplatných listín, záznamov pracovného času a pracovných zmlúv. Ak sa zistia nezrovnalosti (napríklad v záznamoch pracovného času, vo využívaní nadčasov, prípadne čiastočné nevyplácanie miezd alebo príslušných príspevkov na sociálne zabezpečenie), monitorovacia komisia poskytne dodávateľovi možnosť reagovať a nedostatky vyriešiť. Ak dodávateľ neposkytne primerané odôvodnenie alebo riešenie, môžu sa uplatniť sankcie.

V prípade závažného porušenia (napríklad nedodržania povinných technických špecifikácií) sa môže verejný obstarávateľ rozhodnúť uložiť sankciu až do výšky 10 % rozpočtu zákazky alebo vypovedať zmluvu. V prípade menšieho porušenia (napríklad voliteľných opatrení ponúkaných uchádzačmi v reakcii na činnosti verejnej zákazky) sa môže uložiť sankcia až do výšky 2 % rozpočtu zákazky.

Hodnota zákazky

Odhadovaná hodnota rámcovej dohody je viazaná na celé jej trvanie vrátane možného predĺženia, a to vo výške menej než 76 miliónov EUR. Počiatočné obdobie trvania je dva roky a celkovo nemôže prekročiť dĺžku štyroch rokov.

Nástroj

- Článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) smernice 2014/24/EÚ
- Španielsky zákon o verejných zákazkách (TRLCSP), schválený 14. novembra kráľovským legislatívnym dekrétom č. 3/11

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: ministerstvo pre územie a udržateľnosť a Ústredná komisia pre zásobovanie ministerstva hospodárstva
- Účastníci rámcovej dohody: 39 poskytovateľov upratovacích služieb
- Monitorovanie a hodnotenie: monitorovacia komisia (opísaná vyššie)

Sociálne vplyvy

- Tento rámec vychádza z predchádzajúceho rámca, ktorý sa uplatňoval v rokoch 2014 až 2018 a ktorého prvý audit bol vykonaný v decembri 2016. Výsledkom auditu boli viaceré zistené prípady nesúladu a katalánska vláda mala príležitosť spolupracovať s dodávateľmi na zlepšovaní sociálnej výkonnosti služieb.
- Ústredná komisia pre zásobovanie pokračovala v tomto monitorovaní, pričom monitorovacia komisia vypracovala nový program auditu zhody na rok 2019. Audit prebiehal vo všetkých spoločnostiach so zmluvami vychádzajúcimi z rámcovej dohody vykonávanej počas roka 2019.

Ďalšie prínosy

- Tento rámec zahŕňal aj technické špecifikácie pre čistiace prostriedky šetrné k životnému prostrediu. Ich dodatočným prínosom je, že sa nepoužívajú škodlivé chemikálie, čím sa znižujú zdravotné riziká pre zamestnancov vykonávajúcich upratovacie práce aj pre používateľov budov. Viac informácií o environmentálnych prínosoch je uvedených [tu](#).

Získané poznatky a budúce výzvy

- Monitorovanie je dôležité, ale vyžaduje si personálne a hospodárske zdroje, ktoré musí verejný obstarávateľ vopred naplánovať.
- V zmluve by mali byť zahrnuté primerané sankcie za neplnenie podmienok.

Kontakt

Anna Esteve Traveset, technická pracovníčka, ministerstvo pre územie a udržateľnosť, aesteve@gencat.cat

Pilar Baldellou García, vedúca pre technickú oblasť a štúdie, Ústredná komisia pre zásobovanie, pbaldellou@gencat.cat

2. Trhová konzultácia o zvýšení zamestnanosti v upratovacích službách

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Helsingborg, Švédsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Upratovacie služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Helsingborg pozvalo viacerých potenciálnych poskytovateľov služieb na stretnutie venované trhovej konzultácii s cieľom diskutovať a informovať o rôznych sociálnych požiadavkách, ktoré mesto zamýšľalo začleniť do verejného obstarávania upratovacích služieb. Jedným z cieľov trhovej konzultácie bolo prediskutovať rôzne možnosti vytvárania pracovných príležitostí pre nezamestnaných ľudí. Mesto Helsingborg chcelo poznať názor účastníkov trhu na sociálne kritériá a vypočuť si ich predstavy, ako by vo verejnom obstarávaní bolo možné spĺňať požiadavky týkajúce sa zamestnanosti a odborných stáží. Mesto považovalo tento prístup za konštruktívnejší než jednoduché stanovenie minimálnych požiadaviek na počet miest na učňovskú prípravu alebo pracovných miest vytvorených ako súčasť plnenia zákazky.

Predmet zákazky

Verejné obstarávanie upratovacích služieb v meste Helsingborg prostredníctvom rámcovej dohody

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Fáza pred začiatkom verejného obstarávania

Mesto kládlo dôraz na trhový dialóg pred začiatkom verejného obstarávania. Pozvánky na trhový dialóg poslalo dvadsiatim potenciálnym uchádzačom. Šesť týchto spoločností odpovedalo a zapojilo sa prostredníctvom svojich príspevkov a otázok. Reakcia týchto potenciálnych uchádzačov na trhový dialóg bola veľmi pozitívna. Vďaka dialógu vznikol medzi mestom a týmito spoločnosťami vzťah. Štyri zo šiestich spoločností, ktoré sa nakoniec stali dodávateľmi pre mesto, boli účastníkmi trhového dialógu.

Mestský odbor práce má pre oblasť upratovacích služieb zavedený interný program odbornej prípravy, v rámci ktorého nezamestnaným ľuďom, ktorí ju absolvujú, vydáva potrebné osvedčenie, ktoré účastníci trhu požadujú na prijatie do zamestnania. Keď mesto pozvalo viacerých potenciálnych uchádzačov na trhový dialóg, predstavilo tam svoj interný program odbornej prípravy. Správny orgán pre trh práce v meste uviedol, že by mohol spoločnostiam pomáhať zosúlaďovaním dopytu a ponuky, aby sa po podpísaní zmluvy nezamestnaní občania mohli dostať na odbornú stáž alebo získať podporované zamestnanie. Poskytli aj životopisy svojich stážistov, aby dodávatelia mohli lepšie spoznať svojich potenciálnych zamestnancov.

Vďaka dialógu mesto Helsingborg zároveň nemuselo posudzovať skúsenosti trhu s požiadavkami z iných verejných obstarávaní v oblasti upratovacích služieb, ale získalo tieto poznatky priamo od potenciálnych uchádzačov.

Fáza plnenia zákazky

Mesto zahrnulo do dialógu aj požiadavku týkajúcu sa plnenia zákazky. Dodávateľ a mesto museli prediskutovať možnosti ponuky odborných stáží alebo pracovných miest.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Cieľom politiky mesta Helsingborg v oblasti verejného obstarávania je spolupracovať s dodávateľmi tak, aby sa zabezpečili väčšie príležitosti na získanie zamestnania pre občanov, ktorí sú nezamestnaní a majú zlé možnosti prístupu na trh práce. Kľúčovým aspektom pre splnenie tohto cieľa, na ktorý sa poukazuje v politike

verejného obstarávania, je trhový dialóg. V politike sa uvádza, že trhový dialóg musí byť transparentný a otvorený. Správny orgán pre trh práce je zodpovedný za obsah a informácie poskytované potenciálnym dodávateľom v rámci trhových dialógov.

Overovanie

Mesto Helsingborg vedie s dodávateľmi, ktorí sú účastníkmi rámcovej dohody, nepretržitý dialóg a priebežné nadväzujúce diskusie o možnostiach poskytovania odborných stáží alebo zamestnania. Tieto dialógy sa vykonávajú pravidelne. Ďalším krokom bude organizovanie seminárov so spoločnosťami, ktorých ponuky boli úspešné. Mesto organizovalo aj semináre s inými spoločnosťami poskytujúcimi upratovacie služby, aby sa tieto spoločnosti mohli pripraviť a aby poznali požiadavky týkajúce sa zamestnávania v nadchádzajúcich postupoch verejného obstarávania.

Hodnota zákazky

Rámcová dohoda na štyri roky má ročnú hodnotu 35 miliónov švédskych korún alebo 3,3 milióna EUR.

Nástroj

- Článok 40 (Predbežné trhové konzultácie) a článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ
- Oddiel 1, kapitola 17 švédskeho zákona o verejnom obstarávaní (LOU) (2016)

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Helsingborg
- Dodávatelia vybraní pre rámcovú dohodu:
  - Förenade Service
  - Lassila & Tikanoja
  - Samhall
  - Sydsvenska städ
  - Sodexo
  - MIAB

Sociálne vplyvy

Mestu Helsingborg sa prostredníctvom prístupu trhového dialógu podarilo ovplyvniť postoje spoločností. Spoločnosti začali vnímať požiadavky na poskytovanie odborných stáží alebo zamestnania v pozitívnejšom svetle a sú ochotnejšie spolupracovať so správnym orgánom pre trh práce pri nábore pracovníkov a ich priradovaní k voľným pracovným miestam. Počas prvého roka rámcovej dohody získalo na základe týchto požiadaviek pracovné miesto alebo možnosť absolvovať odbornú stáž päť občanov.

Mesto určilo tieto sociálne prínosy:

- Zvýšil sa počet ľudí z radov nezamestnaných, ktorým sa podarilo získať prácu a stať sa sebestačnými.
- Kleslo vyplácanie dávok v nezamestnanosti, čím sa znížili verejné náklady na tento druh sociálnych dávok, zatiaľ čo stúpili dane z príjmu.
- Medzi poskytovateľmi upratovacích služieb sa zvýšili kompetencie a informovanosť o multikultúrnych otázkach pri nábore pracovníkov.

Ďalšie prínosy

- Využívanie výsledkov zapojenia trhu pred začiatkom verejného obstarávania v dobre vypracovanej prípravnej fáze a vyššia kvalita súťažných podkladov, a to pri súčasnom vytváraní väčšieho počtu pracovných miest.
- Mesto Helsingborg sa presvedčilo, že trhový dialóg má dobrý vplyv na vytváranie pracovných miest.
- Spoločnosti uprednostňujú dialóg pred konkrétnymi požiadavkami na poskytovanie zamestnania alebo odborných stáží.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Myšlienka organizovať seminár v spolupráci s trhom, žiaľ, nebola úspešná, keďže sa zapojilo veľmi málo spoločností. Je preto potrebné, aby verejný obstarávateľ hneď na začiatku získal lepšie poznatky o rôznych trhoch a o tom, aké druhy dialógu účastníkov trhu zaujíma.
- V zákazkách by malo byť stanovené, že dialóg by sa mal uskutočniť čo najskôr. Ak plnenie zákazky už určitý čas prebieha a medzi dodávateľom a mestom nedochádza k žiadnemu kontaktu, môže byť ťažšie dosiahnuť výsledky v oblasti zamestnávania.
- Kľúčovými faktormi na dosiahnutie úspechu je priradovanie žiadostí nezamestnaných ľudí k vhodným pracovným pozíciám a prijímanie nadväzujúcich opatrení počas trvania zákazky.
- Správny orgán pre trh práce by odporúčal, pokiaľ je to možné, využívať konkrétnejšie požiadavky na zamestnávanie v kombinácii s dialógom.

Kontakt

Magnus Nilvér, Správny orgán pre trh práce, mesto Helsingborg, Magnus.nilver@helsingborg.se

3. Zamestnávanie Rómov v upratovacích službách pre budapeštiansku verejnú kominársku spoločnosť

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd., Maďarsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Upratovacie služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

Budapeštianska verejná kominárska spoločnosť, FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd., ktorá je v úplnom vlastníctve mesta Budapešť, vyhlásila verejné obstarávanie na upratovacie služby pre svoje sídlo a ďalšie budovy. Spoločnosť FŐKÉTÜSZ sa rozhodla poskytnúť príležitosť, aby túto zákazku získali spoločnosti, ktoré zamestnávajú Rómov, vzhľadom na vysokú úroveň nezamestnanosti v tejto skupine. Tento postup zvolil verejný obstarávateľ ako prvý pokus použiť okrem kritéria ceny aj iné hodnotiace kritériá, keďže to považoval za ľahko odkontrolovateľný aspekt a účinný spôsob integrovania Rómov na trhu práce.

V roku 2019 žilo v Budapešti 1 752 286 obyvateľov, z toho 20 151 Rómov (podľa ich vlastného vyhlásenia). Odhaduje sa však, že počet rómskych obyvateľov žijúcich v Budapešti môže dosahovať alebo aj prekračovať 100 000. Nie je k dispozícii dostatok údajov o situácii Rómov na trhu práce v Maďarsku, ale fakty ukazujú, že podiel zamestnaných ľudí vo veku 15 až 64 rokov je medzi Rómami nižší (39 %) než medzi Nerómami (65 %; údaje z roku 2015). Hoci úlohu v týchto údajoch zohráva nižší stupeň vzdelania a regionálna koncentrácia v oblastiach s menej priaznivými podmienkami zamestnávania, nízke miery zamestnanosti medzi Rómami sú spojené aj s diskrimináciou na trhoch práce. Zdrojom zamestnania medzi Rómami sú tradične verejné programy zamestnanosti a systémy verejných prác.²

Predmet zákazky

Rámcová dohoda týkajúca sa poskytovania upratovacích služieb pre sídlo a ďalšie budovy budapeštianskej verejnej kominárskej spoločnosti, so zahrnutím pracovných príležitostí pre Rómov do kritérií na vyhodnotenie ponúk.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Súčasťou tohto postupu bolo zahrnutie sociálnych aspektov do kritérií na vyhodnotenie ponúk. Je to jeden z prvých prípadov v Maďarsku, ak nie úplne prvý, keď sa ako kritérium na vyhodnotenie ponúk namiesto najnižšej ceny použil najlepší pomer ceny a kvality.

Váha sociálnych aspektov bola stanovená na 20 % a zahrnuté boli tieto tri čiastkové kritériá:

- Uchádzač musel preukázať, že má uzavretú dohodu o spolupráci s niektorou rómskou verejnoprospešnou nadáciou³, ktorá bola registrovaná najmenej tri roky.
- Uchádzač sa musel zaviazat', že bude počas zmluvného obdobia zamestnávať rómskych zamestnancov, ktorí sú registrovaní ako znevýhodnené osoby.

² Európska komisia, Správa z monitorovania občianskej spoločnosti o vykonávaní vnútroštátnej stratégie integrácie Rómov v Maďarsku, september 2018.

³ Podľa zákona CLXXV z roku 2011 o slobode združovania, neziskovom štatúte a prevádzkovaní a podpore občianskych organizácií (zákon o občianskych organizáciách) môže byť nadácia registrovaná ako verejnoprospešná nadácia, ak sa jej činnosť považuje za verejnoprospešnú, má primerané zdroje na uspokojovanie spoločných potrieb spoločnosti a má preukázateľnú podporu v spoločnosti.

- Uchádzač musel zaistiť, aby počet rómskych zamestnancov dosahoval najmenej 8 % všetkých zamestnancov.

Váha ceny bola stanovená na 80 %.

Dohoda medzi uchádzačmi a rómskou verejnoprospešnou nadáciou musela byť podpísaná už v čase predloženia ponuky.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Cieľom sociálnej politiky bolo integrovať Rómov na trhu práce. Druh práce požadovanej v rámci tejto verejnej zákazky je nekvalifikovaná práca, a preto sa zákazka považovala za vhodnú na začlenenie doložiek o pracovnej integrácii.

Overovanie

Verejný obstarávateľ overoval verejnoprospešné organizácie uvedené v dohodách o spolupráci na webovom sídle www.birosag.hu (oficiálne webové sídlo maďarského súdu). Uchádzači museli predložiť aj dôkaz o verejnej registrácii verejnoprospešnej organizácie. Zo štyroch uchádzačov dvaja vyhlásili, že majú uzavretú dohodu o spolupráci s rómskou verejnoprospešnou nadáciou, overiť sa to však dalo iba v prípade jedného z nich. Úspešným uchádzačom bol podnik (Fort Facility Ltd.), ktorý mal uzavretú dohodu o spolupráci s rómskou verejnoprospešnou nadáciou, Rómskym občianskym združením.

Hodnota zákazky

Hodnota zákazky bola pod finančným limitom EÚ: maximálna hodnota rámcovej dohody dosahovala výšku 42 000 000 HUF (135 641,15 EUR) a minimálna hodnota bola 30 000 000 HUF (96 886,53 EUR). Zmluva bola podpísaná v decembri 2017 a trvala dva roky.

Nástroj

- Článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) smernice 2014/24/EÚ
- Maďarská národná stratégia sociálneho začlenenia (2014). Maďarsko bolo prvým členským štátom, ktorý predložil maďarskú národnú stratégiu sociálneho začlenenia (v decembri 2011) vypracovanú na základe oznámenia Komisie o rámci EÚ pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov. V roku 2014 vláda preskúmala a aktualizovala stratégiu, ktorá sa vykonáva vo forme trojročných akčných plánov a je predmetom výročnej vládnej správy založenej na výstupoch monitorovacieho systému stratégie. K dispozícii je [tu](#).

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: FŐKÉTÜSZ Capital Chimney Sweeper Ltd., vo verejnom vlastníctve
- Zazmluvnený poskytovateľ služieb: Fort Facility Ltd
- Tvorca politiky: Mesto Budapešť má stanovenú stratégiu verejného obstarávania a vykonáva dohľad nad vlastnými verejnoprávnymi podnikmi.
- Podpora pri overovaní: Verejnoprospešná nadácia Rómske občianske združenie pomohla v tomto prípade pri overovaní totožnosti Rómov, ktorých mal zamestnať dodávateľ.

Sociálne vplyvy

- V Maďarsku sa prvýkrát uplatnil postup, v ktorom boli medzi kritériá na vyhodnotenie ponúk začlenené sociálne aspekty, čo prispelo k sociálnej a profesijnej integrácii Rómov. Verejný obstarávateľ je s poskytovaním upratovacích služieb maximálne spokojný.
- Spolupráca s dodávateľom a s rómskou verejnoprospešnou nadáciou bola veľmi dobrá. Podľa oddielu 3 písm. f) dohody uzavretej medzi úspešným uchádzačom a rómskou verejnoprospešnou nadáciou úspešný uchádzač súhlasí so zamestnávaním rómskych zamestnancov v počte, ktorý predstavuje najmenej 8 – 10 % priemerného počtu jeho zamestnancov.
- Spolupráca medzi verejným obstarávateľom a Rómskym občianskym združením pokračuje. V roku 2019 spoločnosť FŐKÉTÜSZ aktualizovala svoj plán týkajúci sa rovnosti príležitostí zahrnutím príspevkov Rómskeho občianskeho združenia.

Ďalšie prínosy

- Spoločnosť FŐKÉTÜSZ v roku 2019 uplatnila podobné sociálne aspekty v kritériách na vyhodnotenie ponúk v rámci postupu verejného obstarávania na poskytovanie služieb telefonického centra. V zmluve uzavretej po skončení postupu verejného obstarávania sa úspešný uchádzač zaviazal počas trvania zmluvy zamestnávať najmenej jedného znevýhodneného alebo závažne znevýhodneného rómskeho zamestnanca.
- Mesto Budapešť pripravuje „stratégiu ekologického, udržateľného, inovačného a zodpovedného verejného obstarávania“, ktorá by mala byť prijatá v prvom štvrtroku roku 2020. Hoci táto stratégia a opísaný postup verejného obstarávania nie sú priamo prepojené, daný postup predstavuje precedens pre využívanie sociálnych aspektov vo verejnom obstarávaní v meste Budapešť a v celom Maďarsku.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Pri vykonávaní sociálne zodpovedného verejného obstarávania je veľmi dôležitá príprava a následné overovanie. Počas celej prípravy postupu je dôležité, aby verejný obstarávateľ skúmal, či sociálne kritériá, ktoré sa majú uplatňovať, sú dosiahnuteľné a neprekážajú hospodárskej súťaži. Takisto sa odporúča, aby verejný obstarávateľ monitoroval plnenie zákaziek a zaznamenával užitočné získané poznatky, ktoré by mohli byť relevantné pri príprave budúcich podobných postupov verejného obstarávania.
- Uplatňovanie sociálnych kritérií zatiaľ nie je v Maďarsku bežné, preto môže byť hospodárska súťaž obmedzovaná. Vhodnú príležitosť na monitorovanie trhu a počtu potenciálnych uchádzačov, ako aj na určenie odhadovanej hodnoty verejného obstarávania poskytuje predchádzajúce zapojenie trhu.

Kontakt

Dr. Dalma Kittka, vedúca Úradu pre verejné obstarávanie, mesto Budapešť, KittkaD@budapest.hu

---

4. Odborná a učňovská príprava na zamestnanie ako rozhodujúce kritériá na vyhodnotenie ponúk

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Aarhus, Dánsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Práca s odpadovými vodami: služby a údržba

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Aarhus venuje stále väčšiu pozornosť sociálnemu a hospodárskemu vplyvu verejného obstarávania, ktorý je možné dosiahnuť vytváraním pracovných príležitostí pre dlhodobu nezamestnaných občanov. S týmto cieľom chcel odbor verejného obstarávania preskúmať potenciál zahrnutia príležitostí na odbornú prípravu a pracovných príležitostí medzi ciele verejného obstarávania. V roku 2019 padla voľba na rámcovú dohodu o službách týkajúcich sa odpadových vôd, ktorá sa stala pilotným projektom, pričom mesto Aarhus sa rozhodlo zamerať sa na učňovskú prípravu spolu s príležitosťami na odbornú prípravu a pracovnými príležitosťami. Predchádzajúce zákazky na služby týkajúce sa odpadových vôd boli hodnotené iba na základe ceny.

V Dánsku bola zavedená povinnosť verejných obstarávateľov posudzovať učňovskú prípravu ako podmienku súvisiacu s plnením určitých zákaziek. V tomto prípade sa však odbor verejného obstarávania namiesto toho rozhodol zamerať sa na kritériá na vyhodnotenie ponúk.

K výberu nástroja sa pristúpilo po trhovom dialógu, na základe ktorého odbor verejného obstarávania očakával len okrajové cenové rozdiely medzi uchádzačmi, keďže dodávatelia mali podľa všetkého podobné náklady na materiál a mzdy. Odbor takisto zistil, že viacerí potenciálni uchádzači v minulosti zaznamenali ťažkosti pri nábore pracovníkov.

Rámcová dohoda bude v platnosti šesť rokov (2019 – 2025). V oznámení o vyhlásení verejného obstarávania sa uvádzajú tieto dôvody:

- Otvoriť hospodársku súťaž vzhľadom na vysoké investičné náklady na materiály. Odpisovanie investícií do materiálov potrvá viac ako štyri roky.
- Splniť podmienky týkajúce sa životného prostredia a zamestnávania vrátane konkrétnych environmentálnych požiadaviek na dopravné zariadenia.

Predmet zákazky

Rámcová dohoda o službách týkajúcich sa odpadových vôd

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Kritériá na vyhodnotenie ponúk

Ekonomicky najvýhodnejšia ponuka bola určená na základe najlepšieho pomeru ceny a kvality s použitím týchto kritérií a váh:

- cena (80 %),
- kvalita (20 %), s rozdelením na čiastkové kritériá: environmentálne vlastnosti (10 %) a opatrenia zamestnanosti (10 %).

Fáza plnenia zákazky

Zahrnuté sú aj doložky o plnení zákazky týkajúce sa:

- miezd a pracovných podmienok podľa dohovoru Medzinárodnej organizácie práce (MOP) č. 94,
- učňovskej prípravy a zachovania pracovného pomeru,
- sociálnej zodpovednosti (dohovory MOP č. 29 a 105; 100 a 111; 138 a 182; 87, 98 a 135; a 155).

Mzdy a pracovné podmienky musia byť v súlade s dohovorom MOP č. 94. Dodávateľ musí zabezpečiť, aby zamestnanci, ktorých zamestnáva v Dánsku na vykonávanie daných úloh, mali mzdu a všeobecné pracovné podmienky nemenej priaznivé, než aké sa uplatňujú na rovnaký druh práce podľa všeobecne záväznej kolektívnej zmluvy v danej oblasti (t. j. podľa reprezentatívnej zmluvy odborového združenia na trhu práce). Táto podmienka sa vzťahuje na všetkých subdodávateľov a do jej rozsahu pôsobnosti patria dávky a pracovný čas.

Pokiaľ ide o učňovskú prípravu a zachovanie pracovného pomeru, dodávateľ bol povinný mať písomne zaznamenanú personálnu politiku, ktorá zahŕňa politiku vzdelávania a zachovania pracovného pomeru pre ľudí zamestnaných na základe danej zákazky.

Čo sa týka sociálnej zodpovednosti, dodávateľ a jeho subdodávateľia sú povinní dodržiavať medzinárodné dohovory uvedené v prílohe X k smernici 2014/24/EÚ, ku ktorým Dánsko pristúpilo, vrátane dohovorov týkajúcich sa:

- nútenej práce (dohovory MOP č. 29 a 105),
- nediskriminácie (dohovory MOP č. 100 a 111),
- detskej práce (dohovory MOP č. 138 a 182),
- práva odborovo sa organizovať (dohovory MOP č. 87, 98 a 135),
- pracovného prostredia (dohovor MOP č. 155).

Od dodávateľa sa vyžaduje, aby rešpektoval základné ľudské práva vrátane Všeobecnej deklarácie ľudských práv OSN a Charty základných práv Európskej únie.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Vytvorenie príležitostí na učňovskú prípravu v rámci kvalifikovaného zamestnania, ako aj pracovných príležitostí a príležitostí na odbornú prípravu pre nezamestnaných občanov.

Overovanie

- S cieľom overiť plnenie čiastkového kritéria týkajúceho sa opatrení zamestnanosti bol uchádzač požiadaný, aby podal správu o počte zamestnancov zapojených do odbornej prípravy alebo učňovskej prípravy v rámci zamestnania, u ktorých sa očakáva práca na zákazke.
- Pokiaľ ide o kritériá zamestnávania, ktoré predstavujú celkovo 10 % kritérií na vyhodnotenie ponúk, rôznym formám odbornej prípravy a učňovskej prípravy boli pridelené rôzne hodnoty, ktoré sa potom započítali do celkového bodového hodnotenia:
  - Dospelý učeň: 10
  - Učeň: 8
  - Systém mzdovej podpory pre nezamestnaných: 3
  - Systém odborných stáží pre nezamestnaných: 3

Hodnota zákazky

Odhadovaná celková hodnota rámcovej zmluvy bola 15 miliónov DKK (približne 2 milióny EUR).

Nástroj

Článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) a článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ

Zúčastnené subjekty

- Vedúci projektu a verejný obstarávateľ: Odbor verejného obstarávania a súťažných konaní mesta Aarhus
- Medziodborová pracovná skupina zastupujúca koncových používateľov služieb týkajúcich sa odpadových vôd vo všetkých mestských organizáciách
- Korešpondencia s odborom pre zamestnanosť o kritériách týkajúcich sa opatrení zamestnanosti

Sociálne vplyvy

- Vzhľadom na veľmi tvrdú hospodársku súťaž v oblasti cien sa rozhodujúcim faktorom napokon stali opatrenia zamestnanosti. Z následného dialógu s neúspešnými uchádzačmi jednoznačne vyplynulo, že použitie toho kritéria malo silný signalizačný efekt. Hlavným sociálnym vplyvom tohto verejného obstarávania teda je, že ukázalo trhu želanie mesta odmeňovať sociálnu zodpovednosť. Očakáva sa, že výsledok verejného obstarávania bude motivovať potenciálnych dodávateľov, ktorí predtým túto možnosť vytvárania príležitostí na učňovskú alebo odbornú prípravu nezvažovali.
- Učni prijatí dodávateľmi alebo subdodávateľmi prostredníctvom tejto rámcovej zmluvy a pri ďalšom opakovaní tohto prístupu budú mať priamy prínos zo získanej odbornej praxe. Aj spoločnosť ako celok bude mať prospech z lepšie odborne pripravenej pracovnej sily.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Keď sa skombinujú kritériá na vyhodnotenie ponúk s minimálnymi požiadavkami, je to výhodné pre tých potenciálnych uchádzačov, pre ktorých plnenie minimálnych požiadaviek nie je problém.
- Zákazka neobsahuje čiastkové ciele na monitorovanie rozsahu, v akom dodávateľ spĺňa kritériá zamestnávania počas celého jej trvania. V prípade podobného verejného obstarávania by bolo vhodné zahrnúť do zákazky konkrétne ustanovenia o povinnosti dodávateľa priebežne plniť kritériá zamestnávania. Tým by sa mohli zaviesť ročné čiastkové ciele a sankčné poplatky v prípade ich neplnenia.
- Sociálne kritériá na vyhodnotenie ponúk môžu byť užitočné pri verejnom obstarávaní na nových alebo neznámych trhoch, kde je pre verejného obstarávateľa ťažké určiť minimálne požiadavky a/alebo podmienky týkajúce sa plnenia zákaziek. Príliš zhovievavé požiadavky môžu znamenať, že verejný obstarávateľ neberie do úvahy potenciálny dosah, zatiaľ čo príliš prísne požiadavky môžu znamenať, že neprídu žiadne ponuky alebo len veľmi málo ponúk.

Kontakt

Jakob Laursen, konzultant pre verejné obstarávanie, úrad starostu, mesto Aarhus, Jaklau@aarhus.dk

5. Zlepšenie pracovných podmienok ako spôsob zvýšenia kvality upratovacích služieb pre Českú televíziu

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Česká televízia (Česká televize), Česká republika

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Upratovacie služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

Dlhodobé verejné obstarávanie upratovacích služieb iba na základe najnižšej ceny prispelo k horším pracovným podmienkam a nepriamo aj k nižšej kvalite služieb. Pre upratovacie služby sú typické nízke mzdy pracovníkov, vysoká miera fluktuácie zamestnancov atď. Česká televízia z pozície verejného obstarávateľa siahla po viacerých nástrojoch s hlavným cieľom dosiahnuť vysokú kvalitu poskytovaných upratovacích služieb, napríklad aj zabezpečením dôstojných pracovných podmienok pre dotknutých zamestnancov. Česká televízia dospela k odôvodnenému záveru, že medzi reálnou kvalitou poskytovaných služieb a stabilitou tímu existuje prepojenie.

Predmet zákazky

Verejné obstarávanie upratovacích služieb v priestoroch vo vlastníctve Českej televízie (ČT), verejnoprávnej inštitúcie televízneho vysielania so sídlom v Prahe, Česká republika

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Fáza pred začiatkom verejného obstarávania

Predbežná trhová konzultácia bola zameraná na pracovné podmienky zamestnancov (vrátane odmeňovania a organizácie práce) a na zabezpečenie kvality vykonávaných služieb. Na základe výsledkov konzultácie sa ČT rozhodla začleniť do zákazky doložku o preskúmaní alebo opcii umožňujúce úpravu v závislosti od možných zmien v regulácii minimálnej mzdy a osobitnú pozornosť venovala prvkom, ako sú pracovné podmienky, stabilita a priebežný rozvoj tímu. ČT takisto požadovala podrobný opis plánovaného vykonávania zákazky podľa návrhu uchádzača (plán upratovacích postupov) a podnecovala k zavedeniu dlhodobej zodpovednosti jednotlivých zamestnancov za pridelenú zónu.

Zákazka bola rozdelená na päť častí. V prípade častí 1 až 4 bola možnosť predkladania viacerých ponúk súčasne obmedzená na maximálne dve časti.

Špecifikácie

Vyžadovalo sa používanie čistiacich prostriedkov označených príslušnými značkami, ktoré preukazujú splnenie technických špecifikácií a podmienok environmentálnych vlastností.

Kritériá na vyhodnotenie ponúk

Vo výzve na predkladanie ponúk boli opísané tieto kritériá na vyhodnotenie ponúk:

- Kritériá na vyhodnotenie ponúk týkajúce sa kvality (45 % z celkového počtu):

- organizácia tímu (tieto charakteristiky by mali zaručiť kvalitné a stabilné riadenie prác. Napríklad: jednotliví zamestnanci majú pridelené stabilné pracovisko a pracovný časový rámec, čo im umožní zvyknúť si na určené úlohy a postupom času zdokonaľovať svoje pracovné postupy. Súčasťou kritérií na vyhodnotenie ponúk bol aj presný opis zodpovednosti za dohľad nad kvalitou a jej kontrolu, čo môže takisto viesť k zvýšeniu pracovného výkonu členov tímu) – 9 %,
  - organizácia práce – 9 %,
  - metóda, nástroje, čistiace prostriedky a pracovné postupy na zabezpečenie kvalitných upratovacích služieb (vrátane niektorých predpísaných pracovných postupov s nízkym vplyvom na životné prostredie) – 9 %,
  - riadenie verejného obstarávania, riadenie zmluvy a riadenie kvality služieb – 9 % a
  - priebežné zlepšovanie tímu (vrátane stability tímu prostredníctvom opatrení na znižovanie fluktuácie zamestnancov, priebežného budovania kapacít atď.) – 9 %;
- cena (55 % z celkového počtu).

Fáza plnenia zákazky

Použili sa tieto doložky o plnení zákazky:

- S cieľom zabezpečiť kontrolu kvality sa od uchádzača vyžadovalo, aby umožnil zamestnancovi ČT monitorovať vykonávanie upratovacích služieb a podávať o tom správy.
- Čistiace prostriedky, ktoré sa mali používať, museli byť šetrné k životnému prostrediu. Uchádzač to mohol preukázať napríklad environmentálnymi značkami.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

- Celkovo dobré riadenie služby vrátane riadenia ľudských zdrojov s hlavným cieľom zlepšiť pracovné podmienky zamestnancov zodpovedných za plnenie zákazky. Podľa ČT je tento cieľ (celková kvalita pracovných podmienok príslušných zamestnancov) prepojený s kvalitou vykonávaných služieb. Keď majú zamestnanci k dispozícii náležité riadenie, odbornú prípravu a vybavenie a keď pracujú v dôstojných pracovných podmienkach, je vyššia pravdepodobnosť, že zostanú stabilní, budú zabezpečovať nepretržité poskytovanie kvalitných služieb a zároveň si budú môcť lepšie plniť svoje povinnosti.
- Upratovacie služby by sa mali vykonávať spôsobom šetrným k životnému prostrediu.

Overovanie

- Uchádzači museli predložiť plán upratovacích postupov, v ktorom uviedli informácie týkajúce sa kvality služieb. Plán obsahoval aj opis tímu a riadenia rozvoja zručností a kapacity príslušných pracovníkov.
- Stabilita tímu bola hodnotená na základe:
  - percentuálneho podielu ukončených zmlúv na celkovom počte zamestnancov v predchádzajúcom roku,
  - percentuálneho podielu zmlúv na dobu určitú na celkovom počte zamestnancov v predchádzajúcom roku,
  - percentuálneho podielu dočasnej agentúrnej práce⁴ na celkovom počte zamestnancov v predchádzajúcom roku.
- Verejný obstarávateľ je oprávnený vyžiadať si dokumenty týkajúce sa environmentálnych vlastností čistiacich prostriedkov.

Hodnota zákazky

---

⁴ Dočasný agentúrny pracovník je zamestnancom agentúry, ktorá ho dočasne poskytuje zamestnávateľovi.
<https://www.citizensadvice.org.uk/work/rights-at-work/agency-workers/agency-workers-what-you-need-to-know/>.

Odhadovaná celková hodnota zákazky je 2 400 000 EUR (60 125 000 CZK) počas štyroch rokov.

- Časť 1: približne 130 000 EUR (3 430 000 CZK)
- Časť 2: približne 1 500 000 EUR (37 570 000 CZK)
- Časť 3: približne 250 000 EUR (6 165 000 CZK)
- Časť 4: približne 440 000 EUR (10 960 000 CZK)
- Časť 5: približne 80 000 EUR (2 000 000 CZK)

Nástroj

- Článok 18 ods. 2, články 40, 46, 67 a 70 smernice 2014/24/EÚ

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Česká televízia
- Účastníci predbežnej trhovej konzultácie:
  - ZENOVA Services, s. r. o.
  - HONDL Global Services, a. s.
  - European Cleaning Services, s. r. o.
  - 111UKLID.CZ Trade, s. r. o.
- Zazmluvnení poskytovatelia služieb:
  - OCS Trading, s. r. o. (časti 1 a 3)
  - INEX Česká republika, s. r. o. (časti 2 a 4)
  - Na časť 5 neprišli žiadne ponuky.

Sociálne vplyvy

- Rozdelenie zákazky na časti zvyšuje dostupnosť účasti na verejnom obstarávaní pre menších dodávateľov.
- Významná časť bodov za kritériá na vyhodnotenie ponúk sa prideliuje na základe prístupu uchádzača k svojim zamestnancom a k celkovému riadeniu služby a jej kvality. Dobré riadenie práce a zamestnancov je veľmi dôležité pre stabilitu tímu, rozvoj zručností zamestnancov a celkovú kvalitu výkonu. To prispieva nielen k rozvoju pracovných zručností jednotlivcov, ale ovplyvňuje aj celkovú kvalitu služieb.
- Posudzovanie kvality zamestnávania (vrátane pracovných podmienok a stability tímu) podporuje nielen dobré podmienky pracovníkov, ale aj ich spokojnosť, čo pozitívne vplyva na mieru fluktuácie zamestnancov a v konečnom dôsledku vedie k vyššej kvalite služieb.

Ďalšie prínosy

- Konkrétny charakter služieb si vyžaduje znalosť budov a používateľov služieb. Časté zmeny v tíme môžu viesť k ťažkostiam a súvisiacim výdavkom, napríklad pri nástupe nového zamestnanca na dané pracovisko. Stabilita tímu je preto podľa všetkého dôležitou podmienkou kvality upratovacích služieb.
- Tendencia zadávať zákazky len na základe najnižšej ceny môže ľahko viesť k zníženiu kvality služieb, vysokému riziku nespokojnosti zamestnancov, ako aj k vysokej miere fluktuácie zamestnancov.
- Úsilie zohľadňovať pracovné podmienky zamestnancov môžu jednoducho prevziať aj iní verejní obstarávatelia v kontexte iných služieb, ktoré vykonávajú zamestnanci s nízkymi mzdami.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Aby verejný obstarávateľ zabezpečil kvalitu služieb, musí vyvinúť viac úsilia v prípravnej fáze verejného obstarávania, pri riadení zmluvy a riadení kvality služieb.
- V nasledujúcom podobnom verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ pravdepodobne opäť použije predbežnú trhovú konzultáciu.
- Česká televízia by v budúcnosti rada našla spôsoby stanovenia kľúčových ukazovateľov výkonnosti pre upratovacie služby a spôsoby ocenenia vynikajúcej výkonnosti dodávateľa, napríklad udeľovaním cien.

Kontakt

Martin Rajman, vedúci oddelenia centrálného nákupu, Česká televízia, Martin.Rajman@ceskatelevize.cz

6. Sociálna zodpovednosť ako kritérium na vyhodnotenie ponúk vo verejnom obstarávaní na upratovacie služby, Dánsko⁵

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Ballerup, Dánsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Upratovacie služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

Vo februári 2019 mesto Ballerup prijalo novú politiku verejného obstarávania, ktorá kladie veľký dôraz na sociálnu zodpovednosť.

Táto politika⁶ má šesť hlavných cieľov:

1. uplatňovanie regulačného rámca v prospech občanov a podnikov;
2. zameranie sa na iné faktory než cena, ako vyplýva z týchto príkladov:
  - dodávatelia predložia vyhlásenie, že dodržiavajú ľudské práva, pracovné práva, ako aj že spĺňajú environmentálne a protikorupčné požiadavky,
  - mesto musí vždy, keď je to možné, zahrnúť do postupov verejného obstarávania sociálne aspekty (a v prípade obstarávania služieb a stavebných prác musí začleniť doložky o zamestnanosti), pričom ak to nie je možné, musí to zdôvodniť,
  - ak existuje podozrenie, že dodávateľ neplní svoje povinnosti v oblasti sociálnej zodpovednosti, mesto vykoná kontrolu a má možnosť zmluvu vypovedať;
3. využívanie trhového dialógu a spolupráca s podnikmi;
4. spustenie a vykonávanie spoločného verejného obstarávania;
5. využívanie digitálneho verejného obstarávania a elektronického obchodu;
6. zabezpečenie vysokej úrovne súladu.

Verejné obstarávanie na upratovacie služby sa vybralo ako vhodný pilotný projekt, v rámci ktorého sa toto ustanovenie prvýkrát uplatnilo.

Zákazka sa bude realizovať od 1. apríla 2020 do 31. decembra 2023 vrátane možnosti dvakrát ju predĺžiť vždy o 12 mesiacov.

Predmet zákazky

Denné upratovacie služby a služby pravidelného umývania okien v 157 rôznych mestských budovách vrátane verejných škôl, zariadení dennej starostlivosti, knižníc, plaveckých a športových arén

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Kritériá na vyhodnotenie ponúk

V postupe zadávania zákazky bola ekonomicky najvýhodnejšia ponuka určená na základe najlepšieho pomeru ceny a kvality s použitím týchto váh:

⁵ <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:440930-2019:TEXT:DA:HTML>.

⁶ https://ballerup.dk/sites/default/files/udbuds-og_indkoebspolitik_2019_0.pdf.

- Cena: 60 %
- Zabezpečenie kvality: 20 %
- Sociálna zodpovednosť: 20 %. Sociálna zodpovednosť v tomto verejnom obstarávaní znamenala vytváranie pracovných príležitostí pre nezamestnaných ľudí, ktorí poberajú sociálne dávky, a pre osoby s dlhodobou pracovnou neschopnosťou.

Fáza plnenia zákazky

Súťažné podklady zároveň obsahovali:

- pracovnú doložku, v ktorej sa stanovuje povinnosť uchádzača dodržiavať všeobecné normy trhu práce, pokiaľ ide o mzdové a pracovné podmienky,
- doložku o sociálnej zodpovednosti, ktorá obsahuje zoznam konkrétnych požiadaviek v oblasti ľudských práv, pracovných práv, životného prostredia a protikorupčných opatrení vychádzajúcich z desiatich zásad globálneho paktu OSN. Dodávateľ sa predovšetkým zaväzuje zabezpečiť dodržiavanie základných ľudských práv a základných pracovných práv chránených dohovormi Medzinárodnej organizácie práce (MOP).

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Sociálnym cieľom mesta bolo vytváranie pracovných príležitostí pre dve cieľové skupiny:

- Nezamestnaní poberatelia sociálnych dávok „pripravení na činnosť“, ktorí zažívajú aj iné problémy než nezamestnanosť. Potrebujú osobitne navrhnutý postup odbornej prípravy vrátane podporných opatrení na získanie zamestnania.⁷
- Osoby s dlhodobou pracovnou neschopnosťou. Mnohí ľudia z tejto kategórie budú schopní pokračovať vo svojom zamestnaní, keď budú opäť spôsobilí pracovať. Budú potrebovať postup odbornej prípravy, ktorý môže potenciálne zahŕňať podporné opatrenia na návrat na trh práce.

Overovanie

- Na overenie čiastkového kritéria sociálnej zodpovednosti sa od uchádzačov vyžadovalo predloženie návrhu, ktorý mal obsahovať:
  - opis metodiky, prostredníctvom ktorej uchádzač plánuje pomáhať uvedeným cieľovým skupinám priblížiť sa k zamestnaniu. Metodiku možno opísať napríklad uvedením „dráhy odbornej prípravy“ a činností v tom zahrnutých,
  - počet kurzov/dráh odbornej prípravy ponúkaných pre každú z dvoch cieľových skupín.
- Opisy uchádzačov boli bodovo hodnotené v rozsahu od 0 (najlepšie možné plnenie kritéria) po 8 (najnižšie možné plnenie) na základe počtu ponúkaných kurzov/dráh odbornej prípravy a navrhovanej metodiky a odhadovanej pravdepodobnosti jej úspešného dosahu.
- Bodové hodnotenie bolo následne prepočítané na zodpovedajúci cenový ekvivalent. Tento výpočet bol vykonaný vydelením priemernej ponúkanej ceny celkovým počtom uchádzačov, ktorí získali bodové hodnotenie za oblasť sociálnej zodpovednosti. Takto bola zákazka pridelená uchádzačovi s najnižším kombinovaným bodovým hodnotením rovným tomuto súčtu:
  - (ponúkaná cena x 0,6) +
  - [(priemerná cena ponúkaná uchádzačmi / 8 x bodové hodnotenie za oblasť zabezpečenia kvality) x 0,2] +

---

⁷ V dánskej politike aktívneho trhu práce sa rozlišujú nezamestnaní, ktorí sa považujú za „pripravených na prácu“ alebo za „pripravených na činnosť“. Osobám „pripraveným na činnosť“ môže byť potrebné poskytnúť odbornú prípravu a/alebo podporné opatrenia na získanie zamestnania.

- [(priemerná cena ponúkaná uchádzačmi / 8 x bodové hodnotenie za oblasť sociálnej zodpovednosti) x 0,2].

Hodnota zákazky

Odhadovaná hodnota 187 000 000 DKK bez DPH (približne 25 miliónov EUR)

Nástroj

- Článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) a článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ
- V usmernení Dánskej agentúry pre hospodársku súťaž a spotrebiteľov k sociálnym doložkám sa vyžaduje, aby štátni, regionálni a obecní obstarávatelia zvažovali použitie sociálnych doložiek týkajúcich sa dohôd o vzdelávaní a odborných stážach a aby poskytli vysvetlenie, ak nepoužijú žiadne sociálne doložky.
- Nová politika verejného obstarávania mesta Ballerup na podporu sociálnej zodpovednosti⁸

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Odbor verejného obstarávania mesta Ballerup
- Zazmluvnený poskytovateľ služieb: Coor Service Management A/S
- Podpora pri začlenení sociálnej doložky: Stredisko zamestnanosti mesta Ballerup, ktoré bude prednostným partnerom víťazného uchádzača pri nábore pracovníkov.

Sociálne vplyvy

- Verejný obstarávateľ vrátane kritéria sociálnej zodpovednosti, ktoré v ňom bolo obsiahnuté, prijal trh veľmi dobre.
- Víťazný uchádzač, Coor Service Management A/S, pracuje so zameraním na udržateľnosť trojitej súhrnnej bilancie. Spoločnosť má bohaté skúsenosti a dosiahla úspech pri spolupráci s viacerými úradmi práce v Dánsku, okrem iného pri prelomovom projekte OPI.
- Víťazný uchádzač ponúkol riešenie obsahujúce metódu považovanú za podporujúcu dosahovanie pozitívnych procesov pre cieľovú skupinu (záujemcovia s inými problémami než nezamestnanosť) vrátane týchto opatrení:
  - Otvorili sa štyri kurzy odbornej prípravy na štyroch vybraných miestach v meste Ballerup. Podľa plánu dodávateľa na záujemcov dohliada stály riadiaci pracovník služieb a „pomocníci“ (tzv. buddies – skúsenejší kolegovia alebo podobné nápomocné osoby), pričom záujemcovia majú k dispozícii kurzy kompletnej odbornej prípravy a náborové kurzy. Títo pomocníci alebo „buddies“ predstavujú tradičný prvok v odbornom vzdelávaní.
  - Na odbornú prípravu nastúpia v danom čase štyria záujemcovia. Vždy, keď niektorý z nich získa zamestnanie, s odbornou prípravou môže začať nový záujemca. Dodávateľ očakáva, že sa do nej každý rok zapojí osem záujemcov.
  - Záujemcovia budú súčasťou tímu na pracovisku, pričom budú priebežne absolvovať odbornú prípravu, začínajúc s primeraným počtom hodín týždenne. Cieľom je, aby učni získali riadne pracovné miesto, pravdepodobne v rámci systému subvencovaného zamestnávania („flex job“), alebo zamestnanie s mzdovou dotáciou.
  - Kurz odbornej prípravy je individuálne prispôsobený záujemcovi.
  - Dodávateľ nadviaže úzku spoluprácu s úradom práce. Zahŕňa to účasť na organizovaní kontrolných návštev, kurzov odbornej prípravy, jazykovej prípravy a podporných opatrení.

---

⁸ Približne 7 z 10 dánskych obcí má oficiálnu politiku verejného obstarávania.

Ďalšie prínosy

- Sociálne kritériá na vyhodnotenie ponúk môžu byť účinným nástrojom na prekonanie informačnej asymetrie medzi uchádzačom a verejným obstarávateľom, pokiaľ ide o úroveň sociálnej zodpovednosti, ktorá sa môže vyžadovať v rámci hospodárskej súťaže na určitom trhu. Verejný obstarávateľ môže namiesto sformulovania požiadaviek na základe informovaných odhadov použiť sociálne kritériá na vyhodnotenie ponúk, čím stimuluje trh tak, aby medzi sebou uchádzači súťažili práve na poli sociálnych opatrení.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Zdá sa, že dodávatelia spolu s trhom sú veľmi zrelí a pripravení pracovať so sociálnou zodpovednosťou, najmä v tomto čase, keď je v Dánsku ťažké získavať pracovnú silu v konkrétnych priemyselných odvetviach.
- Politika verejného obstarávania poskytla odboru verejného obstarávania silný mandát na zahrnutie sociálnych aspektov, čo uľahčilo celý proces.

Kontakt

Mette Kongsgaard Jensen, vedúci útvaru pre verejné obstarávanie, radnica mesta Ballerup, Indkøb – Center for Økonomi, met@balk.dk

Kim Funk, konzultant pre verejné obstarávanie, radnica mesta Ballerup, Indkøb – Center for Økonomi, kimf@balk.dk

7. Začleňovanie bezdomovcov poskytovaním upratovacích služieb mestu Vroclav

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Wrocławskie Mieszkania, sp. z o. o., vo vlastníctve mesta Vroclav, Poľsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Upratovacie služby

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Výzva na predkladanie ponúk bola vyhradená pre organizácie sociálneho hospodárstva a týka sa poskytovania upratovacích služieb pre mesto Vroclav.

Zároveň prispieva k uplatňovaniu stratégie rozvoja sociálneho hospodárstva, ktorú vypracovalo mesto Vroclav na riešenie problémov súvisiacich so sociálnou a s profesijnou reintegráciou. Táto stratégia zahŕňa posilnenie sociálne zodpovedného verejného obstarávania s cieľom lepšie riešiť sociálne problémy a zapájať organizácie sociálneho hospodárstva. Osobitným sociálnym problémom, ktorý treba riešiť, je bezdomovecstvo: v meste žije približne 1 000 bezdomovcov, čo je štvrtá najpočetnejšia populácia bezdomovcov v Poľsku.

Predchodcom tejto výzvy bola podobná zákazka prebiehajúca v rokoch 2017 a 2018, v ktorej poskytovatelia z radov podnikov sociálneho hospodárstva mohli získať viac skúseností s verejným obstarávaním a poskytovaním verejných služieb. Hodnota zákazky bola teraz trojnásobná.

Predmet zákazky

Poskytovanie upratovacích služieb v budovách a súvisiacich zariadeniach mesta Vroclav

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Zákazka bola vyhradená pre chránené pracovné dielne a hospodárske subjekty, ktorých ciele zahŕňajú sociálnu a profesijnú integráciu osôb patriacich do sociálne marginalizovaných skupín a v ktorých aspoň 30 % zamestnancov tvoria ľudia so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnení pracovníci v súlade s článkom 20 smernice 2014/24/EÚ. Od dodávateľa alebo subdodávateľa sa takisto vyžaduje, aby počas plnenia zákazky bez prerušenia zamestnávali osoby so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnené osoby, ktoré priamo vykonávajú činnosti špecifikované vo výzve na predkladanie ponúk.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

- podpora organizácií sociálneho hospodárstva
- podpora spravodlivých podmienok zamestnávania
- pracovná integrácia znevýhodnených pracovníkov

Overovanie

- Vo fáze podávania žiadostí: uchádzač predloží vyhlásenie o tom, že spĺňa kritérium zamestnávania najmenej 30 % znevýhodnených pracovníkov alebo zamestnancov so zdravotným postihnutím.
- Počas plnenia zákazky: verejný obstarávateľ je oprávnený vykonávať kontroly v rozsahu pôsobnosti zákazky. Kontroly sa môžu vykonávať bez prítomnosti dodávateľa a bez oznámenia dátumu kontroly dodávateľovi. Dodávateľ zaplatí sankciu vždy, keď nesplní svoju povinnosť týkajúcu sa zamestnávania osôb priamo vykonávajúcich činnosti uvedené v dohode. Verejný obstarávateľ má zároveň možnosť zmluvu vypovedať, ak dodávateľ neplní svoje povinnosti a neposkytne uspokojivé vysvetlenie.

Hodnota zákazky

Suma 368 590 PLN (zodpovedá sume 86 100 EUR) za jednoročnú zákazku (od apríla 2019 do apríla 2020)

Nástroj

- Článok 20 (Vyhradené zákazky) smernice 2014/24/EÚ (transponovaný článkom 22 ods. 2 poľského zákona o verejnom obstarávaní)
- Mesto Vroclav – [miestny program sociálneho hospodárstva](#)
- Nariadenie primátora mesta s odporúčaním využívať sociálne aspekty v každom verejnom obstarávaní

V poľskom vnútroštátnom práve sú vymedzené tieto kategórie osôb patriacich do sociálne marginalizovaných skupín:

- osoby so zdravotným postihnutím v zmysle zákona z 27. augusta 1997 o pracovnej rehabilitácii, sociálnom presídľovaní a zamestnávaní osôb so zdravotným postihnutím (Zbierka zákonov z roku 2011, položka 721),
- nezamestnané osoby v zmysle zákona z 20. apríla 2004 o podpore inštitúcií v oblasti zamestnanosti a trhu práce (Zbierka zákonov z roku 2016, položky 645, 691 a 868),
- osoby pozbavené osobnej slobody alebo prepustené z väzenia, uvedené v zákone zo 6. júna 1997 – trestný zákonník (Zbierka zákonov, položka 557), ktoré zažívajú ťažkosti s integráciou do spoločnosti,
- osoby s duševnými poruchami v zmysle zákona z 19. augusta 1994 o ochrane duševného zdravia (Zbierka zákonov z roku 2016, položky 546 a 960),
- bezdomovci v zmysle zákona z 12. marca 2004 o sociálnej pomoci (Zbierka zákonov z roku 2016, položka 930),
- osoby, ktorým Poľská republika priznala postavenie utečenca alebo poskytla doplnkovú ochranu, uvedené v zákone z 13. júna 2003 o ochrane cudzincov v Poľskej republike (Zbierka zákonov z roku 2012, položka 680; z roku 2013, položka 1650; z roku 2014, položka 1004; z roku 2015, položka 1607; a z roku 2016, položka 783),
- osoby do 30 rokov a osoby nad 50 rokov v postavení uchádzačov o zamestnanie a nezamestnaných osôb,

- osoby, ktoré patria k znevýhodneným menšinám, predovšetkým národnostným a etnickým menšinám v zmysle zákona zo 6. januára 2005 o národnostných a etnických menšinách a regionálnom jazyku (Zbierka zákonov z roku 2015, položka 573; a z roku 2016, položka 749).

Zúčastnené subjekty

- Wrocławskie Mieszkania, sp. z o. o. (vo vlastníctve mesta Vroclav), verejný obstarávateľ
- Wrocławska Spółdzielnia Socjalna (sociálne družstvo zamestnávajúce ľudí ohrozených sociálnym vylúčením), poskytovateľ služieb, ktorý získal zákazku

Sociálne vplyvy

- Sociálne družstvo Wrocławska Spółdzielnia Socjalna zamestnáva ľudí ohrozených sociálnym vylúčením, predovšetkým bezdomovcov (90 % pracovnej sily). Družstvo poskytuje bezdomovcom odbornú prípravu vrátane postupu, ako získať vodičský preukaz. Ide o jednu z viacerých činností družstva, na ktorú dostáva určité verejné finančné prostriedky a ktorá nebola vyžadovaná v rámci danej zákazky.
- V rámci tejto zákazky zamestnali štyroch bezdomovcov.
- Zákazka umožnila družstvu začať a dosiahnuť sociálnu a profesijnú reintegráciu ľudí zapojených do poskytovania upratovacích služieb v rámci tejto zákazky.

Ďalšie prínosy

- Táto zákazka bola pre sociálne družstvo možnosťou budovať si dôveru vo vzťahu s mestom, ukázať, že poskytovatelia, ktorí sú podnikmi sociálneho hospodárstva, môžu zabezpečovať kvalitné služby.
- Vyhradené zákazky a sociálne doložky ešte stále nie sú v Poľsku až tak bežne využívané. Vďaka miestnemu programu sociálneho hospodárstva a nariadeniu primátora mesta Vroclav o podpore organizácií sociálneho hospodárstva aj prostredníctvom verejného obstarávania sa situácia viditeľne zlepšila.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Jedným z problémov, ktorým čelí mesto Vroclav, je chýbajúci dobre rozvinutý ekosystém sociálneho hospodárstva. Pôsobí tu len málo sociálnych podnikov, ktoré nemajú dostatočné kapacity na to, aby sa zapájali do výziev na predkladanie ponúk. To je dôvod, prečo sa mesto rozhodlo zadávať menšie zákazky, aby sociálne podniky a mimovládne organizácie mohli postupne získavať skúsenosti a dokázali sa zapojiť do rozsiahlejších verejných obstarávaní.
- Trh verejného obstarávania v Poľsku, osobitne vo veľkých mestách, čelí veľmi špecifickým výzvam (nízka miera nezamestnanosti, veľký počet zákaziek na trhu verejného obstarávania), takže do postupov verejného obstarávania sa nezapája veľa uchádzačov a zainteresované podniky majú veľké problémy nájsť vhodných zamestnancov. To nemotivuje verejných obstarávateľov, aby do verejného obstarávania zavádzali dodatočné kritériá. Problém integrácie niektorých občanov na trhu práce však stále pretrváva, preto mesto postupne zavádza stimuly, ktorými motivuje sociálne podniky a mimovládne organizácie ponúkajúce chránené pracoviská a pôsobiace v oblasti profesijnej integrácie, aby predkladali ponuky a zapájali sa do verejného obstarávania.

- Ďalším cieľom zákazky bolo ukázať verejným obstarávateľom, že verejné obstarávanie môže byť silným nástrojom na vykonávanie verejných politík. Je veľmi dôležité ukázať verejným obstarávateľom, koľko sociálnych problémov je možné riešiť cestou verejného obstarávania.

Kontakt

Marta Pawlaczyk, odborníčka na verejné obstarávanie, mesto Vroclav, marta.pawlaczyk@wm.wroc.pl

8. Sociálne doložky na posilnenie sociálnej súdržnosti v rámci čistiach a údržbárskych služieb pre Európsku komisiu

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Úrad pre infraštruktúru a logistiku, Európska komisia (EK), Belgicko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Čistenie a údržba zelených plôch

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Úrad Európskej komisie pre infraštruktúru a logistiku v roku 2019 hľadal poskytovateľa čistiach služieb a údržby vnútorných a vonkajších zelených plôch budov Komisie nachádzajúcich sa v Regióne Brusel – hlavné mesto. Verejný obstarávateľ mal v úmysle týmto verejným obstarávaním posilniť sociálnu súdržnosť poskytovaním možností odbornej prípravy a sociálnej a profesijnej integrácie. V súťažných podkladoch sa predpokladalo použitie dvoch druhov sociálnych doložiek. Všetky služby poskytované dodávateľom museli spĺňať aj environmentálne požiadavky platné v rámci Komisie, predovšetkým tie, ktoré sú stanovené v politike schémy pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS).

Predmet zákazky

Táto výzva na predkladanie ponúk zahŕňa:

- poskytovanie čistiach služieb pre budovy Európskej komisie nachádzajúce sa v Regióne Brusel – hlavné mesto (72 budov),
- čistenie žalúzií, plachiet, závesov a vlajok,
- dodávky hygienických prostriedkov,
- ochranu pred škodcami,
- služby odpratávania snehu v okolí budov (vrátane dodávok posypovej soli),
- údržbu rastlín a zelených plôch vo vnútorných priestoroch (terasy, nádvorie, záhrada, kvetináče atď.) alebo vo vonkajších priestoroch vrátane uličiek, vodných plôch a chodníkov v okolí daných budov a ich parkovísk.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Výzva na predkladanie ponúk zahŕňala dva druhy doložiek o plnení zákazky.

Dodávateľ musí počas vykonávania zákazky poskytovať odbornú prípravu zameranú na čistiace práce všetkým pracovníkom zamestnaným na základe trvalej pracovnej zmluvy alebo zmluvy na dobu určitú (s dĺžkou viac ako šesť mesiacov), ktorí sa podieľali na vykonávaní zákazky na čistiace služby. Dodávateľ musí poskytnúť plány odbornej prípravy s podrobným uvedením povinnej odbornej prípravy a každoročnej rekvalifikácie pre všetkých zamestnancov bez ohľadu na dĺžku zamestnania u dodávateľa, ako aj individuálne oficiálne osvedčenia o odbornej príprave pre zamestnancov na pracovisku (vydané externým subjektom, prípadne doklad o internej odbornej príprave), a to najneskôr dva mesiace po nadobudnutí platnosti zmluvy.

Súčasťou zákazky je požiadavka, aby zamestnanci vykonávajúci čistiace práce pravidelne absolvovali odbornú prípravu a aby boli pravidelne informovaní o metódach čistenia, dávkovaní a preventívnych opatreniach, na

ktoré je potrebné dbať pri práci s čistiacimi prostriedkami, obalmi a odpadom (triedenie a zneškodňovanie), ako aj o používaní strojových zariadení. Dodávateľ musí predložiť osvedčenia o odbornej príprave preukazujúce, že všetky osoby zaradené do služieb, na ktoré sa vzťahuje zákazka, absolvovali potrebnú odbornú prípravu, ktorá je primeraná z technického, bezpečnostného a environmentálneho hľadiska.

Odborná príprava by sa mala vykonávať podľa modulov navrhovaných strediskom odbornej prípravy v oblasti čistiacich prác, alebo v prípade potreby podľa špecializovaných modulov. Pre pracovníkov, ktorí absolvovali základnú odbornú prípravu pred viac ako ôsmimi rokmi, je potrebný aj opakovací modul. Minimálny čas poskytovanej odbornej prípravy na jedného pracovníka počas trvania zákazky je 20 hodín. Dodávateľ musí zabezpečiť, aby každý rok najmenej 20 % z celkového počtu pracovníkov zamestnaných na základe trvalej pracovnej zmluvy alebo zmluvy na dobu určitú, ktorí boli pridelení na vykonávanie tejto zákazky, absolvovalo odbornú prípravu a aby ju všetci jeho zamestnanci mali absolvovanú do skončenia vykonávania zákazky. Táto odborná príprava môže byť nahradená jazykovou prípravou pre pracovníkov s nedostatočnou znalosťou francúzštiny.

Druhý druh doložky o plnení zákazky požaduje od dodávateľa, aby v rámci vykonávania služieb týkajúcich sa údržby rastlín a zelených plôch uplatňoval opatrenia sociálnej a profesijnej integrácie zamerané na uchádzačov o zamestnanie, ktorí majú mimoriadne ťažkosti s uplatnením sa, alebo opatrenia sociálnej a profesijnej integrácie ľudí so zdravotným postihnutím. Túto požiadavku je možné splniť uzatvorením subdodávateľskej zmluvy s podnikom sociálneho hospodárstva (prípadne s viacerými takýmito podnikmi), ktorého hlavným cieľom je sociálna a profesijná integrácia ľudí so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnených ľudí a v ktorom najmenej tridsať percent zamestnancov v pracovných dielňach, hospodárskych subjektoch alebo programoch tvoria zamestnanci so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnení pracovníci.

Dodávateľ vyberie zelené plochy, ktorých údržba bude prebiehať pri uplatňovaní takejto doložky, pričom tieto plochy musia tvoriť najmenej 25 % celkového ročného objemu zahrnutého do uvedených služieb.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

- Verejný obstarávateľ chce prostredníctvom tejto zákazky zlepšiť odborné zručnosti a zvýšiť bezpečnosť zamestnancov pri vykonávaní zákazky tým, že požaduje odbornú prípravu všetkých zamestnancov, ktorí sa budú podieľať na jej vykonávaní (predpokladaný počet je 700 zamestnancov).
- Druhým cieľom je podporiť sociálnu a profesijnú integráciu osôb so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnených pracovníkov v zmysle článku 20 smernice 2014/24/EÚ.

Overovanie

- Dôležitým prvým krokom pri vykonávaní a monitorovaní sociálnej doložky je uskutočnenie úvodného stretnutia dodávateľa s verejným obstarávateľom. Toto úvodné stretnutie sa uskutoční do jedného mesiaca od zadania zákazky a bude sa týkať všetkých sociálnych doložiek, ktoré sa majú uplatňovať. Pri tejto príležitosti sa sociálne doložky podrobne prediskutujú a pevne sa stanoví dátum začiatku ich uplatňovania alebo dátum predbežného posúdenia.
- Raz ročne dodávateľ poskytne zoznam pracovníkov, ktorí absolvovali odbornú prípravu. Na preukázanie toho musí predložiť kópie osvedčení a atestácií strediska odbornej prípravy v oblasti čistiacich prác a/alebo strediska jazykovej prípravy.
- Keď zmluva nadobudne platnosť, dodávateľ pošle verejnému obstarávateľovi tieto dokumenty týkajúce sa podniku (podnikov) sociálneho hospodárstva, ktorý bude (ktoré budú) poskytovať služby na základe subdodávateľskej zmluvy:

- záväzok riadne podpísaný každým podnikom sociálneho hospodárstva, ako už bolo uvedené,
  - dôkaz, že podnik (podniky) sociálneho hospodárstva má (majú) platné schválenie alebo že spĺňa (spĺňajú) podmienky uplatňovania článku 20 smernice 2014/24/EÚ. Tento dôkaz sa poskytne buď predložením povolenia (dočasného alebo časovo neobmedzeného), ktoré je platné v čase uzavretia zmluvy s podnikom (podnikmi) sociálneho hospodárstva, alebo predložením dokumentu preukazujúceho súlad s podmienkami stanovenými v článku 20 smernice 2014/24/EÚ.
- Do dvoch mesiacov od zadania zákazky na rámcovú zmluvu sa uskutoční predbežné hodnotiace stretnutie, ktorého cieľom bude uistiť sa o správnom chápaní sociálnej doložky. Pri uzatvorení samotnej rámcovej zmluvy sa uskutoční tretie stretnutie s cieľom overiť správne vykonávanie sociálnej doložky.
  - Verejný obstarávateľ a jeho zástupcovia majú právo kontrolovať a monitorovať vykonávanie sociálnej doložky. Akékoľvek porušenie ustanovení sociálnych doložiek zaznamenané počas vykonávania zákazky verejným obstarávateľom alebo ktoroukoľvek inou osobou riadne poverenou na tento účel môže verejný obstarávateľ považovať za neplnenie zmluvy.

Hodnota zákazky

Zmluva je platná štyri roky. Hodnota zákazky je 20 miliónov EUR ročne, s celkovou sumou 80 miliónov EUR.

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) a článok 20 (Vyhradené zákazky) smernice 2014/24/EÚ

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Úrad Európskej komisie pre infraštruktúru a logistiku
- Podpora pri sformulovaní sociálnej doložky: Actiris, verejné služby zamestnanosti Regiónu Brusel – hlavné mesto v Belgicku
- Zástupca belgických odborových zväzov odvetvia čistiacich a upratovacích služieb, s ktorým sa konali konzultácie pri príprave postupu
- Zamestnanci dodávateľa vykonávajúci pridelené čistiace služby, ktorí môžu využiť odbornú prípravu a pracovné začlenenie predpokladané v rámci zákazky

Sociálne vplyvy

- Odhaduje sa, že pri vykonávaní tejto zákazky bude zamestnaných približne 700 pracovníkov. Väčšina z nich má nízku kvalifikáciu a/alebo pochádza zo znevýhodneného prostredia. Očakáva sa, že povinnosť poskytnúť im odbornú prípravu a pracovné príležitosti prispeje k zlepšeniu ich sociálneho a profesijného začlenenia, bezpečnosti, ako aj k posilneniu ich zručností.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Pri vypracúvaní sociálnej doložky v postupe verejného obstarávania nie je možné použiť univerzálny prístup pre všetkých. Súbežne s týmto verejným obstarávaním napríklad Úrad pre infraštruktúru a logistiku spolupracoval s úradom Actiris na vypracovaní vhodnej sociálnej doložky v postupe týkajúcom sa stavebných prác. V uvedenom prípade však bola sociálna doložka odlišná a prispôbena inému trhu. Sociálne doložky musia byť navrhované so zohľadnením osobitostí daného postupu obstarávania a trhu.

- Spolupráca s úradom Actiris, ktorý je kvalifikovaným orgánom so skúsenosťami z uplatňovania sociálnych doložiek, sa ukázala ako veľmi dôležitá pri navrhovaní najvhodnejšej sociálnej doložky pre toto konkrétne obstarávanie.
- V rámci tohto obstarávania bolo predložených päť technických ponúk. To ukazuje, že trh je pripravený reagovať a uplatniť postupy pre veľké zákazky so sociálnymi doložkami.

Kontakt

Pierre-Olivier Bindels, vedúci oddelenia, Úrad pre infraštruktúru a logistiku, Európska komisia, Pierre-Olivier.BINDELS@ec.europa.eu

9. Zabezpečenie sociálne zodpovedných pracovných podmienok v maltskom odvetví upratovacích služieb

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Odbor Súdneho dvora, Malta

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Upratovacie služby

Úvod/cieľ verejného obstarávania

V úsilí zmierňovať neisté pracovné podmienky, ako aj podporovať ponuky rovnakých cenových sadzieb/cien maltský odbor Súdneho dvora v roku 2019 rozhodol, že o poskytovaní služieb s vysokým podielom neistých pracovných miest s nízkou kvalitou, ako je napríklad upratovanie, sa bude rozhodovať na základe najlepšieho pomeru ceny a kvality ako kritéria na vyhodnotenie ponúk, a nielen na základe ceny alebo nákladov.

Verejný obstarávateľ na tento účel využil sociálne kritériá na vyhodnotenie ponúk, ktoré boli prepojené s predmetom zákazky a primerané obstarávaným službám.

Predmet zákazky

Poskytovanie upratovacích služieb s používaním čistiacich prostriedkov šetrných k životnému prostrediu v priestoroch odboru Súdneho dvora (Malta) a Úradu generálneho prokurátora

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Najlepší pomer ceny a kvality sa určí vážením technickej kvality voči cene na základe pomeru 60/40.

Používa sa táto hodnotiacia schéma:

- odborná príprava, zručnosti a schopnosti zamestnancov: maximálne 6 bodov,
- riadenie zmluvy a prevádzka (dodržiavanie lehôt, úroveň služieb, plány pre nepredvídané udalosti, metodika, požiadavky na podávanie správ, zelené verejné obstarávanie – čistiace prostriedky): maximálne 64 bodov,
- rovnaké príležitosti a pracovné podmienky: maximálne 30 bodov.

Pokiaľ ide o rovnaké príležitosti, hospodársky subjekt musí predložiť:

- dôkaz, že hospodársky subjekt je zamestnávateľom podporujúcim rovnosť príležitostí na základe značky rovnosti alebo rovnocenného označenia (doplňujúce) (2 body),
- dôkaz, že hospodársky subjekt spĺňa právne požiadavky na zamestnávanie ľudí so zdravotným postihnutím (povinné) (2 body).

Pokiaľ ide o podmienky zamestnávania, hospodársky subjekt musí predložiť dôkaz potvrdzujúci, že:

- existujúci/potenciálni zamestnanci majú písomnú zmluvu (povinné) (2 body),
- mzdy sa vyplácajú prostredníctvom prevodového príkazu, pričom náklady naň hradí dodávateľ (povinné) (2 body),
- plánovaný harmonogram dátumov vyplácania na roky 2019 a 2020 obsahuje dátumy, keď sa zamestnancom vyplácajú mzdy (doplňujúce) (maximálne 3 body),
- zamestnanci dostávajú podrobnú výplatnú pásku (povinné) (3 body),

- zamestnanci majú preukázateľné poisťné krytie pre prípad zranenia počas práce (doplňujúce) (3 body),
- dodávateľ vydal vyhlásenie o slobode zamestnancov (bez uloženia akýchkoľvek obmedzení) vstúpiť do odborového zväzu (povinné) (3 body),
- dodávateľ má kópiu platnej kolektívnej zmluvy, ktorá je zavedená a registrovaná na Odbore pre priemyselné a pracovné vzťahy (doplňujúce) (3 body),
- vypláca sa príspevok na dopravu alebo sa doprava zabezpečuje (doplňujúce) (2 body),
- sú zavedené zdroje na zaistenie ochrany zdravia a bezpečnosti (systémy zabezpečenia kvality používané dodávateľom na zaručenie dobrého/bezpečného pracovného prostredia) (povinné) (5 bodov).

Individuálni podnikatelia/spoločnosti bez zamestnancov, ktoré vo fáze verejného obstarávania dané služby subdodávateľsky zadávajú známym tretím stranám, musia v mene svojich subdodávateľov takisto poskytnúť všetky potrebné doklady/dôkazy podľa súboru požiadaviek platných pre spoločnosti so zamestnancami.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Výzva na predkladanie ponúk bola pripravená tak, aby sa zabezpečilo, že hospodárske subjekty:

- ponúknu svojim zamestnancom základnú odbornú prípravu v oblasti čistoty a hygieny,
- podporia rovnosť príležitostí a splnia právne požiadavky týkajúce sa zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím,
- zabezpečia dôstojné pracovné podmienky a rešpektujú základné sociálne a pracovné práva,
- majú systém zabezpečenia kvality vrátane bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Overovanie

Aby uchádzači splnili čiastkové kritériá na vyhodnotenie ponúk týkajúce sa rovnakých príležitostí a pracovných podmienok, museli predložiť tieto dokumenty:

- kópiu osvedčenia značky rovnosti Národnej komisie na podporu rovnosti (NCPE) (alebo iného rovnocenného osvedčenia),
- doklady/dôkazy v rámci príslušnej dokumentácie z úradu práce alebo relevantného štátneho orgánu, že hospodársky subjekt spĺňa právne požiadavky na zamestnávanie ľudí so zdravotným postihnutím,
- kópiu zmluvy medzi uchádzačom a zamestnancom,
- dohodu s bankou alebo písomnú komunikáciu medzi uchádzačom a bankou potvrdzujúcu vyplácanie miezd priamym prevodom,
- kópiu výplatnej pásky,
- kópiu poisťnej zmluvy spoločnosti o poistení zodpovednosti zamestnávateľa za škodu,
- vyhlásenia hospodárskeho subjektu, že zamestnancom nie sú ukladané žiadne obmedzenia pri vstupe do odborového zväzu,
- kópiu platnej kolektívnej zmluvy (v relevantných prípadoch).

Predložilo sa deväť ponúk. Podľa hodnotiacej správy mali traja uchádzači záverečné priemerné technické bodové hodnotenie nad 65 bodov. Ostatní šiesti uchádzači boli hodnotení ako technicky nevyhovujúci, keďže nespĺňali jedno alebo viaceré povinné kritériá.

Hodnota zákazky

486 944,80 EUR bez DPH na obdobie 36 mesiacov

Nástroj

- Článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) smernice 2014/24/EÚ

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Odbor pre zákazky (ústredný orgán štátnej správy)
- Konečný prijímateľ: Odbor Súdneho dvora
- Zazmluvnený poskytovateľ služieb: Specialist Group Cleaners Ltd.
- Uchádzači: hospodárske subjekty poskytujúce konkrétne obstarávané služby
- Konečný príjemca: zamestnanci, ktorých zamestnal víťazný uchádzač

Sociálne vplyvy

- Ministerské oddelenie verejného obstarávania v mene verejného obstarávateľa oznámilo, že „postup prijatý v rámci toho verejného obstarávania mal kladný vplyv z hľadiska informovanosti zamestnávateľov o potrebe zabezpečovať dobré pracovné podmienky pre zamestnancov poskytujúcich služby. Keďže v návrhu postupu verejného obstarávania boli stanovené viaceré povinné požiadavky súvisiace s dobrými pracovnými podmienkami, výsledkom boli lepšie pracovné podmienky pre príslušných zamestnancov“.

Ďalšie prínosy

- Tento postup sa môže opakovať aj v ďalších odvetviach s vysokým podielom neistých pracovných miest. Verejná správa Malty má v úmysle podporovať používanie mechanizmu najlepšieho pomeru ceny a kvality v postupoch verejného obstarávania na zlepšenie pracovných podmienok v odvetviach s nízkou kvalitou pracovných miest.
- Výzvy verejného obstarávania sa uverejňujú v systéme štátnej správy pre elektronické verejné obstarávanie (na adrese www.etenders.gov.mt), ako aj v *Úradnom vestníku Európskej únie* (ak je prekročený finančný limit EÚ). Verejní obstarávatelia môžu v tomto systéme vyhľadávať podobné verejné obstarávania, aby sa inšpirovali minulými výzvami na predkladanie ponúk vo všeobecnosti a použitými kritériami najlepšieho pomeru ceny a kvality, vďaka čomu môžu tento postup zopakovať.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Daný postup sa z koncepčného hľadiska zachová, Odbor pre zákazky však pokračuje vo vylepšovaní kritérií na vyhodnotenie ponúk, ktoré sa majú používať pri navrhovaní matice najlepšieho pomeru ceny a kvality pre poskytovanie služieb s vysokým podielom neistých pracovných miest.
- Hoci Odbor pre zákazky zverejnil vzorové dokumenty týkajúce sa poskytovania služieb s vysokým podielom neistých pracovných miest, verejným obstarávateľom sa odporúča vypracovať vlastné

kritériá na vyhodnotenie ponúk na základe najlepšieho pomeru ceny a kvality presne na mieru podľa svojich potrieb v rámci verejného obstarávania.

- Pri navrhovaní kritérií na vyhodnotenie ponúk sa odporúča konzultovať s príslušnými orgánmi s cieľom uistiť sa, že kritériá nie sú obmedzujúce a ponúkajú širokú hospodársku súťaž.
- Rovnako sa dôrazne odporúča konzultovať s Odborom pre zákazky a postupovať podľa jeho usmernení, aby sa podľa potreby zabezpečila výmena poznatkov a aktualizácia vzorových dokumentov.

Kontakt

Anthony Cachia, generálny riaditeľ (CONTRACTS), Odbor pre zákazky, ministerstvo financií a finančných služieb, anthony.j.cachia@gov.mt, +356 25670100

10. **Inkluzívna a udržateľná správa budov pre olympijské hry 2024**

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Organizačný výbor olympijských a paralympijských hier 2024 v Paríži, Francúzsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Správa budov (oprava a údržba, všeobecná správa, dodávanie čistiacich prostriedkov a hygienických potrieb, nakladanie s odpadom, dodávanie potravín)

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Organizačný výbor olympijských a paralympijských hier 2024 v Paríži je odhodlaný zabezpečiť „najinkluzívnejšie a najudržateľnejšie hry v histórii“. Na úrovni verejného obstarávania sa tento prístup premieta do robustných opatrení environmentálnej a sociálnej zodpovednosti, ku ktorým pristúpil výbor OH a PH 2024 v Paríži a jeho dodávateľa.

S cieľom zlepšiť prístup podnikov sociálneho hospodárstva k zákazkám súvisiacim s olympijskými hrami výbor OH a PH 2024 v Paríži v máji 2018 spustil platformu solidarity „ESS 2024“⁹, ktorej partnerom je mesto Paríž, spoločnosť SOLIDEO (verejná spoločnosť dohliadajúca na práce pri príprave olympijských a paralympijských hier), združenie LES CANAUX (neziskové združenie podporujúce subjekty sociálneho a solidárneho hospodárstva, sociálnej inovácie a obehového hospodárstva) a centrum Yunus (mimovládna organizácia podporujúca sociálne podnikanie a inklúziu). Ciele platformy ESS 2024 v rámci nákupov súvisiacich s olympijskou infraštruktúrou v hodnote 3 miliardy EUR zahŕňajú:

- zabezpečiť 25 % podiel sociálnych podnikov a malých a stredných podnikov na celkovej hodnote nákupov,
- zabezpečiť, aby 10 % hodín odpracovaných pri operáciách týkajúcich sa výstavby, vybavenia a údržby odpracovali znevýhodnení pracovníci.

V záujme dosahovania týchto cieľov platforma ESS 2024:

- zabezpečuje strategický a právny dohľad nad výzvami na predkladanie ponúk, pracovnými príležitosťami a očakávaniami organizátorov OH a PH 2024 v Paríži,
- organizuje stretnutia sociálnych podnikov, organizátorov hier a veľkých spoločností s cieľom podporiť sociálne podniky ako potenciálnych dodávateľov, ktorých je potrebné začleniť do konzorcií, alebo ako subdodávateľov veľkých dodávateľov,
- poskytuje nástroje a podporu sociálnym podnikom, aby im pomohla splniť požiadavky na predkladanie ponúk,
- sleduje a hodnotí sociálny a environmentálny vplyv OH a PH 2024 v Paríži v spolupráci s univerzitami, so zainteresovanými stranami podnikov sociálneho hospodárstva, s odbornými obcami, medzinárodnými organizáciami atď.,
- monitoruje najlepšie postupy z iných krajín a šíri najlepšie postupy uplatňované francúzskymi obstarávateľmi zdrojov pre hry.

Nasledujúci opis postupu verejného obstarávania na správu budov je príkladom toho, ako platforma podporuje sociálne zodpovedné verejné obstarávanie.

---

⁹ <https://ess2024.org>.

Predmet zákazky

Zmiešaná rámcová zmluva na správu budov vrátane dodávania čistiacich prostriedkov a hygienických potrieb, nakladania s odpadom, všeobecnej správy budov, dodávania potravín, delegovaného riadenia zákaziek a regulačnej kontroly pre vedenie výboru OH a PH 2024 v Paríži

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Proces verejného obstarávania sa začal na jeseň roku 2019 ako rokovacie konanie s výzvou na súťaž podľa článkov L. 2124-3 a R. 2124-3 francúzskeho kódexu verejného obstarávania.

Počas prvej fázy postupu obstarávateľ vyzval hospodárske subjekty, aby do 4. októbra 2019 vyjadrili svoj záujem zúčastniť sa na súťaži.

Výzva bola vymedzená objektívne a bola otvorená pre všetky podniky, ktoré mali záujem, bez ohľadu na ich právnu formu alebo členský štát ich sídla. Záujemcovia boli hodnotení podľa troch kritérií:

- odborná spôsobilosť (40 %),
- technická spôsobilosť (40 %),
- finančná spôsobilosť (20 %).

V druhej fáze postupu (začala sa koncom októbra 2019) vybraní záujemcovia predložili svoje prvotné ponuky, ktoré sa posudzovali podľa kritéria ekonomicky najvýhodnejšej ponuky. Podiel 30 % bol priradený cene, zatiaľ čo 70 % kvalite a ďalším kritériám (vrátane 10 % priradených kvalite, oblasti hygieny, bezpečnosti a ochrane životného prostredia a 5 % plánovaniu pokroku a inovácie).

Cieľom kritéria „plánovanie pokroku a inovácie“ bolo zachytiť, aký spôsob organizovania dodávok služieb by bolo možné uplatniť, aby sa zabezpečila vyššia kvalita modelu dodávania služieb, a to so zameraním predovšetkým na kritické faktory ovplyvňujúce kvalitu, náklady a sociálnu zodpovednosť podnikov pri plnení zákazky.

Na konci fázy podávania žiadostí boli vybrané dve spoločnosti na vykonanie návštevy budov, ktorých sa týkalo verejné obstarávanie, a na predloženie ponuky: spoločnosti Samsic a Arteis. Po prijatí ponúk sa organizačný výbor olympijských a paralympijských hier 2024 v Paríži stretol s dvomi záujemcami vybranými na rokovanie. Na záver rokovania uchádzači predložili svoje konečné ponuky, ktoré sa posudzovali podľa rovnakých kritérií, aké boli použité na posudzovanie prvotných ponúk. Zákazku získala spoločnosť Arteis. Subdodávateľom spoločnosti Arteis je sociálny podnik pre pracovnú integráciu Vitaservices.

Vitaservices je súčasťou skupiny [Groupe Vitamine T](#), ktorej poslaním je začleňovať na trh práce dlhodobo nezamestnaných ľudí, utečencov, žiadateľov o azyl, osamelých rodičov s deťmi, mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), starších pracovníkov, ktorí majú problém adaptovať sa získaním nových zručností alebo opätovne sa vrátiť na trh práce, a ľudí ohrozených chudobou alebo žijúcich v znevýhodnených oblastiach.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Od poskytovateľov služieb sa počas plnenia zákaziek vyžaduje:

- dodržiavanie právnych predpisov v sociálnej oblasti a právnych predpisov v oblasti zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím,
- zaručenie dôstojných pracovných podmienok,
- podpora inklúzie a rozvoja ľudských zdrojov (t.j. zamestnávanie ľudí zo zraniteľných alebo znevýhodnených skupín, podporovanie rovnosti medzi mužmi a ženami, zlepšovanie zručností, najmä u ľudí zo zraniteľných skupín, a podporovanie rovnosti príležitostí na zamestnanie),

- prijímanie opatrení na podporu miestneho hospodárskeho rozvoja (t. j. vytváranie a udržiavanie nových pracovných miest, partnerstiev s miestnymi subjektmi a projektov zameraných na rozvoj zručností a odborných znalostí v oblasti, ktorá bude dejiskom parížskych olympijských hier),
- od uchádzačov sa požaduje, aby predstavili opatrenia, ktorými prispievajú k plneniu cieľov stratégie sociálnej zodpovednosti podnikov (SZP) podporovanej obstarávateľom.

Od poskytovateľov sa očakáva, že verejnému obstarávateľovi predstavia všetky opatrenia, ktoré zaviedli na splnenie týchto povinností. Verejný obstarávateľ môže kedykoľvek poskytovateľa požiadať o predloženie dôkazu o prijatých opatreniach.

Overovanie

Vo fáze podávania žiadostí museli uchádzači a subdodávatelia predložiť podrobné technické správy, v ktorých uviedli všetky ľudské zdroje, materiály a techniky, ktoré by používali pri vykonávaní zákazky. Uchádzači boli vyzvaní, aby uviedli postupy a opatrenia na vytváranie hodnoty pre svojich zamestnancov a pre spoločnosť, najmä pokiaľ ide o:

- všeobecné riadenie spoločnosti,
- zamestnávanie zraniteľných alebo znevýhodnených ľudí,
- podporu profesijnej rovnosti medzi mužmi a ženami,
- rozvoj zručností zamestnancov, predovšetkým schopností a zamestnateľnosti zraniteľných alebo znevýhodnených skupín a
- rozmanitosť a rovnosť príležitostí v práci.

Verejný obstarávateľ si overuje vykonávanie zákazky prostredníctvom stretnutí s dodávateľom, ako aj prostredníctvom mesačných, štvrťročných a ročných správ o činnosti. Dodávatelia a subdodávatelia musia informovať o uvedených bodoch počas stretnutí s verejným obstarávateľom venovaných dosiahnutému pokroku a v správach o činnosti.

Plnenie zákazky sa monitoruje dvoma druhmi ukazovateľov: prevádzkovými ukazovateľmi a kľúčovými ukazovateľmi riadenia. Prevádzkové ukazovatele sa budú monitorovať mesačne a týkajú sa týchto prvkov:

- dodržiavanie úrovni kvality,
- dodržiavanie časov odozvy,
- monitorovanie preventívnej údržby,
- dostupnosť vybavenia,
- počet sťažností,
- dodržiavanie bezpečnostných predpisov.

Každý ukazovateľ sa hodnotí počtom bodov 0 až 10 a celkové maximum je 100 bodov. V prípade, že dosiahnuté výsledky sú hodnotené nižším počtom bodov než 80, uplatňujú sa sankcie (tie sú vymedzené počas podpisovania zmluvy).

Kľúčové ukazovatele riadenia sa budú monitorovať v rámci štvrťročného a ročného preskúmania a na stretnutí k preskúmaniu zmluvy. Celkové plnenie zákazky sa bude hodnotiť podľa týchto ukazovateľov: spokojnosť klientov, schopnosť reagovať, aktívnosť, kontrola služieb, plány pokroku. Uchádzači museli navrhnúť svoje plány na monitorovanie a hodnotenie a nechať si ich schváliť verejným obstarávateľom.

Hodnota zákazky

V zákazke sa počíta s podielom jednorazovej platby aj s nákupnou objednávkou a podielom následnej zmluvy. Uzatvára sa bez uvedenia minimálnej alebo maximálnej hodnoty alebo množstva.

Služby, na ktoré sa vzťahuje zákazka, budú platené:

- podľa súpisu jednotkových cien v prílohe k zmluve za časť vykonanú na základe nákupnej objednávky,
- podľa jednorazovej sumy celkového a pevného rozdelenia v prílohe k zmluve za časť vykonanú na základe jednorazovej sumy,
- podľa výšky jednorazovej sumy následnej zmluvy za časť vykonanú na základe následných zmlúv.

Ceny nepodliehajú revízií.

Hodnota subdodávateľskej zmluvy medzi spoločnosťou Arteis a sociálnym podnikom Vitaservices je 80 850 EUR za minimálne obdobie trvania 11 mesiacov a 132 200 EUR za maximálne obdobie trvania 18 mesiacov. Po 11 mesiacoch môže byť zmluva obnovovaná každý mesiac, až do konca mája 2021.

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) a článok 71 (Využívanie subdodávateľov) smernice 2014/24/EÚ
- Stratégia odkazu a udržateľnosti OH a PH 2024 v Paríži, v rámci ktorej sa od všetkých poskytovateľov požaduje, aby prijali záväzok týkajúci sa štyroch oblastí SZP (hygiena, životné prostredie, bezpečnosť pri práci a sociálne aspekty) a aby vo svojich ponukách predložili konkrétne opatrenia SZP na dosiahnutie pridanej hodnoty v sociálnej a environmentálnej oblasti.
- Obstarávateľ doplnil súťažné podklady nariadením o rokovaniach, v ktorom stanovil pravidlá pre príslušné rokovacie konanie.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: organizačný výbor olympijských a paralympijských hier 2024 v Paríži
- Účastníci rokovania: spoločnosti Samsic a Arteis
- Dodávateľ: spoločnosť Arteis
- Subdodávateľ: sociálny podnik pre pracovnú integráciu Vitaservices
- Podporný subjekt: platforma solidarity ESS

Sociálne vplyvy

- Počas svojich prvých šiestich mesiacov činnosti (od mája 2018) dosiahla platforma ESS 2024 tieto výsledky:
  - podniky sociálneho a solidárneho hospodárstva získali 20 zákaziek v rôznych oblastiach (stravovacie služby, poradenstvo a logistika),
  - na seminároch a stretnutiach venovaných dodávkam v rámci OH a PH 2024 v Paríži sa zúčastnilo viac ako 350 organizácií sociálneho a solidárneho hospodárstva,
  - dva medzinárodné semináre s organizátormi OH 2012 v Londýne a OH 2016 v Riu zamerané na výmenu a šírenie osvedčených postupov,
  - do činnosti platformy ESS 2024 je zapojených 40 partnerov,
  - začiatok rozširovania platformy ESS 2024 na celé územie Francúzska v októbri 2019.
- Podpora a služby platformy solidarity ESS sa ukázali ako užitočné, keďže sociálny podnik Vitaservices získal zákazku. Platforma solidarity ESS uľahčila kontakt medzi podnikom Vitaservices a uchádzačom Arteis, ako aj medzi podnikom Vitaservices a hlavným úradníkom výboru OH a PH 2024 v Paríži pre

nákup. Platforma zohráva veľmi dôležitú úlohu aj pri zvyšovaní informovanosti verejných obstarávateľov o špecifikách pracovnej integrácie znevýhodnených pracovníkov.

- Podnik Vitaservices musel zamestnať šesť zamestnancov od predchádzajúceho dodávateľa. Je to povinnosť, ktorá existuje vo Francúzsku na ochranu zamestnancov poskytovateľov upratovacích služieb. Podnik Vitaservices okrem toho zamestnal vedúceho tímu a osobu, ktorá sa považuje za znevýhodneného pracovníka podľa článku 20 smernice 2014/24/EÚ. Zamestnancov, ktorí majú pracovné voľno zo zdravotných dôvodov, sú na dovolenke, na otcovskej, materskej alebo rodičovskej dovolenke, nahrádza Vitaservices ľuďmi, ktorí postupujú na ceste pracovnej integrácie.

Ďalšie prínosy

Existuje veľký potenciál opakovania tejto iniciatívy medzi verejnými obstarávateľmi v ďalších krajinách, športovými združeniami alebo spoločnosťami, ktoré organizujú veľké atletické, kultúrne atď. podujatia, ako aj subjektmi verejného sektora, ktoré obstarávajú verejné práce veľkého rozsahu.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Najdôležitejším poznatkom z celej iniciatívy je zrejme význam širokej a viacúrovňovej zhody v otázke inkluzívnosti a udržateľnosti ako hlavného cieľa. V prípade olympijských hier 2024 v Paríži inkluzívnosť a udržateľnosť predstavujú jadro a identitu hier. Vizionársky prístup je inšpiráciou pre široký kolektívny záväzok.
- Príklad správy budov svedčí o využívaní subdodávateľov ako užitočného nástroja na posilnenie účasti malých a stredných hospodárskych subjektov vrátane sociálnych podnikov. Nanešťastie výbor OH a PH 2024 v Paríži nemá „sprostredkovateľov“, ktorí by popri iných úlohách, ktoré výbor plní, monitorovali počas vykonávania zákaziek, ako proces pracovnej integrácie prebieha v praxi. Hoci s takýmito sprostredkovateľmi francúzske právo počíta pri väčších zákazkách, nie všetci verejní obstarávatelia vo Francúzsku majú zdroje na ich zabezpečenie.

Kontakt

Yoko Youssouf, programová manažérka, centrum Yunus, yoko.youssouf@yunussporhub.com

Baptiste Odin, Responsable Développement Ile-de France, Groupe VitamineT, baptiste.odin@groupevitaminet.com

ODVETVIE 2. Stavebníctvo

11. Používanie značiek tretích strán na zabezpečenie sociálne zodpovedných dodávok prírodného kameňa pre stavebné práce

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Mestský obvod Friedrichshain-Kreuzberg, Berlín, Nemecko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stavebníctvo

Úvod/ciele verejného obstarávania

Pri obnove dlažby na námestí Mehringplatz v rokoch 2018 a 2019 sa mestský obvod Friedrichshain-Kreuzberg v Berlíne rozhodol posilniť svoje sociálne zodpovedné verejné obstarávanie vyhlásením pilotného obstarávania na certifikovaný prírodný kameň. Zameranie na túto oblasť bolo zvolené v dôsledku závažného porušovania ľudských a pracovných práv, ktoré sa často zisťuje v tomto odvetví, vrátane závažných rizík pre zdravie a život pracovníkov pri ťažbe a spracovaní, ako aj prípadov detskej práce, podhodnotenia platov a chýbajúcich opatrení na zaistenie ochrany zdravia a bezpečnosti.

Podľa berlínskeho zákona o výberovom konaní a verejnom obstarávaní sú dodávatelia povinní preukázať súlad s pracovnými a so sociálnymi normami. Predchádzajúce spoliehanie sa na vlastné vyhlásenia však neposkytovalo spoľahlivý dôkaz pre rozhodovanie. Obvod Friedrichshain-Kreuzberg sa rozhodol viac používať značky kvality, ktoré boli vyvinuté v uplynulých rokoch na preukázanie súladu s dohovormi MOP a ďalšími normami, ako sú napríklad značky [Xertifix](#)¹⁰ alebo [Fair Stone](#)¹¹, prípadne iné rovnocenné normy.

Predmet zákazky

Rekonštrukcia námestia Mehringplatz

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Od uchádzačov sa požadovalo, aby vo svojej ponuke uviedli, v ktorých krajinách/na ktorých územiach sa ťaží a spracúva kameň, ktorý použijú pri vykonávaní svojej zákazky, a aby predložili vyhlásenie, v ktorom sa zaväzujú dodávať kameň spĺňajúci všetky pracovné a sociálne normy uvedené v technických špecifikáciách. Ak toto vyhlásenie nepredložia, ich ponuka sa ďalej nebude posudzovať.

Uchádzači boli pri predkladaní ponúk požiadaní, aby poskytli osvedčenia alebo rovnocenné dôkazy, že kameň bude dodávaný zo zodpovedných banských a spracovateľských zariadení. V prípade kameňa dodávaného z krajín uvedených v zozname rozvojových krajín Výboru pre rozvojovú pomoc (DAC) [zoznam všetkých krajín s nízkym a so stredným príjmom Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)]¹² sa súlad s požadovanými sociálnymi normami môže preukázať:

---

¹⁰ Cieľom certifikácie Xertifix je bojovať proti detskej a otrockej práci pri ťažbe a spracovaní prírodného kameňa v krajinách, ako je India, Čína alebo Vietnam. Značka zaručuje dodržiavanie minimálnych sociálnych noriem, pokiaľ ide o podmienky a postupy v lomoch a vo všetkých spracovateľských závodoch fungujúcich v krajinách pôvodu. K dispozícii je aj značka Xertifix PLUS s dodatočnými požiadavkami. Vo všetkých výrobných zariadeniach, ktoré získali značku Xertifix, sa vykonávajú kontroly dvakrát ročne.

¹¹ Fair Stone je medzinárodná sociálna norma pre dovoz prírodného kameňa z rozvíjajúcich sa a vznikajúcich trhov. Značka sa udeľuje výrobkom vyrábaným v súlade so základnými pracovnými dohovormi MOP, čo sa dá vysledovať prostredníctvom softvéru Tracing Fair Stone, a so zohľadnením opatrení na zaistenie ochrany zdravia a bezpečnosti a environmentálnych opatrení.

¹² Tento prístup sa dá odôvodniť zásadou rovnakého zaobchádzania, ktorá si vyžaduje, aby sa v porovnateľných situáciách nepostupovalo rozdielne a aby sa v rozdielnych situáciách nepostupovalo rovnako, ak takýto postup nie je objektívne odôvodnený. V tomto prípade sa rozdielny rizikový profil, pokiaľ ide o porušovanie základných pracovných práv, ktorý sa uplatňuje pre rozvinuté a pre rozvojové krajiny, považuje za odôvodnenie rozdielneho postupu v rámci dotazníka.

- držbou osvedčenia Xertifix,
- držbou osvedčenia Fair Stone,
- držbou akéhokol'vek iného dôkazu, ktorý podlieha nezávislému auditu, s podrobnými informáciami o konkrétnom výrobku zodpovedajúcimi požadovaným normám.

Okrem toho, keďže dodávatelia v tomto odvetví vo všeobecnosti nakupujú kameň až po získaní zákazky, konečný dôkaz o súlade s pracovnými a so sociálnymi normami môžu poskytnúť až pri dodaní kameňa.

Od vybraného dodávateľa sa vyžaduje, aby prírodný kameň na realizáciu tejto zákazky získaval výlučne z lomových a zo spracovateľských operácií, ktoré preukázateľne spĺňajú všetky základné normy MOP (uvedené ďalej v časti „Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard“). Dodávateľ sa navyše musí zaviazat' k ďalším zlepšeniam, pokiaľ ide o tieto doplňujúce pracovné a sociálne normy:

- bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci pre pracovníkov (ochranné odevy, minimalizácia kontaktu s kremičitým a iným minerálnym prachom),
- vyplácanie zákonom stanovených minimálnych miezd v súlade s požiadavkami v krajine ťažby a spracovania.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

- Zákaz nútených prác podľa dohovorov MOP č. 29 a 105
- Sloboda združovania a ochrana práva odborovo sa organizovať v súlade s dohovorom MOP č. 87 a právo na kolektívne vyjednávanie v súlade s dohovorom MOP č. 98
- Zákaz detskej práce podľa dohovorov MOP č. 138 a 182
- Vyplácanie rovnakých miezd za rovnakú prácu v súlade s dohovorom MOP č. 100 a nediskriminácia v zamestnávaní a práci, ako je vymedzené v dohovore MOP č. 111.

Overovanie

Dôkaz o súlade s pracovnými a so sociálnymi normami sa musí poskytnúť pri predkladaní ponúk aj pri dodaní kameňa, a to vo forme osvedčenia od nezávislej certifikačnej organizácie (alebo rovnocenného dôkazu spĺňajúceho uvedené podmienky), ktoré potvrdzuje, že sociálne normy v rámci lomových a výrobných operácií zabezpečujúcich dodanie kameňa boli kontrolované.

Dodávateľ vykonávajúci prácu musí mať úplnú a overiteľnú dokumentáciu pripravenú na kontrolu a na predloženie verejnemu obstarávateľovi na požiadanie. Ak dodávateľ poruší ktorúkoľvek zo zmluvných povinností, môže sa uplatniť sankcia vo výške 1 % hodnoty zákazky za každé porušenie, alebo v prípade viacerých porušení až do výšky 5 % hodnoty zákazky.

Ak dodávateľ príde o svoje osvedčenie zodpovedného dodávateľa v dôsledku vlastnej chyby, verejný obstarávateľ má právo vypovedať zmluvu a dodávateľ musí zaplatiť verejnemu obstarávateľovi spôsobené náklady, predovšetkým na opätovné začatie verejného obstarávania.

Nástroj

- Článok 43 (Značky) smernice 2014/24/EÚ
- Zákazka spĺňa a prekračuje aj požiadavky stanovené v berlínskom zákone o výberovom konaní a verejnom obstarávaní (BerlAVG, 8. júla 2010) 8.1, že žiadne tovary, na ktoré sa vzťahuje plnenie zákazky, neboli získané alebo vyrobené pri porušovaní minimálnych noriem stanovených v rámci základných pracovných noriem MOP¹³.

¹³ <http://gesetze.berlin.de/jportal/?quelle=jlink&query=VergabeG+BE&psml=bsbeprod.psml&max=true&aiz=true>.

Zúčastnené subjekty

Verejný obstarávateľ: Obvodný úrad Friedrichshain-Kreuzberg

Podporná organizácia: mimovládna organizácia pre udržateľný rozvoj WEED

Sociálne vplyvy

- Používaním nezávisle overovaných značiek kvality mestský obvod Friedrichshain-Kreuzberg zabezpečuje, že kameň nakúpený v rámci tejto zákazky pochádza iba zo sociálne zodpovedných zdrojov.
- Podporovaním nezávislého overovania v odvetví ťažby a spracovania kameňa pomáha zvyšovať transparentnosť v odvetví, v ktorom sa často vyskytuje porušovanie sociálnych a pracovných práv, a podporuje normy, ktoré prekračujú hranice základných dohôd MOP.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Toto verejné obstarávanie sa usiluje využívať poznatky získané z predchádzajúcich obstarávaní, ktoré ukázali, že samotné vlastné vyhlásenia neposkytovali dostatok informácií na spoľahlivé rozhodovanie a zabezpečenie realizácie ambícií v oblasti sociálnej zodpovednosti.
- Používanie značiek kvality potvrdených nezávislými audítormi je stratégia relevantná v celej škále odvetví s podobným dodávateľským reťazcom, ako sú zákazky na služby alebo práce, pri ktorých dodávatelia nakupujú materiál až po získaní zákazky.
- Mestský obvod Friedrichshain-Kreuzberg mal zároveň vyššie požiadavky, než sú základné požiadavky MOP. Panuje tu presvedčenie, že zvyšovanie týchto požiadaviek, pokiaľ ide o mzdy a o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, je potrebné pre nakupovanie skutočne sociálne zodpovedných výrobkov.

Kontakt

Helena Jansen, koordinátorka regionálnej rozvojovej politiky, Obvodný úrad Friedrichshain-Kreuzberg, Berlín,
Helena.Jansen@ba-fk.berlin.de

12. Vytváranie pracovných príležitostí prostredníctvom doložiek o pracovnej integrácii

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Departement Ille-et-Vilaine, Francúzsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stavebníctvo

Úvod/ciele verejného obstarávania

Departement Ille-et-Vilaine v roku 2018 uverejnil výzvy na predkladanie ponúk na tri nové školy v mestách Guipry-Messac, Laillé a Bréal-Sous-Montfort. Každá výzva obsahovala povinné doložky o plnení zákazky týkajúce sa sociálnej a profesijnej integrácie v súlade s článkom 30 francúzskeho uznesenia o verejnom obstarávaní 2015-899 (nahradené [uznesením 2018-1074](#), ktoré je súčasťou kódexu verejného obstarávania).

Predmet zákazky

Výstavba troch nových škôl

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Tri zákazky boli spolu rozdelené na 52 častí, z ktorých 28 obsahovalo povinné doložky o plnení zákazky vyžadujúce zamestnávanie ľudí, ktorí zažívajú osobitné ťažkosti s integráciou, v súlade s článkom 38-1 nariadenia (2015-899) (kde sa uvádza, že sociálne aspekty sú prijateľné za predpokladu, že sú prepojené s predmetom zákazky).

Rozhodovanie o tom, ktoré časti majú obsahovať doložky o zamestnanosti, riadili technické oddelenia a platforma pre sociálne doložky – špecializovaný tím na pomoc so začleňovaním pracovných doložiek. Po prvé, časti musia obsahovať rozsiahle požiadavky na prácu (niektoré časti sa týkajú vysoko technických činností a vyžadujú si iba niekoľko vysokokvalifikovaných pracovníkov). Po druhé, verejný obstarávateľ si musí byť istý, že v cieľovej skupine sa nájdu nekvalifikovaní alebo kvalifikovaní pracovníci, aby bolo zabezpečené, že zákazka sa môže realizovať a že doložky o plnení zákazky sú splniteľné.

Na podporu uchádzačov v tejto otázke poskytol departement Ille-et-Vilaine spoločnostiam svoju príručku „Aktivácia doložiek o sociálnej integrácii“ ako prílohu k zákazke. V príručke sa vysvetľuje vymedzenie pojmu „ľudia, ktorí zažívajú osobitné ťažkosti s integráciou“, a obsahuje kontaktné údaje organizácií, ktoré môžu pomôcť s náborom pracovníkov z každej z týchto skupín.

Ľudia, ktorí zažívajú osobitné ťažkosti s integráciou, sú vymedzení takto:

- poberatelia aktívneho solidárneho príjmu (RSA) (t. j. uchádzači o zamestnanie) a ich nezaopatrené osoby,
- dlhodobí uchádzači o zamestnanie (ktorí sú registrovaní ako nezamestnaní dlhšie než 12 mesiacov),
- pracovníci považovaní za ľudí so zdravotným postihnutím (ako je vymedzené v článku L 5212-13 zákonníka práce),
- poberatelia osobitného príspevku solidarity (SSA), prídavku pre plnoleté osoby so zdravotným postihnutím (AAH) a prídavku za zdravotné postihnutie,
- mladí ľudia s nižším dosiahnutým stupňom vzdelania, než je francúzska úroveň 5 (t. j. bez ďalšej odbornej prípravy alebo ďalšieho dosiahnutého stupňa vzdelania po skončení povinnej školskej dochádzky),

- účastníci kurzov v rámci SIAE (Structures d'insertion par l'Activité Economique – súbor združení, organizátorov seminárov a integračných činností alebo spoločností dočasnej integrácie, ktoré majú dohody so štátom o podpore pracovníkov so sociálnymi a s profesijnými problémami),
- ľudia zamestnaní v GEIQ (Groupement d'Employeurs pour l'Insertion et la Qualification – skupina spoločností venujúca sa poskytovaniu odbornej prípravy a praxe pre pracovníkov),
- účastníci zmlúv o profesionalizácii alebo učňovskej príprave.

V rámci každej zákazky na výstavbu školy bol v jednotlivých častiach vymedzený počet hodín integračného zamestnávania v rozsahu od 105 do 860 hodín, napríklad v častiach ako stolárske práce, natieranie, elektrikárske práce a terénne úpravy. Ponuky, ktoré neobsahovali záväzky plnenia týchto doložiek, sa považovali za nezodpovedajúce požiadavkám a boli zo súťaže vylúčené. Po zadaní zákazky sa od hospodárskeho subjektu požadovalo, aby do siedmich dní predložil verejnému obstarávateľovi návrhy, ako plánuje splniť doložky o zamestnanosti, a to vyplnením vlozenej časti prílohy k súťažným podkladom.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Departement Ille-et-Vilaine sa od roku 2005 usiluje začleňovať sociálne doložky do svojho verejného obstarávania a podporovať etické, spravodlivé a environmentálne zodpovedné verejné obstarávanie. V júni 2018 bola prijatá politika udržateľného nákupu a do roku 2021 má Ille-et-Vilaine za cieľ vytvoriť 70 000 hodín ročnej práce v rámci verejných zákaziek prostredníctvom začleňovania sociálnych doložiek do zákaziek a využívania vyhradených postupov obstarávania. V roku 2018 sa tento ročný cieľ prekročil, keď bolo v rámci doložiek o zamestnanosti dosiahnutých 80 556 hodín pre 355 ľudí.

Overovanie

Departement Ille-et-Vilaine zaviedol systém monitorovania toho, ako sa uplatňujú sociálne doložky, v rámci všetkých zákaziek. Vytvorená bola monitorovacia komisia (zložená zo zástupcov pracujúcich vo funkciách z oblasti verejného obstarávania, integrácie, miestneho sociálneho rozvoja, vzdelávania a životného prostredia), ktorá má na starosti kontrolu dosiahnutého pokroku a plánovanie začleňovania sociálnej doložky do budúcich postupov verejného obstarávania.

Hodnota zákazky

Spolu 28 zákaziek na výstavbu troch škôl, ktoré vyplynuli z častí so sociálnymi doložkami, predstavuje celkovú sumu 22 374 885 EUR bez DPH, pridelených takto:

- stredná škola v meste Guipry-Messac: 7 591 457 EUR bez DPH,
- stredná škola v meste Laillé: 8 008 063 EUR bez DPH,
- stredná škola v meste Bréal-Sous-Montfort: 6 775 365 EUR bez DPH.

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Departement Ille-et-Vilaine
- Podpora pri začlenení sociálnej doložky: špecializovaná platforma pre sociálne doložky, ktorá podporuje obstarávateľov pri využívaní doložiek a poskytuje spoločnostiam nástroje na pomoc pri uplatňovaní doložiek (vrátane vymedzenia pojmov a kontaktných údajov podporných organizácií) a niektorým spoločnostiam môže dokonca pomáhať aj pri vyhľadávaní záujemcov. Napríklad v strednej škole v Guipry platforma aktívne podporovala organizácie zamerané na integráciu a zamestnávanie s cieľom zabezpečiť pracovné príležitosti pre ich klientov na stavenisku.

- Zazmluvnení dodávateľa: spolu 22 spoločností (vrátane troch spoločností, ktoré získali dve časti, a jednej spoločnosti, ktorá získala štyri časti)

Sociálne vplyvy

- Zákazka bola zadaná v marci 2019. V rámci týchto troch stavebných projektov sa očakáva minimálne 7 230 hodín zamestnania v prospech cieľových skupín. Na účely overenia výsledku sa vykoná posúdenie na konci projektu.
- Z víťazných uchádzačov má 16 sídlo v rámci departementu a ostatní majú sídlo v iných oblastiach Francúzska.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Pri uplatňovaní sociálnych doložiek môžu vzniknúť viaceré ťažkosti vrátane vyvažovania predpokladaných potrieb zamestnávania pružnými požiadavkami na staveniská a riadenia očakávaní spoločnosti, pokiaľ ide o cieľovú skupinu zamestnancov.
- Všeobecne nedostatočná mobilita členov cieľovej skupiny (t. j. ľudí, ktorí nemajú prístup k automobilom alebo si nemôžu dovoliť palivo) môže mať negatívny vplyv na ich schopnosť dostať sa na určité staveniská. Je to problém najmä pre tých, ktorí sú mimo mesta a aglomerácie, ďaleko od sietí verejnej dopravy.
- Pri úspešnom uplatňovaní sociálnych doložiek zohral kľúčovú úlohu špecializovaný tím pre oblasť sociálnych doložiek. To bol kľúč k úspechu.
- Doložky o pracovnej integrácii teraz využíva mnoho subjektov verejného sektora vo Francúzsku, čo posilňuje úlohu verejného obstarávania ako páky na podporu zamestnávania a integrácie. Okrem stavebníctva sa môžu využívať vo všetkých druhoch zákaziek vrátane postupov verejného obstarávania na služby a projektové riadenie.

Kontakt

Marie-Eve Depasse, odborná referentka, Département d'Ille-et-Vilaine, clausessociales@ille-et-vilaine.fr

13. Budovanie mosta so spoločenským prínosom

Stav: Dokončený

Názov obstarávateľa, krajina: Orgán pre most Windsor – Detroit (WDBA), Kanada

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stavebné inžinierstvo/stavebné práce

Úvod/ciele verejného obstarávania

Medzinárodný most Gordie Howe International Bridge bude novým hraničným priechodom medzi mestom Windsor v kanadskej provincii Ontario a mestom Detroit v americkom štáte Michigan. Existujúci mýtny most, cez ktorý sa vykonáva takmer 30 % obchodu s tovarom medzi Kanadou a Spojenými štátmi, je v súkromnom vlastníctve a otvorený bol v roku 1929. Nový most bude mať po dokončení najdlhšie rozpätie zo všetkých visutých mostov v Severnej Amerike. Okrem šiestich pruhov pre automobilovú dopravu má most viacúčelový chodník pre cyklistov a chodcov, ako aj zariadenia hraničnej kontroly na oboch koncoch. Stavba sa začala v roku 2018 a otvorenie mosta sa očakáva v roku 2024.

Projekt sa od začiatku vnímal ako príležitosť dosiahnuť spoločenský prínos. Spoločenský prínos predstavujú identifikované výhody, ktoré môžu zlepšiť hospodárske, sociálne alebo environmentálne podmienky pre miestne zainteresované strany. Ako konkrétne ciele pre tento prínos boli určené dve oblasti, jedna na každej strane hranice (Sandwich vo Windsore a Delray v Detroite). Projekt napríklad zároveň pomôže presmerovať dopravu z ulíc v centre mesta Windsor, čím sa zníži ich preťaženosť. Začleňovanie spoločenského prínosu do infraštruktúrnych projektov je v Kanade rastúcim trendom a most Gordie Howe International Bridge ilustruje dôležitú úlohu konzultácie s miestnymi ľuďmi pri vymedzovaní a poskytovaní tohto prínosu.

Predmet zákazky

Návrh, vybudovanie, financovanie, prevádzka a údržba mostu Gordie Howe International Bridge

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Projekt sa realizuje prostredníctvom [verejno-súkromného partnerstva](#). Pred začiatkom verejného obstarávania boli v medzinárodnej dohode o premostení, ktorú uzavrela vláda Kanady a štát Michigan, stanovené usmernenia k projektu vrátane spoločenského prínosu, ktorý mali v rovnakej miere využívať obe krajiny. Proces verejného obstarávania sa začal v roku 2015 a zahŕňal viaceré fázy rozvoja a vylepšovania prístupu spoločenského prínosu:

- pred začiatkom verejného obstarávania orgán WDBA preskúmal najlepšie medzinárodné postupy pri zabezpečovaní spoločenského prínosu pre podobné projekty,
- v rokoch 2015 až 2017 viedol orgán WDBA rozsiahle stretnutia a konzultácie s miestnymi obyvateľmi, podnikmi, školami, domorodými skupinami, verejnými agentúrami, neziskovými skupinami, environmentálnymi a so sociálnymi aktivistami a s ďalšími zainteresovanými stranami,
- vo fáze posudzovania kvalifikovanosti boli potenciálni uchádzači hodnotení na základe ich predchádzajúcich skúseností s prípravou a vykonávaním plánov spoločenského prínosu a postupov spoločenskej konzultácie,
- orgán WDBA vypracoval databázu obsahujúcu viac ako 230 jedinečných nápadov týkajúcich sa spoločenského prínosu, ktoré sa mali zahrnúť do projektu, a poskytol k nej prístup konzorciám predkladajúcim ponuky,
- konzorciá predkladajúce ponuky boli vyzvané, aby vykonávali svoje vlastné stretnutia s miestnymi ľuďmi, a konala sa séria podujatí „stretni sa s uchádzačmi“, na ktorých sa zúčastnilo 125 rôznych skupín zastupujúcich miestne zainteresované strany,

- v rámci výzvy na predkladanie ponúk bol stanovený rámec a priority na pomoc uchádzačom pri vypracovávaní ich plánov spoločenského prínosu.

Ciel' sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Predstava spoločenského prínosu projektu mosta Gordie Howe International Bridge je uplatniť sériu iniciatív založených na zapojení verejnosti, ktoré vytvoria značný prínos pre hostiteľské spoločnosti. Tento plán:

- vytvorí hospodárske príležitosti v hostiteľských spoločnostiach,
- pozitívne prispeje k programom rozvoja pracovnej sily,
- umožní zlepšenie susedských vzťahov¹⁴ a
- zabezpečí jednoznačné záväzky a zodpovednosť všetkých strán za ich plnenie.

V záujme splnenia týchto cieľov sa uplatňujú zásady rámca „I-CARE“:

Integrated (integrácia) – spoločenský prínos je integrálnym prvkom projektu vykonávaným počas obdobia výstavby a prevádzky.

Collaborative (spolupráca) – spoločenský prínos odráža zapojenie hostiteľských spoločností a uplatňuje sa prostredníctvom partnerstiev, čo zaisťuje, že sa zohľadňujú záujmy príslušných spoločností.

Accessible (dostupnosť) – spoločenský prínos je jednoduchý na pochopenie, ľahko dostupný, pravidelne kontrolovaný a zverejňovaný.

Regional (regionálny rozmer) – spoločenský prínos odzrkadľuje charakter regiónu, je osobitne prispôsobený regiónu a prináša hodnotu regiónu.

Enterprising (iniciatívnosť) – spoločenský prínos pozostáva z nových metód, myšlienok a inovačných prístupov, aby pritiahol susediace spoločnosti a priniesol im úžitok.

Overovanie

Plán spoločenského prínosu tvoril súčasť konečnej [dohody o projekte](#), ktorú podpísal orgán WDBA a víťazné konzorcium Bridging North America (BNA). Vo fáze po verejnom obstarávaní konzorcium BNA pri svojom vymenovaní predstavilo skupinám spoločnosti a ďalším zainteresovaným stranám svoj plán a počas nasledujúcich šiestich mesiacov absolvovalo konzultácie na potvrdenie aktivít navrhovaných v pláne a na vytvorenie partnerstva na ich realizáciu. Počas tejto fázy sa uskutočnilo viac ako 70 stretnutí na oboch stranách hranice s celkovým počtom vyše 1 000 účastníkov a konzorcium dostalo a analyzovalo 400 prieskumov.

Počas fázy realizácie projektu bude konzorcium BNA každý mesiac podávať správu orgánu WDBA o spoločenskom prínose. Správy o spoločenskom prínose takisto štyrikrát ročne predloží verejnosti. V dohode o projekte sú uvedené viaceré konkrétne parametre, napríklad referenčné porovnanie miezd vyplácaných pracovníkom, najímanie domorodých ľudí a uzatváranie zmlúv s podnikmi vo vlastníctve domorodých ľudí, ako aj poskytovanie možností odbornej prípravy, predučňovskej a učňovskej prípravy.

Hodnota zákazky

5,7 miliardy CAD (3,8 miliardy EUR)

Nástroj

---

¹⁴ Zlepšenia susedských vzťahov, ktoré umožní projekt, sa týkajú jeho vplyvu na postihnuté spoločnosti a tvoria súčasť projektu, ako je uvedené v súťažných podkladoch.

Dohody o spoločenskom prínose sú právne dohody medzi vládou, developermi/vlastníkmi a zainteresovanými stranami spoločenstva o dosiahnutí určených výsledkov v sociálnej oblasti z veľkých rozvojových a infraštruktúrnych projektov. V Kanade tvoria tieto dohody súčasť väčšiny projektov financovaných v rámci [programu investovania do kanadskej infraštruktúry](#). Táto iniciatíva v hodnote 180 miliárd CAD (120 miliárd EUR) poskytuje financovanie v rámci piatich hlavných tokov infraštruktúry: verejná doprava, zelená infraštruktúra, sociálna infraštruktúra (napríklad cenovo dostupné bývanie, starostlivosť o deti), obchod a doprava a vidiecke a severné spoločenstvá.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: orgán WDBA (verejný obstarávateľ)
- Strategickí partneri (podľa dohody o premostení): vláda Kanady, štát Michigan
- Skupiny spoločenstva: zainteresované strany spoločenstva v Detrote, zainteresované strany spoločenstva vo Windsore
- Dodávateľ: Bridging North America (BNA) (konzorcium zložené z kanadských, amerických a medzinárodných spoločností)
- Subdodávateľia

Sociálne vplyvy

Plán spoločenského prínosu má dve zložky:

1. Rozvoj pracovnej sily a stratégia účasti

Rozvoj pracovnej sily a stratégia účasti obsahuje viac ako 80 samostatných iniciatív. Prínos, ktorý sa má poskytnúť, má napríklad tieto podoby:

- práca s miestnymi odborovými zväzmi a organizáciami rozvoja pracovnej sily pri poskytovaní programov predučňovskej a učňovskej prípravy a pri koordinácii odbornej prípravy,
- organizovanie výročného stretnutia a účasť na ňom s cieľom informovať odborové zväzy, miestnych dodávateľov, inštitúcie postsekundárneho vzdelávania, majiteľov podnikov a obchodné združenia o tom, ako môžu podporiť realizáciu projektu a kvalifikovať sa pre ďalšie obchodné príležitosti,
- séria prednášok na zvyšovanie informovanosti študentov základných a stredných škôl o projekte, ako aj o možnostiach profesijného uplatnenia v remeslách a na podporu využívania príležitostí mentorstva medzi študentmi a zamestnancami v rámci projektu,
- určenie a uplatňovanie možností výskumných a vzdelávacích stáží pre inštitúcie postsekundárneho vzdelávania,
- uplatňovanie spravodlivých postupov a ustanovení pri nábore pracovníkov vrátane včasného riešenia pracovných záležitostí a bezodkladného plnenia platobných záväzkov,
- ponúkanie príležitostí mentorstva kanadským domorodým ženám a ďalším ženám v hostiteľských spoločenstvách,
- pomoc s časťou nákladov na starostlivosť o deti, aby sa nezamestnaným alebo nedostatočne zamestnaným ľuďom umožnilo využívať možnosti účasti na seminároch a odbornej príprave v rámci projektu (podľa stanovených kritérií),
- umožniť ľuďom, pre ktorých je angličtina druhým jazykom, zúčastňovať sa na kurzoch odbornej prípravy zameranej na pracovné pohovory, online vyhľadávacie nástroje, vytváranie životopisov a proces prijímania zamestnancov.

2. Stratégia susedskej infraštruktúry

Stratégia susedskej infraštruktúry prináša tieto výhody:

- cyklistická infraštruktúra vrátane rozširovania spojovacích chodníkov a miestna súťaž návrhov na stojany na bicykle,
- pozorovacia plošina umožňujúca študentom, obyvateľom a turistom sledovať výstavbu mosta,
- zlepšovanie miestnych ulíc a parkov vrátane sadenia stromov a financovania osív pre ekologický priechod (most), ktorý poskytne bezpečný priechod pre miestne voľne žijúce živočíchy vrátane ohrozených druhov,
- výročné investičné príspevky pre skupiny spoločenstva na podporu ich podujatí, programov a na zlepšovanie infraštruktúry,
- séria seminárov o rozvoji podnikania zameraných na miestne podniky,
- program domácich opráv na pomoc miestnym obyvateľom pri skvalitňovaní striech, kotlov, okien a izolácie až do výšky maximálneho objemu podpory pre jednotlivé domácnosti.

Prvá verejná správa o vplyve spoločenského prínosu mosta Gordie Howe International Bridge bude vydaná v roku 2020. Prvé uvoľnenie finančných prostriedkov na iniciatívy spoločenstva podporilo umelecký projekt spoločenstva vo Windsore zameraný na zapojenie mladých ľudí a odzrkadľujúci históriu a kultúru spoločenstva, ďalej na program rozvoja podnikania na podporu malých podnikov a startupov v juhozápadnom Detroite a niekoľko ďalších iniciatív. Od marca 2020 boli uvoľnené finančné prostriedky vo výške viac než 475 000 CAD.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Aj keď pred začiatkom a počas procesu verejného obstarávania prebiehali rozsiahle konzultácie, problémom bolo, že až do finančného uzavretia projektu nebolo možné zdieľať požiadavky stanovené vo výzve na predkladanie ponúk ani predložené plány spoločenského prínosu. Po finančnom uzavretí projektu muselo víťazné konzorcium pripraviť svoju činnosť, prijať zamestnancov, nájsť kancelárske priestory a vykonať prechod od predkladania ponúk k realizácii.
- Stephanie Campeau, riaditeľka orgánu WDBA pre vzťahy so zainteresovanými stranami, sa domnieva, že práca, ktorá sa vykonala počas počiatkových fáz plánovania pri budovaní vzťahov a dôvery s miestnymi skupinami, sa ukázala ako hodnotná pri raste profilu projektu. „Ak chceme dosiahnuť spoločenský prínos, ktorý skutočne funguje a je prijímaný miestnymi ľuďmi, je potrebné s tým začať skoro,“ vysvetľuje, „to najlepšie, čo mi kto povedal, bolo ‚Počúvali ste‘.“

Kontakt

Stephanie Campeau, riaditeľka oddelenia orgánu WDBA pre vzťahy so zainteresovanými stranami, info@wdbridge.com, 1-519-946-3038

Webové sídlo projektu: <http://gordiehoweinternationalbridge.com>, Twitter: @GordieHoweBrg Facebook: @GordieHoweBridge

14. Pracovné začlenenie prostredníctvom podmienok plnenia zákaziek v autonómnom spoločenstve Kastília a León (Španielsko)

Stav: Dokončený

Názov obstarávateľa, krajina: Vláda autonómneho spoločenstva Kastília a León (regionálne ministerstvo zdravotníctva), Španielsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stavebníctvo

Úvod/ciele verejného obstarávania

Regionálna vláda autonómneho spoločenstva Kastília a León svojou [dohodou 44/2016 z 21. júla](#) zaviedla ustanovenia na vykonávanie sociálne zodpovedného verejného obstarávania (SZVO) v rámci postupov zadávania zákaziek vykonávaných regionálnymi subjektmi verejného sektora. Touto dohodou sa zabezpečuje uplatňovanie sociálnych doložiek v postupoch verejného obstarávania prostredníctvom sociálnych kritérií, vyhradených zákaziek a opatrení uľahčujúcich zamestnanie ľudí vylúčených z trhov práce.

Cieľom tohto konkrétneho postupu je poskytnúť pracovné príležitosti ľuďom, ktorí patria do znevýhodnených skupín alebo sú ohrození sociálnym vylúčením a v dôsledku toho majú malú šancu nájsť si zamestnanie. V zákazke bolo vykonávanie prác podmienené zamestnávaním ľudí z týchto skupín. Skupiny ľudí, na ktorých bolo zamerané toto verejné obstarávanie, boli zväčša uvedené v dohode z roku 2016 [príloha I, oddiel II.1, písm. a) až f)].

Predmet zákazky

Rozšírenie a rekonštrukcia nemocnice v meste Soria (Kastília a León, Španielsko)

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Postup zahŕňal podmienku pre plnenie zákazky týkajúcu sa zamestnávania osôb ohrozených sociálnym vylúčením. Celkovo išlo o 14 600 hodín (70 hodín týždenne x 4,34523 týždňa/mesiac x 48 mesiacov). Začlenenie znevýhodnených osôb sa malo realizovať prostredníctvom pracovných zmlúv s minimálnym trvaním tri mesiace (kratšie trvanie mohol verejný obstarávateľ schváliť pre konkrétne časti prác trvajúce menej než tri mesiace) a najmenej 20 hodín týždenne.

Ľudia oprávnení vykonávať práce podľa tohto ustanovenia môžu patriť do niektorej z týchto skupín:

- poberatelia minimálneho príjmu alebo členovia domácnosti žijúci z dávok zabezpečujúcich minimálny príjem,
- ľudia, ktorí nemajú nárok na minimálny príjem preto, že dĺžka ich pobytu je nedostatočná na to, aby ich oprávňovala na poberanie minimálneho príjmu, alebo už úplne vyčerпали dĺžku poberania dávok zabezpečujúcich minimálny príjem,
- mladí ľudia vo veku od 18 do 30 rokov, na ktorých sa vzťahovala ochrana dieťaťa, mladiství delikventi starší než 16 rokov a bývalí delikventi mladší než 30 rokov,
- ľudia s problémami zneužívania návykových látok alebo s inou formou závislosti, ktorí sa v súčasnosti liečia,
- delikventi a bývalí delikventi s právnym nárokom na prácu.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Poskytnúť pracovné príležitosti osobám, ktoré nemajú prístup na trh práce alebo sú ohrozené sociálnym vylúčením.

Overovanie

Víťazný uchádzač musel pred začiatkom prác predložiť plán, v ktorom vysvetlí, ako sa bude vykonávať pracovné začlenenie, vrátane druhu pracovných miest a úloh, ktoré budú zamestnanci vykonávať.

S cieľom preukázať súlad s uvedenou podmienkou plnenia zákazky musel úspešný uchádzač za každého nového zamestnanca, ktorý využíva začlenenie, do jedného mesiaca od jeho zaradenia predložiť tieto dokumenty:

- pracovnú zmluvu s uvedením jej druhu, trvania a pracovného času,
- dôkaz o registrácii v systéme sociálneho zabezpečenia,
- preukaz totožnosti zamestnanca s dokladom o sociálnom vylúčení, ktorý vydala verejná agentúra sociálnych služieb.

Uchádzač musel ku každej správe o vykonanej práci priložiť vyhlásenie, že nedošlo k žiadnym zmenám dohodnutého plánu pracovného začlenenia.

Hodnota zákazky

32,1 milióna EUR počas 48 mesiacov

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ
- [Dohoda 44/2016 z 21. júla](#) regionálnej vlády autonómneho spoločenstva Kastília a León, ktorou sa zaviedli povinné usmernenia pre verejných obstarávateľov patriacich k orgánom regionálnej vlády týkajúce sa sociálne zodpovedného verejného obstarávania

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: autonómne spoločenstvo Kastília a León
- Zazmluvnený poskytovateľ služieb
- Zamestnanci
- Verejné sociálne služby: víťazný uchádzač si môže vybrať zamestnancov, ktorí budú vykonávať prácu v rámci programu pracovného začlenenia za predpokladu, že patria k niektorej z oprávnených skupín. Na žiadosť uchádzača môžu subjekty verejného sektora odporučiť vhodných záujemcov prostredníctvom agentúr sociálnych služieb riadených ministerstvom regionálnej vlády pre rodinu a rovnosť príležitostí, ktoré sa zaoberajú oprávnenými skupinami ľudí ohrozených vylúčením.

Sociálne vplyvy

- Hlavným cieľom ustanovenia je zvýšiť šance na udržateľnú integráciu na trhu práce pre ľudí využívajúcich príležitosti pracovného začlenenia.
- Dodávateľ musí určiť v rámci tímu osobu, ktorá bude poverená dohľadom nad zamestnancami a ich sprevádzaním na pracovisku, aby sa zabezpečilo ich úspešné zaradenie. Táto osoba je pre verejného obstarávateľa referenčnou osobou v priebehu monitorovania tejto podmienky plnenia zákazky.

- Na konci zákazky sa dodávateľ stretne s verejným obstarávateľom, aby posúdili program pracovného začlenenia, pokrok, ktorý dosiahli v zamestnateľnosti príjemcov, získané zručnosti a problémy, ktorým čelili. Preskúma sa aj integrácia príjemcov ako stálych zamestnancov, ako aj pokračovanie takýchto programov pracovného začlenenia v dodávateľových postupoch zamestnávania. Na takýchto posudzovaniach sa môžu zúčastniť aj zástupcovia regionálneho ministerstva pre rodinu a rovnosť príležitostí.

Získané poznatky a budúce výzvy

Verejní obstarávatelia majú často výhrady voči využívaniu takýchto postupov vzhľadom na riziko právnych problémov. V dôsledku toho môžu prvé skúsenosti viesť k významným opatreniam. Táto zákazka je prvá svojho druhu a opakovala sa v iných verejných obstarávaníach iniciovaných regionálnou vládou autonómneho spoločenstva Kastília a León. Patria medzi ne:

- Výstavba domova dôchodcov a centra dennej starostlivosti v meste Salamanca
- (A2019/001392, odkaz na postup je k dispozícii [tu](#)). V rámci tejto zákazky sa počíta s 8 680 hodinami práce pre ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a zahŕňa ako cieľovú skupinu aj ženy, ktoré sa stali obeťou rodovo motivovaného násillia.
- Výstavba strediska primárnej zdravotnej starostlivosti v meste Calzada de Vanduciel (provincia Salamanca) (2020008538, odkaz na postup je k dispozícii [tu](#)), zahŕňa 1 140 hodín práce.
- Výstavba strediska primárnej zdravotnej starostlivosti (Parada del Molino) v meste Zamora (2020008470, odkaz na postup je k dispozícii [tu](#)), zahŕňa 1 520 hodín práce.
- Výstavba strediska primárnej zdravotnej starostlivosti v meste Bembibre (provincia León) (2020008470, odkaz na postup je k dispozícii [tu](#)), zahŕňa 1 370 hodín práce.

Hlavnou výzvou do budúcnosti je podpora presadzovania doložiek o pracovnom začlenení ako podmienok na vykonávanie pracovných zákaziek ponúkaných verejnými obstarávateľmi pod dohľadom regionálnej vlády autonómneho spoločenstva Kastília a León, pokiaľ to umožňuje trvanie a rozpočet takých prác. Plánovaným cieľom je, aby najmenej 3 % z celkového počtu hodín odpracovaných pri vykonávaní zákazky odpracovali pracovníci využívajúci program pracovného začlenenia.

Kontakt

María del Rocío Andrés, právna poradkyňa oddelenia pre koordináciu služieb, ministerstvo pre rodinu a rovnosť príležitostí, Junta de Castilla y León, mrocio.andres@jcy.es, +34 983 410 942

15. **Stavebné práce na cestách ako nástroj začlenenia na trh práce**

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Eurometropola Štrasburg (miestny orgán), Francúzsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stavebníctvo, stavebné práce na cestách

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto a eurometropola Štrasburg vo svojich verejných zákazkách už viac ako dve desaťročia uplatňuje sociálne doložky, ktoré sa systematicky analyzujú so zohľadnením účelu každej zákazky, požadovanej práce a technickej spôsobilosti. Tento systém, ktorý môže ktorýkoľvek miestny orgán zopakovať, bol posilnený uplatnením stratégie mesta Štrasburg na podporu sociálne a environmentálne zodpovedného nakupovania (SPASER).¹⁵

Eurometropola Štrasburg 7. apríla 2019 [uverejnila výzvu na predkladanie ponúk](#) týkajúcu sa výberu subjektov na opravu cesty na ulici Rue Coulaux v susedstve prístavu Port du Rhin. Cieľom bolo poskytnúť pracovné príležitosti ľuďom, ktorí majú zlé možnosti prístupu na trh práce, patria do znevýhodnených skupín alebo sú ohrození sociálnym vylúčením, a v dôsledku toho majú malú šancu nájsť si zamestnanie.

Predmet zákazky

Obnova cesty v susedstve prístavu Port du Rhin v Štrasburgu, Francúzsko

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Verejný obstarávateľ začal verejnú súťaž s hodnotou nepresahujúcou finančný limit (článok 27 dekrétu 2016-360 z 25. marca 2016) a rozdelil zákazku na dve časti.

Časť 1 týkajúca sa obnovy vozovky, v rámci ktorej sa v súlade s článkami 38 a 52 nariadenia 2015-899 z 23. júla 2015 (francúzske právo) od zazmluvnených subjektov vyžaduje prijatie záväzku, že zamestnajú osoby so zlými možnosťami prístupu na trh práce (ľudia v procese pracovnej integrácie alebo prioritné skupiny, ktoré čelia osobitným ťažkostiam v prístupe k zamestnaniu)¹⁶ s cieľom ich integrovania na trhu práce.

Ako podmienku plnenia zákazky výlučne pre časť 1 museli zazmluvnené subjekty prijať záväzok, že zamestnajú ľudí so zlými možnosťami prístupu na trh práce na 245 hodín počas celého trvania zákazky. Pracovné príležitosti počas vykonávania zákazky umožňujú zamestnaným ľuďom získať alebo zlepšiť si kvalifikáciu a skúsenosti s cieľom dosiahnuť vyššiu zamestnateľnosť a udržateľnú integráciu.

Ponuky boli hodnotené takto:

---

¹⁵ SPASER je vnútroštátny nástroj zriadený vnútroštátnymi právnymi predpismi v oblasti verejného obstarávania a zákonom o sociálnom hospodárstve, v ktorom sa požaduje, aby miestne orgány vynakladali viac ako 100 000 EUR ročne na prijatie stratégie pre sociálne a environmentálne zodpovedné verejné obstarávanie.

¹⁶ Konkrétnejšie: mladí ľudia s nízkym stupňom odbornej prípravy, mladí ľudia, ktorí nikdy nepracovali, uchádzači o zamestnanie, ktorí sú registrovaní na úrade práce nepretržite dlhšie než jeden rok, ktorí boli opakovane nezamestnaní v období dlhšom než dva roky alebo sú starší ako 50 rokov, poberatelia sociálnych dávok, predovšetkým poberatelia v rámci programov aktívneho solidárneho príjmu a A. S. S., jednotlivci, ktorí sa integrujú na trhu práce prostredníctvom integračných podnikov sociálneho hospodárstva (SIAE), zamestnanci so zdravotným postihnutím uznaní Komisiou pre práva a autonómiu ľudí so zdravotným postihnutím (CDAPH) atď.

- Cena služieb: 80 %
- Technická spôsobilosť dodávateľa: 10 %
- Správanie v oblasti ochrany životného prostredia: 10 %

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Poskytnúť pracovné príležitosti jednotlivcom, ktorí majú zlé možnosti prístupu na trh práce. Skupiny ľudí, na ktorých bolo zamerané toto verejné obstarávanie, sú uvedené v osobitných zmluvných podmienkach.¹⁷

Overovanie

Iba pre časť 1:

Počas plnenia zákazky overuje dokumenty na požiadanie predstaviteľa eurometropoly Štrasburg spoločnosť Relais Chantiers¹⁸ s cieľom zistiť, či sa v príslušných skupinách jednotlivcov skutočne poskytuje podpora zamestnanosti. Na tento účel zazmluvnený subjekt koncom každého štvrťroka pošle spoločnosti Relais Chantiers informácie týkajúce sa služby „podpora pracovných miest“, napríklad:

- Informácie o nábore pracovníkov vykonávanom priamo alebo nepriamo vrátane všetkých výplatných pásov, osvedčení o využívaní subdodávateľov alebo osvedčení o poskytovaní zamestnancov v prípade náboru prostredníctvom podnikov pre pracovnú integráciu alebo podnikov pre dočasnú pracovnú integráciu.
- Ďalšie povinnosti sociálneho charakteru, ktoré sú súčasťou zákazky, ak je to relevantné.

Na tento účel musí dodávateľ určiť kontaktnú osobu, ktorá bude spoločnosti Relais Chantiers podávať správy o účinnom vykonávaní zamestnávania osôb so zlými možnosťami prístupu na trh práce. Táto kontaktná osoba je pre verejného obstarávateľa referenčnou osobou v priebehu monitorovania tejto podmienky plnenia zákazky.

Hodnota zákazky

366 657,46 EUR (bez DPH)

Nástroj

- Hoci je zákazka pod finančným limitom EÚ, ako podmienka na vykonávanie prác sa v nej v súlade s článkom 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ vyžaduje zamestnávanie ľudí vylúčených z trhu práce a je rozdelená na časti v súlade s článkom 46 (Rozdelenie zákaziek na časti) smernice 2014/24/EÚ.
- [SPASER](#) – francúzska stratégia na podporu sociálne a environmentálne zodpovedného verejného obstarávania

Zúčastnené subjekty

¹⁷ „Cahier des Clauses Administratives Particulières (CCAP)“ je zmluvný dokument obsahujúci všetky právne a finančné podmienky, ktorými sa riadi plnenie zákazky, ako sú podmienky platieb, financovanie, všetky záruky, podmienky dodávania, sankcie, termíny plnenia, postupy overovania atď. Osobitné zmluvné podmienky sú zároveň zmluvným dokumentom pre vykonávanie zákazky.

¹⁸ Verejno-súkromná spoločnosť vytvorená na riadenie doložiek o pracovnej integrácii vo verejných zákazkách v mene verejných obstarávateľov v rámci zamestnaneckej základne Štrasburgu.

- Verejný obstarávateľ: eurometropola Štrasburg
- Zazmluvnení poskytovatelia služieb
- Podpora pri začlenení sociálnej doložky: Relais Chantiers
- Zamestnanci uchádzača

Sociálne vplyvy

- Hlavným cieľom postupu je zvýšiť šance na udržateľnú integráciu na trhu práce pre ľudí využívajúcich príležitosti pracovného začlenenia. Dostupné údaje spoločnosti Relais Chantiers z roku 2015 ukazujú, že od roku 2010 bolo pri plnení zákaziek, ako je táto, vynaložených viac ako 3,5 milióna hodín práce (čo zodpovedá počtu vyše 450 zmlúv na plný úväzok počas piatich rokov).

Získané poznatky a budúce výzvy

- Hodnotenie potvrdzuje, že sociálne doložky, ktoré sa na trhoch verejného obstarávania mesta využívajú už dlhé roky, sú pozitívne. Táto hodnotiacia štúdia o budúcnosti skupín príjemcov potvrdzuje, že systém reaguje na obavy týkajúce sa integrácie a kvalifikácie ľudí, ktorí majú zlé možnosti zamestnať sa.
- Predovšetkým ukazuje, že 55 % príjemcov zo skupín využívajúcich sociálnu doložku je v zamestnaní alebo odbornej príprave ešte šesť až dvanásť mesiacov po svojom zaradení, zatiaľ čo 39 % z nich je stále zamestnaných v spoločnosti, ktorá im dala prvú šancu.

Kontakt

Bruno Koebel, zástupca riaditeľa pre efektívnosť a právne záležitosti, mesto a eurometropola Štrasburg,
Bruno.Koebel@strasbourg.eu

---

16. Model Skien na zabezpečenie kvality zamestnania v odvetví stavebníctva

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Skien, Nórsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stavebníctvo

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Cieľom mesta Skien je podporovať dôstojnú prácu a bojovať proti trestnej činnosti súvisiacej s prácou, sociálnemu dampingu a vykorisťovaniu pracovníkov naprieč dodávateľskými reťazcami. S týmto cieľom mesto zaviedlo štandardné zmluvné podmienky uplatniteľné na vybrané tovary, služby a stavebné a konštrukčné zákazky, ktoré sa vnímajú ako osobitne citlivé z hľadiska pracovných práv. Tento súbor kolektívnych zmluvných požiadaviek uplatniteľných na „vysokorizikové“ odvetvia sa nazýva model Skien.

Model Skien bol zavedený na základe uznesenia mestskej rady v roku 2014 a bol revidovaný v roku 2019. Súhrn modelu (v nórcine) je k dispozícii [tu](#). Tento model je povinný pre všetky stavebné a konštrukčné zákazky a používa sa aj v prípade zákaziek na tovary a služby, pokiaľ je to praktické a primerané.

Spísaním týchto noriem sa mesto Skien snaží vytvoriť rovnaké podmienky pre dodávateľov a vytvoriť podporný rámec pre ochotných zamestnávateľov, ktorí investujú do kvalitného zamestnávania a sociálnej zodpovednosti podnikov.

Mesto Skien je spolu s piatimi ďalšími mestami (Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan) zároveň členom medzimestského partnerstva Grenlandskommunenenes innkjøpsenhet pre verejné obstarávanie. V januári 2019 tieto mestá takisto prijali model Skien.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Neformálne zamestnávanie a trestná činnosť súvisiaca s prácou sa ťažko vyčíslujú, majú však odhadovaný hospodársky vplyv vo výške približne 1,2 % štátneho HDP alebo 28 miliárd NOK (približne 3 miliardy EUR).¹⁹

Vzhľadom na problémy týkajúce sa trestnej činnosti súvisiacej s prácou a ilegálneho trhu práce v odvetví stavebníctva mesto Skien zaradilo verejné obstarávanie do centra svojich iniciatív smerujúcich k dôstojnej práci, spravodlivým pracovným normám a kvalitnému zamestnávaniu.

Model Skien je výsledkom spoločného úsilia mesta Skien ako verejného obstarávateľa a všetkých ostatných relevantných strán zainteresovaných vo verejnom obstarávaní. Prebiehali diskusie s podnikateľskými organizáciami v stavebníctve, ktoré informovali o hlavných problémoch vyskytujúcich sa v ich činnosti, a s odborovými zväzmi, ktoré predkladali svoje návrhy primeraných opatrení a požiadaviek na verejné obstarávanie, aby sa dosiahli lepšie výsledky. Verejní obstarávatelia uznali potrebu zlepšiť pracovné normy a zároveň zabezpečiť, aby úroveň požiadaviek nevytvorila dodatočné prekážky pre účasť spoľahlivých dodávateľov vo verejnom obstarávaní.

Mesto s ostatnými verejnými obstarávateľmi, ktorí sú súčasťou medzimestského partnerstva pre verejné obstarávanie, hľadalo koordinovaný prístup k spôsobu riešenia pracovných podmienok a noriem prostredníctvom verejného obstarávania. Výsledkom bolo vypracovanie štandardných ustanovení a zmlúv,

---

¹⁹ Ako uviedla organizácia Economics Norway v práci, ktorú si objednalo nórske Ministerstvo práce a sociálnych vecí: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2017/norway-strategies-to-tackle-work-related-crime>.

ktoré vytvárajú vyšší stupeň predvídateľnosti medzi dodávateľmi, ako aj bezpečné prevádzkové prostredie pre vykonávateľov verejného obstarávania.

Model zasahuje do týchto oblastí²⁰:

- *Využívanie najmä stabilných zamestnancov*

Stabilné pracovnoprávne vzťahy na jednej strane podporujú vyššiu bezpečnosť medzi pracovníkmi a na druhej strane zjednodušujú orgánom overovanie vyplácania miezd dodávateľmi a zaisťujú bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Stavebné a konštrukčné odvetvie si však vyžaduje určitý stupeň pružnosti vzhľadom na meniaci sa objem projektov alebo cyklus trhu. Mesto preto vyžaduje, aby pracovníci podieľajúci sa na vykonávaní zákaziek boli zamestnaní dodávateľmi v súlade s nórsnym právom, ktoré zakazuje „pracovné zmluvy na nula hodín“. V rámci modelu sa okrem toho požaduje, aby využívanie dočasných pracovníkov (dodávaných pracovnými agentúrami) vopred schválil verejný obstarávateľ. Okrem toho sú dodávatelia povinní preukázať, že dočasní pracovníci využívaní na vykonávanie prác majú uzavreté pracovné zmluvy, ktoré zabezpečujú úroveň miezd podľa právne záväzných kolektívnych zmlúv.

- *Využívanie učňov*

S cieľom podporovať špecializáciu a primerané úrovne odbornej prípravy v príslušných odvetviach mesto požadovalo osobitné využívanie učňov v rámci zákaziek zahŕňajúcich špecializovanú prácu. Okrem toho sa vyžaduje, aby sa dodávatelia podieľali na systéme učňovskej prípravy.

Aby sa zabezpečilo, že táto požiadavka neprímerane neovplyvní menšie zákazky a menších poskytovateľov, uplatňuje sa iba na zákazky s trvaním viac ako tri mesiace a hodnotou presahujúcou 0,5 milióna NOK (približne 50 000 EUR) v prípade stavebných a konštrukčných zákaziek a hodnotou presahujúcou 2 milióny NOK (200 000 EUR) v prípade zákaziek týkajúcich sa tovarov a služieb. Akékoľvek iné výnimky musí schváliť mesto.

- *Využívanie kvalifikovaných pracovníkov*

Podpora primeranej úrovne kvalifikácie a zručností obmedzuje možnosti využitia zraniteľných pracovníkov, ktorí nemajú odborné remeselné znalosti alebo nepoznajú svoje práva. Navyše využívanie učňov si vyžaduje prítomnosť kvalifikovaných pracovníkov na pracovisku, ktorí sú schopní pôsobiť ako mentori. V rámci modelu Skien sa vyžaduje, aby väčšina zamestnancov podieľajúcich sa na vykonávaní stavebných a konštrukčných zákaziek mala príslušnú odbornú kvalifikáciu.

- *Obmedzenie počtu úrovní subdodávateľov*

Obmedzenie maximálneho počtu subdodávateľov umožňuje lepšie sledovanie a kontrolu pracovných podmienok a noriem uplatňovaných verejným obstarávateľom. Na tento účel mesto stanovilo pravidlo, že hlavný dodávateľ môže využívať maximálne jednu subdodávateľskú úroveň. Hoci nie sú stanovené žiadne obmedzenia počtu subdodávateľov, ani podielu subdodávok na celej zákazke, všetci subdodávatelia musia byť pod priamou kontrolou hlavného dodávateľa, aby sa zabránilo deleniu zodpovednosti. Subdodávatelia musia byť identifikovaní v zmluve.

Toto ustanovenie zodpovedá možným potrebám špecializácie v rámci zákazky a nenaruša prístup menších subjektov k verejnému obstarávaniu. Preto majú verejní obstarávatelia povolené urobiť výnimky z tohto pravidla z dôvodov súvisiacich s trhom, a to pred samotným verejným obstarávaním alebo počas plnenia zákazky, ale iba z osobitných a nepredvídateľných dôvodov.

- *Prevenia porušovania ľudských práv naprieč dodávateľským reťazcom*

---

²⁰ V tejto aktualizovanej verzii dokumentu je vynechaný odsek o subdodávateľských prvkoch tejto praxe, ktorý obsahovala pôvodná verzia. Odsek bol odstránený na základe vzniknutých pochybností o zákonnosti takých prvkov.

Dodávateľ je povinný mať vo svojich vlastných činnostiach aj v rámci dodávateľského reťazca integrované usmernenia, ktoré zahŕňajú rešpektovanie základných ľudských práv a základných dohovorov MOP. Musia sa vykonávať kontrolné opatrenia a vypracovávať správy o konkrétnych kontrolách subdodávateľov v celom dodávateľskom reťazci. Okrem uvedených požiadaviek mesto stanovuje doplňujúce požiadavky:

- *Žiadne platby v hotovosti:* všetky mzdy a ďalšie kompenzácie sa musia vyplácať na individuálny bankový účet pracovníka. Mzdy sa musia vyplácať na bankový účet a zamestnávateľ musí mať možnosť sledovať platbu. Okrem miezd platí podmienka elektronického vyplácania a vysledovateľnosti aj pre všetky ostatné platby zo strany dodávateľa súvisiace s vykonávaním zákazky. Dodávatelia sú povinní na požiadanie identifikovať svoju banku.
- *Minimálne úrovne miezd a pracovné podmienky:* Dodávatelia pre mesto musia zabezpečiť, aby zamestnanci nemali nižšiu mzdu a horšie pracovné podmienky, než je stanovené v príslušných celoštátnych kolektívnych zmluvách.

Overovanie

Tieto požiadavky sú súčasťou zmluvných podmienok, takže účasťou na verejnom obstarávaní prijali dodávatelia záväzok dodržiavať tieto podmienky počas obdobia vykonávania zákazky.

Uchádzači musia na požiadanie poskytnúť dokumentáciu o mzdách a podmienkach zamestnávania svojich zamestnancov. Uchádzači musia osvedčiť súlad s [dohovorom MOP č. 94 o pracovných doložkách vo verejných zákazkách](#).

Verejný obstarávateľ môže uchádzačom uložiť dennú sankciu, ak oni alebo niektorí z ich subdodávateľov využívajú ilegálnu prácu alebo prácu nespĺňajúcu podmienky a k pred uplynutím lehoty písomne stanovenej klientom nedošlo k náprave. Denná sankcia bude rovná jednej tisícine hodnoty zákazky, ale nebude nižšia než 1 000 NOK (približne 100 EUR) za pracovný deň, až kým nedôjde k náprave.

V prípade potvrdeného porušenia podmienok modelu a neschopnosti dodávateľa vyriešiť to verejný obstarávateľ môže zmluvu zrušiť a zároveň určiť obdobie dočasného vylúčenia z budúcej účasti na verejných obstarávaníach.

Hodnota zákazky

Závisí od konkrétnych vysúťažených zákaziek.

Nástroj

- Článok 18 ods. 2 o povinnej sociálnej doložke a článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ. Použitie týchto ustanovení musí byť v súlade so smernicou o vysielaní pracovníkov [smernica 96/71/ES zmenená smernicou (EÚ) 2018/957].

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Skien a jeho útvary, agentúry atď.
- Odborové zväzy a organizácie zamestnávateľov (model je založený na tripartitnej spolupráci medzi mestami a sociálnymi partnermi)
- Dodávatelia stavebných a konštrukčných prác
- Pracovníci

Sociálne vplyvy

- Účinné a sociálne zodpovedné verejné obstarávanie a model, ktorý inšpiroval ďalšie mestá, aby prevzali zodpovednosť
- Budovanie dobrého mena prevzatím sociálnej zodpovednosti
- Ochrana dôstojnej práce a zlepšovanie kvality práce
- Lepšia kontrola bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (bezpečnejšie pracovné prostredie)
- Podpora odbornej prípravy učňov, využívanie kvalifikovaných pracovníkov a zvyšovanie počtu regionálnych podnikov podieľajúcich sa na systéme učňovskej prípravy
- Podpora serióznych a spoľahlivých dodávateľov, ktorí následne prinášajú stabilitu, kvalitu a predvídateľnosť
- Spravodlivá hospodárska súťaž a rovnaké podmienky pre dodávateľov
- Menej daňových únikov a podvodov, menej trestnej činnosti súvisiacej s prácou

Úrad generálneho audítora v správe o úsilí eliminovať sociálny damping vo verejnom obstarávaní uvádza, že mnoho miestnych orgánov má priestor na zlepšovanie v tejto oblasti, a odporučil nasledovať príklad mesta Skien. Model Skien skutočne prijíma čoraz viac nórskeho miestnych orgánov. Do roku 2019 približne 180 zo 426 miest v Nórsku zaviedlo rôzne druhy modelov verejného obstarávania, aby zabezpečilo sociálne zodpovedné verejné obstarávanie. Model Skien je priekopnícky model a v nórskeho mestách sa používa viacero rôznych modelov. Niektoré modely kopírujú model Skien, ďalšie sú nastavené tak, aby vyhovovali záujmom a potrebám rôznych oblastí, odborov a politik.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Dialóg so sociálnymi partnermi a zainteresovanými stranami je kľúčom k realistickému stanoveniu požiadaviek a k zabezpečeniu súladu a účinných výsledkov.
- Dôležité je prijať postupný prístup k požiadavkám. V tejto súvislosti platí, že normy prijaté v stavebnom a konštrukčnom odvetví vychádzali z predchádzajúcich opatrení prijatých mestom, ktoré boli v tomto odvetví urýchlené vzhľadom na vnímané vysoké riziká porušovania.
- Štandardné doložky a zmluvy sú užitočné na dosiahnutie celkového súladu s normami. Spoločné normy týkajúce sa základných/horizontálnych záležitostí, ako sú práva pracovníkov a kvalita zamestnania, sú zlučiteľné s úpravou postupov podľa osobitných potrieb verejnými obstarávateľmi.
- Model bol v roku 2019 revidovaný s cieľom upraviť a zlepšiť ho na základe dovtedajších praktických skúseností a zosúladiť ho s vnútroštátnym právom a s právom Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) po transpozícii smernice o verejnom obstarávaní z roku 2014. Mesto posudzovalo, ako tento model ovplyvnil trh, pracovníkov a potreby a politiky miest. V rámci predchádzajúceho modelu sa napríklad vyžadovalo, aby mzdy boli platené na nórskeho bankový účet. Mesto Skien si však položilo otázku, či je to skutočne nevyhnutné, keď mesto iba potrebuje mať možnosť vysledovať peniaze, čo sa dá urobiť, aj keď bankový účet nie je nórskeho. V starej verzii modelu sa takisto vyžadovalo využívanie učňov iba od nórskeho dodávateľov, ale teraz táto požiadavka platí pre všetkých (ak existuje potreba podporovať učňov).
- Model sa bude revidovať každý druhý rok, aby sa upravil podľa zmien a vývoja trhov a trestnej činnosti súvisiacej s prácou a aby sa zároveň prispôbil požiadavkám mesta.

- Sledovanie a kontrola požiadaviek týkajúcich sa modelu je priebežnou úlohou. Kľúčovými nástrojmi na dosiahnutie tohto cieľa je digitalizácia, informácie v reálnom čase a systematické zhromažďovanie údajov.

Kontakt

Ingrid Buset, poradkyňa, Fagforbundet (Nórska únia všeobecných a obecných zamestnancov), Ingrid.Buset@fagforbundet.no

Anette Wessel Gerner, vedúca medzimestského útvaru pre verejné obstarávanie, mesto Skien, AnetteWessel.Gerner@skien.kommune.no

Jonas Bals, poradca, LO (Nórska konfederácia odborových zväzov), Jonas.bals@lo.no

17. *Charta zamestnanosti Grangegormanu, Írsko*

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Agentúra Grangegorman Development, Írsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stavebníctvo

Úvod/ciele verejného obstarávania

Agentúra Grangegorman Development (ďalej len „GDA“) spolu s koordinátorom zamestnanosti a odbornej prípravy a s Fórum práce a odbornej prípravy v Grangegormane (ďalej len „GLLF“) vypracovali a zaviedli [chartu zamestnanosti Grangegormanu](#).

Na základe [štúdie z roku 2009](#) o pracovných príležitostiach vznikajúcich v rámci projektu Grangegorman Development v severnej časti centra Dublinu bola vypracovaná stratégia a tá sa potom rozvinula do charty. Predstavená bola v roku 2012, v čase vysokej nezamestnanosti v Írsku (približne 16 %) a dokonca ešte vyššej nezamestnanosti v oblastiach okolo zóny projektu Grangegorman Development, kde žili spoločenstvá zažívajúce vysokú úroveň núdze a nedostatku. Rozvoj sa sústreďoval na zabezpečenie hlavnej vzdelávacej a zdravotníckej infraštruktúry, ako aj infraštruktúry občianskej vybavenosti. Základom rozvoja je konsolidácia areálu Technologickej univerzity (TU) Dublin, najväčšej univerzity Írska, v Grangegormane. Tradičná zainteresovanosť TU Dublin a jej aktivity s dosahom na miestne spoločenstvo veľmi pomáhali pri budovaní podpory pre chartu zamestnanosti v okolitých spoločenstvách a pri zabezpečovaní prvkov tejto podpory.

Cieľom charty je zabezpečiť, aby miestne spoločenstvo, predovšetkým jednotlivci čiaci nezamestnanosti, mohli využívať pracovné príležitosti vznikajúce v rámci projektu Grangegorman, ktorý zahŕňa rozvoj novej mestskej štvrte v severnej časti centra Dublinu.

V charte sa uvádza, čo môžu dodávatelia a subdodávatelia urobiť, aby optimalizovali pracovné príležitosti a príležitosti na odbornú prípravu vznikajúce v rámci projektu Grangegorman Development pre obyvateľov štvrte Grangegorman. V charte sa takisto uvádza, ako sa bude situácia monitorovať a ako sa o tom budú podávať správy.

Informovaní sú všetci dodávatelia a subdodávatelia, ktorí získali zákazky, aby sa zabezpečilo, že správne pochopia, čo sa od nich požaduje, pokiaľ ide o podávanie správ vrátane predbežného plánovania, a že určia potenciálne pracovné miesta, na ktoré je možné urobiť miestny nábor. V charte sa od dodávateľov vyžaduje konkrétna práca, ktorá je predmetom zmlúv s agentúrou GDA. Charta je vypracovaná tak, že rešpektuje práva dodávateľov podľa írskeho a európskeho práva, a má sa podľa toho vykladať.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Osvedčený postup sa vzťahuje na fázu po verejnom obstarávaní.

V súťažných podkladoch sa uvádza odkaz na chartu zamestnanosti Grangegormanu, ktorá obsahuje podmienky plnenia zákaziek súvisiace so sociálnymi aspektmi. Charta je nezáväzná a zazmluvnená spoločnosť sa môže rozhodnúť, či sa ňou bude riadiť. Dostali sa k tomu zaviazali všetci dodávatelia.

Povinnosti podľa charty sa uplatňujú iba na vykonávanie prác a plnenie zákazky. Agentúra GDA sa usiluje zabezpečiť, aby minimálne 20 % nových pracovných miest vytvorených v rámci projektov, ktoré súvisia s novou výstavbou, bolo ponúknutých obyvateľom štvrte Grangegorman a potom obyvateľom okolitých oblastí. Ak dodávateľ súhlasí s dodržiavaním ustanovení charty, zaväzuje sa využiť všetky racionálne kroky na obsadenie najmenej 10 % nových pracovných miest, ktoré sa vytvoria na realizáciu projektu, novými pracovníkmi alebo dlhodobo nezamestnanými ľuďmi. Bude s miestnymi obyvateľmi zaobchádzať rovnako a venovať osobitnú pozornosť ich zamestnaniu.

Dodávateľ sa navyše v priebehu štyroch týždňov po začatí realizácie zákazky a/alebo ešte pred vznikom projektovaných pracovných príležitostí zúčastní na „dni stretnutia s dodávateľom“ (stanovené v článku 5

charty zamestnanosti Grangegormanu). Cieľom tohto podujatia je predstaviť projekt a dodávateľa miestnym ľuďom a podnikom, aby mohli dodávatelia nadväzovať kontakty a vytvoriť pre miestnych obyvateľov vhodné pracovné príležitosti a príležitosti na odbornú prípravu.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Charta zamestnanosti agentúry GDA je podporným opatrením s cieľom integrovať na trhu práce osoby, ktoré majú zlé možnosti prístupu na trh práce, a dlhodobo nezamestnaných ľudí, a to prostredníctvom využívania podmienok plnenia zákaziek súvisiacich so sociálnymi aspektmi, t. j. uplatňovania charty dodávateľmi.

Overovanie

- Projektový tím agentúry GDA zodpovedá za monitorovanie uplatňovania charty dodávateľmi a podáva príslušné správy koordinátorovi zamestnanosti.
- Koordinátor zamestnanosti a styčný pracovník dodávateľa sa stretávajú každý mesiac, aby monitorovali a preskúmali uplatňovanie charty.
- Koordinátor zamestnanosti monitoruje a preskúmava účinnosť opatrení prijatých na plnenie akýchkoľvek záväzkov alebo cieľov dodávateľa podľa charty.
- Styčný pracovník dodávateľa v spolupráci s koordinátorom zamestnanosti takisto monitoruje počet miestnych ľudí zamestnaných v rámci projektu a podáva o tom správy.

Hodnota zákazky

Mení sa od zákazky ku zákazke.

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: agentúra Grangegorman Development
- Zazmluvnení dodávateľa a subdodávateľa vrátane:
  - Dodávateľ 1: John Sisk & Son a FCC Construcción (subdodávateľa: SISK, FCC, Sodexo, Building Management Services, Kennedy Security, Duggan Systems Ltd., Techrete Ireland & UK, Crown Roofing Ltd., Wintrop Engineering, Cleartech, Designer Group)
  - Dodávateľ 2: Energy Centre, John Paul Construction
  - Dodávateľ 3: Purcell Construction

Sociálne vplyvy

- Štruktúrálna a sociálna obnova štvrte Grangegorman pre udržateľnú budúcnosť miestnych obyvateľov a podnikov.
- Sociálne začlenenie prostredníctvom ponuky pracovných príležitostí a príležitostí na odbornú prípravu pre marginalizované sociálne skupiny.
- Keďže miestne spoločenstvo je zapojené do projektu rozvoja, vyvinul sa pocit miestneho vlastníctva projektu. Vďaka tomuto prístupu projekt získal zainteresovanosť a podporu miestneho spoločenstva.
- Vytvorila sa synergia medzi verejnými a súkromnými záujmami v prospech spoločenstva Grangegormanu.

- Optimalizácia pracovných príležitostí a príležitostí na odbornú prípravu vznikajúcich v rámci projektu Grangegorman Development.
- Podpora prostredníctvom možností odbornej prípravy a učňovskej prípravy, ako aj pracovných príležitostí pre ľudí so zlými možnosťami prístupu na trh práce, predovšetkým pre dlhodobo nezamestnaných jednotlivcov.
- Súlad sa hodnotí každý mesiac výpočtom počtu miestnych zamestnancov v každom danom mesiaci vo vzťahu k celkovému počtu zamestnancov na pracovisku v danom mesiaci. Nezisťuje sa totožnosť jednotlivých pracovníkov a sleduje sa iba percentuálny počet miestnych pracovníkov v každom mesiaci. Priemerné hodnoty na pracovisku za každý rok: 2015 – 130 celkovo/24 miestnych, t. j. miestnych zamestnancov bolo 19 %, 2016 – 49 celkovo/8 miestnych, t. j. 17 %, 2017 – žiadna výstavba, 2018 – 275 celkovo/35 miestnych, t. j. 13 %, 2019 – 760 celkovo/76 miestnych, t. j. 10 %²¹. Tento pokles odráža postupné zlepšovanie situácie na trhu práce a klesajúcu mieru nezamestnanosti v Írsku. V dôsledku toho bola charta prispôbená cieľovým skupinám ľudí, ktorí majú zlé možnosti prístupu na trh práce a majú špecifickejšie potreby podpory.

Ďalšie prínosy

- Technologická univerzita (TU) Dublin model použila opakovane, čo ukazuje prenosnosť tohto osvedčeného postupu.
- Podrobnosti o dodávateľoch pracujúcich na projekte Grangegorman Development sú uvedené aj na vlastnom webovom sídle agentúry GDA (www.ggda.ie/employment-and-training), čo umožňuje ľuďom vrátane tých, ktorí žijú mimo zemepisného rozsahu charty, aby priamo kontaktovali zamestnávateľov, ak majú záujem.
- Spolupráca medzi agentúrami, ako výsledok charty, t. j. (sub)dodávateľ oznámi koordinátorovi zamestnanosti voľné pracovné miesta, tento koordinátor potom postúpi podrobné údaje odboru Intreo (Odbor pre zamestnanosť a sociálnu ochranu), ktorý ich rozosiela príslušným agentúram, ako sú miestne služby zamestnanosti.
- Podujatie „stretnutie s dodávateľom“, ktoré sa konalo 21. januára 2020 v agentúre Grangegorman Development. Podujatie bolo zamerané na ľudí z miestnych spoločností, ako aj zo spoločností celého mesta (predovšetkým tých ľudí, ktorí zažívajú vysokú mieru hospodárskeho a sociálneho znevýhodnenia). Reakcia prevýšila očakávania. Agentúra GDA bola v kontakte s približne 400 ľuďmi z týchto spoločností, ktorí mali záujem o prácu v rámci správy zariadení v nových komplexoch TU Dublin v Grangegormane, ktoré sa podľa plánu majú otvoriť v nadchádzajúcich mesiacoch. Sú to prvé trvalé pracovné miesta v rámci projektu Grangegorman Development a jedny z prvých pracovných príležitostí pre ženy (výstavba v Írsku zostáva odvetvím, ktoré nie je rodovo neutrálne).

Získané poznatky a budúce výzvy

- Agentúra GDA pokračuje v uplatňovaní charty, aj keď zmeny na trhu práce komplikujú dosahovanie pôvodných cieľov.
- Agentúra preto teraz hľadá spôsob, ako by mohla podporiť organizácie a projekty (vrátane sociálnych podnikov) zameriavajúce sa na 5 % ľudí, ktorí zostávajú mimo trhu práce, podľa toho, čo írsky vláda považuje za stav mimo „plnej zamestnanosti“.
- Preto Fórum práce a odbornej prípravy (GLLF) v Grangegormane vytvorilo skupinu Grangegorman Business & Enterprise Group, ktorej cieľom je zvýšiť informovanosť o potenciáli projektu Grangegorman Development pre miestne podniky a preskúmať, ako by fórum GLLF mohlo podporovať miestne podniky (najmä malé podniky a mikropodniky).

Kontakt

---

²¹ Tieto údaje a širší prehľad vplyvu charty zamestnanosti na sociálno-ekonomický profil severozápadnej časti centra Dublinu je k dispozícii tu: <http://ggda.ie/assets/Joining-up-the-Dots-3-Report.pdf> (s. 91 – 94).

Kathleen McCann, koordinátorka pre zamestnanosť a odbornú prípravu v agentúre Grangegorman Development, kathleen.mccann@ggda.ie

ODVETVIE 3. Stravovacie služby a zásobovanie potravinami

18. Vyhradený postup verejného obstarávania pre sociálne podniky

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Departement Vendée, Francúzsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stravovacie služby a zásobovanie potravinami

Úvod/ciele verejného obstarávania

Departement na základe rozhodnutia svojej rady v roku 2010 rozhodol o podpore používania vysokokvalitných produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby v školách (na internátoch).

Išlo o myšlienku vytvoriť prostredníctvom rôznych verejných obstarávaní prepojenie medzi agropotravinárskym centrom a pestovateľmi ovocia a zeleniny a výrobcami mliečnych výrobkov používajúcimi postupy ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Záverom analýzy potrieb vykonanej v roku 2010 bolo, že by potenciálne bolo možné prostredníctvom zákaziek departementu prepojiť sociálny podnik, ktorý zamestnáva ľudí so zdravotným postihnutím a venuje sa agropotravinárskym službám, s certifikovanými ekologickými poľnohospodárskymi výrobcami. Po zverejnení vyhradeného postupu verejného obstarávania departement Vendée v roku 2011 zadal zákazku sociálnemu podniku určenému v rámci analýzy potrieb, ktorý zamestnáva približne 10 ľudí so zdravotným postihnutím pri poskytovaní agropotravinárskych služieb. Po opakovanom zverejnení v roku 2015 bola zákazka obnovená na šesť rokov.

Služby sa poskytujú viac než 30 školám nachádzajúcim sa na území departementu. Spracované výrobky predstavujú v priemere viac ako 100 ton ročne.

Po podpísaní prvej zmluvy departement doplnil možnosť dodávania surovín sociálnemu podniku v rámci verejných obstarávaní na dodávky potravín vyhodnocovaných v rokoch 2012 a 2016. Medzi departementom a školami bola vytvorená skupina verejných obstarávateľov podporujúcich využívanie agropotravinárskeho centra.

Predmet zákazky

Agropotravinárske služby: skladovanie, spracovávanie (čistenie, lúpanie a krájanie), balenie surových výrobkov a dodávanie spracovaných výrobkov

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Verejné obstarávanie bolo vyhradené pre organizácie zamestnávajúce 55 % až 100 % ľudí so zdravotným postihnutím. Neobsahovalo žiadnu zemepisnú požiadavku. V ponuke boli objektívne vymedzené požiadavky s cieľom získať ponuky od rôznych uchádzačov.

Po zverejnení verejného obstarávania prejavil záujem iba jeden uchádzač. Jeho návrh bol analyzovaný podľa kritérií na vyhodnotenie ponúk, ktoré boli vymedzené v obstarávaní:

- cena: 35 % na základe odhadovaného ročného objemu spracovaných potravín,
- environmentálne vlastnosti: 25 % na základe navrhovaných služieb a zdrojov energie využívaných na realizáciu týchto služieb spôsobom šetrným k životnému prostrediu,

- technická kvalita: 25 % na základe kvality zamestnancov a inštitucionálnej organizácie a záruk výnosov poskytovaných na spracovanie potravín.

Víťazným uchádzačom bola organizácia ADAPEI-ARIA 85. Tento sociálny podnik pracuje s ľuďmi so zdravotným postihnutím a ponúka im nielen pracovisko, ale aj zdravotnú a sociálnu podporu. Táto organizácia celkovo zamestnáva viac ako 1 400 ľudí vo Francúzsku a približne 10 je zamestnaných v podniku, ktorý vykonáva zákazku pridelenú v departemente Vendée.

Cieľ sociálnej politiky a referenčný štandard

Pôvodná zákazka, ktorá bola zadaná pred prijatím smerníc EÚ o verejnom obstarávaní v roku 2014, bola vyhradená v súlade s článkom 15 francúzskeho zákonníka verejného obstarávania z roku 2006.

Overovanie

- Bol zavedený systém overovania s cieľom kontrolovať percentuálny podiel zamestnaných ľudí so zdravotným postihnutím. Pri uzavretí zmluvy s francúzskymi orgánmi sa podľa francúzskeho zákona o „prispôsobených podnikoch“ vyžaduje mať systém overovania, aby sa vymedzili ciele (percentuálny podiel ľudí so zdravotným postihnutím, plán podpory a mobility pre ľudí so zdravotným postihnutím), ktoré štátne orgány schvália a potom poskytnú finančnú pomoc. Štátne orgány musia vykonávať pravidelné kontroly. Zmluva obsahuje aj ustanovenie, ktorým sa od dodávateľa požaduje, aby každoročne podal správu o svojej činnosti a uviedol v nej: percentuálny podiel ľudí so zdravotným postihnutím, ktorí sa aktivizovali na vykonávanie služieb, rôzne druhy poskytovaných služieb a počet hodín, ktoré títo ľudia so zdravotným postihnutím odpracovali.
- Od uchádzača sa požaduje, aby počas vykonávania zákazky priebežne poskytoval podrobné údaje o množstvách spracovanej zeleniny, ovocia a mliečnych výrobkov, o dodávkach do škôl a o dodržiavaní nariadení týkajúcich sa produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby.
- Verejný obstarávateľ zahrnul do špecifikácií podmienku, že dodávané výrobky môžu byť podrobené analýze vykonanej úradne schváleným laboratóriom oprávneným na vykonávanie takých analýz (napríklad laboratórium departementu Vendée pre životné prostredie a potraviny LEAV).
- Vo verejnom obstarávaní sú stanovené sankcie za neplnenie požiadaviek. Sankcie sú vymedzené v postupe verejného obstarávania (peňažná sankcia, ak sa nevykoná platba) a v zmluve, ktorú organizácia uzavrela so štátnymi orgánmi: nižšia pomoc, neobnovenie alebo vypovedanie zmluvy.

Hodnota zákazky

Hodnota zákazky je približne 105 000 EUR ročne za agropotravinárske služby súvisiace s prípravou jedál z produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby (najmä zeleniny, ovocia a mliečnych výrobkov).

Nástroj

- Článok 20 (Vyhradené zákazky) smernice 2014/24/EÚ

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: departement Vendée
- Zazmluvnený poskytovateľ služieb: sociálny podnik ADAPEI-ARIA 85
- Prijímatelia: viac ako 30 škôl (internátov), mesto Olonne-sur-Mer a vysoká škola v meste Luçon nakupujú rôzne potravinové výrobky.
- Podpora ponuky: RESECO (predtým známa ako RGO, Réseau Grand Ouest), nezávislá asociácia, ktorej cieľom je zjednocovať a spájať jednotlivé obce a podporovať ich aktivity v rámci zeleného a sociálne zodpovedného verejného obstarávania.

Sociálne vplyvy

Zadaním vyhradenej zákazky sociálnemu podniku, ktorý pracuje s ľuďmi so zdravotným postihnutím, zabezpečil departement Vendée pozitívny sociálny vplyv a podporil používanie miestne vyrábaných potravín z ekologickej poľnohospodárskej výroby, pričom sa dosiahli tieto výsledky:

- pridelená zákazka na agropotravinárske služby podporila zamestnanie 10 ľudí,
- do 34 škôl sa každý rok dodá viac ako 1,8 milióna jedál obsahujúcich vyše 100 ton produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby. Produkty ekologickej poľnohospodárskej výroby predstavujú 10 až 15 % obsahu podávaných jedál.

Ďalšie prínosy

- Odhaduje sa, že vďaka tomuto projektu služieb hromadného stravovania sa znížia emisie CO₂ o 281,59 tony ročne.
- Obmedzenie dopravy prinesie očakávané úspory primárnej energie v rozsahu 1,03 GWh/rok. Vďaka spoločnému riadeniu dodávok, ktoré realizuje sociálny podnik, sa znižuje počet dodávok o dve tretiny (keď si školy zabezpečujú výrobky samy, realizuje sa 2 200 dodávok, pri využívaní služieb sociálneho podniku je to približne 700 dodávok). Týmto postupom sa vytvorili obchodné príležitosti pre malých výrobcov s nižšími logistickými nákladmi a so sídlom v neďalekých oblastiach. V rámci tohto systému viac ako 30 malých pestovateľov zeleniny, ovocia a výrobcov mliečnych výrobkov používajúcich postupy ekologickej poľnohospodárskej výroby v súčasnosti dodáva potraviny v hodnote 170 000 EUR ročne.
- K ďalším prínosom patrí vytvorenie skupiny obstarávateľov, čo vedie k zníženiu nákladov na riadenie verejného obstarávania a zmluvy, a služby zabezpečované sociálnym podnikom ako zdravotná a sociálna podpora poskytovaná jeho zamestnancom.
- Vo Francúzsku je boj proti plytvaniu potravinami jedným z politických cieľov. Tento projekt zvyšuje informovanosť študentov o dôležitosti znižovania plytvania potravinami a udržateľného rozvoja.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Je to úspešný model na zavedenie prístupu spoločného a komplexného nakupovania v odvetví stravovacích služieb a zásobovania potravinami, ktorý sa týka troch pilierov udržateľného rozvoja – environmentálneho, sociálneho a hospodárskeho.
- Týmto prístupom sa prostredníctvom zadania vyhradenej zákazky sociálnemu podniku účinne prepojili potreby poskytovateľov agropotravinárskych služieb s potrebami dodávok rôznych obstarávateľov.
- Departement Vendée teraz zvažuje rozšírenie programu tak, aby zahŕňal aj ďalších obstarávateľov (domovy dôchodcov, školy a obce). Od roku 2016 zaviedol departement Vendée podobný prístup k obstarávaniu rýb a mäsa.
- Projekt bol vyzdvihovalý v Európe (prostredníctvom asociácie RESECO, ktorá sa na tomto projekte podieľala) a vo Francúzsku, predovšetkým prostredníctvom e-komunity, ktorá sa zaoberá stravovacími službami a je riadená asociáciou RESECO a strediskom CNFPT (Centre National de la Fonction Publique Territoriale): <https://e-communautés.cnfpt.fr/alimentation-restauration-collective>, čo je organizácia spájajúca rôzne subjekty do technických a právnych formácií.

Kontakt

Mickaël TESSIER, právny expert vo verejných obstarávaníach pre departement Vendée, mickaël.tessier@vendee.fr

19. Sociálne zodpovedné verejné obstarávanie potravín a nápojov v meste Oslo

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Oslo, Nórsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stravovacie služby a zásobovanie potravinami

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Oslo má 50 agentúr. Každá z nich zodpovedá za svoje vlastné verejné obstarávanie na zabezpečovanie každodennej prevádzky. Agentúra pre zlepšovanie a rozvoj (AID) je centrálnou poradnou jednotkou pre verejné obstarávanie. Agentúra AID pripravuje a riadi rámcové dohody medzi agentúrami a všetkým agentúram poskytuje aj usmernenia, štandardné vzory zmlúv, služby odbornej prípravy a poradenské služby.

V rokoch 2017 a 2018 agentúra AID vykonala verejné obstarávanie na tri rámcové dohody týkajúce sa potravín a nápojov, ovocia a zeleniny a mliečnych výrobkov. Popri komplexných environmentálnych požiadavkách vrátane požadovania alternatív z ekologickej poľnohospodárskej výroby mesto Oslo využívalo viaceré sociálne kritériá a zmluvné doložky na zabezpečenie dodržiavania základných ľudských a pracovných práv v dodávateľských reťazcoch v prípade vysoko rizikových poľnohospodárskych výrobkov.

Mesto využíva sociálne kritériá vo všetkých zákazkách, kde sú výrobné procesy sprevádzané rizikami negatívnych vplyvov na medzinárodné ľudské a pracovné práva. Súčasné požiadavky sociálne zodpovedného verejného obstarávania (SZVO) sú spojené s hlavnými medzinárodnými rámcami, ako sú hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv a usmernenie OECD o náležitej starostlivosti pre zodpovedné obchodné správanie.

Predmet zákazky

Verejné obstarávanie potravín a nápojov vrátane ovocia, zeleniny a mliečnych výrobkov pre rôzne zariadenia a služby poskytované mestom Oslo, napríklad služby starostlivosti o deti, domovy dôchodcov atď.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Toto verejné obstarávanie bolo organizované ako súťažné konanie s rokováním.

Podmienky účasti:

Aby mohla byť spoločnosť považovaná za potenciálneho dodávateľa pre mesto Oslo, musela dokumentovať riadenie kvality a vhodný systém výsledovateľnosti na overovanie súladu so sociálnymi doložkami v celom dodávateľskom reťazci.

Špecifikácie:

- káva zo spravodlivého obchodu (všetka káva musí mať certifikát spravodlivého obchodu a značku Fairtrade alebo rovnocenné označenie),
- banány zo spravodlivého obchodu (všetky banány musia mať certifikát spravodlivého obchodu a značku Fairtrade alebo rovnocenné označenie).

Kritériá na vyhodnotenie ponúk:

- Bodové hodnotenie bolo udelené v prípade ďalších výrobkov pochádzajúcich zo spravodlivého obchodu (ďalšie výrobky ponúkané ako výrobky zo spravodlivého obchodu musia mať značku Fairtrade, UTZ alebo rovnocenné označenie).

Podmienky plnenia zákazky:

- Zmluva obsahuje štandardné sociálne doložky o plnení zákazky mesta Oslo (pozri opis v časti „Nástroj“).

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

V roku 2017 bola na základe dialógu s vnútornými a vonkajšími zainteresovanými stranami vypracovaná nová stratégia verejného obstarávania. Založená bola na zásadách udržateľnosti. Hlavným cieľom je, aby mesto Oslo vykonávalo primerané a nákladovo efektívne postupy verejného obstarávania zabezpečujúce rozumné a udržateľné riešenia v krátkodobom aj dlhodobom horizonte. Čiastkové ciele znamenajú, že verejné obstarávanie prispieje k premene Osla na zelenšie, sociálne inkluzívnejšie a inovatívnejšie mesto, ktoré poskytuje svojim obyvateľom, podnikom a priemyslu riešenia a služby podľa ich terajších a budúcich potrieb. Čiastkový cieľ 3 sa týka sociálnych aspektov verejného obstarávania a zahŕňa strategické usmernenie, v ktorom sa uvádza, že „mesto nesmie spolupracovať s dodávateľmi, ktorí môžu byť spájaní s porušovaním základných ľudských práv, základných dohovorov MOP alebo medzinárodného práva, ktoré sa vzťahuje na Nórsko prostredníctvom rezolúcií OSN“. Mesto Oslo musí okrem toho „pracovať na aktívnom zabezpečení stavu, keď celé dodávateľské reťazce chránia dodržiavanie základných ľudských práv, základných dohovorov MOP a medzinárodných pravidiel, ktoré sa vzťahujú na Nórsko prostredníctvom rezolúcií OSN“. V neposlednom rade má mesto „využívať riadenie kategórií výrobkov (strategické riadenie skupín výrobkov prostredníctvom obchodných partnerstiev) s cieľom zvýšiť podiel výrobkov zo spravodlivého obchodu“.

Uznesenie mestskej rady proti detskej práci: Prvé uznesenie mestskej rady Osla proti detskej práci bolo prijaté v roku 1996. Jeho ustanovenia boli použité v obmedzenom počte zákaziek. V roku 2005 bolo uznesenie rozšírené na všetky štandardné zákazky týkajúce sa tovarov s vysokým rizikom porušovania ľudských a pracovných práv.

„Model Oslo“: V roku 2012 Nórsko požiadalo o prístup ku globálnemu paktu OSN. Prijaté bolo revidované uznesenie o uplatňovaní desiatich zásad vo funkcii verejného obstarávania. Zahŕňalo aj posilnené štandardné sociálne doložky o plnení zákazky a sociálne podmienky účasti. Doložka a kritériá boli použité vo všetkých vysoko rizikových zákazkách týkajúcich sa tovarov. Najnovším uznesením, známym ako model Oslo a prijatým v roku 2017, sa ďalej rozvíjajú a posilňujú sociálne požiadavky a rozširuje sa ich používanie na zákazky týkajúce sa služieb a stavebných prác, ktoré zahŕňajú vysoko rizikové výrobky, akými sú stavebné materiály.

Etický obchod Nórsko: V roku 2017 sa Oslo stalo členom organizácie Etický obchod Nórsko. Je to iniciatíva viacerých zainteresovaných strán, ktoré predstavujú mimovládne organizácie, odborové zväzy, podniky a Federácia podnikov Nórska. Plní úlohu centra pre zdroje a obhajcu etického obchodu. Cieľom členstva mesta Oslo v iniciatíve Etický obchod Nórsko je dať signál o svojom záväzku pracovať na zabezpečovaní etického obchodu prostredníctvom verejného obstarávania. Mesto motivuje svojich dodávateľov a partnerov, aby prijali zásady etického obchodu.

Mesto spravodlivého obchodu: Oslo je aj mestom spravodlivého obchodu. Vytvorený bol riadiaci výbor pozostávajúci z predstaviteľov mesta, podnikov a mimovládnych organizácií, ktorý prijíma opatrenia na podporu spravodlivého obchodu²² v základných činnostiach mesta vrátane verejného obstarávania, ako aj medzi jeho obyvateľmi. Najdôležitejším krokom v tejto oblasti za posledné dva roky bolo riadenie kategórií výrobkov s cieľom zvýšiť podiel tovarov s certifikátom spravodlivého obchodu získaných mestom vo verejnom obstarávaní.

Overovanie

²² Pojem „spravodlivý obchod“ sa vzťahuje na obchodné podmienky, ktoré zabezpečujú, že pracovníci v dodávateľských reťazcoch nakupovaných tovarov majú dôstojné pracovné podmienky a dostávajú prinajmenšom aktuálnu minimálnu mzdu a že výrobcovia majú dobré podmienky obchodu, pokiaľ ide o minimálnu cenu tovarov.

Dodávateľia musia prijať aktívne opatrenia na podporu medzinárodných ľudských práv a zabezpečiť, aby pracovné podmienky v celom dodávateľskom reťazci boli prinajmenšom v súlade so základnými ľudskými právami, základnými dohovormi MOP a s príslušnými pracovnoprávnymi predpismi v krajinách výroby. Používali sa tieto techniky overovania:

- formulár sebahodnotenia vyplnený v roku 2018,
- postup vnútorného monitorovania v rokoch 2019 a 2020,
- koordinovaný postup monitorovania v rokoch 2019 a 2020: v meste Oslo pôsobí tím odborníkov na koordinované monitorovanie sociálnych kritérií v zákazkách na potraviny a nápoje spoločne s viacerými ďalšími subjektmi verejného sektora v Nórsku. Je to súčasť projektu, ktorý začala a viedla iniciatíva Etický obchod Nórsko. Cieľom je zvýšiť účinnosť postupu monitorovania tým, že viaceré významné subjekty verejného sektora sa spoja a využívajú spoločných dodávateľov, a takisto chrániť zdroje subjektov verejného sektora aj dodávateľov.

V prípade neplnenia povinností by mesto Oslo najskôr varovalo dodávateľa a potom by pristúpilo k sankciám, ako to urobilo v rámci iných zákaziek. Mestská správa vydala varovania týkajúce sa vypovedania iných zmlúv dvakrát. V prvom prípade to bolo po audite tretej strany v mieste výroby pracovných odevov v Číne. V druhom prípade bolo varovanie vydané po audite tretej strany v ústredí bývalého dodávateľa zdravotníckeho vybavenia v Nórsku. V oboch prípadoch však dodávateľia uplatnili nápravné opatrenia, ktoré boli dobre zdokumentované a schválené mestskou správou. Nikdy nebolo potrebné vypovedať zmluvu ako takú výlučne v dôsledku porušenia sociálnych zmluvných doložiek týkajúcich sa globálnych dodávateľských reťazcov. Miestny orgán je však oprávnený vypovedať zmluvu v dôsledku porušenia zákonov o detskej práci alebo o iných základných ľudských a pracovných právach, a to aj v prípade, že dodávateľia uplatnia nápravné opatrenia.

Hodnota zákazky

Odhadovaná ročná hodnota zákazky pre tri oblasti dodávok potravín a nápojov, ovocia a zeleniny a mliečnych výrobkov je 80 miliónov NOK (6,9 milióna EUR). V roku 2018 to bola celková suma 78 720 462 NOK (6,8 milióna EUR).

Nástroje

- Článok 18 ods.2 smernice 2014/24/EÚ o plnení uplatniteľných povinností v oblasti environmentálneho, sociálneho a pracovného práva

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Oslo
- Zazmluvnení poskytovatelia služieb:
  - potraviny a nápoje – Servicegrossistene AS
  - ovocie a zelenina – Cater Drammen AS
  - mliečne výrobky – Tine SA

Sociálne vplyvy

Mesto získalo zodpovednejších dodávateľov ako výsledok využívania sociálnych podmienok účasti s týmito výsledkami:

- podiel verejne obstarávaných banánov s certifikátom Fairtrade a z ekologickej poľnohospodárskej výroby sa počas prvých štyroch mesiacov roku 2019 zvýšil z 3 % na 50 %,
- počas rovnakého obdobia podiel kávy s certifikátom Fairtrade vzrástol z 9 % na 13 %.

To ukazuje, že zavedenie centrálnych rámcových dohôd a využívanie riadenia kategórií výrobkov sú účinné nástroje na posilnenie etického obchodu. Mesto spolupracuje s dodávateľmi na vytvorení sociálne zodpovednejšieho trhu a na zvýšení dodávok alternatívnych výrobkov spravodlivého obchodu a produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby za dobrú cenu.

Ďalšie prínosy

- Spoločne s podielom potravín s certifikátom Fairtrade vzrástol aj podiel potravín z ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Získané poznatky a budúce výzvy

Mesto Oslo podnikne v záujme priebežného zvyšovania sociálnej zodpovednosti vo verejnom obstarávaní tieto ďalšie kroky:

- posudzovanie sociálnych kritérií na vyhodnotenie ponúk, napríklad na základe posudzovania rizík vybraných výrobkov,
- posudzovanie progresívnych sociálnych doložiek o plnení zákazky, ako je napríklad zvyšovanie podielu ďalších vybraných výrobkov zo spravodlivého obchodu počas zmluvného obdobia.

Kontakt

Katja Khardikova, koordinátorka udržateľného verejného obstarávania, mesto Oslo,
katja.khardikova@uke.oslo.kommune.no

20. Povinná doložka o spravodlivom obchode v zákazkách mesta Madrid

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Madrid, Španielsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stravovacie služby a zásobovanie potravinami

Úvod a ciele verejného obstarávania

Mesto Madrid 18. júla 2016 prijalo uznesenie o zavedení povinných sociálnych doložiek do verejných zákaziek, koncesií a povolení miestneho orgánu.

V uznesení sa od verejných subjektov vyžaduje, aby vo svojom verejnom obstarávaní uplatňovali doložku o spravodlivom obchode, pričom je povinné zahrnúť do verejného obstarávania najmenej jeden výrobok vybranej kategórie zo spravodlivého alebo zodpovedného obchodu. Doložka zahŕňa výrobky vybrané pri nakupovaní potravín pre stravovacie a reštauračné služby.

Uznesenie bolo súčasťou širšieho plánu mesta Madrid posilniť pozitívne prostredie pre zodpovednú spotrebu a spravodlivý obchod, čo bolo zakotvené už v nariadení mesta o spotrebe z roku 2011 (pozri články 48, 49 a 50 o zodpovednom verejnom obstarávaní a sociálnych kritériách).

Ako súčasť fázy vykonávania miestnych právnych predpisov boli spoločnostiam predkladajúcim ponuky do verejného obstarávania poskytnuté online moduly a príklady (pozri časť „Overovanie“). Zámerom ustanovenia bolo urobiť celý postup plynulejším a dostupnejším pre všetky podniky.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Uznesením sa zabezpečuje zahrnutie doložky o spravodlivom obchode do predmetu verejného obstarávania, jeho označenia a oznámenia. Povinné zahrnutie doložky o spravodlivom obchode sa môže realizovať buď vo forme osobitnej doložky o plnení zákazky, alebo ako kritérium na vyhodnotenie ponúk, v závislosti od charakteru verejného obstarávania. Preukázanie toho, že uchádzač je držiteľom príslušnej značky (pozri časť „Referenčný štandard“) alebo ekvivalentného označenia, sa považuje v postupe verejného obstarávania za nevyhnutný prvok. V prípade kritérií na vyhodnotenie ponúk môže spravodlivý obchod predstavovať až 10 % bodov. V právnych predpisoch sú výrobky zo spravodlivého obchodu vymedzené a odlišené podľa koncepcie spravodlivého a zodpovedného obchodu takto:

- Pojem „spravodlivý“ sa vzťahuje na dodržiavanie pracovných práv a ochranu životného prostredia v súlade s uznesením Európskeho parlamentu o spravodlivom obchode a rozvoji 2005/2245.
- Pojem „zodpovedný“ sa vzťahuje na rovnaké uznesenie Európskeho parlamentu 2005/2245. Je potrebné poznamenať, že koncepcia zodpovedného obchodu nezahŕňa špecifikácie týkajúce sa minimálnej ceny a priznania prirážky spravodlivého obchodu výrobcovi, ide teda o menej prísne vymedzenie než v prípade spravodlivého obchodu.

Výrobky zahrnuté do uznesení sú káva, čaj alebo iné extrakty, cukor, cukríky, sušienky, kakao a čokoládové výrobky. Kritériá spravodlivého obchodu pre tieto výrobky by sa mali dosiahnuť v prípade stravovacích služieb, reštaurácií, kaviarní, závodných jedální a predajných automatov. V uvedených prípadoch aspoň jeden z dotknutých výrobkov musí byť na 100 % zo spravodlivého alebo zodpovedného obchodu.

Doložka je povinná aj pre malé zákazky. Podľa španielskeho práva sa malé zákazky týkajú osobitných potrieb alebo činností, ktoré sa neopakujú systematicky v priebehu času, a ich odhadovaná hodnota by nemala byť vyššia než 15 000 EUR.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Uznesenie o postupoch spravodlivého obchodu pre miestne orgány bolo súčasťou širšej iniciatívy na zlepšenie spravodlivého obchodu v Španielsku. V rokoch 2000 až 2016 sa celkové výdavky na výrobky zo spravodlivého obchodu zvýšili z 10 miliónov EUR na 40 miliónov EUR. Na podporu tohto vývoja sa štátna správa a miestne orgány rozhodli zvýšiť informovanosť občanov o danej záležitosti a zvýšiť verejné výdavky na spravodlivý a zodpovedný obchod. Mestské uznesenie z roku 2016 bolo vydané ako súčasť podpory zodpovedného obchodu, ako sa uvádza v nariadení o spotrebe pre mesto Madrid z roku 2011.

Pojem „výrobok zo spravodlivého obchodu“ je podľa uznesenia potrebné vymedziť zahrnutím odkazu na tieto normy a organizácie:

- Svetová organizácia spravodlivého obchodu: vedúca organizácia aktívna v oblasti overovania a normalizácie spravodlivého obchodu,
- FairTrade: medzinárodná organizácia spravodlivého obchodu, ktorá prideluje značku Fairtrade výrobcovi a podnikovi spĺňajúcim medzinárodné normy,
- Naturland Fair: medzinárodná organizácia ekologického poľnohospodárstva pôsobiaca v 58 krajinách celého sveta,
- EcoCert: medzinárodné združenie pre udržateľnosť, ktoré vydáva osvedčenia spravodlivého obchodu vrátane udržateľného poľnohospodárstva a zodpovedného získavania zdrojov,
- Fair for Life: medzinárodná organizácia spravodlivého obchodu, ktorá sa zameriava na ľudské práva a spravodlivé pracovné podmienky,
- Símbolo de Pequeños Productores: medzinárodná sieť malých a stredných ekologických výrobcov, pôsobiaca najmä v krajinách Latinskej Ameriky,
- Rainforest Alliance Certified: vydávanie osvedčení o environmentálnej, sociálnej a hospodárskej udržateľnosti výrobku,
- UTZ certified: značka udržateľnosti zahŕňajúca celý dodávateľský reťazec,
- ďalšie značky a organizácie s rovnocenným cieľom a účelom.

Overovanie

- Uchádzač osvedčí, že používa výrobok zo spravodlivého obchodu, prostredníctvom online modulu dostupného od mestskej správy Madridu. Overenie sa vykoná vo fáze zadania zákazky.
- Podniky majú možnosť sledovať v priebehu verejného obstarávania vzory a príklady, ktoré im uľahčujú vyplňanie dokumentov.
- Vzhľadom na novosť tohto procesu pre administratívnych pracovníkov aj pre zazmluvnené podniky poskytlo mesto Madrid svojim zamestnancom osobitnú odbornú prípravu týkajúcu sa postupov spravodlivého obchodu.

Nástroj

- Článok 43 (Značky) smernice 2014/24/EÚ
- Dekrét vydaný mestským úradom Madrid v júli 2016, ktorým sa vykonáva štátny rámcový dekrét ministerstva hospodárstva o začlenení sociálnych doložiek do verejných obstarávaní mestských orgánov (19. januára 2016). Ustanovenia boli následne zakotvené v zákone o verejnom obstarávaní z novembra 2017, ktorým sa transponuje smernica 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Madrid (Odbor verejného obstarávania a služieb a Odbor hospodárstva, inovácií a zamestnanosti)
- Uchádzači a dodávatelia s pridelenými zákazkami

Sociálny vplyv

- Uznesenie viedlo k zvýšenej pozornosti, ktorú podniky a verejné orgány venovali používaniu výrobkov zo spravodlivého a zodpovedného obchodu vo svojich stravovacích službách. Predmetom uznesení sú výrobky, ktoré sú najviac ovplyvnené spotrebou v rámci spravodlivého obchodu: v roku 2016 predstavovala káva 43 % zo všetkých predajov v rámci spravodlivého obchodu, nasledoval cukor a sladkosti (40 %), čaj (3 %) a ďalšie potraviny (7 %).
- Uznesenie tak pomohlo zlepšiť sociálne podmienky pracovníkov pri výrobe kakaa, čaju a cukru výberom výrobkov na základe značky spravodlivého obchodu. Mestské orgány Madridu uzatvorili v rokoch 2016 až 2018 celkovo 126 zmlúv s doložkami o spravodlivom alebo zodpovednom obchode, pričom v roku 2018 to bolo 46. Uvedený počet zahŕňa zmluvy pre 47 materských škôl s jedálňami.

Získané poznatky a ďalší postup

- Mesto Madrid systematicky využívalo značky spravodlivého obchodu ako prostriedok na zvýšenie pozitívneho sociálneho vplyvu miestnej samosprávy.
- Mestskí úradníci zdôrazňovali význam počítačového monitorovania pre dosiahnutie účinného vykonávania zákaziek, v dôsledku veľkého počtu zapojených dodávateľov a výrobkov. Okrem toho by v záujme zabezpečenia účinného etického verejného obstarávania so spravodlivým obchodom a rozšírenia rozsahu jeho využívania bolo potrebné prijať naliehavé opatrenie v podobe zaistenia normalizácie značiek.
- Vzhľadom na úspech iniciatívy mestská rada v súčasnosti zvažuje rozšírenie škály výrobkov zaradených do zoznamu pre spravodlivý obchod.

Kontakty

Maria Sanchez Rebollo, Generálne riaditeľstvo pre verejné obstarávanie a služby, rebollosmc@madrid.es
(primárny kontakt)

Angel Rodrigo Bravo, mesto Madrid, Dg.contraser@madrid.es (sekundárny kontakt)

21. Využitie rozdelenia na časti pre vyhradené zákazky so zložitou štruktúrou rozpočtu

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Korfu, Grécko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stravovacie služby a zásobovanie potravinami

Úvod/ciele verejného obstarávania

Ako výsledok reformy systému v oblasti duševného zdravia začiatkom 21. storočia malo v meste Korfu silnú podporu sociálne podnikanie zamerané na sociálnu a pracovnú integráciu ľudí s psychosociálnymi problémami. Mesto Korfu v tejto súvislosti dosiahlo vysokú úroveň informovanosti o „sociálnom nakupovaní“ a získalo dôležité skúsenosti s využívaním vyhradených postupov obstarávania pre sociálne podniky pracovnej integrácie.

Hlavnou myšlienkou v tomto konkrétnom prípade bolo rozšíriť aktivitu mesta v oblasti sociálneho nakupovania verejným obstarávaním stravovacích služieb pre dva rozličné mestské útvary s rozdielnymi finančnými zdrojmi (jeden vzdelávací útvar financovaný prostredníctvom grantu, ktorý mestu poskytlo grécke ministerstvo vnútra, a jeden útvar sociálnej starostlivosti spolufinancovaný z prostriedkov EÚ a vnútroštátnych prostriedkov prostredníctvom projektu národného strategického referenčného rámca) na základe jedného spoločného vyhradeného postupu obstarávania.

Predmet zákazky

Poskytovanie školských obedov v hudobnej škole v meste Korfu a poskytovanie pripravených jedál pre ženy a deti ubytované v sociálnej ubytovni pre obeť domáceho násillia v meste Korfu.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Mesto Korfu začalo verejné obstarávanie 28. decembra 2017 ako vyhradený postup pre sociálne podniky pracovnej integrácie výlučne na základe kritéria nákladov (najnižšej ceny). Výzva bola vymedzená objektívne a bolo jednoznačne stanovené, že je otvorená pre všetky sociálne podniky pracovnej integrácie so sídlom v Grécku alebo niektorom inom členskom štáte, ktoré sú aktívne v odvetví stravovacích služieb a najmenej 30 % ich zamestnancov sú osoby so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnení pracovníci.

Osobitosťou tejto ponuky bola iniciatíva obstarávateľa rozdeliť zákazku na časti s cieľom prekonať zložitosti vyplývajúce zo skutočnosti, že tieto dva mestské útvary majú rozdielne finančné zdroje (rozdielne trvanie, rozdielne platobné postupy atď.). Dve časti boli vymedzené takto:

- Časť 1: Stravovacie služby pre hudobnú školu v meste Korfu na obdobie začínajúce sa dňom podpisu zmluvy a končiacie sa 31. decembra 2018 alebo neskôr v prípade zvyšných zásob (a do spotrebovania týchto zásob).
- Časť 2: Stravovacie služby vo forme poskytovania jedál ženám a deťom ubytovaným v mestskej ubytovni pre obeť domáceho násillia na obdobie začínajúce sa dňom podpisu zmluvy a končiacie sa dňom ukončenia spolufinancovaného projektu, t. j. 31. novembra 2018.

Verejný obstarávateľ v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania uviedol, že možno predkladať ponuky na jednu časť alebo na obe časti.

Počas fázy verejného obstarávania bola predložená iba jedna ponuka. Uchádzačom bola spoločnosť KoiSPE Corfu New Horizons, miestny sociálny podnik pre pracovnú integráciu ľudí s psychosociálnymi problémami, ktorý sa vo veľkej miere zaoberá činnosťami v odvetví stravovacích služieb. Absenciu ďalších uchádzačov je potrebné pripísať problémom spojeným s charakterom obstarávaných služieb (čerstvé jedlá) v kombinácii so

zemepisnou polohou ostrova Korfu, keďže podniky so sídlom na inom mieste by museli každý deň zabezpečiť prepravu čerstvých jedál loďou z pevniny (najmenej 1,5 hodiny).

Zákazka bola pridelená jedinému uchádzačovi, spoločnosti KoiSPE Corfu New Horizons. Poskytovateľ vykonával služby kvalifikovane a v súlade so zmluvou.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Cieľom sociálnej politiky bolo rozšíriť prístup sociálnych podnikov pracovnej integrácie na miestny trh verejných zákaziek prostredníctvom využitia jediného postupu verejného obstarávania na zabezpečenie potrieb nákupu pre viaceré mestské útvary aj napriek ich rozdielnym finančným zdrojom.

Overovanie

Overovanie účelu pracovnej integrácie a požadovaného percentuálneho podielu znevýhodnených zamestnancov sa vykonáva počas fázy verejného obstarávania, ako aj počas plnenia zákazky. Verejný obstarávateľ požaduje od uchádzačov (a neskôr od dodávateľa), aby predložili relevantné osvedčenia vydané príslušnými orgánmi. V Grécku tieto osvedčenia vydáva register sociálneho podnikania ministerstva práce a sociálnych vecí a (osobitne pre sociálne podniky KoiSPE) riaditeľstvo pre duševné zdravie ministerstva zdravotníctva.

Zákazka bola úspešne plnená do konca decembra 2018 v rámci časti 1 a do konca novembra 2018 v rámci časti 2.

Hodnota zákazky

Celková hodnota zákazky pre obe časti bola 177 653 EUR bez DPH, pričom hodnota časti 1 bola 113 243 EUR a časti 2 64 410 EUR.

Nástroj

- Článok 20 (Vyhradené zákazky) a článok 46 (Rozdelenie zákaziek na časti) smernice 2014/24/EÚ
- Transponované článkom 20 a článkom 59 gréckeho zákona o verejnom obstarávaní č. 4412/2016

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Korfu
- Zazmluvnený poskytovateľ služieb: spoločnosť KoiSPE Corfu New Horizons, sociálny podnik s právnou formou KoiSPE (sociálne družstvo s ručením obmedzeným), so sídlom v meste Korfu a so špecializáciou na pracovnú integráciu ľudí s psychosociálnymi problémami
- Podporné subjekty: EAADHSY, čo je helénsky nezávislý orgán pre verejné obstarávanie (zodpovedný za vykonávanie auditu a usmerňovanie vnútroštátnych obstarávateľov), a región Iónske ostrovy (zodpovedný za riadenie regionálneho operačného programu národného strategického referenčného rámca prostredníctvom svojho osobitného regionálneho riadiaceho orgánu), ktoré mestu poskytujú technickú pomoc a poradenstvo s cieľom riešiť zložitú situáciu súvisiacu s rozdielnymi finančnými zdrojmi zákazky. Ich pozitívny prístup a spolupráca prispeli k úspechu tohto úsilia.

Sociálne vplyvy

Víťazný uchádzač, spoločnosť KoiSPE Corfu New Horizons, má 234 členov (odborníkov na duševné zdravie a ľudí s psychosociálnymi problémami) a širokú škálu podnikateľskej činnosti, ako sú stravovacie služby, upratovanie, výroba a spracovanie potravín, riadenie parkovísk a starostlivosť o otvorené priestory. Zamestnáva 85 osôb, z ktorých 60 sú ľudia s duševnou chorobou. Percentuálny podiel pracovníkov so zdravotným postihnutím je teda viac ako 70 %, čo prekračuje minimálny podiel 30 % stanovený v postupe obstarávania.

Sociálny vplyv tejto konkrétnej výzvy nebol zisťovaný. Spoločnosť KoiSPE Corfu New Horizons však zisťovala (prostredníctvom externého hodnotenia vykonávaného nezávislými odborníkmi – jedným v odbore psychiatrie a jedným v odbore ľudských práv) sociálny vplyv svojich hospodárskych činností za posledných päť rokov (2014 – 2018), z ktorých približne polovica súvisí s plnením verejných zákaziek. Podľa dostupných údajov sociálny vplyv spoločnosti KoiSPE Corfu New Horizons na zdravie a pohodu ľudí s duševnou chorobou, ktorých zamestnáva, zahŕňa:

- výrazné zníženie počtu recidív (–35 %),
- výrazné zlepšenie ukazovateľov komunikácie v práci (+25 %),
- obmedzenie potreby využívania zdravotných služieb v oblasti duševného zdravia,
- pracovné a sociálne začlenenie,
- zlepšenie zvládania stresu,
- zlepšenie schopnosti učiť sa,
- výrazná pomoc z hľadiska príjmu.

Hospodárska činnosť spoločnosti KoiSPE Corfu New Horizons vo všeobecnosti prispela aj k miestnemu hospodárskemu a sociálnemu rozvoju ostrova dosiahnutím týchto prínosov:

- informovanosť spoločenstva,
- udržateľnosť miestneho sociálneho podnikania,
- vývoj osvedčených postupov pre ďalšie zraniteľné skupiny,
- obmedzenie potreby služieb miestnych podsystémov zdravotného a sociálneho zabezpečenia.

Ďalšie prínosy

- Tento prípad má veľký potenciál opakovania pre ďalších verejných obstarávateľov v Grécku a iných krajinách, ktorí vykonávajú projekty národného strategického referenčného rámca, predovšetkým na regionálnej úrovni.

Získané poznatky a budúce výzvy

Tento prípad bol odvážnym úsilím malého orgánu miestnej samosprávy smerujúcim ku komplexnejšiemu modelu vyhradených postupov obstarávania. Hlavné získané poznatky možno zhrnúť takto:

- sociálne verejné obstarávanie sa dá úspešne uplatniť, aj keď má rozpočet zákazky zložitý finančný zdroj,
- rozdelenie zákazky na časti je racionálny postup, ktorý možno použiť nielen na uľahčenie prístupu sociálnych podnikov na trh verejných zákaziek, ale aj na zabezpečenie flexibility v zložitých prípadoch verejného obstarávania,

- keďže hlavným problémom v takých prípadoch je, aby všetky strany podieľajúce sa na financovaní rozpočtu zákazky súhlasili s využitím jediného vyhradeného postupu obstarávania napriek rozdielnym mechanizmom financovania, kľúčom k úspechu je úzka spolupráca medzi obstarávateľom a príslušným riadiacim orgánom národného strategického referenčného rámca. Mimoriadne dôležité môže byť aj splnomocnenie poskytnuté vnútroštátnymi audítormi verejného obstarávania.

Hlavnou budúcou výzvou je zvyšovanie informovanosti medzi miestnymi obstarávateľmi a regionálnymi riadiacimi orgánmi národného strategického referenčného rámca, pokiaľ ide o efektívnejšiu podporu sociálneho verejného obstarávania pri verejných zákazkách spojených s projektmi spolufinancovanými EÚ.

Kontakt

Athanasios Papavlassopoulos, generálny riaditeľ KoiSPE Corfu New Horizons, thanassiou@yahoo.gr
a koi-spekerk@yahoo.gr

22. Vyhradené zákazky pre pracovné zaradenie na dosiahnutie viacerých cieľov udržateľnosti

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Federálny útvar verejného plánovania pre oblasť sociálnej integrácie, boja proti chudobe, sociálneho hospodárstva a federálnej politiky voči mestám (PPS SI), Belgicko (<https://www.mis.be>)

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stravovacie služby a zásobovanie potravinami

Úvod/ciele verejného obstarávania

PPS SI je federálna verejná agentúra Belgicka s poslaním zabezpečiť dôstojnú existenciu pre všetkých ľudí žijúcich v chudobe prostredníctvom navrhovania, vykonávania, hodnotenia a dopĺňania inkluzívnej federálnej politiky pre sociálnu integráciu. V tejto súvislosti je agentúra PPS SI zodpovedná aj za riadenie operačného programu Fondu európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD) v Belgicku, ktorý poskytuje potravinovú pomoc ľuďom v núdzi. Ako vnútroštátny riadiaci orgán fondu FEAD agentúra PPS SI obstaráva všetky potravinové výrobky, ktoré sa majú bezplatne rozdeľovať ľuďom žijúcim pod hranicou chudoby.

V tomto konkrétnom prípade sú ciele obstarávateľa trojaké:

1. zabezpečovať zdravé a výživné výrobky pre najodkázanejších ľudí v Belgicku;
2. prispievať k tomu, aby sa predchádzalo plytvaniu potravinami uplatňovaním požiadavky, aby sa nepredané prebytky zeleniny použili ako suroviny, a
3. zlepšovať pracovné zaradenie znevýhodnených pracovníkov vyhradením postupu zadávania zákazky pre sociálne podniky pracovného zaradenia.

Predmet zákazky

Príprava polievky z prebytkov zeleniny, jej balenie a preprava do vopred stanovených skladovacích priestorov. Polievka je jedným z potravinových výrobkov, ktoré sa majú bezplatne rozdeľovať najodkázanejším ľuďom v rámci vnútroštátneho programu fondu FEAD v Belgicku.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Proces verejného obstarávania začala agentúra PPS SI v roku 2018 ako súťažné konanie s rokovaním, vyhradené pre chránené pracovné dielne a hospodárske subjekty, ktorých hlavným cieľom je sociálna a profesijná integrácia ľudí so zdravotným postihnutím a znevýhodnených osôb. Hodnota zákazky bola pod finančným limitom EÚ a použitie tohto postupu umožnilo uchádzačom prispôsobiť svoju ponuku očakávaniam verejného obstarávateľa a rokovať o cene, ak tá presahovala dostupný rozpočet.

Výzva bola vymedzená objektívne, otvorená pre všetky typy sociálnych podnikov pracovnej integrácie, či už ide o podniky so sídlom v Belgicku, ktoré spĺňajú kritériá sociálneho hospodárstva pre pracovné zaradenie stanovené v článku 59 zákona z 26. marca 1999 (súvisiaceho s belgickým akčným plánom pre zamestnanosť z roku 1998), alebo o podniky so sídlom v inom členskom štáte, prípadne v krajine, ktorá je stranou Dohody o vládnom obstarávaní (GPA), a ktoré spĺňajú rovnocenné kritériá podľa príslušných vnútroštátnych právnych predpisov.

Vzhľadom na zložitosť a inovačný charakter tohto konkrétneho obstarávania zorganizoval obstarávateľ pred termínom predkladania ponúk informačné stretnutie pre potenciálnych uchádzačov.

Zadávanie zákazky bolo založené na ekonomicky najvýhodnejšej ponuke, čo zodpovedalo najlepšiemu pomeru ceny a kvality, posudzovanému na základe dvoch kritérií:

1. navrhovaná cena za jednotku končeného výrobku (70 % celkového bodového hodnotenia);
2. opis navrhovaného prístupu k plneniu zákazky (30 % celkového bodového hodnotenia) vrátane troch čiastkových kritérií:
  - spoľahlivosť navrhovaného zdroja prebytkov zeleniny,
  - spoľahlivosť navrhovaného postupu výroby polievky a
  - spoľahlivosť navrhovaného plánu dodávok výrobku do skladovacích priestorov určených obstarávateľom.

Počas fázy verejného obstarávania bola predložená iba jedna ponuka konzorciom viacerých sociálnych podnikov, ktorému bola nakoniec zákazka zadaná. Nízky počet ponúk je možné pripísať vysoko náročnému charakteru technických špecifikácií pre príslušné služby (prísne technické špecifikácie pre potravinové výrobky, prísne lehoty dodávok, dodávky v chladenom prostredí atď.), ktoré prevyšovali kapacitu ostatných subjektov v odvetví sociálnych podnikov.

Úspešné konzorcium vykonávalo služby kvalifikovane a v súlade so zmluvou v období od októbra 2018 do júla 2019.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Cieľom sociálnej politiky tohto verejného obstarávania, ako bolo jednoznačne uvedené vo výzve na predkladanie ponúk, bola snaha o sociálnu a profesijnú integráciu ľudí so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnených ľudí. V regióne Flámska medzi zamestnancov sociálnych podnikov pracovného zaradenia patria ľudia s (ľahkým) mentálnym alebo fyzickým zdravotným postihnutím a ďalší ľudia, ktorí nedokážu pracovať na riadnom trhu práce (ľudia s vážnymi psychickými problémami vrátane utečencov, ktorí boli vystavení traumám, ľudia bez potrebných sociálnych zručností atď.).

Overovanie

Overovanie pred zadaním zákazky zahŕňalo tieto oblasti:

- administratívne požiadavky na uchádzačov (podnik sociálneho hospodárstva, solventnosť atď.),
- pôvod prebytkov zeleniny,
- metódy výroby a balenia,
- plánovanie dodávok.

Administratívne požiadavky overovali odborníci na nákupy z finančného odboru na základe informácií dostupných prostredníctvom finančných a fiškálnych databáz (Knuispuntbank) a prostredníctvom registra uznaných podnikov sociálneho hospodárstva. Overovanie ostatných troch prvkov vykonal riadiaci orgán fondu FEAD na základe dokumentov obsiahnutých v ponuke.

Overovanie počas vykonávania zákazky zahŕňalo:

- kontrolu kvality výrobku,
- kvalitu dodávok.

Riadiaci orgán fondu FEAD overoval kvalitu výrobkov a dodávok. Kvalita výrobkov sa overovala odoberaním vzoriek a ich testovaním v laboratóriu. Kvalita dodávok sa overovala prostredníctvom jednej alebo viacerých kontrol na mieste v okamihu dodávky.

Po dodaní overovanie prebiehalo porovnávaním všetkých dokumentov o dodávkach s faktúrami, aby bolo isté, že bolo dodané úplné množstvo výrobkov podľa plánu.

Hoci neboli stanovené kritériá vlastností „sociálneho“ charakteru, agentúra PPS SI zaviedla súbor kritérií environmentálnych vlastností, ako je napríklad používanie recyklovaného papiera a uprednostňovanie

elektronickej výmeny údajov s cieľom obmedziť používanie papiera, v súlade so špecifikáciami značky EMAS na minimalizáciu vplyvu činností na životné prostredie.

Hodnota zákazky

Celková hodnota zákazky dosahovala sumu 134 500 EUR (bez DPH).

Nástroj

- Článok 20 (Vyhradené zákazky) smernice 2014/24/EÚ
- Transponovaný článkom 15 belgického zákona o verejnom obstarávaní zo 17. júna 2016

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Útvar verejného plánovania pre oblasť sociálnej integrácie (PPS SI)
- Zazmluvnený poskytovateľ služieb: konzorcium 10 sociálnych podnikov pracovného zaradenia vedených podnikom Trabajo Arbeidskansen vzw
- Podporné subjekty: belgická federácia potravinových bánk podporovala tento postup tým, že prijímala dodávky výrobkov do svojich priestorov a ďalej ich rozdeľovala partnerským organizáciám fondu FEAD agentúry PPS SI.

Sociálne vplyvy

Hlavnou myšlienkou v tomto prvom pilotnom úsilí bolo preskúmať, ako by jedno verejné obstarávanie mohlo byť navrhnuté tak, aby podporilo ciele sociálnej, hospodárskej a environmentálnej udržateľnosti. Verejný obstarávateľ dúfa, že na základe tejto skúsenosti vypracuje v spolupráci s ďalšími regionálnymi orgánmi podobné projekty v rámci Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) v nasledujúcom programovom období 2021 – 2027.

Vyhradenie zákazky pre chránené pracovné dielne a programy v oblasti zamestnanosti zvýšilo sociálny vplyv, zatiaľ čo súťažné konanie s rokovaním bolo použité ako výzva pre uchádzačov, aby ponúkli výrobok, ktorého účelom je predchádzať plytvaniu potravinami (polievka pripravená z prebytkov zeleniny). Hoci formálne hodnotenie toho postupu ešte nebolo uzavreté, k najdôležitejším vplyvom patrí:

- sociálne podniky mali možnosť otestovať svoju schopnosť vyrábať čerstvé potravinové výrobky podľa prísnych technických špecifikácií a investovať do potrebného vybavenia a systémov,
- zazmluvnené konzorcium 10 sociálnych podnikov spolupracovalo pri vykonávaní tejto zákazky, a tak bude v budúcnosti lepšie pripravené na spoluprácu s ďalšími sociálnymi podnikmi a na súťaženie o verejné zákazky,
- obstarávateľ mal možnosť zabezpečiť udržateľný a zdravý potravinový výrobok pre najodkázanejších ľudí, ako aj aktívne využívať prebytky zeleniny a predchádzať plytvaniu potravinami.

Ďalší prínos

- Podnietením využívania prebytkov zeleniny na prípravu polievky verejný obstarávateľ dosiahol obmedzenie plytvania potravinami a zodpovedajúci pokles objemu organického odpadu, ktorý by sa mal spracovať v rámci regionálneho nakladania s odpadom. Využívanie týchto prebytkov zeleniny takisto ukazuje zdrojovo efektívny a ekonomický spôsob riadenia belgického vykonávania programu FEAD.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Tento prípad má veľký potenciál opakovania pre obstarávateľov vo všetkých ostatných členských štátoch EÚ vykonávajúcich projekty v rámci programu FEAD. Subjektom, ktoré majú záujem o vykonávanie podobných verejných obstarávaní, sa odporúča vziať do úvahy tieto rady:

- Veľmi dôležitým faktorom úspechu je kapacita sociálnych podnikov a ich schopnosť vytvoriť konzorcium. Verejný obstarávateľ by mal preskúmať kapacitu trhu na zabezpečenie toho, aby dostal súťažné ponuky, ktoré umožnia dodávanie požadovaných výrobkov alebo služieb.
- Tento prípad charakterizujú silné inovačné aspekty, pretože postup obstarávania podporuje súčasne sociálnu životaschopnosť (sociálne verejné obstarávanie) a životaschopnosť prírodných zdrojov (predchádzanie plytvaniu potravinami) v súvislosti s celoštátne vykonávaným programom EÚ.

Hlavné získané poznatky možno zhrnúť takto:

- sociálne zodpovedné verejné obstarávanie môže prispieť k sociálnej životaschopnosti aj životaschopnosti prírodných zdrojov, keď obstarávatelia vynachádzavo skombinujú rôzne nástroje,
- charakter programu FEAD ako programu rozdeľovania potravín vytvára vhodný kontext pre dosiahnutie cieľov udržateľnosti v oblasti predchádzania plytvaniu potravinami.

S postupom sa spájajú tieto budúce výzvy:

- podpora sociálnych podnikov s cieľom posilniť ich kapacitu, aby mohli úspešne reagovať na tento druh verejného obstarávania,
- zlepšenie technických požiadaviek tak, aby bola logistika jednoduchšia a nákladovo efektívnejšia (napríklad obmedziť potrebu chladeného uskladňovania),
- vypracovanie osobitných techník spolupráce medzi programom FEAD a programami ESF (napríklad miestnymi iniciatívami ESF) s cieľom posilniť finančné zdroje na náklady na zamestnávanie a odbornú prípravu, čo je súčasť tohto druhu verejného obstarávania.

Kontakt

Tom Anthuenis, riaditeľ Útvaru pre európske fondy (PPS SI), tom.anthuenis@mi-is.be

23. Spojené úsilie podniku AQUA Mühle a miest Feldkirch a Bregenz v oblasti sociálnych stravovacích služieb

Stav: Identifikované

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Bregenz, Rakúsko a mesto Feldkirch, Rakúsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Stravovacie služby a zásobovanie potravinami

Úvod/cieľ verejného obstarávania

V rokoch 2017 a 2018 dve mestá v západnom Rakúsku, Bregenz a Feldkirch, využili možnosti zákona o verejnom obstarávaní určené na podporu sociálnej a ekologickej udržateľnosti. Cieľom dvoch analyzovaných obstarávaní bolo poskytnúť zdravé potraviny všetkým verejným školám a materským školám a zároveň prispieť k splneniu sociálneho cieľa.

Verejné obstarávania stravovacích služieb pre všetky verejné školy a materské školy preto zahŕňali kritériá na vyhodnotenie ponúk založené na zamestnávaní dlhodobo nezamestnaných ľudí a osôb so zdravotným postihnutím. Obe zákazky získal sociálny podnik pracovnej integrácie AQUA Mühle.

Predmet zákazky

Spojenie sociálnych a environmentálnych aspektov v zákazkách týkajúcich sa poskytovania potravín verejným školám a materským školám v spolkovej krajine Vorarlbersko v Rakúsku.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Kritériá na vyhodnotenie ponúk: Pridelených bolo spolu 100 bodov na základe týchto kritérií:

- cena (50),
- kvalita plánovania menu (5),
- formálne kritériá týkajúce sa plánovania menu (20),
- kvalita potravín (10),
- zníženie environmentálnej záťaže (5),
- skrátenie obdobia odozvy (5),
- zamestnávanie dlhodobo nezamestnaných ľudí (2,5),
- zamestnávanie ľudí so zdravotným postihnutím (2,5).

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Základným referenčným štandardom bol rakúsky zákon Bundesvergabegesetz 2006, ktorý umožňuje začlenenie aspektov týkajúcich sa sociálnej politiky a ekologických kritérií [5. Abschnitt: Grundsätze des Vergabeverfahrens, §19 (6); 6. Abschnitt: Die Ausschreibung – 4. Unterabschnitt: Bestimmungen über den Leistungsvertrag, §99 (1)].

Sociálnym cieľom tohto verejného obstarávania bolo začlenenie znevýhodnených ľudí prostredníctvom integrácie na trhu práce s cieľom bojovať proti dlhodobej nezamestnanosti a prepojiť sociálnu, hospodársku a ekologickú udržateľnosť.

Overovanie

Podnik AQUA Mühle získal obe zákazky ako uchádzač s najvyšším celkovým bodovým hodnotením a dostal body aj za začlenenie dlhodobo nezamestnaných osôb a osôb so zdravotným postihnutím ako zamestnancov.

Pokiaľ ide o zamestnávanie ľudí so zdravotným postihnutím, podnik AQUA Mühle poskytol vyhlásenie verejnej zdravotnej poisťovne (Gebietskrankenkasse) o zdravotnom postihnutí zamestnancov. V prípade dlhodobo nezamestnaných pracovníkov uchádzač predložil verejnému obstarávateľovi ako dôkaz internú dokumentáciu.

Verejnému obstarávateľovi boli poskytnuté interné ukazovatele a výpočty týkajúce sa podielu ekologických potravinových výrobkov, ako aj údaje o hlavných dodávateľoch potravín.

Dosiaľ nebolo predložené žiadne ďalšie hodnotenie týchto kritérií.

Hodnota zákazky

Obe zákazky trvali jeden rok. Zákazka v meste Bregenz mala hodnotu približne 300 000 EUR, zatiaľ čo hodnota zákazky v meste Feldkirch bola približne 400 000 EUR. Spoločne to predstavovalo 150 000 jedál vo verejných školách ročne.

Nástroj

- Článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) smernice 2014/24/EÚ

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Bregenz a mesto Feldkirch
- Zazmluvnený dodávateľ: AQUA Mühle je sociálny podnik pracovnej integrácie s veľkým rozsahom činnosti vrátane stravovacích služieb, ktorý je dobre etablovaný v regióne. Získal dve zákazky. Podnik AQUA Mühle ponúka odbornú prípravu a zamestnanie dlhodobo nezamestnaným ľuďom a ďalším zraniteľným skupinám. Organizácia má dlhodobé skúsenosti so stravovacími službami. Poskytuje stravovacie služby verejným inštitúciám, ako aj súkromným organizáciám a jednotlivcom, prevádzkuje kaviareň a vyrába zdravé výrobky pripravené na konzumáciu.

Sociálne vplyvy

- Zahrnutie sociálnych kritérií do tohto verejného obstarávania prispelo k pracovnej integrácii dlhodobo nezamestnaných osôb a osôb so zdravotným postihnutím v tejto oblasti. Verejní obstarávatelia dokázali zabezpečiť kvalitné potraviny pre svoje verejné školy a zároveň dosiahli aj sociálne a environmentálne ciele.
- Keďže zákazka bola zadaná miestnej spoločnosti, ďalším prínosom verejného obstarávania z hľadiska zamestnávania je skutočnosť, že vytvorené hodnoty zostávajú v miestnom spoločenstve.

Ďalšie prínosy

- Environmentálne prínosy sa dosiahli prostredníctvom zníženia potreby dopravy v regióne v súvislosti s poskytovaním školských jedál, ako aj prostredníctvom podpory ekologickejších potravín.
- Tento postup je v zásade prenosný, ale nie všetky sociálne podniky pracovnej integrácie majú veľkosť, skúsenosti a potenciál na účasť vo verejných obstarávaníach, ako bolo toto.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Pomôcť môže viac komunikácie s verejným obstarávateľom pred začiatkom zákazky, keďže to umožní lepšie posúdenie možných budúcich scenárov ovplyvňujúcich predmet zákazky. Dodávateľ sa napríklad domnieva, že by bolo užitočné otvoriť intenzívnejší dialóg medzi verejným obstarávateľom a dodávateľom o aspektoch, ako sú možné zmeny týkajúce sa objemu zákazky (napríklad ďalšie materské školy).

Kontakt

Clara Moder, výskumná pracovníčka, arbeit plus – Sociálne podniky Rakúsko, clara.moder@arbeitplus.at

ODVETVIE 4 – Nábytok

24. Región Emilia-Romagna si vyberá nábytok so zníženým environmentálnym a sociálnym vplyvom

Stav: Konečné znenie

Názov obstarávateľa, krajina: Intercent Emilia-Romagna, Taliansko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Nábytok

Úvod a ciele verejného obstarávania

Regionálna agentúra pre rozvoj elektronických trhov regiónu Emilia-Romagna (Intercent-ER) je priekopnícka regionálna inštitúcia pre kolektívne nákupy financované regionálnou štátnou správou regiónu Emilia-Romagna.

Agentúra Intercent-ER od svojho vzniku v roku 2006 koná ako ústredný útvar obstarávania pre regionálnu verejnú správu a riadi systém elektronického obstarávania. Dostala sa do pozície vedúcej inštitúcie v oblasti zeleného a sociálneho verejného obstarávania a udržateľných postupov. Dva roky po sebe vyhrala taliansku cenu sociálneho verejného obstarávania v rámci podujatia Compraverde Forum (výročné vnútroštátne podujatie venované udržateľnému verejnému obstarávaniu v Taliansku).

V roku 2018 sa začalo verejné obstarávanie zahŕňajúce nákup nábytku pre úrady verejnej správy. Cieľom verejného obstarávania bolo zabezpečiť úradom vynovenú zostavu nábytku so zníženým vplyvom na životné prostredie. Súčasťou verejného obstarávania bola aj likvidácia nahradeného nábytku s cieľom darovať ho charitatívnej organizácii, ako je Červený kríž alebo iné dobrovoľnícke organizácie registrované v Taliansku alebo v zahraničí.

Predmet zákazky: Nákup nového nábytku so zníženým environmentálnym a sociálnym vplyvom

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Verejné obstarávanie sa začalo 21. novembra 2017 uverejnením na webovom sídle agentúry Intercent-ER a na portáli *Úradného vestníka Európskej únie*. Použil sa dvojfázový postup. Počas úvodnej fázy boli povolené dve kolá otázok a odpovedí, ktoré boli transparentne uverejnené na webovom sídle. Verejné obstarávanie bolo rozdelené na 3 časti na základe materiálových a technických špecifikácií nábytku. Cieľom rozdelenia bolo pomôcť špecializovaným dodávateľom reagovať na výzvu. Zákazky mali trvať 24 mesiacov s možnosťou ich obnovy na 12 mesiacov po ich skončení. Zákazka bola pridelená na základe ekonomicky najvýhodnejšej ponuky so zohľadnením technickej kvality, environmentálnych a sociálnych noriem v ponukách.

Do verejného obstarávania sa zapojilo sedem podnikov. Zákazky na jednotlivé časti – kovový nábytok, drevený nábytok a stoličky – boli zadané trom rôznym spoločnostiam.

Kritériá na vyhodnotenie ponúk

Váhy kritérií na vyhodnotenie ponúk boli stanovené takto:

- Náklady – 30 %
- Technická ponuka – 70 %

Technická ponuka zahŕňala sociálne kritériá, za ktoré bolo možné získať 7 zo 70 bodov (10 %) a ktoré boli rozdelené takto:

- 2 body pre držiteľov osvedčenia SA 8000 alebo rovnocenného osvedčenia týkajúceho sa zákazu detskej, nútenej a diskriminujúcej práce,

- 2 body pre držiteľov značky BS OHSAS 18001 alebo rovnocennej značky týkajúcej sa bezpečnosti a ochrany zdravia,
- 3 body za opätovné použitie starého nábytku, preukázané vyhlásením v ponuke.

Okrem toho mohli uchádzači získať až 5 bodov, ak boli držiteľmi značky EMAS, certifikátu ISO 14001 alebo osvedčenia o plnení normy uhlíkovej stopy, prípadne ich ekvivalentov.

Podmienky plnenia zákazky

Podmienky zákazky zahŕňali aj mechanizmus posudzovania a zlepšovania dodávateľského reťazca v monitorovacej fáze zákazky zavedením hodnotiaceho systému. Mechanizmus monitorovania sa spolieha na vyhlásenie podnikov predkladajúcich ponuky o spôsobe, akým budú vykonávané doložky v zmluve z hľadiska sociálnych cieľov zákazky. Po prijatí dokumentácie zamestnanci agentúry Intercent-ER monitorujú a overujú súlad, ako je opísané v časti Overovanie. Spoločnostiam predkladajúcim ponuky sa odporúča, aby s cieľom zabrániť sociálnemu dämpingu zmapovali dodávateľský reťazec svojich výrobkov a overili súlad so sociálnymi normami organizácie predkladajúcej ponuku.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčný štandard

Ciele sociálnej politiky v rámci postupu verejného obstarávania boli dvojaké:

- pokiaľ ide o sociálne značky a normy, správne orgány chceli zabezpečiť primeraný sociálny štandard podnikov, ktoré pracujú pre regionálne orgány, a tým posilniť politiku sociálnej udržateľnosti v celom regióne,
- čo sa týka opätovného použitia starého nábytku, sociálnym cieľom bolo vytvoriť prostredie pozitívnych partnerstiev medzi verejnou správou, súkromnými podnikmi a neziskovými organizáciami.

Verejné obstarávanie sa opieralo o dva hlavné sociálne referenčné štandardy v kritériách na vyhodnotenie ponúk, SA 8000 a BS OHSAS 18001:

- SA 8000 je medzinárodný štandard osvedčovania, ktorý podporuje organizácie, aby vyvíjali, udržiavali a uplatňovali sociálne prijateľné postupy na pracovisku. Zahŕňa otázky detskej práce, slobody združovania, diskriminácie, pracovného času a systémov riadenia s dôrazom na zamestnancov.
- Značka BS OHSAS 18001 sa týka posudzovania bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Organizácie, ktoré žiadajú o certifikát podľa normy BS OHSAS 18001, by mali pre svojich zamestnancov zaistiť systém bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Environmentálne normy boli v súlade s ministerským dekrétom z 11. januára 2017, ktorý sa týkal technických špecifikácií nábytku a úspor energie. Hlavným cieľom dekrétu bolo posilniť úspory energie vo verejnej správe so zreteľom na európske ciele na rok 2020.

Hodnota zákazky

Zákazka mala celkovú hodnotu 4,1 milióna EUR na dva roky, rozdelenú na časti takto:

- Časť 1: 1,65 milióna EUR (drevený nábytok)
- Časť 2: 1,05 milióna EUR (kovový nábytok)
- Časť 3: 1,38 milióna EUR (kancelárske stoličky)

Overovanie

Verejné obstarávanie bolo osobitne citlivé na mechanizmus následného overovania s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie zákazky. Overovanie pozostávalo z týchto prvkov:

- spoločnosť, ktorej bola zákazka zadaná, súhlasí s vykonávaním externých auditov na overovanie minimálnych sociálnych noriem,
- do šiestich mesiacov od zadania zákazky by spoločnosť mala predložiť osvedčenie Intercent-ER s jednoznačnou a zdokumentovanou víziou dodávateľského reťazca pre výrobky, ktoré má dodávať,
- mal by byť zavedený systém monitorovania a hodnotenia celého dodávateľského reťazca s „priebežným zlepšovaním“ environmentálnych a sociálnych noriem v jeho jadre,
- do dvanástich mesiacov od začiatku zákazky by dodávateľ mal predložiť dokument o nápravných opatreniach prijatých pre dodávateľský reťazec.

Nástroj

- Článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) a článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ
- Taliansky legislatívny dekrét z 18. apríla 2016

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ:
  - región Emilia-Romagna
  - Intercent-ER – regionálny orgán verejného obstarávania, ktorý koordinuje verejné obstarávanie
- Účastníci predbežných trhových konzultácií
  - Armet s. r. l.
  - Mobilferro s. r. l.
  - Metalplex s. p. a
  - L.T. Form2 s. r. l.
  - Laezza s. p. a.
  - Moschella sedute s. r. l.
  - SO.C.A.M. Società Cooperativa
- Zazmluvnení poskytovatelia služieb:
  - Časť 1 (drevený nábytok): Metalplex s.p.a
  - Časť 2 (kovový nábytok): Mobilferro s.r.l.
  - Časť 3 (kancelárske stoličky): Moschella sedute s. r. l

Sociálny vplyv

- Verejné obstarávanie prinieslo inováciu v prístupe regionálnych orgánov k uplatňovaniu sociálnych kritérií vo verejnom obstarávaní. Orgán Intercent-ER potvrdil záujem miestnych subjektov a mimovládnych organizácií pracujúcich na udržateľnom rozvoji a sociálnej udržateľnosti. Vzhľadom na nedávny začiatok zákazky v súčasnosti nebola určená žiadna cieľová organizácia, ktorá by dostala použitý nábytok, tento proces však orgán Intercent-ER monitoruje.
- Región začal smerovanie k postupom udržateľného verejného obstarávania v roku 2011. Odvtedy boli sociálne zodpovedné kritériá zahrnuté do tridsiatich zmlúv vydaných orgánom Intercent-ER. Táto iniciatíva sa považuje za úspech. V súčasnosti je pravdepodobnejšie, že väčšina podnikov zapájajúcich sa do verejného obstarávania, ako aj uchádzačov, ktorí hľadajú príležitosti na účasť na verejnom obstarávaní, osvedčenie SA 8000 už má. Stále viac ich navyše súťaží na základe sociálne zodpovedných vlastností.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Orgán Intercent-ER chce pokračovať vo využívaní sociálne zodpovedného verejného obstarávania s ešte ambicióznejšími cieľmi. Verejná správa však zdôraznila význam nástrojov šírenia informácií, najmä odbornej prípravy, medzi regionálnymi úradmi verejnej správy a podnikmi, aby sa dosiahli konkrétnejšie výsledky.
- Orgán Intercent-ER bude pokračovať v odmeňovaní a oceňovaní sociálnej zodpovednosti podnikov ako prostriedku na optimalizáciu sociálnych podnikov a zdrojov v regióne. Regionálny orgán navyše dúfa, že sa budú vykonávať a prepájať vnútroštátne a regionálne stratégie pre sociálnu integráciu prostredníctvom integrovaného verejného obstarávania, ako aj rozvoja sociálne zodpovedného trhu na strane ponuky a dopytu. Sociálne verejné obstarávanie by tak bolo základom uplatňovania zodpovedného dopytu vo výrobných odvetviach odolnejších voči zmenám. Orgán Intercent-ER má v úmysle rozšíriť prítomnosť doložiek SZVO v budúcich zmluvách.

Kontakty

Rossella Galli, región Emilia-Romagna, rossella.galli@regione.emilia-romagna.it, 051 5273480 (primárny kontakt)

Elisabetta Bonfiglioli, región Emilia-Romagna, elisabetta.bonfiglioli@regione.emilia-romagna.it, 0515273027 (sekundárny kontakt)

25. Centralizované obstarávanie kancelárskeho nábytku pre rumunské verejné inštitúcie

Názov obstarávateľa, krajina: Národný úrad pre centralizované obstarávanie (NOCP), Rumunsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: nábytok

Úvod/ciele verejného obstarávania

Cieľom tohto postupu verejného obstarávania je riadiť centralizovaný nákup kancelárskeho nábytku v podmienkach hospodárskej efektívnosti a zároveň zvyšovať informovanosť zúčastnených subjektov (verejní obstarávatelia a uchádzači) o sociálnych aspektoch.

NOCP ako centralizovaný orgán pre verejné obstarávanie skúma potreby zákazníkov (verejná správa a verejné inštitúcie), pokiaľ ide o kancelársky nábytok. NOCP na základe toho rozhoduje o tom, ktoré výrobky sa obstarajú v rámci centralizovaného systému, určuje technické špecifikácie pre vybrané položky a centralizovaným spôsobom obstaráva kancelársky nábytok prostredníctvom uzatvorenia rámcovej dohody s minimálne troma hospodárskymi subjektmi.

NOCP je zapojený do prípravnej fázy nákupu kancelárskeho nábytku. Cieľom tejto fázy pred začiatkom verejného obstarávania je určiť konkrétne potreby rumunskej verejnej správy a verejných inštitúcií, ako aj overiť záujem potenciálnych hospodárskych subjektov o vykonávanie sociálnych aspektov v rámci tohto postupu. Spustenie tohto postupu sa očakáva v apríli 2020.

Predmet zákazky

Kancelársky nábytok

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Fáza pred začiatkom verejného obstarávania:

Fáza pred začiatkom verejného obstarávania bola oznámená v systéme SEAP (rumunský elektronický systém verejných nákupov) a uskutočnená v troch krokoch:

1. Predloženie dotazníka prostredníctvom otvorenej konzultácie;¹ dotazník vyplnilo 6 hospodárskych subjektov.
2. Vo fáze prípravy súťažných podkladov sa najprv uskutočnilo stretnutie s potenciálnymi hospodárskymi subjektmi s cieľom informovať ich o zámere NOCP zahájiť obstarávanie so sociálnymi a s environmentálnymi kritériami.
3. Druhé stretnutie sa konalo vo forme trhovej konzultácie s potenciálnymi uchádzačmi po zozbieraní informácií o potrebách subjektov verejného sektora s cieľom dokončiť súťažné podklady.

Na druhom stretnutí sa zúčastnilo päť hospodárskych subjektov. Po posúdení potrieb subjektov verejného sektora sa uskutoční tretie stretnutie.

V rámci trhovej konzultácie boli položené tieto otázky:

---

¹ <http://e-licitatie.ro/pub/notices/mc-notice/view/100059944>; NOCP poslal výzvu aj 25 hospodárskym subjektom, 4 profilovým podnikateľským klastrom a Rumunskej asociácii výrobcov nábytku.

- Súhlasíte s tým, že v oblasti verejného obstarávania sa podporia politiky sociálnej zodpovednosti stanovením príslušných faktorov hodnotenia? *Odpoveď potenciálnych dodávateľov bola jednotná – áno.*
- Aké politiky sociálnej zodpovednosti navrhujete zaviesť do tejto centralizovanej rámcovej dohody? *Potenciálni dodávatelia v odpovediach uvádzali: investície do komunity (sociálne projekty), inklúziu, využívanie technológií na riešenie sociálnych problémov, podnikateľskú etiku, práva používateľov, hospodársku a sociálnu spravodlivosť, ochranu životného prostredia, rovnaké príležitosti a morálnu integritu.*

Technické špecifikácie:

Jedna z častí verejného obstarávania sa týka poskytovania výškovo nastaviteľného kancelárskeho nábytku, aby všetci zamestnanci mohli používať vybavenie vyhovujúce ich potrebám. Zahŕňa to zamestnancov s telesným postihnutím alebo lumbálnymi poruchami, ktorí musia pri práci stáť.

Kritériá na vyhodnotenie ponúk:

Zákazka bude zadaná na základe ekonomicky najvýhodnejšej ponuky. Váhy kritérií budú stanovené takto:

- cena: 80 %,
- dodatočná záruka na výrobok (záruka): 10 %,
- hodnota navrhovaného sociálneho projektu: 10 %.

V súvislosti so zárukou je stanovené nasledujúce bodovanie:

- 0 bodov, ak hospodársky subjekt ponúka trojročnú záruku (minimálna požiadavka),
- 5 bodov za štvorročnú záruku,
- 10 bodov za päťročnú záruku.

Sociálny projekt bude zahŕňať poskytovanie nábytku v rámci sociálnych služieb, ako sú špeciálne školy, škôlky alebo domovy pre seniorov. Uchádzači budú v súťažných podkladoch (oznámenie o účasti, špecifikácia, rámcová dohoda a následná zákazka) informovaní o skutočnosti, že sociálny projekt sa bude musieť priamo týkať poskytovaných výrobkov, a to v súlade s článkom 67 smernice 2014/24/EÚ. Sociálny projekt bude musieť byť dokončený v prvom roku zákazky.

Podmienky plnenia zákazky:

Zmluvná dokumentácia obsahuje „Vyhlásenie týkajúce sa dodržiavania environmentálnych, sociálnych a pracovných podmienok počas celého trvania zákazky na uskutočnenie stavebných prác“.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Cieľom sociálnej politiky v rámci tohto postupu je poskytovať účinné a inkluzívne verejné služby so zohľadnením osobitných potrieb používateľov. Jedným osobitným cieľom rumunskej národnej stratégie sociálnej inklúzie osôb so zdravotným postihnutím (na roky 2014 – 2020) je poskytovať možnosti týkajúce sa usporiadania pracovného priestoru pre ľudí so zdravotným postihnutím (v závislosti od druhu zdravotného postihnutia), ako sú napr. architektonické úpravy alebo prispôsobený nábytok. Osoby so zdravotným postihnutím budú v tejto súvislosti schopné vykonávať individuálne alebo skupinové činnosti, ak budú mať vhodný nábytok vyhovujúci ich potrebám. NOCP okrem toho prijme vhodné opatrenia na zabezpečenie toho, aby hospodárske subjekty pri plnení verejných zákaziek dodržiavali príslušné povinnosti v oblasti environmentálneho, sociálneho a pracovného práva stanovené právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi. Vyhlásenie, ktoré je súčasťou zmluvnej dokumentácie, vychádza z článku 18 smernice 2014/24/EÚ, podľa ktorej sa vyžaduje dodržiavanie environmentálneho, sociálneho a pracovného práva.

Overovanie

Navrhované sociálne projekty sa vyhodnotia na základe výšky investovaného kapitálu. Uvoľnenie finančnej záruky na plnenie bude závisieť od splnenia deklarovaného projektu.

V súvislosti s časťou týkajúcou sa výškovo nastaviteľného kancelárskeho nábytku bol od uchádzačov vyžiadany súbor minimálnych technických požiadaviek. Nevyhovujúce ponuky sa zamietnu.

Hodnota zákazky

Celková hodnota zákazky ešte nebola určená, ale predpokladá sa, že prevýši finančný limit pre uverejnenie v úradnom vestníku stanovený v delegovanom nariadení Komisie (EÚ 2019/1828) z 30. októbra 2019.

Nástroj

- Článok 18 ods. 2, články 40, 42, 67 a 70 smernice 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

Subjekty zapojené do obstarávania sú:

- verejný obstarávateľ: NOCP ako centralizovaný orgán pre verejné obstarávanie,
- prijímatelia: verejní obstarávatelia zapísaní v Registri používateľov, ktorí oznámia svoje potreby NOCP,
- zamestnanci verejných obstarávateľov, ktorí budú koncovými používateľmi obstaraného nábytku,
- hospodárske subjekty, ktoré predložia ponuky na účasť na centralizovanom postupe, a ich zamestnanci.

NOCP uskutoční obstarávanie v mene verejných obstarávateľov zapísaných v Registri používateľov, ktorí oznámili svoje potreby. K februáru 2020 je v Registri používateľov zapísaných 2 978 používateľov, ako sa uvádza v tomto dokumente: http://onac.gov.ro/wp-content/uploads/2019/10/RU_07.10.2019_ONAC.pdf.

Vzhľadom na to, že do prvého centralizovaného postupu verejného obstarávania tlačového papiera sa zapojilo 1 153 verejných inštitúcií, možno očakávať, že na centralizovanom postupe verejného obstarávania kancelárskeho nábytku sa zúčastní 1 000 používateľov.

Sociálne vplyvy

- Pokiaľ ide o prostriedky pridelené na sociálne projekty, NOCP pridelením dodatočných bodov za sociálny aspekt zamýšľa nasmerovať časť zisku uchádzačov na sociálne projekty.
- NOCP s cieľom podporiť inklúziu ľudí so zdravotným postihnutím a/alebo netypickou výškou do trhu práce vytvoril osobitnú časť zameranú na tieto skupiny na uľahčenie ich začlenenia na pracovisku.

Iné prínosy

- Keďže tento postup je prvým centralizovaným obstarávaním kancelárskeho nábytku v Rumunsku, očakáva sa, že vplyv využitia sociálnych kritérií bude veľmi vysoký, pretože obstarávanie uskutočnené úradom NOCP bude referenčným kritériom pre ostatných vnútroštátnych verejných obstarávateľov.
- Postup zadávania verejnej zákazky úradom NOCP môžu prebrať aj iné centralizované oddelenia pre verejné obstarávanie v iných krajinách EÚ.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Neuplatňuje sa, keďže tento postup stále prebieha.

Kontakt

Alin Ion Izvoran, riaditeľ Národného úradu pre centralizované obstarávanie, alin.izvoran@onac.gov.ro,
0786.826.901

ODVETVIE 5 – Záhradnícke služby

26. Spolupráca so sociálnymi družstvami na začleňovanie na trh práce v Toskánsku

Názov obstarávateľa, krajina: ESTAR, Taliansko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: záhradníctvo

Úvod/ciele verejného obstarávania

Verejný obstarávateľ ESTAR (subjekt regionálnej technicko-administratívnej podpory zriadený na základe zákona č. 40/2005) spustil v máji 2017 verejné obstarávanie na dodanie služieb údržby zelených plôch pre toskánske zdravotnícke zariadenia.

Cieľom verejného obstarávania bolo zapojiť sociálne družstvá typu b (ďalej len „sociálne družstvá“) a podporiť pracovnú integráciu ľudí so zdravotným postihnutím a znevýhodnených ľudí pri súčasnom zaistení pozitívneho vplyvu na životné prostredie. Dosiahlo sa to prostredníctvom:

- rozdelenia zákazky na časti (osem z jedenástich bolo vyhradených pre sociálne podniky) a
- zahrnutím environmentálnych a sociálnych požiadaviek.

Predmet zákazky

Údržba zelených plôch v zdravotníckych zariadeniach v regióne Toskánsko v Taliansku.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Kritériá na vyhodnotenie ponúk

Vyhradené časti 1 až 8 sa posudzovali podľa nasledujúcich kritérií na vyhodnotenie ponúk:

Sociálne kritériá (spolu 22 bodov):

- opatrenia a postupy týkajúce sa náboru, výberu a zaradenia pracovníkov, ktorí sa majú začleniť na trh práce – 4 body,
- metódy organizácie práce – 7 bodov,
- metodika podpory pracovníkov počas výkonu činnosti – 7 bodov,
- odborná príprava vrátane počtu hodín a cieľov na osobu – 4 body.

Environmentálne kritériá (spolu 40 bodov):

- využitie techník, ktorými sa zabráni potrebe používať pesticídy (fytofarmaceutiká) – 12 bodov,
- používanie zavlažovacích postupov a technológií, ktorými sa znižuje spotreba vody – 2 body,
- výsadba pôvodných druhov rastlín vhodných vzhľadom na charakteristiky územia (t. j. podnebie, potreba zavlažovania a endemické ochorenia) – 5 bodov,
- používanie kompostu ako hnojiva – 8 bodov,
- používanie recyklovaných a opätovne použitých nádob a obalov – 5 bodov,
- používanie výrobkov, ktoré sú v súlade s európskymi ekologickými kritériami – 8 bodov.

Podmienky plnenia zákazky

Zákazky na každú z ôsmich častí obsahujú sociálne a environmentálne doložky, ktoré majú sociálne družstvá vykonávať. V sociálnych doložkách sa požaduje, aby zazmluvnené sociálne družstvá:

- podporovali stabilné zamestnávanie zazmluvnených zamestnancov tak, že sa zaviažu ponúkať pracovnú zmluvu na celé obdobie trvania súťažnej zákazky, t. j. 72 mesiacov, a
- zaviazali sa zamestnávať na celé obdobie trvania zákazky pracovníkov, ktorí boli predtým zamestnaní na vykonávanie rovnakých služieb v priestoroch zdravotníckych agentúr, zamestnancov patriacich do kategórií znevýhodnených pracovníkov a pracovníkov so zdravotným postihnutím (ochranná doložka o zamestnávaní); dodávateľ môže zamestnať nových zamestnancov, ktorí patria do rovnakých kategórií, aby splnil záväzok zamestnať minimálne 30 % zamestnancov na vykonávanie služieb stanovených v zákazke.

V environmentálnych doložkách sa okrem toho požaduje, aby zazmluvnené sociálne družstvá prijali metódy, techniky a výrobky, pri ktorých sa nepoužíva nadmerné množstvo vody alebo určité pesticídy, a ak je to vhodné, aby používali recyklované alebo opätovne použité materiály.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

- Poskytovať príležitosti na pracovnú integráciu na účely zamestnávania ľudí so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnených ľudí.
- Podporovať prístup sociálnych družstiev na trhy verejného obstarávania.
- Zabezpečiť dôstojné pracovné normy pre ľudí zamestnaných v sociálnych družstvách.

Overovanie

Monitorovanie vykonávajú zdravotné agentúry regiónu Toskánsko a ESTAR (centrálne obstarávacia organizácia). Zdravotné agentúry stanovujú harmonogram a spôsoby vykonávania monitorovania na základe svojich nariadení. ESTAR môže uskutočňovať činnosti monitorovania *ad hoc* v súvislosti s overovaním vykonávaným zdravotnými agentúrami, ako sú kontroly na mieste a inšpekcie, s cieľom zabezpečiť plnenie zmluvných záväzkov v celom rozsahu. Tieto kontroly *ad hoc* sa môžu týkať povinností zahrnutých do technických špecifikácií, ako aj služieb zahrnutých do technickej ponuky dodávateľa, ktoré boli predmetom hodnotenia verejným obstarávateľom.

Hodnota zákazky

Približne 24 miliónov EUR za osem vyhradených častí z celkovej hodnoty zákazky 40 miliónov EUR za všetkých jedenásť častí (trvanie 72 mesiacov).

Výška jednotlivých častí:

- časť 1: 3 110 000 EUR
- časť 2: 6 000 000 EUR
- časť 3: 3 400 000 EUR
- časť 4: 810 000 EUR
- časť 5: 1 910 000 EUR
- časť 6: 625 000 EUR
- časť 7: 3 610 000 EUR
- časť 8: 4 685 000 EUR

Nástroj

Tento postup vychádza z memoranda o porozumení (MoP) podpísaného 10. apríla 2017 na obdobie piatich rokov medzi regiónom Toskánsko, ESTAR, ConfCooperative Toscana, Federsolidarietà, Legacoopsociali, Lega Coop Toscana a Všeobecným združením talianskych družstiev (AGCI) s cieľom podporovať vzťahy medzi verejnými inštitúciami a sociálnymi družstvami. V memorande sa uvádza, že verejní obstarávatelia sa zaväzujú používať v prípade sociálnych družstiev nástroje ako vyhradené zákazky nad a pod finančným limitom a rozdelenie na časti, aby sa zaručila účasť malých a stredných podnikov.

Región Toskánsko vypracoval regionálny zákon č. 58 z 31. októbra 2018 s názvom „Normy pre sociálnu spoluprácu v Toskánsku“. Základom pre vypracovanie tohto zákona bolo MoP. Týmto novým zákonom zavádza región Toskánsko inovatívne iniciatívy na riešenie sprostredkovania práce pre znevýhodnených ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím, riadenie sociálnych služieb, služieb zdravotnej starostlivosti a vzdelávacích služieb.

Zúčastnené subjekty

- verejný obstarávateľ: ESTAR – centrálna obstarávacia organizácia,
- zainteresované strany MoP: organizácie sociálnych družstiev,
- zazmluvnené sociálne družstvá a ich zamestnanci.

Sociálne vplyvy

- Sociálne družstvá, ktorým bola udelená zákazka, sú podporované prostredníctvom ich zapojenia do verejného obstarávania, čo prispieva k budovaniu kapacít pre subjekty a zabezpečuje udržateľnosť ich programov a projektov. Vzhľadom na povahu fungovania a práce sociálnych družstiev v Toskánsku sa to takisto premieta do začlenenia znevýhodnených ľudí na trh práce, ako aj do využívania podporných opatrení, ktoré ponúkajú.

Iné prínosy

- Zahnutím environmentálnych kritérií pre výrobky a techniky na udržiavanie ekologických služieb sa znižuje environmentálny vplyv služieb, čo môže byť prínosom aj pre zdravie pracovníkov.

Získané poznatky a budúce výzvy

Verejní obstarávatelia napriek úspešnému vykonávaniu tohto konkrétneho postupu doteraz nezverejnili toľko výziev na predkladanie ponúk s využitím nástrojov, ktoré ponúka MoP (t. j. vyhradené zákazky alebo rozdelenie na časti), ako to očakávali signatári MoP, ktorí oznámili, že bolo uverejnených len veľmi málo zákaziek tohto druhu. Hlavnou výzvou do budúcnosti je preto premietnutie politik regiónu do konkrétnych opatrení. Existuje totiž politická vôľa, ktorou je vykonávanie sociálne zodpovedného verejného obstarávania, čo dokazuje MoP a toskánsky regionálny zákon z roku 2018. V záujme podnietenia a podporenia verejných obstarávateľov (úradníkov a riaditeľov), aby do svojich výziev na predkladanie ponúk zahrnuli sociálne aspekty, však existuje reálna potreba cielenejšieho zvyšovania informovanosti a odbornej prípravy v oblasti sociálne zodpovedného verejného obstarávania.

Kontakt

Francesco Fragola, regionálny hovorca Confcooperative Tuscany, fragola.f@confcooperative.it

27. Vyhradené zákazky na záhradnícke služby v autonómnom spoločenstve Kastília-La Mancha

Názov obstarávateľa, krajina: regionálna verejná správa autonómneho spoločenstva Kastília-La Mancha, Španielsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: záhradníctvo

Úvod/ciele verejného obstarávania

Ministerstvo identifikovalo príležitosť na spustenie postupu zadávania verejnej zákazky na záhradnícke služby vo forme vyhradenej zákazky. Zatiaľ čo vo vnútroštátnych a regionálnych právnych predpisoch v oblasti verejného obstarávania sa vyhradené zákazky podporujú ako nástroj odbornej a sociálnej inklúzie medzi ľuďmi s rôznymi formami znevýhodnenia, verejní obstarávatelia sa v niektorých prípadoch stále zdráhajú uplatňovať takéto postupy. Často je to spôsobené nedostatkom vedomostí subjektov sociálneho hospodárstva a ich potenciálu reagovať na potreby subjektov verejného sektora.

V rámci tohto postupu bola preto fáza pred začiatkom verejného obstarávania kľúčová pre pochopenie príležitostí dostupných na trhu, zaistenie primeranosti zmluvných požiadaviek vzhľadom na osobitnú povahu sociálnych podnikov pracovnej integrácie a ich zamestnancov, a tým zaručenie úspešného poskytovania služieb.

Postup zahŕňa aj sociálne aspekty vykonávania zákazky. Celková hodnota zákazky je výrazne pod finančným limitom pre uplatnenie smernice 2014/24/EÚ.

Predmet zákazky

Záhradnícke služby, ktoré sa majú vykonávať na ústredí regionálneho ministerstva hospodárstva autonómneho spoločenstva Kastília-La Mancha a v centre odbornej prípravy v meste Toledo.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Výzva na predkladanie ponúk bola zverejnená 2. augusta 2019².

Cieľom ministerstva bolo spustiť tento postup ako vyhradenú zákazku pre sociálne podniky pracovnej integrácie. Ministerstvo vynaložilo značné úsilie na fázu pred začiatkom verejného obstarávania s cieľom zabezpečiť, aby zmluvné požiadavky na záhradnícke služby vyhovovali charakteristikám sociálnych podnikov pracovnej integrácie a ich pracovníkov. Tento prieskum trhu bol jednou z prvých skúseností ministerstva s fázou pred začiatkom verejného obstarávania.

Ministerstvo po počiatkovej fáze prieskumu trhu ďalej skúmalo špecifiká sociálnych podnikov pracovnej integrácie vrátane kolektívnej zmluvy vzťahujúcej sa na tento druh subjektu.

Postup zahŕňal sociálne aspekty, napr. podmienky plnenia zákazky. Zákazka zahŕňala povinnosť vytvárať pracovnoprávne vzťahy, ktoré sú v súlade s príslušnou kolektívnou zmluvou, pokiaľ ide o povinnosti v oblasti miezd, odborného vzdelávania a sociálneho zabezpečenia.

Okrem toho podľa podmienok zákazky museli byť pracovné zmluvy uzatvorené minimálne na 20 hodín týždenne. Od dodávateľa sa požadovalo, aby verejnému obstarávateľovi poskytol informácie týkajúce sa pracovných podmienok ľudí zapojených do plnenia zákazky.

---

² https://contrataciondelestado.es/wps/wcm/connect/e632650d-197a-4981-95c0-ff6bcf877dc6/DOC_CD2019-843013.html?MOD=AJPERES (v španielčine).

Dodávateľ bol takisto povinný zahrnúť do plnenia zákazky rodový rozmer (napr. záväzok rovnakého zaobchádzania s mužmi a so ženami a záväzok predkladať údaje rozčlenené podľa pohlavia). Rodový aspekt mal byť zahrnutý do všetkých dokumentov, správ, údajov atď.; všetky materiály určené na šírenie mali byť rodovo neutrálne.

Kvalitatívne kritériá na vyhodnotenie ponúk sa týkali používania pôvodných rastlín, nechemických herbicídov, udržateľných prípravkov na ochranu rastlín a organických hnojív. Váha týchto kritérií bola najviac 10 bodov (2,5 bodu za každé kritérium), zatiaľ čo zvyšných 90 bodov určovala len cena.

Rozhodujúce kritériá v prípade ponúk, ktoré získali rovnaký počet bodov, zahŕňali nasledujúce sociálne kritériá (v tomto poradí): a) uchádzač s najvyšším podielom pracovníkov so zdravotným postihnutím alebo s inými formami sociálneho vylúčenia a v prípade rovnakého podielu s uprednostnením stálych pracovníkov; b) najnižší podiel pracovných zmlúv na určitú dobu a c) najvyšší podiel zamestnaných žien.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

- Poskytnúť pracovné príležitosti osobám, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce a ktorým hrozí im sociálne vylúčenie.
- Podporiť prístup sociálnych podnikov pracovnej integrácie na trhy verejného obstarávania.
- Zabezpečiť dôstojné pracovné normy pre ľudí zamestnaných v sociálnych podnikoch pracovnej integrácie.

Overovanie

Verejný obstarávateľ štvrtročne monitoruje dodržiavanie sociálnych doložiek a podáva o tom správy. V prípade potreby môže na tento účel požadovať od dodávateľa písomné vyhlásenie.

Dodávateľ je navyše povinný vymenovať osobu zodpovednú za spoluprácu s verejným obstarávateľom a dohliadať na vykonávanie zákazky s osobitným dôrazom na organizáciu úloh medzi pracovníkmi, ich prítomnosť v práci alebo akékoľvek zmeny tímu.

Hodnota zákazky

23 747 EUR počas 2 rokov.

Nástroj

- Článok 20 smernice 2014/24/EÚ týkajúci sa vyhradených zákaziek.
- Transponované do španielskych právnych predpisov (zákon č. 9/2017, disposición adicional 4a), pričom hospodárska súťaž sa obmedzuje na chránené dielne, programy chránených pracovísk a sociálne podniky pracovnej integrácie zamestnávajúce aspoň 30 % ľudí so zdravotným postihnutím alebo s inými formami znevýhodnenia.

Zúčastnené subjekty

- verejný obstarávateľ: Ministerstvo hospodárstva samosprávy autonómneho spoločenstva Kastília-La Mancha
- zazmluvnení poskytovatelia služieb: sociálne podniky pracovnej integrácie,
- zamestnanci zazmluvneného podniku: Pracovníkov zodpovedných za vykonávanie záhradníckych služieb zamestnáva dodávateľ. V prípade spustenia nového zadávania zákazky na poskytovanie služieb platí záväzok „absorbovať“ súčasných zamestnancov v súlade so smernicou 2001/23/ES.

Sociálne vplyvy

- Zákazkou sa uľahčila pracovná integrácia troch zamestnancov na plný pracovný čas so zdravotným postihnutím – telesným (dvaja pracovníci) aj mentálnym (jeden pracovník) – do bežného pracovného prostredia vo verejnej správe.
- Zamestnanci sú plne integrovaní s ostatnými zamestnancami na ministerstve, ktorí uznávajú hodnotu ich práce. Služby sa úspešne vykonávajú bez výrazných problémov a sú v plnom súlade so špecifikáciami a s očakávaniami verejného obstarávateľa.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Skúsenosti sú absolútne pozitívne a ministerstvo preto poskytlo podrobné informácie o tomto postupe ostatným verejným obstarávateľom s cieľom podporiť jeho prebratie. Hoci regionálne právne predpisy obsahujú povinnosť vyhradiť najmenej 6 % hodnoty zákaziek na osobitné služby, verejní obstarávatelia sa niekedy zdráhajú uplatňovať takéto postupy, pretože ich považujú za relatívne nové, a preto neznáme.
- Po uzavretí tejto zmluvy bude spustené nové verejné obstarávanie, ktoré sa bude riadiť rovnakým prístupom. V tomto prípade je cieľom ministerstva zvýšiť váhu kvalitatívnych kritérií v rámci kritérií na vyhodnotenie ponúk (ktoré sú stále do veľkej miery určované cenou). Zároveň má v úmysle osloviť ďalšie cieľové skupiny, napríklad nadviazaním spolupráce so subjektmi v oblasti verejných služieb zamestnanosti a sociálnych služieb, ktoré môžu odporučiť sociálne podniky pracovnej integrácie s príslušnými profilmi.
- Investovaním času do fázy pred začiatkom verejného obstarávania sa zabezpečilo dobré zosúladenie medzi špecifikáciou služieb a riešeniami dostupnými na trhu pre vyhradené zákazky.

Kontakt

María Jesús Hernández Garcíaová, provinčná tajomníčka Provinčnej delegácie pre hospodárstvo, podnikanie a zamestnanosť Rady spoločenstiev Kastília-La Mancha,
delegacionprovincialeconomiaempresasyempleoto@jccm.es, +34 925389179

28. Vyhradené zákazky ako nástroj na ochranu najzraniteľnejších ľudí a životného prostredia

Názov obstarávateľa, krajina: mesto Salamanca (Španielsko)

Odvetvie výrobkov alebo služieb: záhradníctvo

Úvod/ciele verejného obstarávania

Dohodou z 11. novembra 2016 si stanovilo mesto Salamanca záväzok podporovať vyhradené zákazky v rámci svojej činnosti verejného obstarávania. [Dohoda](#) bola priamou reakciou na ustanovenia zavedené španielskymi právnymi predpismi, v ktorých sa poukazuje na kľúčovú úlohu vyhradených zákaziek pri podpore sociálneho hospodárstva. Stanovuje sa v nej minimálny podiel miestnych zdrojov vyčlenených na vyhradené zákazky – najmenej 17,56 %. Podľa dohody sa majú vyhradené zákazky uplatňovať na konkrétne druhy služieb: záhradníctvo, ochrana pred škodcami, upratovanie, stravovanie, zber noseného šatstva, zber odpadu a nakladanie s odpadom, recyklácia oleja.

Hlavným cieľom vyhradených zákaziek vykonávaných sociálnymi podnikmi pracovnej integrácie je vytvoriť pre ľudí ohrozených sociálnym vylúčením personalizované možnosti pracovnej a sociálnej integrácie prostredníctvom vykonávania environmentálnych služieb. Obe zákazky spojením sociálnych, environmentálnych a hospodárskych cieľov pozitívne prispievajú k sociálnym politikám a politikám zamestnanosti mesta.

Výzva na predkladanie ponúk bola zverejnená v *Úradnom vestníku Európskej únie* v marci 2018.

Predmet zákazky

Služby upratovania a údržby miestnych parkov, zelených plôch, mestskej zelene a športových centier vyhradené pre sociálne podniky pracovnej integrácie.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Kritériá na vyhodnotenie ponúk stanovené pre zákazku na záhradnícke služby zahŕňali viacero sociálnych ustanovení nad rámec požiadaviek osobitne spojených s oprávnenosťou v prípade vyhradených zákaziek.

- cena (najviac 35 bodov),
- zamestnávanie ľudí v znevýhodnenej situácii nad rámec požadovaného minimálneho podielu (najviac 10 bodov),
- používanie nízkoemisných vozidiel a strojov (najviac 5 bodov),
- používanie nových druhov rastlín (najviac 5 bodov),
- sociálne kritériá (15 bodov); vrátane stanovenia plánu rodovej rovnosti (5 bodov), opatrení umožňujúcich rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom (5 bodov) a programu odbornej prípravy pre zamestnancov (5 bodov),
- environmentálne kritériá (15 bodov); vrátane opatrení na kontrolu emisií (5 bodov), akcií na zvyšovanie informovanosti (5 bodov) alebo organizácie nakladania s odpadom (5 bodov),
- kvalita organizácie služieb (15 bodov).

Zákazku vyhral sociálny podnik pracovnej integrácie La Encina. Podnik La Encina pôsobí v meste Salamanca od roku 2000, keď bol založený miestnou organizáciou Caritas (organizácia sociálnej pomoci katolíckej cirkvi).

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

- Zníženie miery chudoby a úrovne sociálneho vylúčenia prostredníctvom podpory inkluzívnych trhov práce.
- Riešenie potrieb najzraniteľnejších skupín ľudí s cieľom umožniť ich účasť na trhoch práce.
- Zlepšenie a posilnenie politik aktívneho začleňovania prostredníctvom holistického prístupu k intervenciám, ktoré čerpajú zo skúseností organizácií občianskej spoločnosti zaoberajúcich sa cieľovými skupinami.

Overovanie

Overovanie zmluvných požiadaviek sa uskutočnilo vo fáze zadávania zákazky. Mesto následne monitoruje dodržiavanie požiadaviek – sociálnych aj technických – počas celého plnenia zákazky. Dodávateľ je takisto povinný predložiť výročnú správu o činnosti.

Hodnota zákazky

2 177 403,48 EUR počas 4 rokov (vrátane možného predĺženia o ďalšie 2 roky).

Nástroj

- Článok 20 (Vyhradené zákazky) a článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) smernice 2014/24/EÚ.
- Príležitosť použiť vyhradené zákazky využilo mesto Salamanca po prvýkrát vo svojej dohode z roku 2016. V novom miestnom zákone (Instrucción) z decembra 2018 sa ešte viac zdôraznil záväzok mesta Salamanca týkajúci sa sociálne zodpovedného verejného obstarávania a vyzýva sa v ňom k začleneniu sociálnych kritérií do všetkých postupov zadávania zákazky. Týmto sociálnymi kritériami by sa malo najmä podporiť zvýšenie kvality zamestnania, zlepšenie pracovných príležitostí pre ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce³ (vrátane osôb so zdravotným postihnutím), podpora rovnakých príležitostí, prístupnosti, environmentálnej udržateľnosti, spravodlivého obchodu a zvýšenej transparentnosti vo všetkých fázach postupov zadávania zákazky.

Zúčastnené subjekty

- verejný obstarávateľ: mesto Salamanca,
- zazmluvnení poskytovatelia služieb: sociálne podniky pracovnej integrácie,
- podpora pri začlenení sociálnej doložky: verejné služby zamestnanosti a sociálne služby,

---

³ Medzi znevýhodnené osoby oprávnené na uplatnenie doložiek o zamestnanosti patria aj: a) poberatelia minimálneho príjmu alebo členovia domácností žijúci z dávok zabezpečujúcich minimálny príjem; b) ľudia, ktorí nemajú nárok na minimálny príjem preto, že dĺžka ich pobytu je nedostatočná na to, aby ich oprávňovala na poberanie minimálneho príjmu, alebo už úplne vyčerpali dĺžku poberania dávok zabezpečujúcich minimálny príjem; c) mladí ľudia vo veku od 18 do 30 rokov, na ktorých sa vzťahovala ochrana dieťaťa; mladiství delikventi starší než 16 rokov a bývalí delikventi mladší než 30 rokov, d) ľudia s problémami zneužívania návykových látok alebo s inou formou závislosti, ktorí sa v súčasnosti liečia; e) delikventi a bývalí delikventi s právnym nárokom na prácu; f) dlhodobo nezamestnané osoby; g) ženy, ktoré sú obeťami rodovo motivovaného násillia a h) bezdomovci, ktorým sú poskytované podporné služby.

- prijimatelia: zamestnanci, ktorých na podnik La Encina odkázali miestne verejné služby zamestnanosti a sociálne služby alebo ktorí sa zapojili prostredníctvom personalizovaných možností začlenenia poskytovaných miestnou organizáciou Caritas.

Sociálne vplyvy

- Vďaka vyhradeným zákazkám umožňujúcim sociálne začlenenie a súdržnosť sa vytvorili nové pracovné príležitosti pre ľudí v situácii sociálneho vylúčenia.
- Zvýšenie sociálnych a ekonomických výhod pre mesto umožnením miestnym prevádzkovateľom v oblasti sociálneho hospodárstva zúčastňovať sa na činnostiach, ktoré podporujú udržateľný rozvoj na miestnej úrovni.
- Dosahovanie pozitívnych výsledkov pre miestnu komunitu aj zamestnancov, ktorí získavajú prístup k príjmovým príležitostiam zvyšujúcim úroveň kvality ich života.
- Rozvoj udržateľných postupov v oblasti životného prostredia.

Iné prínosy

- Spolupráca s organizáciami občianskej spoločnosti môže prispieť k udržateľnosti verejných služieb zamestnanosti a sociálnych služieb.
- Zlepšil sa prístup neziskových prevádzkovateľov k verejnému obstarávaniu, čím sa vytvoril väčší priestor pre podniky so sociálnym účelom, ktorých činnosť sa sústreďuje na ľudí.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Spolupráca medzi verejným obstarávateľom a podnikmi sociálneho hospodárstva prebieha od roku 2000 vo forme dohôd *ad hoc*. Dohoda o vyhradených zákazkách však rozšírila v meste Salamanca priestor pre formálne zamestnávanie a dobre fungujúce pracovné podmienky pre ľudí v znevýhodnených situáciách.
- Vďaka spolupráci medzi subjektmi verejného sektora a podnikmi sociálneho hospodárstva sa dajú účinne riešiť sociálne výzvy. Kľúčovým prvkom inováčnej štruktúry riadenia je účinná účasť ľudí, ktorým hrozí sociálne vylúčenie. Ich hlas je kľúčom k pochopeniu toho, aké majú skúsenosti s možnosťami integrácie a čo je potrebné zlepšiť.
- Vyhradené zákazky sú prostriedkom pracovného a sociálneho začlenenia ľudí s rôznymi formami znevýhodnenia, ktorí majú veľmi ťažký prístup k bežným trhom práce. Hlavné skupiny zamestnancov tvoria migranti bez zdrojov, ľudia, ktorí mali v minulosti problémy so zneužívaním návykových látok, alebo dlhodobo nezamestnaní.
- Poskytovanie environmentálnych služieb umožnilo sociálnym podnikom pracovnej integrácie prehĺbiť svoju špecializáciu prostredníctvom udržateľnejšieho prístupu k svojej činnosti. Napríklad podnik La Encina už nepoužíva herbicidy ani chemické výrobky a v súčasnosti používa nízkoemisné stroje.

Kontakt

Ana Fe Félix Iglesiasová, riaditeľka, La Encina Servicios Integrados, laencina_ei@infonegocio.com, 923193149

29. Poskytovanie služieb ľuďom žijúcim s HIV na Ukrajine

Názov obstarávateľa, krajina: Národné centrum verejného zdravia, Ukrajina

Odvetvie výrobkov alebo služieb: zdravotná starostlivosť

Úvod/ciele verejného obstarávania

Ukrajina v posledných rokoch reformovala právny a technický rámec verejného obstarávania, a to aj prostredníctvom vytvorenia známej platformy [ProZorro](#). Primárnymi cieľmi bolo zvýšenie transparentnosti a zníženie príležitostí na korupciu pri súčasnom zvýšení dôvery medzi podnikmi, a tým podporenie väčšej hospodárskej súťaže pri zadávaní verejných zákaziek. V súlade s [Dohodou o pridružení](#) uzatvorenou medzi Ukrajinou a EÚ sa zákon o verejnom obstarávaní postupne harmonizuje so smernicami EÚ o verejnom obstarávaní. V apríli 2020 nadobudne účinnosť nový zákon o verejnom obstarávaní (ZoVO), ktorým sa zavádza niekoľko nových ustanovení týkajúcich sa sociálne zodpovedného verejného obstarávania.

Jednou zo sociálnych výziev, ktorým Ukrajina čelí, je starostlivosť o 240 000 ľudí žijúcich s HIV. Napriek pokroku v znižovaní počtu úmrtí súvisiacich s AIDS a nových infekcií HIV v roku 2018 vedela menej ako polovica ľudí s HIV, že má HIV, pričom liečbu podstúpilo len 35 % ľudí s HIV. Ukrajinské národné [Centrum verejného zdravia](#) (CVZ) prevzalo v roku 2019 zodpovednosť za poskytovanie služieb ľuďom žijúcim s HIV, ktoré predtým poskytovali medzinárodné humanitárne organizácie. Je to súčasťou [širšieho súboru reforiem](#) ukrajinského zdravotného systému vrátane vytvorenia centrálného orgánu verejného obstarávania liekov. Kľúčovú úlohu pri podpore poskytovania služieb súvisiacich s HIV v rámci celej krajiny a širšieho regiónu takisto zohráva mimovládna organizácia [100 % Life](#), ktorá je na Ukrajine najväčšou organizáciou vedenou pacientmi.

Predmet zákazky

Služby starostlivosti a podpory pre ľudí žijúcich s HIV

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Trh poskytovania požadovaných služieb je na Ukrajine dosť obmedzený, čo malo za následok zrušenie viacerých verejných obstarávaní v roku 2019. CVZ sa rozhodlo zadať samostatné zákazky na pokrytie všetkých oblastí a služieb podpory pre pacientov s HIV. Kvalifikačné kritériá (podmienky účasti) pre zákazky zahŕňajú nasledujúce požiadavky:

- Dôkaz o predchádzajúcich skúsenostiach s plnením podobných zákaziek. Za podobnú zákazku sa považuje zmluva o poskytovaní služieb, charitatívna pomoc, grant, čiastkový grant alebo iná zmluva potvrdzujúca najmenej dvojročnú prax v oblasti poskytovania služieb, ako sú prevencia a liečba HIV, podpora starostlivosti a sociálna ochrana skupín so zvýšeným rizikom HIV a ľudí žijúcich s HIV.
- Dostupnosť personálu s príslušnou kvalifikáciou, vedomosťami a skúsenosťami vrátane aspoň jedného zamestnanca s vyšším stupňom kvalifikácie v oblasti sociálnej práce, sociálnej pedagogiky, medicíny, verejného zdravia alebo psychológie a aspoň piatich zamestnancov, ktorí absolvovali špecializované kurzy odborného vzdelávania v oblasti starostlivosti o ľudí s HIV alebo inými chronickými zdravotnými problémami.

V technických špecifikáciách je určený druh služieb podpory a starostlivosti, ktoré sa majú poskytovať, vrátane:

- získania informovaného súhlasu od účastníkov,
- posúdenia potrieb účastníkov v oblasti zdravotnej starostlivosti,

- vypracovania individuálnych plánov podpory – zahŕňa to štruktúrované tematické stretnutia zamerané na osobitné potreby každého účastníka a zabezpečenie dostupnosti sociálnej podpory na zlepšenie kvality jeho života a zdravia,
- zaistenia aktívneho presmerovania (vrátane odporúčenia do zdravotníckeho zariadenia, programov znižovania ujmy, liečby drogovej závislosti atď.).

Zvyšovanie motivácie a informovanosti účastníkov v oblasti starostlivosti o vlastné zdravie vrátane informovania príbuzných a priateľov o ich nákuze vírusom HIV a informácií, ako sa správať bezpečne.

Pri poskytovaní uvedených služieb sú poskytovatelia povinní:

- prispôbiť čas a miesto poskytovania služieb potrebám príjemcov,
- preukázať pochopenie diagnózy a možností liečby od okamihu, keď je klientovi oznámený pozitívny výsledok rýchleho testu na HIV,
- vypracovať metódy motivovania klientov vrátane klientov s komplexnými potrebami,
- uplatňovať interný systém monitorovania a pridelať jednotlivých špecialistov zodpovedných za jeho vykonávanie,
- zabezpečiť neustálu dostupnosť systému odbornej prípravy pre priamych poskytovateľov služieb.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

V roku 2013 bol Spoločným programom OSN pre HIV/AIDS (UNAIDS) stanovený [cieľ 90-90-90](#) pre celosvetový pokrok v oblasti liečby HIV do roku 2020:

- 90 % ľudí žijúcich s HIV bude vedieť, že sú nakazení vírusom HIV,
- 90 % ľudí, ktorí vedia, že sú HIV pozitívni, bude mať prístup k liečbe a
- 90 % ľudí, ktorým je poskytovaná liečba, bude mať potlačenú vírusovú nálož.

Ukrajinská vláda a parlament prijali viacero zákonov, vyhlášok a rozhodnutí týkajúcich sa liečby HIV a tuberkulózy, ktoré sú k dispozícii [tu](#). Tieto určujú základný právny, organizačný a finančný rámec pre činnosti subjektov verejného sektora, ktoré sú na Ukrajine priamo zodpovedné za HIV/AIDS.

Overovanie

Dôkaz o plnení predchádzajúcich podobných zákaziek; životopisy príslušných zamestnancov; plán projektu.

Hodnota zákazky

Desať zákaziek s odhadovanou hodnotou od 250 000 UAH (10 000 EUR) do 10,9 miliónov UAH (405 000 EUR). Zákazky sa týkajú týchto ukrajinských oblastí:

- Dnepropetrovská oblasť
- Donecká oblasť
- Zakarpatská oblasť
- Záporožská oblasť
- Poltavská oblasť
- Sumská oblasť
- Chersonská oblasť
- Čerkaská oblasť
- Vinická oblasť
- Volynská oblasť

Nástroj

V rámci ukrajinských právnych predpisov neexistuje „zjednodušený režim“ pre sociálne, zdravotnícke a iné osobitné služby, preto sa na ne vzťahujú rovnaké pravidlá ako na ostatné verejné zákazky. Podľa ZoVO z roku 2016 sa použitie iných postupov ako verejnej súťaže a iných kritérií na vyhodnotenie ponúk ako nákladov obmedzovalo na osobitné prípady. Zákonom o verejnom obstarávaní z roku 2020 sa zavádza viacero nových ustanovení:

- možnosť vyhradiť zákazky pod finančným limitom pre podniky zamestnávajúce osoby so zdravotným postihnutím,
- povinné vylúčenie uchádzačov odsúdených za trestné činy detskej práce alebo obchodovania s ľuďmi,
- povinné vylúčenie uchádzačov, ktorí sú dlžníkmi na dani alebo sociálnom zabezpečení, pokiaľ nebola uzavretá dohoda s príslušnými daňovými orgánmi,
- možnosť použiť užšiu súťaž (spolu s verejnou súťažou a súťažným dialógom, ktoré sú k dispozícii podľa ZoVO z roku 2016),
- požiadavka, aby technické špecifikácie zohľadňovali kritériá prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím alebo podmienky riešenia pre všetkých používateľov v prípade každého obstarávania, ktoré majú používať fyzické osoby,
- možnosť uplatniť náklady na životný cyklus,
- zavedenie pravidiel pre mimoriadne nízke ponuky.

Používanie nenákladových (kvalitatívnych) kritérií na vyhodnotenie ponúk je povolené, tieto však nesmú prevýšiť 30 % dostupných bodov, s výnimkou súťažného dialógu, pri ktorom takýto limit neexistuje. Treba poznamenať, že prevažná väčšina zákaziek na Ukrajine sa zadáva na základe najnižšej ceny, pričom na určenie ponuky s najnižšou cenou sa používa elektronická aukcia. V budúcnosti môže byť na základe ZoVO z roku 2020 prijatých viac kvalitatívnych prístupov k obstarávaniu služieb v oblasti HIV.

Zúčastnené subjekty

- verejný obstarávateľ: Národné centrum verejného zdravia Ukrajiny (zodpovednosť za obstarávanie služieb)
- 100 % Life (organizácia podporujúca a zastupujúca pacientov)
- Ministerstvo zdravotníctva Ukrajiny (dohľad nad CVZ)
- Platforma Prozorro (zverejňovanie verejných súťaží a účasť na verejných súťažiach)

Sociálne vplyvy

- Zvyšovanie informovanosti a nasmerovanie väčšieho počtu ľudí infikovaných vírusom HIV k liečbe prispeje k zníženiu počtu nových infekcií a zároveň k zvýšeniu kvality života dotknutých ľudí a ich rodín. Spolupráca s kvalifikovanými a skúsenými organizáciami vrátane MVO a dôraz na zapojenie pacientov do ich vlastnej starostlivosti sa považujú za kľúč k úspechu týchto zákaziek.

Iné prínosy

- Transparentné postupy zadávania zákaziek vrátane zákaziek na zdravotnícke služby a lieky so sebou prinášajú rozsiahle výhody pre ukrajinskú spoločnosť. Odhaduje sa, že platforma ProZorro je vďaka zvýšeniu transparentnosti a úrovne hospodárskej súťaže v prípade verejných zákaziek zodpovedná za 10 % úspory verejných výdavkov, ktoré možno využiť na uspokojenie sociálnych potrieb. Občania a podniky môžu sledovať, ako sa vynakladajú verejné financie, čím sa buduje väčšia dôvera v služby štátu.

Získané poznatky a budúce výzvy

- V záujme zabezpečenia dobrého výsledku je pri verejnom obstarávaní služieb podpory v oblasti HIV potrebné pochopiť trh a použiť cielené kritériá.
- Požiadavky na predchádzajúcu prax a kvalifikáciu zamestnancov musia byť primerané, aby sa na verejnom obstarávaní mohol zúčastniť široký okruh organizácií vrátane MVO a sociálnych podnikov.
- Technické špecifikácie by mali odrážať aj želané výsledky, ktoré majú tieto služby priniesť, bez toho, aby boli príliš normatívne.

Kontakt

Artem Kremen, Národné centrum verejného zdravia Ukrajiny, a.kremen@phc.org.ua

30. Zodpovedné obstarávanie ochranných rukavíc pre oblasť zdravotnej starostlivosti vo Fínsku

Názov obstarávateľa, krajina: mesto Tampere (Tuomi Logistiikka Oy), Fínsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: zdravotná starostlivosť

Úvod/ciele verejného obstarávania

Je známe, že s metódami výroby ochranných rukavíc pre sektor zdravotnej starostlivosti sú spojené problémy týkajúce sa práv a zdravia zamestnancov, pracovného času a pracovných podmienok. Na tieto problémy upozornila mimovládna organizácia Finnwatch, ktorá sa zameriava na celosvetovú spoločenskú zodpovednosť, ako aj iné organizácie. Rôzne environmentálne problémy sú spojené aj s výrobou, používaním a likvidáciou ochranných rukavíc, napríklad sa v sektore zdravotnej starostlivosti zvykli nosiť vinylové rukavice vyrobené z PVC. Vzhľadom na materiál bola likvidácia takýchto rukavíc komplikovaná. Nakladanie s odpadom z PVC je mimoriadne problematické, pretože obsahuje chlór. Vinylové rukavice obsahujú chemikálie, ktorým sú ich nositeľia vystavení, a mnohým spôsobujú kožné problémy.

Mesto Tampere (Tuomi Logistiikka Oy) preto spustilo postup zadávania verejnej zákazky na ochranné rukavice pre sektor zdravotnej starostlivosti, v rámci ktorého sa od dodávateľov požadovalo, aby používali zodpovedné výrobné metódy. Mesto posudzovalo aj environmentálne aspekty a namiesto výlučne obstarávacej ceny zohľadnilo náklady na životný cyklus ochranných rukavíc.

Predmet zákazky

Obstarávanie ochranných rukavíc pre sektor zdravotnej starostlivosti v meste Tampere

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Mesto zahrnulo do súťažných podkladov požiadavky týkajúce sa výrobných metód v súlade s článkom 18 ods. 2 a článkom 42 smernice 2014/24/EÚ.

Dodávatelia/výrobcovia boli povinní dodržiavať Deklaráciu MOP o základných zásadách a právach pri práci v celom globálnom hodnotovom reťazci týkajúcom sa výroby ochranných rukavíc. Požiadavky boli stanovené ako doložky o plnení zákazky. Ako kritérium na vyhodnotenie ponúk sa zohľadnili aj náklady na životný cyklus.

Cieľ sociálnej politiky a referenčná norma

Prostredníctvom tohto obstarávania sa mesto Tampere snaží podporiť globálnu zodpovednosť, dobré pracovné podmienky zamestnancov, životné prostredie a spravodlivejšie hospodárstvo. Cieľom tohto obstarávania bola preto úspora nákladov, kvalita životného prostredia a sociálne aspekty. Mesto takisto chcelo zabezpečiť zmysluplnejší výber výrobkov; zatiaľ čo v rámci predchádzajúcich zákaziek bolo k dispozícii na používanie takmer desať druhov ochranných rukavíc, teraz malo mesto záujem obstaráť len jeden druh ochranných rukavíc.

Overovanie

K ponukám musel byť pripojený samohodnotiaci dotazník týkajúci sa sociálnych a etických aspektov, ktorý pripravilo fínske ministerstvo práce. Cieľom otázok bolo odstrániť pochybnosti týkajúce sa sociálnej zodpovednosti výroby v rizikových krajinách. Tieto otázky sa týkali výrobných podmienok tovaru dodávaného v rámci zákazky bez ohľadu na to, či tovar vyrobil dodávateľ alebo subdodávateľ. Uchádzači v rámci tohto verejného obstarávania vyplnili dotazník a boli takisto požiadaní, aby predložili správu o udržateľnosti alebo podobné vyhlásenie na účely preskúmania toho, ako uplatňujú deklaráciu MOP. Mesto Tampere počas celého zmluvného obdobia každoročne monitoruje vykonávanie spoločenskej zodpovednosti.

Hodnota zákazky

Hodnota zákazky na nákup ochranných rukavíc v období od januára 2016 do októbra 2016 bola približne 300 000 EUR.

Nástroj

- Článok 42 (Technické špecifikácie) a článok 18 ods.2 (Zásady obstarávania – súlad s platným environmentálnym, sociálnym a pracovným právom) smernice 2014/24/EÚ.
- Vo fínskom zákone o verejnom obstarávaní a koncesiách sa uvádza, že verejní obstarávatelia sa usilujú zorganizovať svoje obstarávanie tak, aby mohlo byť uskutočnené čo najhospodárnejšie, najkvalitnejšie a najsystematickejšie s využitím existujúcich podmienok hospodárskej súťaže a so zohľadnením environmentálnych a sociálnych aspektov.

Zúčastnené subjekty

- verejný obstarávateľ: mesto Tampere,
- dodávateľ: Abena Finland Oy,
- koncový používateľ rukavíc: zdravotnícki pracovníci a pacienti, ktorých liečia

Sociálne vplyvy

V súlade so zameraním na náklady na životný cyklus sa namiesto vinylových rukavíc obstarali nitrilové rukavice. Nitrilové rukavice majú vyššiu počiatočnú jednotkovú cenu; vzhľadom na náklady na životný cyklus je však celkovo lacnejšie obstarat veľké množstvo nitrilových rukavíc. Znižujú sa tým aj náklady na logistiku. Náklady sú preto o približne 100 000 EUR nižšie ako pri predchádzajúcej zákazke na ochranné rukavice. Zároveň je mesto Tampere schopné znížiť environmentálne vplyvy tohto obstarávania a súčasne venovať pozornosť právam a pracovným podmienkam zamestnancov.

Zhrnutie:

- Zohľadnením nákladov na životný cyklus sa dosiahla významná úspora nákladov. Výsledkom bol efektívnejší výber výrobkov a kvalitnejšie výrobky.
- Týmto obstarávaním sa podporujú cykly čistejších materiálov, pretože likvidácia nitrilových rukavíc je k životnému prostrediu šetrnejšia než likvidácia vinylových rukavíc.
- V rámci obstarávania sa zohľadňujú sociálne aspekty výrobného reťazca.

Iné prínosy

- Nitrilové rukavice poskytujú lepšiu ochranu a mechanickú pevnosť v porovnaní s latexovými rukavicami. Neobsahujú alergény a môžu sa likvidovať spaľovaním.
- Nižšie náklady na logistiku zúžením obstarávania ochranných rukavíc len na jeden druh rukavíc.

Získané poznatky a budúce výzvy

Mesto Tampere zistilo, že je možné kúpiť kvalitnejšie rukavice za nižšie náklady, s menším vplyvom na životné prostredie a s využitím udržateľnejšej výroby.

Kontakt

Nina Wihlman, manažérka kategórie v spoločnosti Tuomi Logistiikka Oy, Nina.wihlman@tuomilogistiikka.fi

31. Stratégia Osla na podporu neziskových poskytovateľov služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti

Názov obstarávateľa, krajina: mesto Oslo, Nórsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: zdravotná starostlivosť

Úvod/ciele verejného obstarávania

Neziskové organizácie majú v Osle dlhoročnú tradíciu v oblasti poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb ľuďom, ktorí potrebujú starostlivosť. Vzhľadom na spoločenskú hodnotu, ktorú prinášajú neziskoví prevádzkovatelia, sa mesto Oslo snažilo posilniť prístup tohto druhu poskytovateľov k trhom verejného obstarávania a dosiahnuť cieľ, aby do roku 2025 prevádzkovali neziskoví poskytovatelia najmenej 25 % z celkového počtu miest v zariadeniach opatrovateľskej starostlivosti v Osle.

K júnu 2019 prevádzkovali komerční prevádzkovatelia 1 188 miest v zariadeniach opatrovateľskej starostlivosti v Osle, t. j. 29 % z celkového počtu. Neziskoví prevádzkovatelia v súčasnosti prevádzkujú 746 miest alebo približne 18 % z celkového počtu. Zvyšných 53 % miest prevádzkuje verejná správa.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Poskytovanie služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti je zákonná povinnosť, ktorú sa môže mesto Oslo rozhodnúť plniť samo alebo môže uzavrieť zmluvy s prevádzkovateľmi, ktorí poskytujú tieto služby v jeho mene. Takéto zmluvy by mali v čo najväčšej miere zodpovedať požiadavkám, ktoré mesto splňa v postavení priameho poskytovateľa.

Zákazky na služby zdravotnej a sociálnej starostlivosti majú zvyčajne vysokú hodnotu a trvajú niekoľko rokov (často až desať rokov). Je veľmi dôležité, aby takéto služby spĺňali potreby zistené používateľmi služieb a skupinami používateľov služieb. Znamená to, že cena nie je nevyhnutne najrelevantnejším kritériom na posúdenie služieb, ktorých poskytovanie môže byť potrebné prispôbiť meniacim sa potrebám používateľov.

Stratégia z Osla na zlepšenie prístupu a podporu neziskových poskytovateľov služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti je začlenená do širšieho strategického prístupu mesta Oslo k verejnému obstarávaniu (návrh mestskej samosprávy č. 1104/17). Hlavným cieľom tejto stratégie je zjednodušiť a strategickejšie využívať pravidlá verejného obstarávania. Stratégia nadobudla účinnosť v januári 2017 potom, ako bola smernica 2014/24 transponovaná do vnútroštátnych právnych predpisov (zákon č. 73 zo 17. júna 2016 a nariadenie č. 974 z 12. augusta 2016 týkajúce sa verejného obstarávania).

V záujme dosiahnutia cieľa, ktorým je 25 % podiel neziskových poskytovateľov, má mesto v úmysle postupne ukončiť niektoré zo zmlúv, ktoré sú v súčasnosti uzavreté s komerčnými prevádzkovateľmi, a súčasne zaviesť súbor opatrení zameraných na zvýšenie účasti neziskových poskytovateľov na miestnom trhu verejného obstarávania.

Mesto Oslo upriamilo pozornosť na služby zdravotnej a sociálnej starostlivosti vzhľadom na pridaný sociálny rozmer ich poskytovania. V tejto súvislosti je cieľom mesta zabezpečiť, aby sa verejné zdroje vynaložené na činnosti so sociálnym zameraním vrátili vo forme prínosov pre komunitu.

V stratégii sa predpokladajú štyri hlavné nástroje na dosiahnutie očakávaného cieľa. Tieto nástroje sú rôznorodé a vykonávajú sa počas celého cyklu verejného obstarávania.

- **Vyhradené zákazky:** Cieľom tejto stratégie je maximalizovať priestor na využitie vyhradených zákaziek pre neziskových prevádzkovateľov ako spôsobu na zvýšenie ich celkového podielu na

poskytovaní služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Zmluvy uzavreté v dôsledku vyhradenej zákazky nesmú v súlade s článkom 77 trvať dlhšie ako tri roky.

- **Zavedenie aspektov mimoriadneho významu pre neziskových prevádzkovateľov:** V prípade zákaziek otvorených pre všetky druhy konkurentov je cieľom stratégie klásť osobitný dôraz na kvalitatívne kritériá, a to buď v rámci technických špecifikácií, kritérií na vyhodnotenie ponúk, kvalifikačných požiadaviek, kritérií vykonávania, alebo všeobecných zmluvných podmienok. Tieto aspekty zahŕňajú: potreby používateľov týkajúce sa kvality, kontinuity, dizajnu pre všetkých, prijateľného oceňovania, prístupnosti a komplexnej ponuky služieb, odborných znalostí a skúseností, účasti používateľov a zabezpečenia integrity používateľov. Klient môže zdôrazniť aj svoje potreby, pokiaľ ide o rozmanitosť, kontinuitu a inovácie. Prioritou je aj mobilizácia zdrojov v bezprostrednom okolí používateľa.
- **Zahrnutie zmluvných podmienok, ktoré zaisťujú kvalitu služieb pre občanov a dobré pracovné podmienky pre zamestnancov:** Mestské zastupiteľstvo prijalo model z Osla pre sektor zdravotnej a opatrovateľskej starostlivosti (mestské zastupiteľstvo – prípad č. 1006/19). V tomto kódexe osvedčených postupov je stanovená povinnosť, aby pracovníci, ktorí plnia zákazku pre mesto Oslo, boli najmä stálymi zamestnancami. Vzťahuje sa to aj na subdodávateľov. Zamestnanci na kratší pracovný čas tvoria významný podiel pracovných síl v sektore zdravotnej a opatrovateľskej starostlivosti – v priemere v 2 z 3 nórskech miest. Dlhé striedavé zmeny a práca v noci sťažujú vykonávanie požiadaviek týkajúcich sa práce na plný pracovný čas. Z toho dôvodu mesto vyžaduje, aby sa pracovný čas zmluvných pracovníkov čo najviac priblížil plnému pracovnému času a tento cieľ bol aspoň podporovaný vždy, keď je to možné. V súlade s kódexom musia všetci pracovníci, ktorí sú v kontakte s pacientmi, a používatelia vedieť dobre komunikovať v nórcine v ústnom aj písomnom styku. Táto požiadavka bude povinná, ale v prípade jednotlivých kategórií pracovných miest odôvodnená, a bude súvisieť s náplňou práce na danej pozícii. Nórsky úrad práce a sociálneho zabezpečenia (NAV) je hlavným kanálom pre nábor nových pracovníkov v tomto sektore. Mestské zastupiteľstvo sa takisto usiluje, aby bol tento sektor čo najinkluzívnejší k pracovníkom, ktorí môžu potrebovať dodatočnú podporu alebo pomoc, aby sa zabezpečilo ich úplné začlenenie na pracovisku.
- **Dialóg s neziskovými subjektmi:** Mesto v záujme posilnenia postavenia neziskových subjektov v sektore služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti podporí systematický dialóg s neziskovými poskytovateľmi starostlivosti a so združeniami, ktoré zastupujú ich záujmy. Tento dialóg sa zameria najmä na to, čo je potrebné na poskytovanie vysokokvalitných služieb mestu a komunite, čo je z ich pohľadu realizovateľné v postavení poskytovateľov a ako možno zlepšiť ich prístup k verejnému obstarávaniu. V súvislosti s každou ponukou na poskytovanie zdravotníckych a sociálnych služieb sa mesto zapojí do činností pred začiatkom verejného obstarávania s cieľom posúdiť rozsah, v akom sa neziskové organizácie môžu zúčastniť na každej súťaži.

Hodnota zákazky

Bude závisieť od konkrétnych zákaziek, ktoré sú predmetom verejného obstarávania. Pre informáciu sa uvádza, že mesto Oslo vynaložilo v roku 2018 viac ako 59 miliárd korún (5,9 miliárd EUR) na zdravotnú starostlivosť, opatrovateľskú starostlivosť, starostlivosť a sociálne služby (podľa údajov nórskeho štatistického úradu).

Nástroj

- Články 20, 40, 67, 70 a 77 smernice 2014/22/EÚ.
- Stratégia Osla na zlepšenie prístupu a podporu neziskových poskytovateľov služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti

Zúčastnené subjekty

- verejný obstarávateľ: mesto Oslo,

- zazmluvnení dodávateľa: neziskoví poskytovatelia služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti,
- podpora pri začlenení doložky o zamestnaní: Nórsky úrad práce a sociálneho zabezpečenia (NAV),
- strany zúčastnené na dialógu: organizácie poskytovateľov a skupiny používateľov,
- používatelia: príjemcovia služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti

Sociálne vplyvy

- Stratégia bola schválená až v októbri 2019 a sociálne vplyvy sa ešte len určia alebo vyčíslia. Hlavným cieľom takéhoto poskytovania je zvýšiť podiel miest v zariadeniach opatrovateľskej starostlivosti prevádzkovaných neziskovými poskytovateľmi služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Zvýšením podielu neziskových prevádzkovateľov na najmenej 25 % do roku 2025 chce mesto podporiť multiplikačný efekt, pretože mnohí z týchto prevádzkovateľov pracujú na základe sociálnych cieľov a sledujú ich. Zazmluvnenie neziskových prevádzkovateľov mestom preto prináša výhody celej komunite.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Stratégia schválená v októbri 2019 je vo fáze vykonávania.

Kontakt

Mestské zastupiteľstvo mesta Oslo, odbor pre oblasť seniorov, zdravia a práce,
postmottak@byr.oslo.kommune.no

ODVETVIE 7 – Sociálne služby

32. Začlenenie imigrantov na trhu práce s využitím dlhopisu so sociálnym vplyvom

Názov obstarávateľa, krajina: Ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti, Fínsko,

Odvetvie výrobkov alebo služieb: sociálne služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

V roku 2015 sa vo Fínsku výrazne zvýšil počet ľudí prichádzajúcich do krajiny. Ako súčasť reakcie zrealizovalo ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti projekt s cieľom pomôcť imigrantom, ktorí prišli v poslednom čase, v prístupe na trh práce. Miera nezamestnanosti medzi migrantmi bola približne dvojnásobná v porovnaní s Fínmi.

Po uskutočnení prieskumu a trhovej konzultácie sa ministerstvo rozhodlo realizovať tento projekt ako dlhopis so sociálnym vplyvom, čo je forma sociálne motivovaného obstarávania, v rámci ktorého súkromný partner poskytuje financovanie a preberá riziko plnenia. Pri obstarávaní prostredníctvom dlhopisu so sociálnym vplyvom platí verejný subjekt len vtedy, ak sa dosiahnu určité výsledky plnenia. V tomto prípade vychádzali ukazovatele plnenia zo zníženej potreby dávok v nezamestnanosti a zvýšených daňových príjmov plynúcich zo zamestnania účastníkov programu.

Tento projekt, nazývaný dlhopis so sociálnym vplyvom Koto, bol jedným z prvých projektov realizovaných v Európe a bol spolufinancovaný Európskym investičným fondom a Európskou komisiou spolu s viacerými inými súkromnými a inštitucionálnymi investormi.

Predmet zákazky

Postup verejného obstarávania bol spustený koncom roka 2015 s cieľom vymenovať projektového manažéra pre dlhopis so sociálnym vplyvom. Projektový manažér by bol zodpovedný za úlohy vrátane:

- zriadenia investičného fondu,
- marketingu fondu voči externým investorom, ako sú nadácie a súkromné osoby,
- hľadania inštruktorov a pracovných miest a organizovania odbornej prípravy účastníkov.

Cieľový počet účastníkov na programe sa stanovil na úrovni 2 500 účastníkov počas troch rokov, pričom služby mali zahŕňať vzdelávanie a odbornú prípravu špecifickú pre dané pracovné miesto. Po zaradení do zamestnania by účastníkom bola poskytnutá nepretržitá odborná, jazyková a kultúrna podpora.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

V decembri 2015 bolo v úradnom vestníku zverejnené predbežné oznámenie so žiadosťou o informácie od trhu. V predbežnom oznámení sa uvádzal záujem ministerstva vytvoriť dlhopis so sociálnym vplyvom s cieľom otestovať nové modely vzdelávania a zamestnanosti v záujme urýchlenia zamestnávania imigrantov. Viaceré organizácie reagovali na predbežné oznámenie a uskutočnil sa informačný deň, počas ktorého boli poskytnuté návrhy dokumentov a účastníci trhu mohli predložiť svoje pripomienky.

V marci 2016 bolo zverejnené oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania v rámci verejnej súťaže s výzvou na predkladanie návrhov na projektový manažment dlhopisu so sociálnym vplyvom. Projektový manažér by bol zodpovedný za úlohy vrátane:

- návrhu a riadenia projektu,
- organizovania odbornej prípravy migrantov a činností zamestnanosti v súlade s výstupmi projektu v spolupráci s poskytovateľmi služieb,
- monitorovania a podávania priebežných a záverečných správ.

Kritériá na vyhodnotenie ponúk boli zamerané na plán projektu (60 %) a skúsenosti zamestnancov projektového manažéra (40 %). V odpovedi na výzvu bola doručená len jedna ponuka, konkrétne od spoločnosti Epicus Oy (teraz FIM Vaikuttavuussijoitus Oy). Odzrkadľuje to inovačnú povahu projektu a relatívne malý počet firiem pôsobiacich na tomto trhu. Rôzni poskytovatelia služieb boli zahrnutí do ponuky ako subdodávatelia na poskytovanie vzdelávania, odbornej prípravy a sprostredkovania zamestnania na rôznych miestach vo Fínsku.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Hlavným cieľom sociálnej politiky verejného obstarávania bolo poskytnúť pracovné príležitosti a podporiť integráciu migrantov v rámci fínskeho trhu práce. Projekt bol vnímaný aj ako príležitosť otestovať vo Fínsku model dlhopisu so sociálnym vplyvom a určiť potenciál jeho zopakovania.

Overovanie

Odmena projektového manažéra je určená na základe porovnania vzniknutých daní s nákladmi na dávky v nezamestnanosti, ktoré usporia:

- účastníci programu dlhopisu so sociálnym vplyvom a
- kontrolná skupina integrovaná prostredníctvom tradičného modelu.

Porovnanie sa uskutoční na konci zmluvného obdobia. Ak projekt prinesie verejnej správe úspory, projektový manažér dostane polovicu z nich. Okrem toho bude projektovému manažérovi zaplatený poplatok 1 500 EUR za každého účastníka, ktorý absolvuje viac ako 70 dní odbornej prípravy.

Hodnota zákazky

Odhadovaná hodnota zákazky bola 8 625 000 EUR. Celková hodnota zákazky bude však určená na základe plnenia podľa zmluvných podmienok. Celková hodnota investičného fondu v rámci dlhopisu so sociálnym vplyvom je 14,2 miliónov EUR.

Nástroj

- Článok 40 (Predbežné trhové konzultácie) a článok 70 (týkajúci sa podmienok plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

- orgán verejného obstarávania: Ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti, Fínsko,
- strategickí partneri: Hansel (centrálne obstarávacia organizácia); SITRA (fínsky inovačný fond),
- projektový manažér: Epicus Oy,
- ďalší investori: Európsky investičný fond,

- poskytovatelia služieb,

účastníci programu.

Sociálne vplyvy

- Doterajšie výsledky naznačujú, že zamestnanie našlo približne 50 % účastníkov programu dlhopis so sociálnym vplyvom Koto, čo je v porovnaní s kontrolnou skupinou podstatne lepší výsledok.
- Okrem jazykovej odbornej prípravy a sprostredkovania zamestnania dostávajú účastníci programu individuálnu odbornú prípravu. Odborná príprava zvyčajne trvá tri až štyri mesiace.
- Podpora sa poskytuje aj zamestnávateľom, z ktorých niektorí dovtedy nemali skúsenosti so zamestnávaním imigrantov.
- Do konca roka 2019 sa na programe dlhopis so sociálnym vplyvom Koto zúčastnili celkovo 2 211 účastníkov a 869 ľudí sa zamestnalo. Program sa týka celej škály pracovných miest a zamestnávateľov, najčastejšie v stravovacom a reštauračnom sektore, v logistike, v upratovacích službách a vo výrobe. Z demografického hľadiska sa na programe zúčastňuje 63 % mužov a 37 % žien, čo čiastočne odráža skutočnosť, že vo Fínsku je vyšší počet migrantov mužov.
- Účastníkom s vysokoškolským vzdelaním bola ponúknutá odborná príprava v oblasti obchodu a podnikania vrátane [programu pre začínajúce podniky v oblasti technológií](#).

Iné prínosy

- Ministerstvo prostredníctvom tejto iniciatívy dosiahlo do roku 2016 úspory aspoň 20 miliónov EUR. Úspech dlhopisu so sociálnym vplyvom Koto viedol k tomu, že aj ďalšie fínske subjekty verejného sektora použili tento model, napríklad na poskytovanie služieb pre mládež.
- Ministerstvo sa rozhodlo obstarat' aj druhý projekt s použitím podobného modelu, tentoraz s cieľom poskytnúť pomoc pri zamestnávaní dlhodobo nezamestnaným, ktorí nie sú migrantmi. Tento projekt bol predmetom verejného obstarávania s použitím postupu súťažného dialógu a zákazka sa začala v roku 2019.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Sonja Hämäläinen, riaditeľka pre migráciu na ministerstve a komisárka projektu, hovorí: „Keďže pri spoločensky prospešnom investovaní treba zohľadniť veľmi veľa vecí, pre projekt a jeho úspech je nevyhnutný sprostredkovateľ, ktorý chápe jeho zložitosť. Ide o zhromažďovanie súkromných investícií, zazmluvnenie nového projektového manažéra, meranie vplyvu novým spôsobom, atď. Nezávislý sprostredkovateľ, ktorý si s vami dokáže urýchlene vymieňať nápady, je kľúčom k úspechu.“

Kontakt

Susanna Piepponen, vyššia odborníčka, ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti,
susanna.piepponen@tem.fi

33. Spoločné navrhovanie verejného obstarávania údržby nájomného bývania

Názov obstarávateľa, krajina: Soulská spoločnosť pre bývanie a komunity, Kórejská republika (Južná Kórea)

Odvetvie výrobkov alebo služieb: sociálne služby

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Táto iniciatíva je príkladom spoločného navrhovania verejného obstarávania služieb Soulskou spoločnosťou pre bývanie a komunity (SH) a Soulským centrom pre sociálne hospodárstvo (SSEC). Iniciatíva mala dva ciele:

- zabezpečiť dobré prostredie na život pre obyvateľov verejného nájomného bývania, ktorými sú najmä domácnosti s nízkym príjmom, a to poskytovaním kvalitných služieb údržby organizáciami a podnikmi sociálneho hospodárstva (SEOE),
- otvoriť nový trh pre sociálne podniky v rozsiahlom verejnom bytovom komplexe.

Kórejské zákony stanovujú štyri kategórie organizácií a podnikov sociálneho hospodárstva: sociálne podniky, družstvá, komunitné podniky a svojpomocné podniky. V tomto prípade bolo konzorcium zložené z družstva a sociálneho podniku.

Ako to najprv navrhlo Soulské centrum pre sociálne hospodárstvo a niekoľko organizácií a podnikov sociálneho hospodárstva v roku 2017, Soulská spoločnosť pre bývanie a komunity a Soulské centrum pre sociálne hospodárstvo prišli s myšlienkou kancelárie údržby verejného bývania (nájomné byty) v súlade s modelom sociálneho hospodárstva. Tento integrovaný model správy je komunitný a poskytuje viac sociálnych možností v oblasti bývania.

Zahrňa nielen tradičnú údržbu budovy (napr. upratovanie, bezpečnostné služby, inštalatérske práce, elektrická energia, výtahy atď.), ale aj komunitné služby v bytovom komplexe (napr. pracovné poradenstvo pre obyvateľov, komunitná starostlivosť o seniorov a deti, správa komunitných priestorov, kultúrne podujatia atď.).

Predmet zákazky

Poskytovanie služieb údržby a správy verejného nájomného bývania, ako aj komunitných služieb

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Soulská spoločnosť pre bývanie a komunity (SH) navrhla ponukové konanie s cieľom zabezpečiť účasť organizácií a podnikov sociálneho hospodárstva na iniciatíve, a to pridaním týchto prvkov:

- spoločné navrhovanie postupu zadávania zákaziek so sektorom sociálneho hospodárstva
  - obmedzenie prekážok, pokiaľ ide o kvalifikáciu potrebnú na účasť vo verejnom obstarávaní s cieľom umožniť účasť organizácií a podnikov sociálneho hospodárstva, ktoré sú novými subjektmi na trhu,
  - využitie vyhradenej zákazky v prípade podnikov sociálneho hospodárstva;
- poradenstvo pre organizácie a podniky sociálneho hospodárstva, aby získali certifikáciu na správu spoločného bývania ako je verejný bytový komplex.

Nástroj, ktorý sa použil v rámci postupu verejného obstarávania, bola vyhradená zákazka pre sociálne podniky (podobné článku 77 smernice 2014/24/EÚ) na základe článku 9 „Metódy uzatvárania zmlúv“ juhokórejského

[zákona o zmluvách, ktorých zmluvnou stranou je miestna samospráva](#), a článku 12 „Preferenčný nákup verejnými inštitúciami“ [zákona o podpore sociálnych podnikov](#) v znení zmien prijatých do 30. júna 2013.

Ponuky boli oprávnené predkladať tieto hospodárske subjekty (podporovali sa spoločné ponuky):

- služba bytovej správy (85 % z celkovej zákazky): spoločnosť bytovej správy,
- sociálne služby spojené s bývaním (15 % z celkovej zákazky): sociálna spoločnosť alebo sociálny podnik, ako sa uvádza v článkoch 7 a 8 zákona o podpore sociálnych podnikov.

Pri hodnotení ponúk sa použili nasledujúce kritériá:

- spôsobilosť podniku: 80 %, (vyhodnotené na základe: finančnej situácie a úverovej bonity podniku, predchádzajúcich skúseností s podobnými projektmi z hľadiska veľkosti a rozsahu, počtu technikov s požadovanými zručnosťami, podielu investícií do výskumu a vývoja, politiky riadenia rizík a časového manažmentu),
- konkurencieschopnosť navrhovaných nákladov na celý projekt: 20 %,

Soulská spoločnosť pre bývanie a komunity vybrala konzorcium organizácií a podnikov sociálneho hospodárstva vytvorené z družstva a sociálneho podniku, ktoré vykonávalo funkcie prevádzkovateľa služieb údržby a poskytovateľa sociálnych služieb. Iniciatíva začala v roku 2017 v bytovom komplexe v meste Shinnae v okrese Jungrang mesta Soul, v ktorom majú zazmluvnené organizácie a podniky sociálneho hospodárstva na starosti riadenie kancelárií údržby pre celý komplex (1 300 domácností).

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Cieľom daného postupu v oblasti sociálnej politiky bolo uľahčenie účasti organizácií sociálneho hospodárstva na verejnom obstarávaní na poskytovanie kvalitných služieb údržby vo verejnom nájomnom bývaní. Ďalším cieľom bolo vytvoriť pracovné miesta pre obyvateľov bytového komplexu s vysokou koncentráciou rodín s nízkym príjmom.

Overovanie

Verejný obstarávateľ overil, že hospodárske subjekty splnili kritériá v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi.

Hodnota zákazky na riadenie kancelárie údržby je približne 300 000 EUR a hodnota zákazky na tvorbu pracovných miest v službách komunitnej starostlivosti je približne 1,1 milióna EUR.

Celková hodnota zazmluvnených služieb bola preto 1,4 milióna EUR počas dvoch rokov (od októbra 2015 do októbra 2017), hoci predkladanie ponúk bolo rozdelené do troch zákaziek (dve zákazky na údržbu a jedna na komunitnú starostlivosť).

Nástroj

- Článok 9 „Metódy uzatvárania zmlúv“ [zákona o zmluvách, ktorých zmluvnou stranou je miestna samospráva](#), ktorý umožňuje vyhradenie zákazky, podobne ako je tomu na základe článku 77 smernice 2014/24/EÚ.
- Článok 12 „Preferenčný nákup verejnými inštitúciami“ [zákona o podpore sociálnych podnikov](#) v znení zmien prijatých do 30. júna 2013
- Kórea je zmluvným štátom Dohody WTO o vládnom obstarávaní a použité opatrenia sú v súlade s touto dohodou.

Zúčastnené subjekty

- vedúci projektu a verejný obstarávateľ: Soulská spoločnosť pre bývanie a komunity (SH) – mestská spoločnosť zodpovedná za výstavbu a správu verejného nájomného bývania,
- podpora pre sociálne podniky: Soulské centrum pre sociálne hospodárstvo (SSEC),
- uchádzači: organizácie sociálneho hospodárstva vrátane organizácie „Green Environment Korea“, ktorá poskytovala služby,
- prijímatelia: obyvatelia bytového komplexu, ktorí sa zúčastnili ako spotrebitelia aj pri plnení ako zamestnanci poskytovateľa služieb.

Sociálne vplyvy

- V tomto prípade spolupracovali úrad vlády a sektor sociálneho hospodárstva od fázy navrhovania procesu verejného obstarávania so spoločným záujmom poskytovať lepšie služby a prostredie pre obyvateľov nájomného bývania.
- Organizácie a podniky sociálneho hospodárstva sú uznávané pre svoju špecializáciu v technickej a sociálnej oblasti rozvoja a údržby nájomného bývania. Prostredníctvom verejného subjektu sa zvýšila sociálna hodnota verejného obstarávania revidovaním zaužívaného spôsobu predkladania ponúk v prospech organizácií a podnikov sociálneho hospodárstva.
- Poskytovateľ služieb vytvoril pracovné miesta pre obyvateľov nájomného bývania, najmä pre spolubývajúcich partnerov/opatrovateľov hľadajúcich prácu na kratší pracovný čas alebo pre nezamestnaných obyvateľov.

Iné prínosy

- Tento prípad by sa mohol jednoducho zopakovať a rozšíriť na ostatné formy verejného a súkromného spoločného bývania (veľký bytový komplex s tisíckami domácnosti), čo je najbežnejší typ mestského bývania v meste Soul. Tento model preto môže otvoriť novú oblasť podnikania pre podniky sociálneho hospodárstva s veľmi dobrými vyhliadkami a sociálnymi vplyvmi.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Opísaný model bol pôvodne navrhnutý ako integrovaný návrh rôznych služieb zosúladený s potrebami obyvateľov (vrátane správy budovy, starostlivosti a odbornej prípravy) ako druh modelu obehového hospodárstva v jednom bytovom komplexe. Avšak skutočnosť, že za poskytovanie odlišných služieb boli niekedy zodpovední odlišní poskytovatelia niekedy sťažila poskytovanie služieb koherentným a komplexným spôsobom.
- Ak sa to stane znova, zákazka by sa mala rozšíriť a obstarávanie by malo zahŕňať integrovanejšie služby. Malo by sa predĺžiť trvanie zákazky s cieľom zabezpečiť stabilnejšie poskytovanie služieb.
- Pri tvorbe konzorcia medzi podnikmi sa odporúčajú flexibilnejšie podmienky.

Kontakt

Ahreum Kim, manažérka tímu, sekretariát Globálneho fóra sociálneho hospodárstva (GSEF), ahreum.kim@gsef-net.org

Li Yoo, vrcholová manažérka, Soulské centrum pre sociálne hospodárstvo, lilyatom@sehub.net

34. Spoločný návrh a vykonávanie služby zameranej na zlepšenie vedomostí a zručností rodičov maloletých

Názov obstarávateľa, krajina: mesto Brescia, Taliansko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: sociálne služby

Úvod/cieľ verejného obstarávania

V rámci postupu sa predpokladá výber hospodárskych subjektov vhodných na účasť v procese spoločného návrhu služby určenej rodinám s maloletými (deti do 18 rokov) v rámci mesta Brescia. Konečným cieľom služby, ktorá sa budú poskytovať v neskoršej fáze, je:

- podporiť správny rozvoj a rast každého dieťaťa v rámci vlastnej rodiny prostredníctvom budovania rodinných vzťahov a ochrany detí a maloletých pred akýmkoľvek problémom, ktorý môže ovplyvniť ich dobré životné podmienky,
- podporiť lepšie začlenenie rodín do miestnych komunít.

Táto služba bude určená rodinám s maloletými žijúcim v meste Brescia, ktoré spontánne vyhľadajú službu alebo sú na základe rozhodnutia súdu povinné spolupracovať s poskytovateľom služby.

Ak sú normy služby, ktorá sa má obstarat', dobre určené, mesto môže spustiť štandardný postup verejného obstarávania. Ak však chce lepšie určiť svoje normy alebo zaviesť nové inovačné prvky, proces spoločného návrhu môže byť zaujímavým spôsobom, ako zapojiť hospodárske subjekty a nájsť nové nápady na zlepšenie návrhu a poskytovania služby.

Mesto Brescia v minulosti organizovalo svoje služby pre deti a ich rodiny centralizovaným spôsobom. V roku 2015 sa vykonala reorganizácia služieb: bolo vytvorených päť územných služieb s jednou osobou zodpovednou za každú službu. Touto výzvou chcelo mesto zlepšiť organizáciu existujúcej služby na územnej úrovni vytvorením územných a viacodborových tímov zameraných na komunitnú prácu.⁴ Cieľom komunitnej práce je zabrániť vzniku núdze a marginalizácii rodín a v najextrémnejších prípadoch ochrániť deti a zároveň v čo najväčšej miere zabrániť ich oddeleniu od rodín.

Myšlienka tejto výzvy na predkladanie ponúk vyplynula z pravidelného dialógu a spolupráce medzi mestom Brescia a subjektmi zapojenými do „Piano di Zona“ (miestny plán) mesta Brescia. Takýto plán sa požaduje v talianskom zákone č. 328/2000, ktorým sa vymedzujú pravidlá týkajúce sa plánovania a reorganizácie sociálnych politík a služieb. Tento plán je nástrojom pre naprogramovanie poskytovania sociálnych služieb na miestnej úrovni. Stanovuje priority, strategické ciele, spôsoby, prostriedky a ľudské zdroje potrebné na vykonávanie integrovaného systému verejných služieb a sociálnych zásahov.

Predmet zákazky

Spoločný návrh služby zameranej na zlepšenie vedomostí a zručností rodičov neploletých detí

---

⁴ Komunitná práca je proces, prostredníctvom ktorého sociálni pracovníci a iní odborníci pomáhajú ľuďom spoločnými činnosťami zlepšovať ich vzťah s miestnou komunitou, v ktorej žijú, a ich príslušnosť k tejto komunite.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Prvou fázou postupu bola verejná súťaž zameraná na výber jedného alebo viacerých hospodárskych subjektov, s ktorými by sa rozvinuli činnosti spoločného návrhu danej služby. Ponuky boli vyhodnotené na základe najlepšieho pomeru medzi cenou a kvalitou. Za kvalitu boli projektu udelené body od 0 do 80 a najviac 20 bodov bolo možné udeliť za ekonomickú výhodnosť ponuky.

Kvalitatívne kritériá boli takéto:

- organizácia služby – najviac 40 bodov pridelených takto:
  - celkové vypracovanie návrhu projektu (20 bodov) s osobitným dôrazom na činnosti požadované pre každý profesionálny profil a dosiahnutie celkových cieľov a zámerov služby,
  - opis postupov a metód návrhu, vyhodnotenia a plánovania zásahov v spolupráci s verejnou sociálnou službou (10 bodov),
  - opis spôsobov spolupráce rôznych profesionálnych profilov s konkrétnymi prebiehajúcimi službami (ako napríklad projekt poradenstva pre rodiny PIPPI⁵ alebo projekt rodinnej starostlivosti) a novými službami, ktoré sa majú vykonávať (napr. vzdelávacie služby v miestnych škôlkach) (10 bodov).

- Odborný tím: najviac 25 bodov udelených takto:
  - počet a kvalita personálu, ktorý bude zapojený do služby, ktorá sa má spoločne navrhnuť (s uvedením počtu zamestnancov na plný pracovný čas a na kratší pracovný čas, priemernej dĺžky zamestnania, konkrétnych skúseností a kvalifikácie v oblasti okrem tých, ktoré sú stanovené v podmienkach) (10 bodov),
  - koordinačné a podporné mechanizmy na vytvorenie spoločného jazyka medzi rôznymi zapojenými odborníkmi (metodiky na posilnenie tímu, nástroje na rozvoj viacodborových integrovaných hodnotení, osobitných výkonnostných cieľov pre každého odborníka a na identifikáciu priebežných a konečných dosiahnutých výsledkov) (10 bodov),
  - plán odbornej prípravy a ďalšieho technického vzdelávania navrhnutý zamestnancom okrem povinnej odbornej prípravy vyplývajúcej zo zákona, pričom tento návrh je súčasťou ekonomickej ponuky (5 bodov).

- Práca s komunitou – maximálne 15 bodov udelených takto:
  - opis spôsobov spolupráce s odborníkmi s rôznymi profilmi spolu s inštitúciami a zúčastnenými subjektmi pôsobiacimi v danej zemepisnej oblasti, ako aj nástrojov na uľahčenie spolupráce (10 bodov),
  - inovačné návrhy na rozvoj a upevnenie znalostí a zručností rodičov (5 bodov).

Odborníci s rôznymi profilmi pracujú s rodinami takto:

---

⁵ Program PIPPI (Program intervencie pre predchádzanie umiestnenia do ústavnej starostlivosti) sa začal v roku 2010 ako výsledok spolupráce medzi ministerstvom práce a sociálnych politík, Univerzitou v Padove, 10 talianskymi mestami a sociálnymi službami so zameraním na ochranu a ochranu maloletých. Cieľom programu je inovovať postupy zásahov v záujme zníženia rizika týrania a následného odobratia detí z ich pôvodných rodín. Dosahuje sa to koherentným formulovaním rôznych oblastí činností súvisiacich s potrebami detí žijúcich v takýchto rodinách s prihliadnutím na pohľad rodičov a samotných detí pri tvorbe analýzy a reakcie na tieto potreby.

- Psychológ ponúkne podporu z psychologického, zo vzdelávacieho, sociálneho a z klinického hľadiska.
- Úlohou pedagóga je podporovať vzťahy medzi rodičmi a deťmi a v rámci rodiny tak, že pracuje v ich domove v rámci ich každodenného života.
- Úlohou sociálneho pracovníka je zabezpečiť plnenie potrieb domácnosti v oblasti starostlivosti a hygieny.
- Poradca pre starostlivosť v rodinnom prostredí podporuje prebiehajúce projekty starostlivosti a tie, ktoré sa ešte majú aktivovať.
- Etnicko-klinický poradca má za úlohu uľahčovať porozumenie, vzťahy a rokovania medzi zahraničnou rodinou a rôznymi zapojenými službami a odborníkmi.
- Kultúrny a jazykový mediátor má za úlohu uľahčovať komunikáciu zo strany služieb rodinám z iných kultúr, ako je talianska.
- Koordinátor služby ručí za kvalitu služby, dozerá na vykonávanie činností a zapojených zamestnancov a monitoruje efektívnosť a účinnosť služby.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

- Zlepšovanie strategického a operačného plánovania opísaných služieb.
- Podpora rozvoja práce v spoločenstvách v piatich územných oblastiach mesta Brescia.
- Posilnenie preventívneho prístupu k predmetným službám s cieľom zabrániť ťažkostiam, zneužívaniu alebo poruchám, ktoré môžu postihnúť deti a mladistvých.
- Zlepšenie začlenenia rodín, ktoré využívajú tieto služby, do miestneho spoločenstva a predchádzanie vzdelanostnej chudobe.

Overovanie

Pokiaľ ide o technickú a finančnú kapacitu, splnenie požiadaviek na šesť nasledujúcich odborných profilov (psychológ, pedagóg, sociálny pracovník, poradca pre starostlivosť v rodinnom prostredí, etnicko-klinický poradca, kultúrny a jazykový mediátor a koordinátor služby) overil verejný obstarávateľ formou kontroly životopisov odborníkov, ktorých navrhol uchádzač.

Hodnota zákazky

Ročná hodnota zákazky na službu je 600 275 EUR bez DPH, celková suma za štyri roky je 2 401 102,10 EUR bez DPH. Túto sumu je potrebné doplniť prostriedkami, ktoré musia ako spolufinancovanie poskytnúť vybrané hospodárske subjekty.

Nástroj

- Článok 74 – 77 (Zjednodušený režim poskytovania sociálnych a iných osobitných služieb) smernice 2014/24/EÚ.
- Článok 55 legislatívneho dekrétu č. 117 z 3. júla 2017 (zákon o treťom sektore), ktorým sa vymedzuje nástroj spoločného navrhovania služieb spomedzi ďalších foriem spolupráce medzi verejnou správou a zúčastnenými subjektmi tretieho sektora.

- Taliansky zákon č. 328/2000, ktorým sa vymedzujú pravidlá týkajúce sa plánovania a reorganizácie sociálnych politík a služieb.

Zúčastnené subjekty

- verejný obstarávateľ: mesto Brescia,
- partneri miestneho akčného plánu mesta Brescia: obce, združenia, sociálne družstvá, Caritas (konfederácia rímskokatolíckych organizácií poskytujúcich pomoc, rozvoj a sociálne služby) a farnosti, ktoré sa aktívne zapájajú do plánovania a poskytovania sociálnych politík a služieb na miestnej úrovni,
- zazmluvnený poskytovateľ služieb: skupina troch sociálnych družstiev: (v rámci tejto výzvy predložili ponuky dve skupiny zložené z troch sociálnych družstiev),
- prijímatelia spoločne navrhutej služby: rodiny s maloletými deťmi (rodičia aj deti).

Sociálne vplyvy

Aktivity sa začali po lete 2019 a vplyvy ešte neboli posudzované. Kľúčovými ukazovateľmi budú očakávané zníženie počtu prípadov odlúčenia detí od rodín a prípadov domáceho násillia na ženách. Doteraz boli dosiahnuté tieto hlavné sociálne vplyvy:

- Výsledkom spoločného návrhu tejto služby so sociálnymi družstvami sú kvalitnejšie služby vďaka začleneniu ich hľadísk, keďže sociálne družstvá majú skúsenosti v danej oblasti a informácie o situácii rodín, ktorým je služba určená.
- Spoločný návrh prispel k zavedeniu preventívneho prístupu v službách ochrany detí a v službách určených maloletým osobám a ich rodinám spolu s ďalšími projektmi a intervenciami, ktoré začalo mesto realizovať.
- Posilnené bolo partnerstvo medzi rôznymi zúčastnenými subjektmi (najmä so školami; rozšírená podpora rodinám s pomocou iných rodín).
- Okolo rodín, ktoré čelia ťažkým situáciám, boli vytvorené záchranné siete zamerané na prevenciu ich izolácie a marginalizácie.

Iné prínosy

- Postup začatia spoločného návrhu služieb sa už v meste Brescia vyskytuje opakovane. Táto výzva je druhá v poradí v rámci služieb pre deti, maloletých a ich rodiny. Začal sa aj postup na iniciovanie spoločného návrhu procesov reorganizácie služieb zameraných na boj proti extrémnej chudobe a sociálnemu vylúčeniu. Podobná výzva by sa mohla začať aj v oblasti zdravotného postihnutia.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Na prípravu podobného administratívneho postupu pre spoločný návrh služieb je potrebný o 30 % dlhší časový rámec ako v prípade bežného postupu verejného obstarávania vrátane súvisiacich osobných nákladov a veľmi dobrej organizácie a plánovania zo strany mesta.

- Pred začatím tohto procesu spoločného návrhu sa muselo uskutočniť predbežné strategické plánovanie v kontexte miestneho akčného plánu. Plánovaním sa určili potreby, priority a zdroje obce v rámci celkového poskytovania sociálnych služieb. Pomocou tohto postupu sa stanovili štandardy služby.
- Veľmi dôležité je mať spôsobilých pracovníkov so znalosťou spoločného navrhovania procesov a sociálnej situácie na miestnej úrovni, a to tak na strane mesta, ako aj všetkých zúčastnených subjektov. Takisto je potrebné mať k dispozícii údaje poskytujúce informácie o sociálnej situácii.

Kontakt

Massimo Molgora, oblasť osobných služieb a vzdelávania, riaditeľ odboru sociálnych služieb,
MMolgora@comune.brescia.it

---

35. Participatívne vymedzenie noriem kvality pre návrh, organizáciu a poskytovanie opatrovateľských služieb a ich začlenenie do verejného obstarávania

Názov obstarávateľa: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gdyńa (Mestské stredisko sociálnych služieb v Gdyni), Poľsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: sociálne služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

V rokoch 2011 a 2012 mesto Gdyńa zorganizovalo podujatie s názvom „Gdynský dialóg o kvalite opatrovateľských služieb“. Cieľom podujatia bolo zistiť potreby a očakávania subjektov zainteresovaných v poskytovaní opatrovateľských služieb a riešiť tieto potreby s cieľom zlepšiť ich kvalitu. Podujatie prinieslo príležitosť na širokú diskusiu s účasťou všetkých zainteresovaných strán: zúčastnilo sa viac ako 1 000 ľudí vrátane prijímateľov a poskytovateľov opatrovateľských služieb. Prijímatelia a poskytovatelia sa stretli v skupinách aj jednotlivo; tých, ktorí sa nemohli zúčastniť žiadneho z 18 zasadnutí, navštívili pracovníci doma a viedli s nimi rozhovor. Účastníci dostali otázku, ako má vyzerať dobrá opatrovateľská služba.

Výsledkom bolo sformulovanie spoločných kritérií kvality, usmernení a štandardov, ktoré by mali viesť k zlepšeniu kvality opatrovateľských služieb a kvality práce v tomto odvetví.

Vymedzené štandardy opatrovateľských služieb boli potom začlenené do postupov verejného obstarávania. Miestne orgány sa usilujú zlepšiť obraz profesie opatrovateľov a zvýšiť úroveň ich vzdelania nastavením požiadaviek týkajúcich sa ich zamestnávania (napríklad minimálna mzda, uzavretie riadnej pracovnej zmluvy a fond na odbornú prípravu – určený na špecializovanú odbornú prípravu a odborné kurzy na rozvoj kvalifikácií a zručností v oblasti starostlivosti – alebo príspevok zamestnávateľov do miestneho fondu odbornej prípravy). Mottom podujatia „Gdynský dialóg o kvalite opatrovateľských služieb“ bolo: „*Chceme vidieť. Chceme počuť. Chceme spoločne rozhodovať.*“

Predmet zákazky

Poskytovanie efektívnych a inkluzívnych opatrovateľských služieb, ktoré zohľadňujú osobitné potreby prijímateľov.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Fáza pred začiatkom verejného obstarávania:

Prvým výsledkom procesu pred začiatkom verejného obstarávania bola „Charta kvalitných opatrovateľských služieb“, v ktorej sa opisovali základné hodnoty a hlavné kritériá kvality určené zainteresovanými stranami, napríklad: efektívnosť, dobré riadenie, pozitívny prístup k spolupráci, tok informácií, vzájomný rešpekt, dostupnosť, zodpovednosť, adaptabilita a solidarita.

Špecifikácie

V postupoch verejného obstarávania sú súčasťou technických špecifikácií opatrovateľských služieb základné požiadavky určené prostredníctvom konzultácie. Najvýhodnejšia ponuka sa vyberá na základe týchto kritérií na vyhodnotenie ponúk:

- cena – 45 %,
- kvalita a počet opatrovateľov pridelených k zmluve – 45 % (kvalita sa posudzuje na základe odbornej kvalifikácie pridelených zamestnancov),

pracovné podmienky opatrovateľov – 10 %.

Podmienky plnenia zákazky

Zmluvy obsahujú prísne požiadavky na zabezpečenie dôstojných pracovných podmienok opatrovateľov (vrátane miezd a pracovného času) a možnosť osobného rozvoja a zvyšovania odbornej kvalifikácie. Napríklad do roku 2014 sa od dodávateľa vyžadovalo, aby vytvoril fond na odbornú prípravu vo výške 1 % mzdového fondu, ktorý sa mal použiť na špecializovanú odbornú prípravu opatrovateľov.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Bol vypracovaný „Gdyský štandard opatrovateľských služieb poskytovaných v mieste bydliska“, pretože stále neexistujú zákonné štandardy pre opatrovateľské služby ani usmernenia odporúčané poľským ministerstvom pre rodinu, prácu a sociálnu politiku.

V dokumente sa opisuje, ako zorganizovať a poskytovať kvalitné opatrovateľské služby spôsobom, ktorý vyhovuje potrebám miestnych zainteresovaných strán. Najprv sa určia ciele služieb a očakávané výsledky, potom sa predstaví katalóg miestnych opatrovateľských služieb vrátane širokej ponuky osobných a domácich služieb.

Ďalej sa stanovujú práva a povinnosti organizátorov a poskytovateľov opatrovateľských služieb aj opatrovateľov, ako aj požiadavky na odborné kvalifikácie opatrovateľov. Pokiaľ ide o zamestnávanie opatrovateľov, hlavné hodnoty sú: zavedenie osemhodinového pracovného dňa a uzavretie pracovnej zmluvy, dôstojné mzdové podmienky, nediskriminácia, pokiaľ ide o podmienky zamestnávania, a prístup k odbornému vzdelávaniu.

Starosta mesta Gdyňa stanovil, že tento štandard bude predstavovať miestne pravidlá poskytovania opatrovateľských služieb, a od mája 2011 musí byť súčasťou špecifikácií a zmluvných ustanovení.

Súčasťou referenčných štandardov boli relevantné hlavné dohovory MOP, napríklad:

- Ústava MOP – článok 427,
- C100 – Dohovor o rovnakom odmeňovaní,
- C111 – Dohovor o diskriminácii v zamestnaní a povolani,
- C140 – Dohovor o platenom študijnom voľne,
- C175 – Dohovor o čiastočnom pracovnom čase.

Overovanie

Overovanie a monitorovanie sa vykonáva na základe týchto ukazovateľov:

- kvantitatívne a kvalitatívne kritériá pre poskytovanie opatrovateľských služieb podľa „Gdyského štandardu opatrovateľských služieb“,
- zabezpečenie toho, aby odmeňovanie opatrovateľov bolo v súlade s poľskými právnymi predpismi (zákonom stanovená minimálna hodinová sadzba, ktorá nie je nižšia ako platné štandardy odmeňovania stanovené v poľských právnych predpisoch a závisí od dosiahnutej úrovne vzdelania a odborných kvalifikácií),
- zabezpečenie požadovaných pracovných podmienok a osobných ochranných prostriedkov,
- zabezpečenie požadovanej formy zamestnávania (pracovná zmluva),
- zabezpečenie štandardov pracovného času (osemhodinový pracovný deň),
- poskytnutie prístupu k odbornej príprave pre opatrovateľov,
- úroveň vzdelania opatrovateľov vrátane počtu plne kvalifikovaných opatrovateľov,
- výmena zamestnancov poskytujúcich starostlivosť, efektívnosť pri organizovaní náhrady.

Hodnota zákazky

V rokoch 2011 až 2018 sa uskutočnilo 39 postupov verejného obstarávania so sociálnymi doložkami a bolo uzavretých 39 zmlúv na opatrovateľské služby v celkovej hodnote 49,1 milióna PLN, čo predstavuje približne 11,4 milióna EUR.

Nástroje

- Článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) a článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ.
- Miestny predpis – nariadenie starostu Gdyne č.: 2073/11/VI/R, 24. máj 2011.

Zúčastnené subjekty

Dialógu sa zúčastnilo viac ako 1 000 priamo aj nepriamo zainteresovaných strán opatrovateľských služieb. Boli medzi nimi:

- koncoví prijímatelia (starší občania a členovia ich rodín),
- zamestnanci prvej línie (opatrovatelia),
- dobrovoľníci,
- sociálni pracovníci,
- manažéri objednávateľa a poskytovateľov služieb,
- miestny orgán.

Sociálne vplyvy

- Spoločná vízia kvalitnej starostlivosti v miestnom prostredí.
- Zlepšenie kvality pracovných podmienok v sektore opatrovateľských služieb, ktorý je vnímaný ako jeden z podhodnotených sektorov so zlými pracovnými a mzdovými podmienkami.
- Zlepšenie schopností a úrovne vzdelania opatrovateľov.
- Zlepšenie obrazu profesie opatrovateľa.
- Zlepšenie kvality opatrovateľských služieb pre prijímateľov a vďaka tomu zlepšenie kvality ich každodenného života.

Iné prínosy

- Skúsenosti mesta Gdyňa s riadením participatívneho procesu na určenie podstaty a sociálnej hodnoty verejných služieb a používaním nástrojov na podporu zamestnanosti vo verejnom obstarávaní sú potvrdením toho, že týmto spôsobom je možné zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb, ovplyvniť trh práce a podporiť sociálne zodpovedné podniky.
- Participatívny proces, ktorý viedol k vymedzeniu štandardov sociálne zodpovedného verejného obstarávania, bol úspešne vyskúšaný a zrealizovaný a stále funguje. Tento proces je možné opakovane použiť na iné sociálne služby a môžu ho vykonávať aj iné organizácie.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Prebiehajúce demografické procesy a zmeny modelu rodiny predstavujú už teraz veľkú výzvu pre sociálne politiky a nepochybne budú vyvolávať potrebu neustáleho prispôsobovania pôsobnosti aj rozsahu opatrovateľských služieb, ako aj úrovne a účinnosti príslušných výdavkov.

- Vďaka participatívneému prístupu k plánovaniu, organizovaniu a poskytovaniu opatrovateľských služieb sú tieto služby efektívnejšie, inkluzívnejšie a lepšie prispôsobené individuálnym potrebám prijímateľov a súčasne umožňujú poskytovanie dôstojných podmienok realizácie pre dodávateľov.

Kontakt

Katarzyna Stec – Mestské stredisko sociálnych služieb v Gdyni, Poľsko, k.stec@mopsgdynia.pl

36. Služby sociálnej starostlivosti poskytované viacerými organizáciami

Názov obstarávateľa: odbor sociálneho zabezpečenia Mestského zastupiteľstva v Rige, Lotyšsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: sociálne služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

V meste Riga v súčasnosti poskytuje služby sociálnej starostlivosti niekoľko organizácií na základe rámcovej dohody. Tento nástroj používa odbor sociálneho zabezpečenia Mestského zastupiteľstva v Rige už šesť rokov.

Predtým verejný obstarávateľ obvykle zverejnil výzvu na predkladanie ponúk, ktorú vyhral jeden prevádzkovateľ s veľmi obmedzenou kapacitou v zmysle územnej pôsobnosti pri poskytovaní služieb. Lotyšskí samaritáni napadli tento postup na štátnom úrade pre verejné obstarávanie (ako odvolacom orgáne), pričom argumentovali, že predstavuje monopolizáciu poskytovania sociálnych služieb v Rige. V tejto veci bolo rozhodnuté v prospech Lotyšských samaritánov. Následne sa upustilo od postupov verejného obstarávania, ktoré umožňovali vznik monopolu. Tieto postupy boli nahradené transparentnejšími a otvorenejšími postupmi verejného obstarávania, ktoré podporujú hospodársku súťaž. S týmto zámerom verejný obstarávateľ využíva rámcové dohody na poskytovanie služieb sociálnej starostlivosti v meste Riga. Na tieto služby sa vzťahuje zjednodušený režim podľa článkov 74 – 77 smernice 2014/24/EÚ.

Služby obstarané na základe rámcovej dohody zahŕňajú pomoc pri poskytovaní osobnej starostlivosti a/alebo domáce práce pre osoby, ktoré ich vzhľadom na svoj vek alebo postihnutie nemôžu vykonávať samy. Cieľovou skupinou sú osoby, ktoré žijú samy, alebo také, ktorých rodinní príslušníci, hoci žijú s nimi, nemôžu poskytovať potrebnú starostlivosť vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav alebo zamestnanie. Rámcová dohoda sa vzťahuje aj na poskytovanie služieb maloletým osobám so zdravotným postihnutím.

Predmet zákazky

Rámcová dohoda s viacerými prevádzkovateľmi na poskytovanie služieb domácej starostlivosti pre prijímateľov sociálnych služieb v Rige v roku 2020.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Rámcová dohoda bola uzatvorená ako súčasť postupu verejného obstarávania služieb sociálnej starostlivosti (ako sa uvádza v prílohe č. 2 lotyšského zákona o verejnom obstarávaní), čo je druh verejnej súťaže. Poskytovatelia sociálnych služieb musia počas trvania zákazky poskytnúť 250 000 hodín služieb a 130-krát poskytnúť pohotovostnú službu. S prijímateľmi služby sa podpisujú individuálne zmluvy a podľa všeobecných podmienok sa musia dohodnúť plány starostlivosti.

Uchádzači museli splniť tieto kritériá technickej a odbornej spôsobilosti:

- zamestnávajú poskytovateľov sociálnej starostlivosti, ktorí majú minimálne terciárne vzdelanie prvého stupňa v sociálnej starostlivosti alebo aspoň odborné sekundárne vzdelanie v sociálnej starostlivosti (po absolvovaní zariadenia odborného sekundárneho vzdelávania alebo iného vzdelávacieho zariadenia, ktoré poskytuje programy odborného sekundárneho vzdelávania), a opatrovateľov (ktorí spĺňajú nižšie požiadavky na vzdelanie),
- zabezpečenie pravidelného rozvoja odbornej spôsobilosti v súlade s nariadením kabinetu č. 338 z 13. júna 2017 o požiadavkách na poskytovateľov sociálnych služieb, ods. 9.

V rámci technickej ponuky museli uchádzači poskytnúť tieto informácie:

- mestské časti a počet poskytovateľov starostlivosti a poskytovaných hodín domácej starostlivosti,

- spôsob poskytovania služieb vrátane spôsobu spracovania sťažností klientov a zdrojov, ktoré sa majú použiť,
- trvanie služby, organizácia pracovného času poskytovateľov starostlivosti a súlad s regulačnými požiadavkami,
- náplň služby pre dospelých a maloleté osoby vrátane informácií o súlade s regulačnými požiadavkami, pracovné metódy a materiály používané pri práci, dokumentácia o službe a uchovávanie dokumentov.
- Podniky a organizácie, ktoré sa uchádzajú o zákazku, sú hodnotené podľa kapacity v zmysle ich územnej pôsobnosti, kvalifikácie a skúseností zamestnancov a infraštruktúry, ktorú majú k dispozícii.

Bolo predložených šesť ponúk a so šiestimi poskytovateľmi bola uzavretá rámcová dohoda.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Mesto Riga sa rozhodlo použiť rámcovú dohodu (podľa článku 33 smernice 24/2014/EÚ) s cieľom zabezpečiť:

- fyzický prístup k službám, t. j. služby sú poskytované lokálne, v blízkosti miesta bydliska prijímateľov,
- vysokú kvalitu služieb, t. j. organizácie sú schopné poskytnúť domácu starostlivosť, majú skúsenosti a spĺňajú požiadavky na odbornú spôsobilosť,
- dostupnosť, t. j. rámcová dohoda umožňuje vytvorenie siete poskytovateľov sociálnych služieb v Rige, čím sa zvyšuje dostupnosť poskytovania domácej starostlivosti.

Cieľom verejnej zákazky je zlepšiť kvalitu života jednotlivcov a/alebo rodín, naplniť základné osobné potreby, pomôcť s domácimi prácami a poskytnúť osobnú starostlivosť osobám, ktoré sa z objektívnych príčin nemôžu o seba postarať z dôvodu vysokého veku alebo zdravotného postihnutia.

Overovanie

- Komisia pre verejné obstarávanie preskúmala súlad technických ponúk s požiadavkami uvedeným v článku 1.6 nariadenia kabinetu č. 338 z 13. júna 2017 o požiadavkách na poskytovateľov sociálnych služieb.
- Uchádzači museli pri podávaní súťažných podkladov predložiť osvedčenie od odborníka, ktorým sa potvrdzuje, že spĺňajú osobitné požiadavky týkajúce sa profesijného rozvoja.
- Posúdenie kvality služieb, ktoré poskytuje uchádzač, vykonávajú podľa potreby odborníci na sociálne služby mesta Riga.
- Uchádzači musia aspoň raz ročne vykonať sebahodnotenie kvality služieb.
- Monitorovanie zákaziek vykonávajú zamestnanci poskytovateľa služieb.
- Ročné správy a faktúry sa predkladajú verejnemu obstarávateľovi.

Hodnota zákazky

Odhad: celková hodnota rámcovej zákazky nepresiahne sumu 12 877 609 EUR bez DPH. Výdavky za hodinu na osobu nemôžu byť vyššie ako 4,44 EUR a výdavky na služby domácej starostlivosti v núdzovej situácii nemôžu byť vyššie ako 30 EUR na deň. Pôvodná platnosť rámcovej dohody je jeden rok so začiatkom 1. januára 2020.

Nástroj

- Článok 74 – 77 (Zjednodušený režim poskytovania sociálnych a iných osobitných služieb) smernice 2014/24/EÚ.
- Nariadenie kabinetu č. 338 z 13. júna 2017 o požiadavkách na poskytovateľov sociálnych služieb.

Zúčastnené subjekty

- verejný obstarávateľ: odbor sociálneho zabezpečenia mestského zastupiteľstva v Rige,
- organizácie, ktoré uzavreli rámcovú dohodu:
  - Latvijās Samariešu apvienība – Združenie samaritánov Lotyšska,
  - Latvijās Sarkanais Krusts – Lotyšský červený kríž,
  - Biedrība SIA Mājas aprūpe – sociálny podnik poskytujúci služby domácej starostlivosti v Rige,
  - Svētā Jāņa Palīdzība – lotyšská členská organizácia, ktorá je súčasťou dobrovoľníckej humanitárnej organizácie Johanniter International,
  - SIA Pirmais Patronāžas Serviss – organizácia, ktorá aktívne pôsobí v oblasti sociálnej práce pre starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím,
  - AS Aprūpes birojs – organizácia, ktorá poskytuje profesionálne služby zdravotnej starostlivosti pacientom v domácom prostredí.

Sociálne vplyvy:

- Zlepšenie sociálnych služieb a ich územnej pôsobnosti pre ľudí v meste Riga, ktorí sa o seba nemôžu postarať sami, a tým zlepšenie kvality života týchto ľudí a ich rodín.
- Každý prijímateľ si môže vybrať najvhodnejšieho poskytovateľa služieb na základe rôznych kritérií, napríklad náboženskú alebo inú organizáciu.

Iné prínosy

- Mimoriadne výhodné je využitie rámcovej dohody, pretože existuje veľké množstvo organizácií poskytujúcich sociálnu starostlivosť, ktoré môžu poskytovať vhodné služby sociálnej starostlivosti pre mesto Riga, ale žiadna jednotlivá organizácia nie je schopná poskytovať všetky sociálne služby potrebné na území mesta. Tento nástroj umožnil vytvorenie siete poskytovateľov sociálnych služieb v Rige prostredníctvom ich spolupráce v kontexte rámcovej dohody a súčasne posilnil sektor neziskových organizácií poskytujúcich sociálne služby, keď im poskytol prístup k verejnému obstarávaniu, ktorý predtým nemali.
- Služby sociálnej starostlivosti poskytuje viac organizácií; žiadna organizácia nemá monopol. Sociálne podniky majú lepší prístup k verejným zákazkám.
- Hospodárska súťaž je regulovaná a najlepší poskytovateľ služieb sa nevyberá iba podľa najnižšej ceny, ale podľa najvhodnejšej ponuky pre prijímateľa.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Platnosť rámcovej dohody je jeden rok a každý rok sa môže predĺžiť maximálne na štyri roky. Niektoré iné miestne zastupiteľstvá stanovili (vo svojich miestnych normatívnych aktoch), že dohodu je možné podpísať na obdobie troch rokov. Ak je platnosť dohody dlhšia ako jeden rok, znamená to viac stability pre prijímateľov aj poskytovateľov služieb. V takom prípade je však pre nových poskytovateľov služieb ťažšie vstúpiť na trh.
- Ak je poskytovanou službou sociálnej starostlivosti bývanie, platnosť dohody by mala byť dlhšia ako jeden rok. Niektoré miestne zastupiteľstvá však realizujú proces verejného obstarávania každý rok, existuje preto riziko, že sa prijímatelia budú musieť každý rok presťahovať z jedného miesta ubytovania do iného.

Kontakt

Agnese Fridenberga, právna expertka, agnese.fridenberga@providus.lv

Andris Bērziņš, riaditeľ Združenia samaritánov Lotyšska samariesi@samariesi.lv

37. Obstarávanie sociálnych služieb pre nezávislé bývanie v meste Kaišiadorys, Litva

Názov obstarávateľa, krajina: mesto Kaišiadorys, Litva

Odvetvie výrobkov alebo služieb: sociálne služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

Litovská stratégia pokroku 2030 poskytuje strategický rámec, ktorým sa riadia činnosti subjektov verejného sektora, aby reagovali na sociálne, hospodárske a environmentálne výzvy počas nasledujúcich rokov. Jedným z hlavných pilierov stratégie je umožnenie priameho zapojenia komúnit a neziskových a mimovládnych organizácií s cieľom riešiť tieto výzvy efektívnejšie. Tento prístup mal veľký vplyv na organizovanie verejného obstarávania a úlohu subjektov verejného sektora ako priamych poskytovateľov sociálnych služieb. Po prvé, v stratégii sa uvádza, že verejný sektor by mal poskytovať služby iba vtedy, keď ich nemôžu poskytovať mimovládne organizácie, organizácie občianskej spoločnosti a súkromné podniky. Po druhé, ako sa uvádza v národnom programe pokroku na roky 2014 – 2020, prostredníctvom týchto súkromných prevádzkovateľov by sa malo poskytovať aspoň 15 % verejných sociálnych služieb na miestnej úrovni.

Ciele podpory vyššej miery poskytovania sociálnych služieb súkromnými prevádzkovateľmi:

- zabezpečenie vyššej kvality služieb prostredníctvom lepšieho merania sociálneho vplyvu,
- vyriešenie nedostatku odborných znalostí a skúseností pri rozširovaní služby,
- podpora rozvoja prístupov k verejnému obstarávaniu služieb, ktoré sú založené na výsledkoch (vplyve), namiesto prístupov, ktoré sú založené na činnostiach a vstupoch.

Enterprise Lithuania, nezisková agentúra pod vedením ministerstva hospodárstva a inovácií so zameraním na podporu podnikania a rozvoja podnikania, vypracovala [Príručku prenosu verejných služieb](#). Príručka je určená pre miestne orgány a jej cieľom je prehĺbiť vedomosti o pravidlách verejného obstarávania, metódach merania vplyvu a dostupnom financovaní a poskytnúť poradenstvo v kľúčových právnych otázkach.

Enterprise Lithuania takisto sprevádza niektoré miestne orgány pri návrhu verejného obstarávania služieb na podporu sociálnej a ekonomickej integrácie ľudí s problémami v oblasti duševného zdravia. V súčasnosti žijú títo ľudia samostatne v komunitných zariadeniach. Okrem starostlivosti o ich dobré životné podmienky sa však subjekty verejného sektora snažia podporovať začlenenie ľudí s problémami v oblasti duševného zdravia do spoločnosti a zlepšiť ich kvalitu života. Chýbajú im najmä príležitosti zapájať sa do spoločnosti, venovať sa záľubám a mať pocit, že sú cenenými členmi svojich komúnit bez toho, aby museli čeliť negatívnym stereotypom. Hlavnou prekážkou ekonomickej integrácie je nedostatok pracovných príležitostí priamo v komunitách (prípadne v rozumnej vzdialenosti), ktoré by zodpovedali ich individuálnym schopnostiam.

V decembri 2019 mesto Kaišiadorys začalo prvý postup obstarávania na nákup podporných služieb pre nezávislý život, ktoré sú zamerané na zvýšenie miery samostatnosti a integrácie ľudí s duševným postihnutím. Vplyv služby sa bude merať po uplynutí šiestich mesiacov. Platba za službu je založená na duálnom systéme, v ktorom poskytovateľ dostane príplatok, ak bude dosiahnutý očakávaný výsledok, v opačnom prípade dostane pokutu.

Predmet zákazky

Verejné obstarávanie služieb na podporu nezávislého života v domácom prostredí pre ľudí s duševným postihnutím, ktoré budú viesť k ich zamestnaniu a sociálnej integrácii.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Na uplatnenie uvedeného prístupu založeného na výsledkoch a zabezpečenie dostupnosti vhodných uchádzačov využil verejný obstarávateľ príležitosti, ktoré poskytuje litovský zákon o verejnom obstarávaní, ktorým sa vykonáva smernica 2014/24/EÚ. Využil najmä trhovú konzultáciu pred začiatkom verejného obstarávania a súťažné konanie s rokovaním. Ďalšími kľúčovými prvkami boli vymedzenie očakávaných krátkodobých aj dlhodobých cieľov postupu obstarávania a nastavenie duálneho systému platieb.

Do prípravných konzultácií sa zapojili potenciálni poskytovatelia sociálnych služieb a komunity. Cieľom konzultácií bolo zistiť, či by boli poskytovatelia služieb schopní dosiahnuť výsledky, ktoré očakáva mesto, prerokovať možné zmluvné podmienky a identifikovať tie, ktoré by mohli poskytovateľom spôsobiť ťažkosti. Ďalším cieľom organizovania dialógov bolo nájsť možnosti spolupráce medzi poskytovateľmi v prípade, že by jeden poskytovateľ nebol schopný sám splniť všetky ciele, ktoré si stanovilo mesto. Konzultácie sa dotkli kritérií kvality služieb, ktoré mesto vymedzilo a ktoré potvrdili potenciálni poskytovatelia a zainteresované strany zapojené v tejto etape.

Ponuky boli vyhodnotené na základe najlepšieho pomeru ceny a kvality. Cena (mesačné náklady na osobu) mala váhu 60 % a kvalita zvyšných 40 %.

Kvalita sa posudzovala na základe troch kritérií, pričom uchádzači boli vyzvaní, aby pre každé kritérium navrhli súbor parametrov:

- Prijímatelia služby si dokážu zabezpečiť svoje životné náklady prostredníctvom príjmu zo zamestnania; merané počtom mesiacov v roku, počas ktorých sú ľudia zamestnaní (po uzavretí zmluvy s poskytovateľom služby), a výškou ich príjmu (maximálne 15 bodov).
- Prijímatelia služby sa dokážu sami postarať o svoje hygienické a iné základné potreby (maximálne 15 bodov).
- Opis navrhovanej služby (služieb) s uvedením spôsobu, akým poskytovanie služby vplyva na cieľovú skupinu a plní ciele stanovené verejným obstarávateľom (vrátane zapojenia dobrovoľníkov do činností a partnerstva s miestnymi mimovládnyimi organizáciami a súkromnými podnikmi) (maximálne 10 bodov).

Na základe možnosti uplatnenia týchto kritérií podľa návrhu úspešného uchádzača sa vymedzuje meranie vplyvu a určujú sa platby.

Ponuky mali obsahovať návrh mesačnej ceny za službu na jednu osobu. Maximálna hodnota zákazky sa rovná: *pevná cena za osobu na mesiac * 10 (počet prijímateľov) * 12 (počet mesiacov)*.

Do verejnej súťaže sa mohli prihlásiť subjekty všetkých druhov a vyhral ju neziskový poskytovateľ služieb v súlade so strategickým cieľom uvedeným v Príručke prenosu verejných služieb, ktorým bolo rozšíriť úlohu subjektov z oblasti sociálneho hospodárstva ako poskytovateľov služieb, najmä tých, na ktorých sa vzťahuje zjednodušený režim.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

- Rozvoj sociálnych zručností: cieľom obstaraných služieb je zvýšiť u ľudí s problémami v oblasti duševného zdravia pocit zodpovednosti za vlastný život a možnosti ovplyvniť ho. To zahŕňa nezávislý život, získanie schopnosti zapojiť sa do komunity a zvýšenie miery ich účasti na živote spoločnosti. Poskytnutá podpora by mala viesť k tomu, aby prijímatelia boli schopní lepšie komunikovať a vyjadriť svoje potreby a mať väčšiu kontrolu nad svojimi rozhodnutiami a činnosťami.
- Prispôsobenie pracovných príležitostí schopnostiam a kompetenciám jednotlivých osôb: získanie prístupu k platenému zamestnaniu a práva na spravovanie vlastného príjmu prináša ľuďom účinné právo na rozhodovanie o vlastnom živote a samostatnosti.

- Poskytnutie uceleného súboru podporných služieb, ktoré umožňujú začlenenie ľudí s problémami v oblasti duševného zdravia do práce a spoločnosti: poskytnutie súboru sociálnych služieb, ktoré riešia aj iné potreby jednotlivcov ako zdravotnú starostlivosť, je kľúčovým predpokladom na zabezpečenie udržateľnosti ich integrácie.

Overovanie

Na uľahčenie posudzovania návrhov verejný obstarávateľ vymedzil svoju stratégiu, nastavil strednodobé očakávané výsledky a dlhodobé očakávané vplyvy, ako aj metodický prístup k ich meraniu pri overovaní.

Hodnota zákazky

Zákazka sa začala v decembri 2019 a skončí sa v novembri 2020 (12 mesiacov) s možným predĺžením na ďalších 12 mesiacov. Celková hodnota zadanej zákazky bola 55 000 EUR za jeden rok s možným predĺžením na ďalší rok za rovnakú sumu.

Nástroj

- Článok 40 (Predbežné trhové konzultácie) a články 74 – 77 (Zjednodušený režim poskytovania sociálnych a iných osobitných služieb) smernice 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

- verejný obstarávateľ: mesto Kaišiadorys,
- zazmluvnení poskytovatelia služieb: poskytovatelia služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti zo súkromného aj neziskového sektora,
- podpora: agentúra Enterprise Lithuania (a jej poradcovia) sprevádzala mestské zastupiteľstvo v celom cykle verejného obstarávania, od zisťovania služieb, ktoré sú potrebné, až po začatie postupu obstarávania a zadanie zákazky. Podporuje verejného obstarávateľa aj pri plnení zmluvy. Jej ďalším cieľom je prvé meranie vplyvu po šiestich mesiacoch,
- prijímatelia: osoby s duševným postihnutím ako prijímatelia zmluvne dohodnutej služby.

Sociálne vplyvy

- Hlavným cieľom poskytovaných služieb je zvýšiť sociálnu a ekonomickú integráciu ľudí s problémami v oblasti duševného zdravia, ktorí žijú v komunitných zariadeniach.
- Mesto dokázalo využiť skúsenosti a odborné znalosti neverejných prevádzkovateľov, najmä neziskových poskytovateľov sociálnych služieb, aby našlo inovatívne spôsoby poskytovania služieb ľuďom s problémami v oblasti duševného zdravia.
- Výsledkom tohto verejného obstarávania bolo presadenie obstarávania založeného na výsledkoch ako spôsobu na zvýšenie účinnosti sociálnych služieb a poskytnutie najlepšieho pomeru ceny a kvality.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Zavedenie tohto nového prístupu nebolo jednoduché z dôvodu obmedzeného počtu dostupných poskytovateľov služieb, ktorí by dokázali plniť zmluvu podľa požiadaviek verejného obstarávateľa. Mestské zastupiteľstvo napriek tomu vyvinulo úsilie, aby pozvalo súkromných aj neziskových poskytovateľov, ktorí už poskytovali podobné služby, a zabezpečilo vypočutie názorov komunity (skupín prijímateľov, organizácií pre ľudí so zdravotným postihnutím). Dôraz na konzultácie a rokovania je kľúčovým prvkom Príručky prenosu verejných služieb.

- Mestám treba pomôcť s realizáciou obstarávania založeného na vplyve a príslušnou komunikáciou s trhom, pretože tento prístup k postupom verejného obstarávania je zložitejší ako tradičné prístupy. Na druhej strane subjektom verejného sektora, najmä na miestnej úrovni, často chýbajú odborníci zvyknutí na prácu s poskytovateľmi so sociálnym zameraním a riešenie problémov spojených s fázou pred začiatkom verejného obstarávania.
- Mestá by mali svoje verejné obstarávania plánovať dlhodobo, pretože postupy obstarávania založené na vplyve sú zložitejšie a vyžadujú hlbšiu analýzu v každej fáze.
- Veľmi dôležité je spolupracovať s potenciálnymi dodávateľmi s cieľom zvýšiť informovanosť o výhodách, ktoré môžu priniesť trhové konzultácie, a vysvetľovať, prečo by sa ich mali zúčastniť.

Kontakt

Aušra Pulauskaitė, projektová manažérka Enterprise Lithuania, a.pulauskaite@enterpriselithuania.com

38. Služby pomoci mládeži orientované na výsledky vrátane požiadaviek sociálnej návratnosti

Názov obstarávateľa, krajina: mesto Rotterdam, Holandsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: sociálne služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

V roku 2014 bol v Holandsku zavedený nový zákon o mládeži, ktorým sa reštrukturalizovali a decentralizovali služby pre mládež s cieľom umožniť lokálnejšie prístupy. Vďaka tomu sa spojilo 15 miest v regióne Rijnmond (provincia na západe Holandska), aby vytvorili spoločný systém na pomoc mládeži v Rijnmonde (GR-JR), ktorému predsedá mesto Rotterdam. Keď organizácia GR-JR v roku 2018 znovu začala verejné obstarávanie na služby pre mládež, rozhodla sa využiť model financovania orientovaný na výsledky, ktorý presúva zameranie z výstupov na vplyvy. Cieľom bolo stimulovať vyššiu mieru zodpovednosti dodávateľov za výsledky a podporiť inovácie.

Aby sa zabezpečilo nepretržité a primerané poskytovanie služieb, organizácia GR-JR rozdelila služby pre mládež na rôzne časti a využíva rámcovú dohodu na uzavretie zmlúv s niekoľkými dodávateľmi pre každú časť. Pôvodné trvanie rámcovej dohody je tri roky (so začiatkom 1. januára 2018) a môže sa dvakrát predĺžiť, vždy o jeden rok. Na služby poskytované podľa rámcovej dohody sa vzťahuje zjednodušený režim (články 74 – 77 smernice 2014/24/EÚ).

Predmet zákazky

Pomoc mládeži – časť A: Starostlivosť v rodinnom prostredí (dočasné alebo dlhodobé umiestnenie mladých ľudí v stabilnom domácom prostredí)

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Pri programe GR-JR sa použila verejná výzva na predkladanie ponúk a uchádzači boli hodnotení podľa týchto kritérií na vyhodnotenie ponúk:

- znalosti, odborné znalosti a skúsenosti zamestnancov (30 bodov),
- realizácia pomoci mládeži zameranej na výsledky (40 bodov),
- spolupráca – ako bude uchádzač spolupracovať s ostatnými zúčastnenými subjektmi v snahe zabezpečiť celostnú pomoc mládeži (30 bodov).

Keďže sa platba uskutočňuje len na základe výsledkov, od uchádzačov sa žiadalo, aby uviedli spôsob, akým budú realizovať pomoc mládeži zameranej na výsledky vrátane nasledujúcich aspektov:

- ako je organizácia vybavená na to, aby zabezpečila účinné a efektívne využívanie nových príležitostí, ktoré umožňuje financovanie zamerané na výsledky, vrátane vymedzenia cieľov, priorit a opatrení a ako zabezpečí čas a zdroje na dosiahnutie potrebných výsledkov,
- rozsah, v akom organizácia rozpoznáva, zvláda a riadi riziká pri zavádzaní metodiky financovania zameraného na výsledky,
- rozsah, v akom organizácia poskytuje integrálnu starostlivosť pokrývajúcu celú škálu služieb pre mládež a v prípade potreby spolupracuje s inými poskytovateľmi starostlivosti.

Ponuky boli ohodnotené na stupnici od 0 do 5 (od „nevyhovujúceho projektu“ po „vynikajúci projekt“). Hodnotiaci skupina pozostávala najmenej z piatich členov vrátane odborných referentov a správcov zmlúv v rámci programu GR-JR.

Napokon sa pri programe GR-JR do zmlúv s prípadnými víťazmi zahrnula doložka o „sociálnej návratnosti investícií“. Poskytovatelia služieb musia splniť širšiu povinnosť sociálnej návratnosti investícií, ktorá sa zameriava na poskytovanie pracovných príležitostí osobám, ktoré sú najviac vzdialené od trhu práce (t. j. osobám, ktoré poberajú dávky pre uchádzačov o zamestnanie, alebo mladým ľuďom zapojeným do programov odbornej prípravy). Vychádza sa pritom z Rotterdamského protokolu o sociálnej návratnosti investícií, v ktorom sú uvedené všetky činnosti, ktoré sa považujú za relevantné, a metodika oceňovania týchto činností. Nesplnenie povinnosti má za následok pokutu vo výške 125 % z nesplnenej sumy.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Toto výberové konanie vychádza z národného zákona o mládeži (z 1. marca 2014), ktorého cieľom je umožniť mladým ľuďom zdravo a bezpečne sa vyvíjať, aby sa stali nezávislí a dostatočne sebestační, aby sa mohli zúčastňovať na živote spoločnosti. Okrem toho Rotterdam uvádza doložky o sociálnej návratnosti investícií vo všetkých zmluvách v hodnote viac ako 50 000 EUR s cieľom vytvoriť pracovné príležitosti pre osoby, ktoré by inak mali problém s prácou.

Overovanie

Uchádzači musia na preukázanie svojich základných spôsobilostí na prácu so skupinou klientov poskytnúť referenciu z podobnej práce, ktorá sa skončila najneskôr tri roky pred koncom lehoty na predkladanie ponúk.

V rámci programu GR-JR sa bude monitorovať poskytovanie služby na základe štyroch ukazovateľov stanovených na úrovni štátu: spokojnosť klienta, realizácia cieľov, zlyhanie a čakacie lehoty. Poskytovateľ služieb môže vyžiadať aj ďalšie ukazovatele, ak poskytujú dobrý prehľad o dosiahnutých výsledkoch. Okrem toho sa bude plnenie poskytovateľa služieb monitorovať štvrtročne podľa štyroch hľadísk:

- spätná väzba od miestneho tímu (vymedzený tím pracovníkov mesta, ktorí sa venujú pomoci mládeži) o spôsobe spolupráce, prístupnosti, transparentnosti, zaobchádzaní s používateľmi služieb, spolupráci s inými organizáciami a tempe vykonávania opatrení,
- overovanie sťažností používateľov služieb prostredníctvom každoročných pohovorov s mladými ľuďmi,
- plnenie výstupov,
- počet zúčastnených mladých ľudí a priemerná cena na klienta.

GR-JR a poskytovateľ budú o výsledkoch a potrebných opatreniach diskutovať štyrikrát ročne. Na výpočet platieb sa každoročne predkladá finančný výkaz ktorý vychádza z celkového rozpočtu prideleného na program pre celkový počet podporených mladých ľudí. K tomuto výkazu je potrebné priložiť správu audítora (pokiaľ ročný obrat nie je nižší ako 125 000 EUR, kedy postačuje vlastné vyhlásenie).

Okrem toho musí poskytovateľ podať správu o plnení doložky o sociálnej návratnosti investícií. V rámci programu GR-JR sa poskytuje „protokol o sociálnej návratnosti investícií“, v ktorom sa uvádzajú príslušné činnosti so sociálnou návratnosťou investícií a finančná hodnota týchto činností. Napríklad zamestnávanie osoby, ktorá poberá dávky v nezamestnanosti, sa započítava vo výške 30 000 EUR ročne do sociálnych príspevkov poskytovateľa, čo predstavuje 20,51 EUR na hodinu. To sa zvyšuje až na 35 000 EUR ročne alebo na 29,92 EUR na hodinu, ak je osoba nezamestnaná dlhšie ako jeden rok. Na sledovanie príspevkov musia poskytovatelia zaregistrovať činnosti so sociálnou návratnosťou investícií do registračného systému sociálnej návratnosti investícií GR-JR. Poskytovateľ musí okrem predloženia výplatnej pásky alebo pracovnej zmluvy preukázať, že zamestnanec patrí do jednej z cieľových skupín.

Sociálnu návratnosť investícií možno v Holandsku začleniť do verejného obstarávania rôznymi spôsobmi. Patria k nim stanovenie osobitných podmienok plnenia, zahrnutie kritérií na vyhodnotenie ponúk alebo vyhradenie zákazky pre spoločnosti s chránenými pracoviskami. Pozri napríklad prípady v tejto zbierke z Wageningenu (p. X) alebo Haarlemu (p.X).

Hodnota zákazky

Zákazka na služby pomoci mládeži na tri roky mala celkovú hodnotu 50 miliónov EUR (18 miliónov EUR na časť A)

Nástroj

- článok 46 (Rozdelenie zákaziek na viacero častí) a článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) smernice 2015/24/EÚ. Okrem toho sa v článkoch 74 až 77 stanovuje zjednodušený režim v oblasti sociálnych a iných osobitných služieb, ktorý umožňuje väčšiu pružnosť, pokiaľ ide o postupy, a podporuje používanie kvalitatívnych kritérií.
- smernica z roku 2014 vykonávaná v Holandsku prostredníctvom zákona o verejnom obstarávaní z roku 2020 (zmenený 1. júla 2016).

Zúčastnené subjekty

- verejný obstarávateľ: mesto Rotterdam a program GR-JR,
- zazmluvnený poskytovateľ služieb: Enver,
- prijímatelia: mládež, ktorá využíva služby podpory v rámci GR-JR, ako aj zamestnanci prijatí na plnenie povinností sociálnej návratnosti investícií.

Sociálne vplyvy

- V rámci programu GR-JR možno prostredníctvom mechanizmu financovania zameraného na výsledky zabezpečiť, aby obstarané služby pre mládež priniesli skutočné výsledky a nielen výstupy. Program podporuje inovácie a spoluprácu tým, že nie je príliš normatívny, pokiaľ ide o to, v čom služba spočíva, ale zameriava sa skôr na to, čo by mala priniesť.

Iné prínosy

- Trh práce Rotterdamu sa mení. Jeho prístav zamestnával veľa nízkokvalifikovaných pracovníkov, ale automatizácia a ďalšie zmeny na trhu práce znamenajú, že pre týchto pracovníkov už nie sú žiadne pracovné miesta. Okrem toho bol prístav presunutý ďalej od mesta a dochádzanie do prístavu bolo pre mnohých uchádzačov o zamestnanie s nízkymi príjmami príliš náročné.
- Na základe politiky sociálnej návratnosti investícií Rotterdamu každú verejnú zákazku v hodnote viac ako 50 000 EUR preveruje odborník na sociálnu návratnosť investícií z hľadiska možnosti sociálnej návratnosti investícií. V rámci zákazky sa musí vyčleniť 0 % až 50 % hodnoty zákazky na poskytovanie pracovných príležitostí, pričom v priemere je to 5 % na zákazku.
- Jedným z víťazov tohto výberového konania bola napríklad organizácia Enver, ktorá podporuje mladých ľudí a ich rodiny v regióne Zuid-Holland (Južné Holandsko) poskytovaním kvalitných služieb pre mládež s povinnosťou sociálnej návratnosti investícií vo výške 2 % všetkých zákaziek programu GR-JR. Organizácia Enver okrem poskytovania kvalitných komunitných služieb priamo ponúka pracovné miesta a stáže osobám, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce, vrátane osôb, ktoré poberajú sociálne dávky, mladých ľudí, ktorí sú zraniteľní a potrebujú dodatočnú podporu, a osôb s telesným alebo duševným postihnutím.
- Celkovo v roku 2018 vďaka iniciatíve sociálnej návratnosti investícií Rotterdamu zamestnali spoločnosti 2 519 osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Činnosti so sociálnou návratnosťou investícií musia zodpovedať realite odvetvia. Napríklad v zdravotníctve, hoci je voľných pracovných miest veľa, si tieto pozície vyžadujú osoby s príslušným vzdelaním a v súčasnosti ich nie je možné obsadiť osobami, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce.
- Rotterdam ako mesto aktualizoval svoje politiky sociálnej návratnosti investícií v roku 2019, aby zamestnávateľom poskytol väčšiu pružnosť a možnosti prispôsobenia. Tým sa umožnili nové prístupy, ktoré sú pre cieľovú skupinu relevantnejšie, ako napríklad riešenie problémov so zadlžením (ktoré sa týkajú 50 % osôb poberajúcich sociálne dávky) a zlepšenie prístupu osôb k trhu

práce umožnením vzdelávania a odbornej prípravy (na pracovisku), ako aj jazykových kurzov ako oficiálnej činnosti so sociálnou návratnosťou investícií.

- Monitorovanie vykonávania sociálnej návratnosti investícií vyžaduje od poskytovateľov, aby podávali správy o svojej činnosti spolu s dôkazmi. Podľa spätnej väzby od poskytovateľov je administratívna záťaž v súčasnosti vysoká. Rotterdam ako mesto spolupracuje s viacerými organizáciami v snahe nájsť riešenia, ktoré by vyhovovali obom stranám.

Kontakt

Sophie Harbers, poradkyňa pre sociálnu návratnosť investícií, Mesto Rotterdam, s.harbers@rotterdam.nl

39. Cezhraničné spoločné koncepcie a riadenie služieb v oblasti duševného zdravia

Názov obstarávateľa, krajina: GECT GO/EZTS GO, Európske zoskupenie územnej spolupráce „Územie obcí: Comune di Gorizia (I), Mestna občina Nova Gorica (Slo) a Občina Šempeter-Vrtojba (Slo)“, Gorizia, Taliansko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: sociálne služby

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Tento osvedčený postup vznikol v rámci projektu [Salute – Zdravstvo](#), spolufinancovaný projektom Interreg Taliansko/Slovinsko, ktorý prebiehal od roku 2014 do roku 2020 a ktorý realizovalo zoskupenie GECT GO/EZTS GO ako jediný prijímateľ. Cieľom projektu je posilniť a zlepšiť poskytovanie a kvalitu zdravotníckych a sociálnych služieb obyvateľstvu žijúcemu v pohraničnej oblasti medzi Talianskom a Slovinskom prostredníctvom pilotného projektu integrácie zdravotníckych služieb a zariadení.

Cieľom verejného obstarávania bolo vytvoriť inovatívne cezhraničné projekty na uspokojenie potrieb mladých ľudí s problémami v oblasti duševného zdravia, a to tak z hľadiska poskytovania starostlivosti, ako aj z hľadiska sociálnej integrácie a integrácie na trhu práce.

Európske zoskupenia územnej spolupráce (EZÚS) boli vytvorené v úsilí podporiť cezhraničnú, nadnárodnú a medziregionálnu spoluprácu medzi členskými štátmi a ich regionálnymi a miestnymi orgánmi. EZÚS umožňujú týmto partnerom realizovať spoločné projekty, vymieňať si skúsenosti, zlepšovať koordináciu priestorového plánovania a vytvárať samostatné právne subjekty v záujme prekonania ťažkostí, ktoré vyplývajú z rozličných právnych predpisov a postupov na jednotlivých územiach.

Predmet zákazky

Spoločné navrhovanie a riadenie inovatívnych a experimentálnych prístupov, intervencií, služieb a personalizovaných projektov zameraných na sociálne začlenenie mladých ľudí s problémami v oblasti duševného zdravia.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Podľa výzvy na predkladanie ponúk, ktorú vypracovala spoločná pracovná skupina,⁶ museli uchádzači predložiť predbežný návrh projektu s uvedením kritérií, spôsobov konkrétneho vykonávania a operatívnych návrhov na spoločné riadenie individuálnych a kolektívnych intervencií podporovaných z rozpočtu určeného na zdravotníctvo.⁷ Návrhy projektov by mali obsahovať prvky inovácie, experimentovania, kvality a silného a jasného cezhraničného vplyvu. Návrhy sa hodnotili v súvislosti s prípravou týchto programov:

- *Program spoločného riadenia a územnej podpory:* Návrhy projektov s cieľom zabezpečiť koordináciu a monitorovanie všetkých cezhraničných činností, ktoré sú spoločne navrhnuté a spoločne riadené a ktoré sú zamerané okrem iného na podporu výmen a upevnenie pracovných vzťahov zainteresovaných subjektov.

⁶ *Tvorila ju: psychologovia, pedagógovia, sociálni pracovníci, zdravotné sestry atď. z týchto slovínskych a talianskych subjektov: Zdravotné stredisko Nova Gorica (ZD Nová Gorica); Psychiatrická liečebňa Idrija (PB Idrija); Centrum duševného zdravia CSM – AAS2; ako aj koordinátori.*

⁷ *Rozpočet určený na zdravotníctvo predstavuje inovatívnu možnosť riadenia na podporu domácej starostlivosti, v rámci ktorej sa možno zamerať na zručnosti sebaurčenia prijímateľov, a predstavuje možnosť prispôbiť starostlivosť ich potrebám (napríklad zdravie, starostlivosť, rehabilitácia, bývanie, zamestnanie a sociálne potreby).*

- *Program odbornej prípravy zameranej na získanie zamestnania:* Návrhy projektov zamerané na poskytovanie príležitostí na odbornú prípravu na získanie zamestnania, ktoré sú vo vysokej miere schopné vyhovieť potrebám osôb s rôznymi problémami v oblasti duševného zdravia. Návrhy poskytnú používateľom rôzne možnosti odbornej prípravy v najmenej troch typoch podnikateľských činností (napr. ekologické a sociálne poľnohospodárstvo, administratíva, stravovanie, práca s podporou osôb s vlastnou skúsenosťou s duševným ochorením, kultúrne a komunikačné činnosti atď.), pričom sa zohľadní aj hľadisko cezhraničného územia.
- *Sociálny program:* Návrhy projektov v oblasti socializačných činností pre používateľov. Veľmi vítané sú činnosti rehabilitačnej povahy zamerané na budovanie sociálnych vzťahov pomocou kultúrnej a vzdelávacej činnosti s možnosťou socializácie.
- *Program bývania:* Návrhy projektov zamerané na poskytovanie individualizovanej podpory bývania, a to buď poskytovaním súkromného bývania, alebo spoločného ubytovania. Partner sa zaväzuje sprístupniť voľné byty, pokiaľ možno v oblasti Mestna občina Nova Gorica (Slovinsko), a to maximálne pre štyri osoby, vybavené súkromnými priestormi, ktoré možno prispôsobiť.

Maximálny celkový počet bodov, ktoré možno návrhom udeliť, je stanovený na 100 bodov, ktoré sú rozdelené takto:

- návrh projektu (vrátane uvedených bodov): maximálny počet bodov: 85.
- finančný podnikateľský plán: maximálny počet bodov: 15.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Sociálnym cieľom tohto verejného obstarávania je sociálne a pracovné začlenenie mladých ľudí s problémami v oblasti duševného zdravia v nadväznosti na vytváranie siete cezhraničných zdravotníckych služieb, ktoré sa budú uplatňovať aj v iných oblastiach služieb zdravotníckej starostlivosti.

Overovanie

Minimálne každých šesť mesiacov sa pracovná skupina stretáva, aby monitorovala ciele projektu. Program hodnotiaceho zasadnutia, ktoré sa uskutočňuje každé dva roky, sa delí na tieto body:

- overenie dosiahnutých rehabilitačných cieľov,
- overovanie úrovne informovanosti zainteresovaných strán,
- preskúmanie systému del'by práce v rámci spoločného tímu,
- výmena osvedčených postupov a diskusia o zložitých situáciách.

Výsledky tohto stretnutia sa zaznamenávajú v zápisnici a uchovávajú ich koordinátori pracovnej skupiny.

Hodnota zákazky

Celková hodnota zákazky bola 367 213,11 EUR za obdobie 18 mesiacov.

Nástroj

Článok 74 – 77 (Zjednodušený režim poskytovania sociálnych a iných osobitných služieb) smernice 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

- verejný obstarávateľ: GECT GO/EZTS GO,
- uchádzači: talianske a slovinské subjekty tretieho sektora/neziskové subjekty,
- zazmluvnený poskytovateľ služieb: talianske sociálne družstvo „La Collina Società Cooperativa Sociale Onlus Impresa Sociale“,
- technická podpora: Insiel, interná spoločnosť IKT regiónu Friuli Venezia Giulia,
- členovia pracovnej skupiny a inštitúcie zapojené do projektu:
  - Ministerstvo zdravotníctva Slovinska,
  - Ústredné riaditeľstvo pre zdravie, sociálnu politiku a zdravotné postihnutie regiónu Friuli Venezia Giulia v Taliansku,
  - Slovinský národný ústav verejného zdravia, NIJZ (Nacionalni inštitut za javno zdravje Republike Slovenije),
  - Slovinský ústav zdravotného poistenia, ZZZS (Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije).

Sociálne vplyvy

- Vďaka projektu dochádza k výmene osvedčených postupov medzi sociálnymi a zdravotníckymi odborníkmi prostredníctvom špeciálne vytvorenej taliansko-slovinskej pracovnej skupiny, ktorá sa podieľala na spoločnom navrhovaní obsahu výzvy na predkladanie ponúk.
- Osvedčeným postupom, ktorý je v centre záujmu, je rozpočet na zdravotníctvo, aký sa bežne používa v Taliansku, ale nie v Slovinsku. Cieľom výberového konania je uplatniť osvedčené postupy konceptu rozpočtu na zdravotníctvo, pokiaľ ide o personalizovanú starostlivosť *ad hoc* pre používateľov na území Slovinska v meste Nova Gorica.

Iné prínosy

- Tento prípad predstavuje na danom území skutočnú novinku v tom zmysle, že ponúka osobitnú príležitosť na výmenu osvedčených postupov, poskytovanie kvalitnejších služieb občanom a prenos zručností a poznatkov cez hranice.
- Projektom sa takisto posilnila spolupráca medzi talianskym a slovinským tretím sektorom/neziskovými poskytovateľmi.
- Ide o osvedčený postup, ktorý je prenosný na iné miesta. Možno ho zopakovať v európskych regiónoch vo forme medziregionálnej spolupráce, ako aj v krajinách mimo EÚ.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Talianske subjekty tretieho sektora sa ukázali ako oveľa lepšie pripravené reagovať na výzvu na predkladanie ponúk. V záujme zmyslupnejšej spolupráce by slovinskí neziskoví poskytovatelia služieb mohli využiť odbornú prípravu a budovanie kapacít, aby sa mohli uchádzať o verejné zákazky.
- Od októbra 2019 sa majú všetky výzvy na predkladanie ponúk v Taliansku uverejňovať na elektronických platformách. Slovinskí uchádzači pri podávaní ponúk prostredníctvom talianskej elektronickej platformy regiónu Friuli Venezia Giulia narazili na určité problémy⁸, pretože sa od nich

požadovali údaje, ktoré majú len talianske subjekty, napríklad identifikačné číslo. Okrem toho obstarávatelia zistili, že uchádzači reagovali iba na výzvy uverejnené vo svojich príslušných krajinách. Na zabezpečenie zmysluplnej cezhraničnej spolupráce, v rámci ktorej by slovinskí prevádzkovatelia predkladali ponuky vo výzvach vyhlásených na talianskom území a naopak, GECT GO/EZTS GO vykonalo činnosti zamerané na zmapovanie všetkých dostupných elektronických platforiem s cieľom identifikovať tú, ktorá by vyhovovala ich potrebám. Na tento účel sa zúčastnili na pilotnom projekte „B-Solutions“, ktorý podporuje Generálne riaditeľstvo Európskej Komisie pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) a riadi Združenie európskych pohraničných regiónov ako jedno z opatrení navrhnutých v oznámení s názvom Podpora rastu a súdržnosti v pohraničných regiónoch EÚ.⁹ To pomohlo verejnému obstarávateľovi určiť najvhodnejšiu existujúcu platformu, ktorú teraz využíva.¹⁰

- Právne rámce subjektov tretieho sektora/neziskových organizácií sa medzi týmito dvoma krajinami líšia. To spôsobilo problémy, napríklad slovinské neziskové subjekty, ktoré nemajú identifikačné číslo pre DPH, a teda nie sú schopné vytvoriť konzorcium alebo Európske zoskupenie hospodárskych záujmov (EZH) s talianskymi subjektmi, aby predložili ponuky. Perspektívnym riešením by bolo napredovanie smerom k európskemu právnemu rámcu pre všetky podniky a organizácie sociálneho hospodárstva.

Kontakt

Fabiana Pieri, hlavná technická pracovníčka Európskeho zoskupenia územnej spolupráce (GECT GO-EZTS GO), fabiana.pieri@euro-go.eu

---

⁹ <https://ec.europa.eu/futurium/en/border-regions/pilot-projects>.

¹⁰ [Net4Market.com](https://www.net4market.com).

40. Využívanie verejného obstarávania v Katalánsku na posilnenie práv pracovníkov v dodávateľských reťazcoch elektroniky

Názov obstarávateľa, krajina: Katalánske združenie miestnych orgánov (L'Associació Catalana de Municipis – ACM), Španielsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Informačné a komunikačné technológie (IKT)

Úvod/ciele verejného obstarávania

Katalánske združenie miestnych orgánov (L'Associació Catalana de Municipis – ACM) zastupuje viac ako 1 000 miestnych orgánov, čo predstavuje 95 % obcí v regióne. Jednou z jeho funkcií je pôsobiť ako centrálna obstarávacia organizácia, ktorá spája potreby a umožňuje svojim členom administratívne úspory. V roku 2018 sa združenie ACM stalo pridruženou spoločnosťou organizácie [Electronics Watch](#), medzinárodného združenia na monitorovanie ľudských práv v dodávateľských reťazcoch IKT. Sociálne doložky ACM odvodené z referenčných zmlúv organizácie Electronics Watch sú teraz súčasťou výberových konaní jej členov vrátane nedávneho rámca pre nákup tlačiarň, do ktorého je zapojených 156 členských obcí.

Predmet zákazky

Rámcová zmluva s viacerými prevádzkovateľmi na dodávku tlačiarní, multifunkčných zariadení a širokoformátových tlačiarní.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Podmienky plnenia zákazky:

Úspešní uchádzači, s ktorými sa má uzavrieť rámcová zmluva, musia zabezpečiť dodržiavanie pracovných práv a bezpečnostných predpisov vo výrobných reťazcoch tovární, v ktorých sa vyrába tovar, ktorý je predmetom zákazky. Na tieto účely musí úspešný uchádzač:

- uplatniť náležitú starostlivosť tak, aby sa v továrňach vyrábajúcich elektronický tovar dodržiaval kódex pracovných noriem vymedzený v zmluvných podmienkach organizácie Electronics Watch,¹¹
- predložiť verejnému obstarávateľovi (do 30 dní od uzavretia zmluvy):
  - formulár na poskytnutie informácií, v ktorom verejného obstarávateľa informuje o fyzickom umiestnení tovární, v ktorých sa vyrába tovar, ktorý je predmetom zákazky,
  - ak je to relevantné, musí dodávateľ každoročne informovať verejného obstarávateľa o auditoch v ktorejkoľvek továrni, kde sa vyrobil tovar, ktorý je predmetom zmluvy.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

V doložkách organizácie Electronics Watch sa vyžaduje, aby dodávatelia uplatnili náležitú starostlivosť s cieľom dosiahnuť transparentnosť dodávateľského reťazca, spolupracovali s nezávislými pozorovateľmi a napravili porušenia pracovných práv a bezpečnostných noriem.

Doložky organizácie Electronics Watch sú v súlade so smernicou 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní a zohľadňujú sa v nich hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv a Usmernenia OECD

o nadnárodných podnikoch. Doložky obsahujú kódex pracovných noriem odkazujúci na vnútroštátne predpisy v krajinách výroby, ako aj na základné dohovory MOP.

Overovanie

Overovanie vychádza z údajov o továrni, ktoré priamo súvisia s predmetom zákazky. Dodávatelia poskytujú oficiálne názvy a úplné fyzické adresy tovární, v ktorých sa vyrábajú konkrétne modely výrobkov, pridruženým spoločnostiam organizácie Electronics Watch. Organizácia Electronics Watch vykoná pre ACM monitoring s cieľom preskúmať dodržiavanie noriem v oblasti pracovných práv stanovených v súťažných podkladoch.

Hodnota zákazky

1 127 385,51 EUR ročne

Nástroj

- Článok 18 ods. 2 (Plnenie uplatniteľných povinností v oblasti environmentálneho, sociálneho a pracovného práva) a článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: ACM a Electronics Watch ako pridružená spoločnosť.
- Zazmluvnení poskytovatelia:
  - Basso SA
  - Gircopi SI-Sistemes D'organització SA
  - Konica Minolta Business Solutions Spain
  - Ricoh Sistemas
- Nezávislá monitorovacia organizácia: Electronics Watch
- Používatelia rámcovej zmluvy: členské obce ACM

Sociálne vplyvy

- Na počiatočnú žiadosť o zverejnenie reagovali dodávatelia pozitívne. Dodávatelia poskytli podrobné informácie o dodávateľských reťazcoch týkajúce sa konkrétnych modelov výrobkov a miest výroby použitých v zákazke. Organizácia Electronics Watch mohla na základe existujúcich výsledkov monitorovania týchto modelov a miest pripraviť posúdenie rizík pre združenie ACM. Združenie ACM už plánuje zahrnúť zmluvné podmienky organizácie Electronics Watch do ďalších dvoch rámcových dohôd – pre IKT a video nahrávky z plenárnych zasadnutí.
- Zverejnené podrobnosti od jedného dodávateľa posilnili prebiehajúci proces zapojenia s továrňou na výrobu tlačiarň v južnej Ázii. Na základe podrobností o mieste výroby sa už zaviedol plán monitorovania. Monitorovanie vykonávajú miestni partneri organizácie Electronics Watch – miestne organizácie občianskej spoločnosti s odbornými znalosťami v oblasti monitorovania pracovných práv.

Iné prínosy

- Štandardizovaný proces organizácie Electronics Watch po pridružení umožňuje jednoduchú prenosnosť monitorovania a následného modelu.

- Transparentnosť dodávateľského reťazca sa zvýšila aj v prípade iných pridružených spoločností organizácie Electronics Watch v Európe, ktoré obstarávajú rovnaké modely výrobkov.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Je dôležité informovať uchádzačov/potenciálnych dodávateľov o súvisiacich povinnostiach počas fázy riadenia zmluvy, aby sa uľahčilo dodržiavanie predpisov.
- Je potrebné, aby odvetvie IKT – zmluvní predajcovia, ako aj výrobcovia a ich dodávatelia – ďalej rozvíjalo transparentnosť dodávateľského reťazca. Zverejňovanie informácií na úrovni komponentov je pre priemysel stále náročné, ale pre zabezpečenie transparentnosti dodávateľského reťazca je zásadné.
- Ak o zverejnenie miest výroby požiada viac subjektov verejného sektora, pomôže to zaviesť tento postup v priemysle ako štandardný.

Kontakt

Víctor Torrents, Katalánske združenie miestnych orgánov (ACM), victor.torrents@acm.cat

41. Spoločenská zodpovednosť v rámcovej dohode o počítačoch a laptopoch, Fínsko

Názov obstarávateľa, krajina: Spoločnosť Hansel Ltd, Fínsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Informačné a komunikačné technológie (IKT)

Úvod/ciele verejného obstarávania

Spoločnosť Hansel je centrálna obstarávacia organizácia na celoštátnej úrovni. Spoločnosť Hansel a jej zákazníci (fínske subjekty verejného sektora) sa zaviazali podporovať sociálne zodpovedné a udržateľné verejné obstarávanie. V tomto ohľade sa zabezpečenie výroby obstaraného tovaru a služieb spravodlivým a sociálne zodpovedným spôsobom považuje za prioritu.

Spoločnosť Hansel preto vypracovala kódex správania pre obstarávanie elektronických výrobkov so zameraním na sociálnu zodpovednosť. Voľba zamerať sa na tento druh obstarávania vychádzala zo skutočnosti, že tieto výrobky sa často vyrábajú v krajinách, kde sa ľudské a pracovné práva nie vždy presadzujú dostatočne. Cieľom kódexu je podporovať a zabezpečiť dôstojné pracovné podmienky pracovníkom v celom dodávateľskom reťazci počítačov a iných výrobkov súvisiacich s IKT. Tento kódex sa má používať pri všetkých budúcich postupoch (rámcové dohody, zmluvy), ktoré v tejto oblasti dodávok spoločnosť Hansel začne. Tento prístup sa presadil pri iných výrobkoch a službách prostredníctvom všeobecnej verzie kódexu, ktorá sa má uplatňovať pri iných druhoch obstarávania.

V kódexe sa stanovuje povinnosť dodávateľov zaviazat' sa kódex dodržiavať a zabezpečiť splnenie všetkých minimálnych požiadaviek, ktoré sú v ňom zahrnuté, v rámci svojej vlastnej činnosti dodávateľov, ako aj v rámci dodávateľského reťazca.

Spoločnosť Hansel v snahe odskúšať zavedenie kódexu spustila postup zameraný na výrobky IKT. Súbežne sa začali aj ďalšie odvetvové pilotné projekty vrátane postupu pre rámcovú dohodu o kancelárskom nábytku. Kódex bol preložený do angličtiny a je k dispozícii na použitie iným verejným obstarávateľom vo Fínsku a inde.

Výzva bola zverejnená v roku 2017 a zákazka bola zadaná v roku 2018.¹²

Predmet zákazky

Rámcová zmluva na kancelárske a prenosné počítačové vybavenie vrátane tabletov, hybridných počítačov, laptopov, počítačov typu všetko v jednom, stolových počítačov atď., ako aj na iné vybavenie, príslušenstvo a služby súvisiace s IKT.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Použila sa verejná výzva na predkladanie ponúk a kritériá sociálnej a environmentálnej zodpovednosti sa zohľadnili ako kritériá na vyhodnotenie ponúk s váhou 20 %:

- Kritériá na vyhodnotenie ponúk týkajúce sa environmentálnej zodpovednosti (10 %) zahŕňali nepoužívanie škodlivých látok (t. j. ortuti, tetrabrómbisfenolu A, ftalátov a PVC), ako aj používanie recyklovaných alebo biologicky rozložiteľných plastov v plastových častiach a obaloch.
- Pokiaľ ide o sociálne kritériá (10 %), spoločnosť Hansel hodnotila transparentnosť dodávateľa, pokiaľ ide o umiestnenie závodov konečnej montáže a dodávateľov súčiastok, ako aj pracovné podmienky na

miestach konečnej montáže; vyplácanie životného minima a počet pracovných hodín (najviac 48 hodín týždenne vrátane nadčasov) mala overiť nezávislá správa z auditu tretej strany.

Ukázalo sa, že tieto kritériá sú náročné (pozri časť Získané poznatky). Uchádzači museli pri predkladaní ponuky uviesť aj svoj záväzok dodržiavať zadávacie podmienky (vrátane kódexu správania).

Maximálny počet zúčastnených uchádzačov, s ktorými sa v rámcovej dohode počítalo, boli štyria uchádzači.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Hlavným cieľom kódexu (a postupu) je zabezpečiť dodržiavanie noriem dôstojnej práce a pracovných podmienok v celom dodávateľskom reťazci, ktorý sa podieľa na výrobe výrobkov IKT, ktoré nakúpili fínske orgány.

Na dosiahnutie tohto cieľa odkazuje kódex správania na tieto normy a dohovory:

- Všeobecná deklarácia ľudských práv OSN (1948)
- Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (OSN 1966)
- Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (ICESCR, OSN 1966)
- Hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv
- Usmernenie OECD pre nadnárodné podniky
- Osem základných dohovorov MOP: č. 29 o nútenej alebo povinnej práci (1930), č. 87 o slobode združovania a ochrane práva organizovať sa (1948), č. 98 o použití zásad práva organizovať sa a kolektívne vyjednávať (1949), č. 100 o rovnakom odmeňovaní (1951), č. 105 o zrušení nútenej práce (1957), č. 111 o diskriminácii, pokiaľ ide o zamestnanie a povolanie (1958), č. 138 o minimálnom veku na prijatie do zamestnania (1973) a č. 182 o zákaze a o okamžitých opatreniach na odstránenie najhorších foriem detskej práce (1999)
- Dohovor OSN o právach dieťaťa, čl. 32 (1989)
- Dohovor Organizácie Spojených národov proti korupcii (2003)
- Právne predpisy o ochrane práce a pracovných podmienkach platných v krajine výroby tovaru a služieb vrátane právnych predpisov o minimálnej mzde a nariadenia o sociálnej ochrane.

Ako aj:

- Viedenský dohovor o ochrane ozónovej vrstvy a jeho Montrealský protokol o látkach, ktoré porušujú ozónovú vrstvu.
- Bazilejský dohovor o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní
- Štokholmský dohovor o perzistentných organických znečisťujúcich látkach
- Dohovor o udeľovaní predbežného súhlasu po predchádzajúcom ohlásení na dovoz a vývoz vybraných nebezpečných chemických látok a prípravkov (UNEP/FAO) (Rotterdamský dohovor), Rotterdam 10. septembra 1998, a jeho tri regionálne protokoly:
- Všetky právne predpisy na ochranu životného prostredia, ktoré sú platné v krajine výroby tovaru a služieb.

Overovanie

Cieľom tohto projektu je vytvoriť konkrétne kritériá a spoľahlivé overovacie mechanizmy na hodnotenie sociálnej zodpovednosti v spojení s výrobkami, ktoré sa majú nadobudnúť. V tejto súvislosti kódex označuje referenčnú normu pre zmluvné podmienky a takisto poskytuje usmernenia pre overovanie počas plnenia zákazky. Okrem platných noriem sa v kódexe stanovujú aj ďalšie sociálne požiadavky a mechanizmy na riešenie nedodržania predpisov a porušenia povinností. Dodávateľ a/alebo jeho materská spoločnosť uverejňuje výročnú správu o udržateľnosti. Dodávateľia prijímajú príslušné zmluvné opatrenia na uplatnenie kódexu správania pri svojej vlastnej činnosti, ako aj v rámci dodávateľského reťazca.

Jeden z kľúčových aspektov kódexu súvisí s výmenou výsledkov auditov sociálnej zodpovednosti a podniknutých nápravných opatrení, a to aj so šírením súhrnných verzií správ o audite. Účelom šírenia takýchto informácií je na jednej strane zvýšiť poznatky o požiadavkách sociálnej zodpovednosti v (globálnych) dodávateľských reťazcoch a na druhej strane zabrániť prekryvaniu a opakovaniu auditov u prevádzkovateľov, ktorí dodržiavajú predpisy, zo strany rôznych verejných obstarávateľov.

Hodnota zákazky

Odhadovaná hodnota rámcovej zmluvy je 180 miliónov EUR. Počiatočné obdobie je dva roky s možnosťou predĺženia najviac na štyri roky.

Nástroj

Článok 18 ods.2 (Povinné sociálne doložky), článok 71 (Využívanie subdodávateľov) a článok 67 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

- Centrálna obstarávacia organizácia: Spoločnosť Hansel Ltd
- Hlavný partner: Finnwatch
- Dodávateľia
- Overovatelia/audítori
- Zamestnanci a ich zástupcovia (odbory)
- Organizácie občianskej spoločnosti, ktoré sa zaoberajú rozvojom.

Jadrom kódexu a návrhu zákazky na IKT bolo partnerstvo. Spoločnosť Hansel začala projekt v spolupráci so spoločnosťou Finnwatch, mimovládnu organizáciou zameranou na podporu globálnej zodpovednosti podnikov s cieľom zabezpečiť normy dôstojnej práce pri verejnom obstarávaní.

Spoločnosť Finnwatch poskytla spoločnosti Hansel odbornú pomoc pri príprave a monitorovaní kritérií týkajúcich sa sociálnej zodpovednosti pre rôzne fázy procesu verejného obstarávania. Šírenie tejto iniciatívy medzi verejnými obstarávateľmi na všetkých úrovniach verejnej správy ako osvedčeného postupu podporilo Centrum solidarity odborových zväzov Fínska (SASK) a KEPA (zastrešujúca organizácia fínskych organizácií občianskej spoločnosti, ktoré pracujú v oblasti rozvojovej spolupráce).

Sociálne vplyvy

- Dodávateľia a verejní obstarávateľia si vďaka tomuto úsiliu viac uvedomujú problematiku sociálnej zodpovednosti. Spoločnosť [Finnwatch](#) uverejnila aj správu o pilotnom projekte, ktorej cieľom bola výmena poznatkov o sociálnej zodpovednosti v rámci dodávateľských reťazcov (vo fínskom jazyku). Hlavnými prvkami správy bolo, že na podporu vzájomného chápania dôsledkov zmluvných požiadaviek, pokiaľ ide o plnenie, audit atď., je nevyhnutný dialóg a komunikácia s potenciálnymi dodávateľmi. Okrem toho, aby sa zvýšili požiadavky nad rámec minimálnych noriem, vo fáze vykonávania by sa malo zintenzívniť overovanie. Väčšina fínskych dodávateľov nemá možnosť priamo monitorovať normy

v globálnych dodávateľských reťazcoch a spolieha sa na oddelenia sociálnej zodpovednosti materských spoločností. Verejní obstarávatelia preto musia základné dokumenty prekladať do angličtiny, aby sa zabezpečilo, že požiadavky budú pre globálne oddelenia zrozumiteľné.

- Ak stále vyšší počet verejných obstarávateľov stanoví takéto normy vo svojich postupoch, budú mať takéto požiadavky pozitívny vplyv na úroveň výroby od montážnych závodov až po ďalšie vyššie úrovne dodávateľského reťazca.

Iné prínosy

- Výmena správ z auditu s inými verejnými obstarávateľmi môže ušetriť zdroje a znížiť administratívne zaťaženie uchádzačov aj orgánov.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Kľúčovým prvkom úspechu kódexu správania bolo uskutočnenie dôkladnej prípravnej trhovej konzultácie s potenciálnymi dodávateľmi. Trhové konzultácie sa začali niekoľko mesiacov pred plánovaným dátumom uverejnenia oznámenia o verejnom obstarávaní a umožnili získať kľúčové informácie o príslušných normách a realistických požiadavkách.
- Ukázalo sa, že je ťažké overiť kritériá sociálnej zodpovednosti počas postupu obstarávania. Ak sa pri predkladaní ponuky predkladali správy z auditu, nemuselo sa tým skutočné kritérium (t. j. pracovný čas) nutne doložiť. Na druhej strane sa napríklad vo výrobných zariadeniach, ktoré sa nachádzajú v EÚ, audit zvyčajne nevykonáva. Keďže už podliehajú prísnejším pravidlám EÚ, audit sa sústreďuje na problematickejšie oblasti, kde je audit relevantnejší.
- Rovnaké výrobky sa vyrábajú vo viacerých montážnych závodoch. V takom prípade je ťažké vykonávať audit v praxi. (Např. ktoré výrobné závody by sa mali vybrať? Ako je zaručené celkové dodržiavanie predpisov?)
- Miestni dodávatelia alebo zmluvní predajcovia nie vždy na otázky verejného obstarávateľa dostávajú od svojich globálnych dodávateľov uspokojivé odpovede.
- Pre verejných obstarávateľov môže byť náročné zabezpečiť dodržiavanie pracovných a sociálnych noriem, najmä v globálnych dodávateľských reťazcoch. Iniciatívy, napríklad kódex správania, sú dôležité na to, aby ukázali konkrétne prístupy, ako to dosiahnuť. Otvorené a transparentné šírenie takýchto zdrojov je rozhodujúce na to, aby sa podporilo ich využívanie inými verejnými obstarávateľmi.
- Bolo by veľmi užitočné, keby iné orgány verejného obstarávania v EÚ vo svojich zmluvách o verejnom obstarávaní používali podobné zmluvné podmienky ako kódex správania. To by odradilo subjekty, ktoré nedodržiavajú pravidlá, od prístupu na trhy verejného obstarávania a podporilo vzostupnú konvergenciu v oblasti ľudských a pracovných práv v rámci globálnych dodávateľských reťazcov.
- Výmena informácií o správach z auditu dodávateľov s inými orgánmi verejného obstarávania v celej EÚ by bola efektívna a užitočná najmä na trhoch, kde dodávatelia pôsobia na rôznych trhoch verejného obstarávania, ako sú IKT.

Kontakt

Kalle Hietaranta, vedúci oddelenia, Category Management, Hansel Ltd, kalle.hietaranta@hansel.fi

42. Dvojfázový prístup v sociálne zodpovednom verejnom obstarávaní hardvéru IKT

Názov obstarávateľa, krajina: Spolkové ministerstvo pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (BMZ), Nemecko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Informačné a komunikačné technológie (IKT)

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Spolkové ministerstvo pre hospodársku spoluprácu a rozvoj sa rozhodlo v rámci tohto pilotného výberového konania uplatniť na hlavný predmet (počítače a monitory), ako aj na periférne zariadenie (klávesnica a počítačové myši) dvojfázový prístup, ktorý zahŕňal kombináciu záväzných minimálnych kritérií (technických špecifikácií) a pokročilých kritérií (sociálna koncepcia uchádzača oceňovaná v kritériách na vyhodnotenie ponúk). Vychádzalo sa pritom z predchádzajúceho prieskumu trhu o otázkach ľudských práv a pracovného práva v dodávateľskom reťazci IKT a z toho, čo trh v tomto smere ponúka (a je schopný dokázať).

Preto Spolkové ministerstvo pre hospodársku spoluprácu a rozvoj vo svojom výberovom konaní požadovalo, aby sociálne kritériá tvorili súčasť záväznej technickej špecifikácie v prípade prvej úrovne dodávateľského reťazca (konečná montáž) v prípade počítačov a monitorov. Toto bolo spojené s vysokými požiadavkami na kvalitu overovania (buď značka alebo ekvivalentný protokol o skúške od nezávislej tretej strany alebo doklad o externom audite). Sociálne kritériá zahŕňali základné dohovory MOP, ako aj ďalšie sociálne kritériá (bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, minimálna mzda a sociálne zabezpečenie, pracovný čas). Okrem toho sa podľa kritérií na vyhodnotenie ponúk pridelovali body za „koncepciu uchádzača“, ktorá sa týkala sociálne zodpovedných opatrení v ďalších fázach dodávateľského reťazca výrobkov, od druhej úrovne dodávateľského reťazca až po ťažbu surovín (a okrem toho pre prvú úroveň periférneho zariadenia). Požiadavka na tento koncept uchádzača bola štruktúrovaná subjektom verejného sektora podľa hlavných otázok týkajúcich sa znalosti dodávateľského reťazca predmetu zákazky, príslušnej analýzy rizika, preventívnych opatrení a overovania.

Výberové konanie ukazuje, že v prípade výrobkov s komplikovaným dodávateľským reťazcom je požiadavka na sociálne kritériá a účinné overenie možná, aj keď tieto kritériá presahujú rámec toho, čo sa vyžaduje v prípade značiek.

Predmet zákazky

Dodávka udržateľných počítačov, monitorov a periférnych zariadení (klávesnice a počítačové myši) pre pracoviská, pri ktorej by sa zohľadňovali ľudské práva a pracovné normy v dodávateľskom reťazci (výroba a ťažba nerastných surovín) tovaru, ktorý sa má dodať.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Technické špecifikácie:

Pokiaľ ide o hlavný predmet výberového konania (počítače a monitory), vo výzve na predkladanie ponúk sa od uchádzačov žiada, aby splnili povinné kritériá pre prvú úroveň dodávateľského reťazca:

1. Dodržiavanie základných pracovných noriem dohovorov MOP:

- zákaz nútenej práce a dlhového otroctva (dohovory MOP č. 29 a 105),
- nediskriminácia (dohovory č. MOP č. 100 a 111),
- zákaz vykorisťujúcej detskej práce a zamestnávania detí mladších ako 15 rokov (dohovory MOP č. 138 a 182),
- sloboda združovania a právo na kolektívne vyjednávanie (dohovory MOP č. 87 a 98).

2. Dodržiavanie ďalších pracovných a sociálnych noriem:

- bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (dohovory MOP č. 155 a 170),
- minimálna mzda a sociálne dávky (dohovory MOP č. 131 a 102),
- zákaz nadmernej dĺžky pracovného času (dohovor MOP č. 1),

Kritériá na vyhodnotenie ponúk:

Okrem toho sa od uchádzačov požaduje, aby predložili dokument s názvom „**konceptia uchádzača**“, ktorým by doložili ďalší súlad výrobku s týmito požiadavkami:

- v prípade prvej úrovne a v prípade periférnych zariadení (klávesnice a počítačové myši) súlad s rovnakými kritériami, ako sú uvedené v oddiele č. 1, t. j. dohovory MOP,
- v prípade druhej a ďalších úrovní dodávateľského reťazca, tak pre hlavný predmet výberového konania (počítače a monitory), ako aj pre periférne zariadenia, sa od uchádzača žiada, aby spolu s ponukou predložil: opis všetkých opatrení, ktoré prijal na preukázanie súladu so základnými pracovnými normami dohovorov MOP (ako sa uvádza v oddiele č. 1), súladu s inými pracovnými a sociálnymi normami (ako sa uvádza v oddiele č. 2); ako aj
- vyhýbanie sa používaniu nerastných surovín z konfliktných oblastí v tovare, ktorý sa má dodať, v súlade s usmernením OECD o náležitej starostlivosti pre zodpovedné dodávateľské reťazce nerastných surovín z oblastí zasiahnutých konfliktom a vysokorizikových oblastí.

V prípade koncepcie uchádzača je celkový počet bodov, ktoré možno dosiahnuť, 25 000. V prípade periférnych zariadení (t. j. klávesnice a počítačové myši, v prípade prvej úrovne) uchádzač preukazuje súlad s uvedenými normami MOP a inými normami (2 000 bodov).

V prípade hlavného predmetu zákazky (počítače a monitory) a periférnych zariadení (klávesnice a počítačové myši) sa za koncepciu uchádzača, ktorá sa týka dodržiavania sociálnych noriem, pridelujú ďalšie body na ďalších úrovniach dodávateľského reťazca (23 000 bodov – od druhej úrovne):

- znalosť dodávateľského reťazca – maximálne 4 000 bodov,
- analýza rizika pracovných podmienok – maximálne 4 000 bodov,
- nápravné a preventívne opatrenia – maximálne 5 000 bodov,
- kontrolné opatrenia, napríklad sociálne audity – maximálne 5 000 bodov,
- mechanizmus sťažností – maximálne 5 000 bodov.

Opatrenia uvedené v koncepcii uchádzača sa stanú súčasťou zákazky. Čím účinnejšie a ďalekosiahlejšie je úsilie o sociálnu udržateľnosť, tým vyššie je hodnotenie kvality.

Pozri tabuľku uvedenú ďalej.

KG	K	Type	Designation	Reference to the specifications	Length of the answer	Weighting score	Minimum score	maximum attainable score	Points awarded	Points x weight	Met / Not Met	0-10 points
KG 1			Workstation PC			0	0	15000		0	fulfilled	
KG 2			Monitors			1000	0	10000		0	fulfilled	
KG 3			Sustainability and social justice			1000	0	25000		0	fulfilled	
	3.1	B	Standards in the first stage of the supply chain for peripheral devices (key question 1)		M	100	0	2000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.2	B	Knowledge of the supply chain (key questions 2.1 and 2.2)		M	100	0	4000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.3	B	Risk analysis on working conditions (key questions 3.1 and 3.2)		M	100	0	4000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.4	B	Corrective and preventive measures (key question 4.1)		M	100	0	5000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.5	B	Control measures (key question 4.2)		M	100	0	5000		0		s. Explanation Annex 8b
	3.6	B	Complaints office and complaint management (leading question 4.3)		M	100	0	5000		0		s. Explanation Annex 8b
						1000	0	27000		0	fulfilled	

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

- Obstarávateľ prispieva k dodržiavaniu pracovných a sociálnych noriem a stimuluje „priekopníkov“.
- Obstarávateľ podporuje zvyšovanie informovanosti týkajúcej sa znalosti dodávateľského reťazca a podporuje vykonávanie ambiciózných opatrení na boj proti pracovnému vykorisťovaniu, vykorisťovaniu detí, využívaniu surovín z konfliktných oblastí a na ochranu zdravia a bezpečnosti.
- V prípade výrobkov s komplikovaným dodávateľským reťazcom má kombinácia minimálnych kritérií ako záväzných kritérií (v tomto kontexte v prípade tých úrovní dodávateľského reťazca, v ktorých veľká časť trhu už niektoré sociálne normy dodržiava) a pokročilých kritérií ako kritérií na vyhodnotenie ponúk (v tomto kontexte v prípade priekopníkov spomedzi uchádzačov) za cieľ je motivovať spoločnosti, aby dodržiavali medzinárodné normy sociálnej zodpovednosti podnikov.

Overovanie

Uchádzač preukazuje súlad s uvedenými normami dohovorov MOP a inými základnými pracovnými normami ktorýmkoľvek z týchto prostriedkov:

- značka, napríklad TCO Certified alebo jej ekvivalent,
- ekvivalentný protokol o kontrole vydaný nezávislou treťou stranou (preskúmanie výrobných podmienok pre daný výrobok na základe požadovaných pracovných a sociálnych noriem),
- členstvo výrobcu v koalícii Electronic Industry Citizenship Coalition (EICC) vrátane predkladania všetkých aktuálnych správ z auditu (týkajúcich sa tovaru, ktorý sa má dodať) od nezávislej tretej strany v súlade s požiadavkami na kvalitu programu auditu overenými EICC.

Hodnota zákazky

1,8 milióna EUR

Nástroj

- Článok 18 ods. 2, články 43 a 67 smernice 2014/24/EÚ
- Transponované nemeckým zákonom o verejnom obstarávaní (najmä VgV a GWB)

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Spolkové ministerstvo pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (BMZ), Nemecko
- Uchádzači
- Externá poradkyňa pre sociálne kritériá

Sociálne vplyvy

- Obstarávateľ si uvedomoval, že v roku 2016 široký okruh uchádzačov nebol schopný zabezpečiť účinné overenie dodržiavania pracovných a sociálnych noriem a iných požiadaviek pre celý dodávateľský reťazec, ale aspoň pre prvú úroveň dodávateľského reťazca. Okrem toho niektoré spoločnosti v oblasti IKT idú ešte ďalej a spĺňajú sociálne normy nad rámec prvej úrovne a dokonca aj pokiaľ ide o nerastné suroviny v ich výrobkoch. Použitím kombinácie povinných minimálnych noriem (technických špecifikácií), ale aj ďalších noriem ako kritérií na vyhodnotenie ponúk, obstarávateľ vyžaduje dodržiavanie minimálnych sociálnych noriem, ale aj motivuje a podporuje spoločnosti, ktoré idú nad tento rámec.

Iné prínosy

- Potenciál prenosnosti pre všetky subjekty verejného sektora: záväzné technické špecifikácie (v kombinácii s vysokými požiadavkami na kvalitu overovania) by mohol a mal využívať každý subjekt verejného sektora ako základnú požiadavku bez ohľadu na objem zákazky a zdroje orgánu verejnej moci. V prípade dodatočných kritérií na vyhodnotenie ponúk je potrebná minimálna úroveň ľudských zdrojov subjektu verejného sektora, pretože je potrebné vyhodnotiť koncepcie uchádzačov.
- Potenciál prenosnosti pre všetky skupiny výrobkov IKT (aj pre tie, pre ktoré neexistujú značky zahŕňajúce sociálne kritériá): výberové konanie ponúka rôzne druhy účinného overovania vhodné pre širšiu škálu výrobkov IKT.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Pozitívna reakcia uchádzačov: takmer všetci uchádzači splnili minimálne normy.
- Kombinácia rôznych metód overovania je pozitívna (značky a iné účinné prostriedky overovania; v tomto prípade neboli akceptované jednoduché vyhlásenia uchádzačov).
- Pozitívny stimul pre spoločnosti, aby zlepšili svoj prístup k ľudským právam nad rámec prvej úrovne dodávateľského reťazca.
- Návrhy na ďalšie zlepšenia, aby uchádzači lepšie porozumeli požiadavkám: použiť jasnú úpravu (podpoložky, rámčeky, poznámky pod čiarou, typ písma); prípravné trhové konzultácie s cieľom vysvetliť spoločnostiam požiadavky a zabezpečiť ich lepšie porozumenie; jasne oddeliť prvú fázu dodávateľského reťazca (povinné kritériá) od ostatných fáz dodávateľského reťazca (kritériá na vyhodnotenie ponúk).
- V prípade potreby zahrnúť kontrolný zoznam alebo formulár pre uchádzačov, v ktorom sa uvedie, ktoré dokumenty a dôkazy boli pripojené.
- Návrhy na ďalšie zlepšenie s cieľom zlepšiť kvalitu koncepcií uchádzačov: prísnejšie požiadavky, ako napríklad výslovná informácia, že body sa udeľujú iba za konkrétne odpovede na usmerňujúce otázky. Pri príprave výberového konania je vždy užitočné využiť trhový dialóg a aktuálny prieskum trhu.

Kontakt

Annelie Evermann, externá poradkyňa pre sociálne kritériá, BMZ Spolkové ministerstvo pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, annelie.evermann@weed-online.org

43. Digitálna integrácia – uplatnenie kritérií prístupnosti pri tvorbe webových sídel

Názov obstarávateľa, krajina: Národná agentúra pre vzdelávanie, Fínsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Tvorba webových sídel

Úvod/ciele verejného obstarávania

Národná agentúra pre vzdelávanie Fínska je zodpovedná za vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve, predprimárne, primárne, všeobecné a vyššie sekundárne vzdelávanie, ako aj za vzdelávanie a odbornú prípravu dospelých. Takisto riadi veľkú časť internacionalizácie štúdiá vo Fínsku, napríklad výmenné programy študentov a učiteľov.

Agentúra potrebovala obnoviť tri webové sídla a chcela to urobiť spôsobom, ktorý podporuje ciele a úlohy modernej agentúry pre vzdelávanie a umožňuje dobrú používateľskú skúsenosť.

V roku 2018 bola zadaná zákazka na tvorbu webových sídel a vývoj online služieb. Aby sa zabezpečila prístupnosť týchto služieb pre všetkých používateľov, Rada pre vzdelávanie stanovila, že musia spĺňať požiadavky na prístupnosť stanovené v norme EN 301 549 alebo rovnocennej norme.

Predmet zákazky

Realizácia systému riadenia a zverejňovania obsahu webového sídla, návrh používateľského rozhrania, tvorba webových sídel, realizácia a ďalší rozvoj online služieb a údržba.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Cieľom obstarávania nebolo získať systém na kľúč. Cieľom bolo obstarat' zdroje na pružný rozvoj. Všetci pracovníci (návrhár používateľského rozhrania, dvaja vývojári a návrhár služieb) museli mať aspoň jeden rok skúseností s uplatňovaním usmernení pre prístupnosť obsahu webových sídel (WCAG 2.0). Od návrhára používateľského rozhrania a návrhára služieb sa takisto očakávalo, že budú mať skúsenosti so štíhlym návrhom UX a iným návrhom zameraným na používateľa. V pláne realizácie sa od dodávateľa vyžadovalo, aby opísal, ako zaručí prístup zameraný na používateľa a aké technológie použije na zabezpečenie prístupnosti.

Použila sa verejná výzva na predkladanie ponúk, 60 % dostupných bodov sa priradilo kritériám kvality vrátane prístupnosti, pričom 40 % sa priradilo nákladom. V [oznámení o vyhlásení verejného obstarávania v úradnom vestníku](#) sa priamo odkazuje na normu EN 301 549. Celkovo bolo prijatých päť ponúk, z ktorých všetky mohli ponúknuť odborníkov s dostatočnými skúsenosťami s uplatňovaním usmernení pre prístupnosť obsahu webových sídel. Zákazka bola zadaná spoločnosti [Wunder Finland Oy](#), MSP, ktorý mal predchádzajúce skúsenosti s uplatňovaním kritérií prístupnosti pri navrhovaní vzdelávacích webových sídel pre univerzitu v Turku.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Prístupnosť webových sídel je inkluzívny postup, ktorý umožňuje každému, najmä osobám so zdravotným postihnutím alebo s určitou formou zrakového postihnutia, vnímať online prostredie, rozumieť mu,

pohybovať sa v ňom a komunikovať s ním. V [smernici o prístupnosti webových sídel](#)¹³ sa od subjektov verejného sektora vyžaduje, aby prijali potrebné opatrenia a zabezpečili vnímateľnosť, ovládateľnosť, zrozumiteľnosť a robustnosť svojich webových sídel a mobilných aplikácií. [EN 301 549](#) je európska norma pre dostupnosť technológií vo verejnom sektore. Norma uverejnená v roku 2014 sa zaoberá širokým spektrom zdravotných postihnutí a špecifikuje požiadavky na funkčnú prístupnosť, ktoré sa vzťahujú na výrobky a služby IKT, spolu s opisom skúšobných postupov a metodiky hodnotenia pre každú požiadavku na prístupnosť vo forme, ktorá je vhodná na použitie pri verejnom obstarávaní v rámci Európy. Podľa smernice sa uplatňujú tieto lehoty na dosiahnutie súladu s normou EN 301 549:

- každé nové verejné webové sídlo vytvorené 23. septembra 2019 alebo neskôr musí byť v súlade,
- všetky verejné webové sídla (vrátane existujúcich webových sídel) musia byť v súlade do 23. septembra 2020,
- všetky mobilné aplikácie vo verejnom sektore musia byť v súlade do 23. júna 2021.

Zatiaľ čo norma je špecifická pre verejný sektor, odkazuje na usmernenia pre prístupnosť obsahu webových sídel, a tak zahŕňa širšie priemyselné normy. Európska norma pre dizajn pre všetkých ([EN 17161](#)) dopĺňa normu EN 301 549 opisom postupov potrebných na splnenie noriem prístupnosti. Na medzinárodnej úrovni [globálna iniciatíva za integratívne IKT](#) vyvinula nástroje a vypracovala usmernenia na obstarávanie prístupných IKT.

Hodnota zákazky

Zákazka na obnovu troch webových sídel mala celkovú hodnotu 372 800 EUR.

Nástroj

- Článok 42 (Technické špecifikácie) a článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) smernice 2014/24/EÚ.
- Podľa smernice o prístupnosti webových sídel musia všetky verejné webové sídla spĺňať normu EN 301 549 alebo jej ekvivalent do 23. septembra 2020. V smernici sa takisto vyžaduje, aby verejné subjekty na svojich webových sídlach uverejnili vyhlásenie o prístupnosti, ktoré obsahuje odkaz na mechanizmus spätnej väzby pre používateľov, ktorí môžu nahlásiť nedostatky pri plnení minimálnych požiadaviek na prístupnosť. Monitorovanie a podávanie správ sa bude vykonávať na celoštátnej úrovni od decembra 2021.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Národná agentúra pre vzdelávanie Fínska
- Zazmluvnený poskytovateľ služieb: Spoločnosť Wunder Finland Oy
- Vo fáze získavania prehľadu o zákazníkoch sa používatelia zohľadnili na základe spolupráce s tímom podpory digitalizácie Štátnej finančnej správy Fínska. Základom prvého „[design sprintu](#)“ boli tri dielne pre zákazníkov, po ktorých nasledovali rozhovory. Očakáva sa, že sa vďaka tomu zlepši prístupnosť dotknutých používateľov k obnoveným webovým sídlam.

---

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2102 z 26. októbra 2016 o prístupnosti webových sídel a mobilných aplikácií subjektov verejného sektora.

Sociálne vplyvy

- Zabezpečenie prístupnosti webových sídel verejného sektora pre používateľov so zdravotným postihnutím je nevyhnutné pre poskytovanie verejných služieb a informácií všetkým občanom. Očakáva sa, že do roku 2020 bude mať jedna pätina obyvateľstva EÚ nejakú formu zdravotného postihnutia,¹⁴ takže zabezpečiť všeobecnú prístupnosť je dôležitejšie ako kedykoľvek predtým. Začlenenie požiadaviek na prístupnosť do projektu od začiatku znamenalo, že neboli potrebné žiadne drastické zmeny návrhu a akékoľvek budúce rozhodnutia týkajúce sa návrhu sídla a možných nových funkcií budú zohľadňovať aj aspekty prístupnosti.

Iné prínosy

- Zatiaľ čo sa norma EN 301 549 osobitne zameriava na prístupnosť pre používateľov so zdravotným postihnutím, zlepšuje aj celkovú používateľskú prístupnosť a zrozumiteľnosť pre ostatných používateľov vrátane starších ľudí a tých, ktorí trávia menej času online.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Agentúra mala pôvodne za cieľ obstarat' službu tvorby webových sídel prostredníctvom spoločnosti Hansel (ústredný orgán verejného obstarávania Fínska pre verejnú správu). To však neviedlo k žiadnym ponukám, ktoré by spĺňali osobitné požiadavky agentúry na spôsobilosť. Agentúra sa preto rozhodla zorganizovať svoje vlastné obstarávanie s pozitívnymi výsledkami (päť ponúk, všetky spĺňajú požiadavky na spôsobilosť).
- Najdôležitejším zistením pre budúce obstarávania bolo, že požiadavky na kvalitu úzko korelovali so zásadami spoločnosti v oblasti rozvoja kompetencií, ako uvádzajú vo svojom realizačnom pláne. Agentúra s veľkou pravdepodobnosťou použije podobné kritériá pri budúcom obstarávaní vysokokvalitných služieb.

Kontakt

Satu Meriluoto, Fínska národná agentúra pre vzdelávanie, satu.meriluoto@oph.fi

ODVETVIE č. 9 – Textilné výrobky

44. Uplatňovanie dohovorov MOP pri verejnom obstarávaní textilných výrobkov v Českej republike

Názov obstarávateľa, krajina: Ministerstvo práce a sociálnych vecí, Česká republika

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Textilné výrobky

Úvod/ciele verejného obstarávania

Ministerstvo práce a sociálnych vecí Českej republiky (MPSV) chce byť jedným z podporovateľov a priekopníkov sociálne zodpovedného verejného obstarávania (SZVO) v Českej republike tak, že vykonáva prevratné zmeny, organizuje desiatky podujatí a vytvára metodiky a podpornú štruktúru pre tých, ktorí sú ochotní viesť svoje organizácie k udržateľnosti. MPSV sa takisto snaží pritiahnúť kľúčové zainteresované strany, aby podporili ďalší rozvoj SZVO.

Predmet zákazky

Textilné výrobky (najmä spodná bielizeň), ktoré charitatívne organizácie ďalej distribuujú ľuďom v núdzi. Tento nákup finančne podporuje Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD).

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Aby sa zabránilo porušovaniu pracovných a sociálnych práv v procese výroby textilu, MPSV požadovalo, aby mali uchádzači systém, ktorý zaručí, že pri výrobe zakúpeného tovaru neboli porušované pracovné práva chránené základnými dohovormi MOP (detská práca, nútená práca atď.). V tejto fáze sa MPSV zameralo iba na podmienky v samotných procesoch textilnej výroby, nie na výrobu surovín.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

MPSV si v roku 2015 vypracovalo vlastnú stratégiu sociálne zodpovedného verejného obstarávania, ktorú používa ako usmernenie pri vývoji verejných obstarávaní. Stratégia stanovuje základné zásady ministerstva a zameriava sa na environmentálne a sociálne vplyvy obstarávania. Verejný obstarávateľ si uvedomuje svoj potenciál ovplyvňovať trh a chce zlepšiť vplyv svojich nákupov na udržateľnosť.

Prvá stratégia (prijatá v roku 2015) viedla k internému vývoju nových postupov v rámci organizácie, čo umožnilo MPSV vynaložiť viac ako 20 miliónov EUR udržateľnejším spôsobom. MPSV chce svojimi nákupmi minimalizovať svoje nepriaznivé vplyvy na životné prostredie (orientácia na znižovanie odpadu, etické získavanie dreva a pod.), odstrániť porušovanie ľudských práv vo svojich dodávateľských reťazcoch, podporovať schopnosti MSP a sociálnych podnikov slúžiť verejným inštitúciám a podporovať opätovné začlenenie znevýhodnených osôb do spoločnosti.

Postupom času sa prístup rozvinul do strategickejšieho zmysľania vo vzťahu ku kúpnej sile. Nedávno bola stratégia aktualizovaná a zameriava sa viac na rozvoj SZVO v rámci podriadených organizácií (úrad práce, správa sociálneho zabezpečenia). Monitorovanie a vyhodnocovanie účinkov SZVO celej organizácie je jedným z cieľov do budúcnosti.

Overovanie

Uchádzači by mohli preukázať splnenie tejto požiadavky členstvom v nadácii Fair Wear Foundation (FWF) alebo inom systéme na kontrolu pracovných podmienok v rámci svojho dodávateľského reťazca. Keď sa organizácia stane členom FWF, vyjadruje záväzok uplatňovať osem pracovných noriem FWF vo svojom dodávateľskom reťazci:

- zamestnanie sa vykonáva podľa vlastnej voľby,
- v zamestnaní nedochádza k diskriminácii,
- zákaz vykorisťovania detskej práce,
- sloboda združovania a právo na kolektívne vyjednávanie,
- vyplácanie životného minima,
- zákaz nadmernej dĺžky pracovného času,
- bezpečné a zdravé pracovné podmienky,
- právne záväzné vzťahy medzi zamestnancami a zamestnávateľmi

Uchádzači takisto museli uviesť výrobcu, značku a miesto výroby jednotlivých druhov výrobkov. Obstarávateľovi sa tým umožňuje určitá úroveň viditeľnosti a kontroly nad pracovnými podmienkami v dodávateľskom reťazci.

Hodnota zákazky

Celková hodnota zákazky bola 550 000 EUR.

Nástroj

Článok 58 a príloha XII a článok 18 ods. 2 smernice 2014/24/EÚ

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Ministerstvo práce a sociálnych vecí (MPSV)
- Zamestnanci, ktorí pracujú pre dodávateľov MPSV

Sociálne vplyvy

- Riziko porušenia pracovných a sociálnych noriem pri výrobe textilných výrobkov sa znížilo použitím sociálnych požiadaviek ako osobitných podmienok účasti.
- Zvýšila sa transparentnosť dodávateľského reťazca.

Iné prínosy

- Víťazný uchádzač zamestnáva osoby so záznamom vedeným v registri trestov, ktoré získavajú možnosť rozvíjať pracovné zručnosti a získať referencie, čím sa podporí ich opätovné začlenenie do spoločnosti.
- Podľa informácií, ktoré predložili víťazní uchádzači, výroba nemusí byť zabezpečovaná externe v krajinách, ktorých pracovnoprávne systémy si obstarávateľ nemôže overiť.
- Orientácia na sociálne zodpovedné podmienky výroby tovaru, ktorý zákazník kupuje, môže pomôcť vytvoriť rovnaké podmienky pre hospodársku súťaž hospodárskych subjektov. Verejný obstarávateľ nemusí „kupovať lacno na úkor druhých“.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Ak to vyžaduje verejný obstarávateľ, textilný priemysel je schopný do určitej miery zaručiť dodržiavanie pracovných práv pri výrobe.

- Výsledkom jednoduchých požiadaviek na transparentnosť dodávateľského reťazca môžu byť neočakávané prínosy, ako je opätovné začlenenie páchatel'ov trestnej činnosti do spoločnosti, ktoré idú nad rámec požiadaviek v zákazke.
- Ťažkosti zostávajú s monitorovaním podmienok počas plnenia zákazky.
- Monitorovanie podmienok pri výrobe surovín (napríklad bavlny) zatiaľ nebolo rozvinuté.
- MPSV na základe vlastnej stratégie pokračuje vo vyhľadávaní ďalších vhodných ponúk s cieľom preskúmať možnosti. Okrem toho ministerstvo demonštruje skutočné prípady ostatným obstarávateľom v úsilí ich naučiť a motivovať, aby sa takisto stali udržateľnými verejnými obstarávateľmi. Takisto sa usiluje vypracovať interné postupy na riadenie zákaziek, monitorovanie a vyhodnocovanie výsledkov zákaziek a stanovenie hodnoty zákazky.
- Transparentnosť globálnych dodávateľských reťazcov si vyžaduje spoluprácu. Dodatočné náklady a úsilie v súvislosti s touto spoluprácou sú opodstatnené, ak umožňujú obstarávateľovi dôverovať kvalite podmienok celého dodávateľského reťazca obstarávaných výrobkov.
- Pri SZVO nemusia existovať jednoduché riešenia; vyžaduje si čas, úsilie a kritické myslenie. Prináša však viacero výhod, napríklad lepšiu organizáciu postupu verejného obstarávania, lepšie spoznanie potrieb obstarávateľa a kvality výrobku, čisté svedomie pri obstarávaní, spravodlivé pracovné podmienky a cenu, orientáciu na spätnú väzbu a kreatívny prístup k inak administratívne procesu. Stojí za to urobiť prvý krok a učiť sa za pochodu.

Kontakt

Adam Gromnica, adam.gromnica@mpsv.cz a Eva Chvalková, eva.chvalkovska@mpsv.cz, Ministerstvo práce a sociálnych vecí

45. Prístup mesta Gent k obstarávaniu sociálne zodpovedných pracovných odevov

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Gent, Belgicko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Textilné výrobky

Úvod/ciele verejného obstarávania

V roku 2014 mesto Gent aktualizovalo svoju politiku verejného obstarávania v snahe do svojho obstarávania plne začleniť udržateľnosť. Súčasťou tohto úsilia sú sociálne ciele, ktoré zahŕňajú podporu zamestnávania znevýhodnených skupín, podporu miestneho hospodárskeho rastu a integráciu medzinárodných noriem a zásad spravodlivého obchodu. V nadväznosti na to sa mesto v roku 2016 spojilo so Združením flámskych miest a obcí (VWSG), aby tieto ciele uplatňovalo pri obstarávaní pracovných odevov.

Gent bol prvým mestom spravodlivého obchodu v Belgicku, prvým hlavným mestom spravodlivého obchodu v Európe a aktívne podporuje informovanosť obstarávateľov a dodávateľov o téme spravodlivej módy.

Predmet zákazky

Obstaranie sociálne zodpovedných pracovných odevov

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Zákazka sa začala v prvej polovici roku 2018. Mesto Gent vykonávalo toto verejné obstarávanie v troch fázach:

- analýza predchádzajúcich verejných výberových konaní, pričom sa hľadali osvedčené postupy z hľadiska začlenenia udržateľnosti do špecifikácií pre pracovné odevy v rámci Flámskeho regiónu a mimo neho,
- mesto Gent a VWSG vykonali rozsiahlu trhovú štúdiu, v rámci ktorej sa zhodnotila pripravenosť trhu, transparentnosť dodávateľských reťazcov a potenciál značiek v danom odvetví a zozbierali sa názory dodávateľov o udržateľnom dopyte a použití sociálnych doložiek vo verejnom obstarávaní. Na základe tejto štúdie si v Gente uvedomili, že trh nie je pripravený ponúknuť požadovanú mieru environmentálneho a sociálneho vplyvu.
- Vytvorenie súboru nástrojov pre obstarávanie sociálne zodpovedných pracovných odevov¹⁵ pre dodávateľov a obstarávateľov, ktorý im poskytne usmernenia, ako sa v priebehu zákazky zlepšovať. Mesto rozdelilo rámcovú dohodu na päť častí, ktoré si vyžadovali rozličný stupeň sociálneho a environmentálneho správania, pričom v súbore nástrojov bola opísaná každá úroveň správania samostatne. V súbore nástrojov sa takisto uvádza dôkaz, ktorý mali uchádzači predložiť, a je tam podrobne rozpísaná cesta k zodpovednejším pracovným odevom, ku ktorej sa dodávateľ zaviazal prostredníctvom zmluvných doložiek.

V prvej fáze postupu museli uchádzači:

1. Podpísať kódex správania „sociálne zodpovedného riadenia dodávateľského reťazca“.
2. Vyplniť dotazník „sociálne zodpovedného riadenia dodávateľského reťazca“. Dotazník sa týkal všeobecných informácií o spoločnosti, transparentnosti v dodávateľskom reťazci a sociálnych rizík v dodávateľskom reťazci. Odpovede z tohto dotazníka sa nehodnotili, ale slúžili na referenčné meranie alebo sebahodnotenie uchádzača v snahe vytvoriť východisko pre dialóg medzi dodávateľom a mestom Gent.

3. Uviest' zoznam vozidiel, ktorými sa budú realizovať dodávky (emisná norma aspoň Euro 5 alebo vyššia).

Prihlásilo sa deväť dodávateľov. Piaty z nich splnili vyššie uvedené povinnosti, a preto boli prijatí do druhej fázy.

Technické špecifikácie boli potom zaslané týmto piatim vybraným záujemcom. Toto bola druhá fáza postupu.

Kritériá na vyhodnotenie ponúk sa líšili podľa časti, ale vo všeobecnosti sa hodnotila cena, kvalita (výsledky laboratórnych skúšok a vzorky) a trvanlivosť odevov. Minimálna požadovaná kvalita bola opísaná v technických kritériách. V kritériách na vyhodnotenie ponúk týkajúcich sa kvality sa oceňovali dodávatelia, ktorí ponúkali vyššiu kvalitu, ako sa vyžaduje v technických kritériách. Mesto Gent získalo päť ponúk a nakoniec bola každá časť pridelená inému dodávateľovi.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Hlavným cieľom bolo integrovať záruky týkajúce sa medzinárodných dohovorov o práci a zvýšiť transparentnosť v rámci celého dodávateľského reťazca textilných výrobkov.

Mesto Gent na jednej strane od svojich dodávateľov vyžaduje dodržiavanie minimálnych medzinárodných pracovných noriem, ľudských práv a vyplácanie životného minima a na druhej strane kontinuálne zlepšovanie sociálnych podmienok v dodávateľských reťazcoch obstarávaných výrobkov.

Dodávateľ (a subdodávatelia zapojení do výroby výrobkov, ktoré mesto Gent obstaráva) sa vo výberovej fáze museli zaviazat' dodržiavať transparentnosť a kontinuálne zlepšovanie pracovných podmienok v dodávateľskom reťazci počas celého trvania zákazky pre všetky výrobky. Tento proces zlepšovania zahŕňa:

- dodržiavanie a aktívne zavádzanie všeobecných zásad „sociálnej zodpovednosti podnikov“ (SZP) a „sociálne zodpovedného riadenia reťazca“, ktoré sa uvádzajú v tomto kódexe správania; Zásady kódexu správania vychádzajú z medzinárodných noriem Medzinárodnej organizácie práce (MOP) a sú v súlade s hlavnými medzinárodnými normami ako ISO 26000, GRI, ETI, FLA, Fair Wear Foundation, BSCI, SA 8000 a podobnými normami.
- každoročné podávanie správ o sociálnych rizikách v reťazci. Toto sa musí uskutočňovať na základe externej overenej správy o rizikách. Správy o rizikách vypracované audítormi udržateľnosti (spoločnosťou Ecovadis alebo jej ekvivalentom) umožňujú spoločnostiam posúdiť sociálne a environmentálne správanie ich globálnych dodávateľov.
- vykonávanie nápravných opatrení, pokiaľ ide o zásady „sociálnej zodpovednosti podnikov“ a „sociálne zodpovedného riadenia reťazca“.

Overovanie

- Správanie dodávateľa overujú tretie strany ako spoločnosť Ecovadis alebo jej ekvivalent.
- Následné stretnutia s dodávateľmi sa konajú pravidelne.
- Špecializovaní audítori už vypracovali rôzne správy o správaní týchto piatich dodávateľov.
- Mesto Gent spolupracuje s dodávateľmi na zlepšovaní výsledkov.

Hodnota zákazky

Odhadovaná hodnota zákazky je 1,2 milióna EUR na obdobie štyroch rokov.

Nástroj

- Článok 46 (Rozdelenie zákaziek na viacero častí) smernice 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Mesto Gent
- Zazmluvnení poskytovatelia:
  - Alsico, udržateľné pracovné odevy
  - Bel-Confect, štandardné pracovné odevy
  - Stemico, bielizeň a detské podbradníky
  - Tric, pracovná obuv
  - Fabory, rukavice a iné osobné ochranné prostriedky
- Združenie flámskych miest a obcí (VVSG)
- Audítori udržateľnosti

Sociálne vplyvy

- Od začiatku prípravnej fázy zákazky si dodávatelia väčšmi uvedomujú svoju zodpovednosť pri dosahovaní tohto cieľa.
- Jeden dodávateľ sa stal členom organizácie Fair Wear Foundation, ďalší zhromažďujú informácie na zvýšenie transparentnosti svojich reťazcov a iní sú už plne transparentní a sociálne zodpovední a v súčasnosti využívajú overovacie systémy tretích strán.

Iné prínosy

- Pracovné odevy (vesty, nohavice, tričká) sú dnes v maximálnej možnej miere vyrábané z organickej bavlny pochádzajúcej zo spravodlivého obchodu a z recyklovaného polyesteru.
- Pracovné odevy sa musia dodávať spôsobom, ktorý dbá na uhlíkovú efektívnosť.
- Po skončení životnosti odevov sa budú recyklovať na izolačný materiál a záhradné lavice.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Dodávatelia pracovných odevov boli ochotní spolupracovať na neustálom zlepšovaní pracovných podmienok v dodávateľskom reťazci. Na to musia byť dodávatelia zapojení, stimulovaní a podporovaní.
- Zmluvné doložky sú len časťou riešenia; na dosiahnutie úspechu je nevyhnutný dialóg a partnerstvo s dodávateľmi. Mali by sa začať budovať ešte pred začatím obstarávania a pokračovať v priebehu plnenia zákazky.
- V minulosti sa tento typ zákazky zadával vcelku. Ukázalo sa, že rozdelenie zákazky na viacero častí je užitočné pri podpore zdravej hospodárskej súťaže a pri určovaní najvhodnejšieho záujemcu pre jednotlivé časti.
- Mesto Gent spolupracuje so svojimi dodávateľmi na dosiahnutí cieľov v priebehu rámca. Ide o proces učenia, v ktorom sa mesto a jeho dodávatelia snažia navzájom si pomáhať.
- Dostatok času a zdrojov, ako aj politická vôľa sú rozhodujúcimi faktormi úspechu spolupráce medzi obstarávateľom a dodávateľom, ako dosiahnuť skutočný vplyv.
- Ako verejný obstarávateľ potrebujete určité technické znalosti v oblasti textilných výrobkov. Napríklad v Gente zodpovedný pracovník absolvoval školenie, aby sa poučil o rozbere kvality textílií (pevnosť v ťahu, tvorba hrčiek, zrážanie).
- Ak je to možné, verejný obstarávateľ by sa mal rozhodnúť pre postup, ktorý umožňuje rokovania. Verejná výzva na predkladanie ponúk je veľmi prísna a ak napríklad chýba jedna vzorka, hrozí, že bude treba postup zastaviť a začať od úplného začiatku.

- Po zadaní nových zákaziek bolo prvoradým záujmom zabezpečiť, aby sa všetko organizovalo prakticky: úprava objednávkových systémov, organizovanie úvodných stretnutí s koncovými používateľmi a ich informovanie, zabezpečenie, že odev bude k dispozícii na vyskúšanie pred objednaním, uzatváranie dohôd o dodávkach s dodávateľmi, pracovne.
- V budúcnosti je takisto potrebné vyčleniť potrebný čas na následné stretnutia a správy tretích strán, venovať pozornosť dodávateľským reťazcom, ktoré ešte nie sú úplne transparentné, a v prípade potreby uplatňovať nápravné opatrenia.

Kontakt

Aline De Cokere, verejná obstarávateľka, mesto Gent, Aline.DeCokere@stad.gent

46. Zjednodušenie overovania súladu so základnými pracovnými normami dohovorov MOP v textilnom sektore

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Bonn, Nemecko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Textilné výrobky

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Bonn je odhodlané zabezpečiť, aby sa verejné zákazky udeľovali len spoločnostiam, ktoré zabezpečia, že sa obstaraný tovar získal alebo vyrobil v súlade s minimálnymi normami stanovenými v základných pracovných normách dohovorov MOP.

V textilnom sektore existuje niekoľko etických značiek alebo iniciatív viacerých zainteresovaných strán [napríklad organizácia Fair Wear Foundation alebo Iniciatíva zameraná na etické obchodovanie (Ethical Trading Initiative)], ktoré môžu pomôcť overiť úplný alebo čiastočný súlad so základnými pracovnými normami. Avšak vedieť, ktoré značky alebo aké rovnocenné dôkazy sú potrebné na overenie jednotlivých konkrétnych noriem, nie je vždy jednoduché.

Na prekonanie tohto problému pripravilo mesto Bonn v spolupráci s mimovládnu organizáciou FEMNET jednoducho použiteľný dotazník o sociálnych kritériách, ktorý umožňuje uchádzačom jednoducho overiť každé kritérium pomocou značiek, členstva v iniciatíve alebo alternatívnych dôkazov, akými sú sociálne audity alebo audity riadenia nezávislými tretími stranami.

Dotazník o sociálnych kritériách bol prvýkrát odskúšaný v roku 2016 vo výberovom konaní na rovnosaty pre pracovníkov údržby zelene, ktoré boli vyrobené v sociálne zodpovedných pracovných podmienkach. Príprava dotazníka vychádzala z analýzy trhu, ktorá pomohla mestu Bonn vymedziť vhodné dôkazy pre každú požadovanú sociálnu normu, ako aj pridelovať časti podľa doloženej dostupnosti eticky vyrábaných odevov na trhu.

V roku 2018 bola uverejnená druhá výzva na predkladanie ponúk, tentoraz aj s časťami, ktoré zahŕňali kožené výrobky. Cieľom bolo obstarat' odolné pracovné odevy a zároveň posilniť tých poskytovateľov, ktorí sa už zaviazali vyrábať výrobky sociálne prijateľným spôsobom.

Predmet zákazky

Služobné a ochranné odevy vrátane kožených výrobkov

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Pri obstarávaní pracovných odevov v roku 2018 boli váhy kritérií na vyhodnotenie ponúk stanovené takto:

- cena (40 %),
- úžitková hodnota (30 %) – rovnaké body bolo možné získať za kvalitu, spracovanie a vybavenie. Body udeľovala hodnotiacia komisia zložená z používateľov a bezpečnostných technikov, ako aj rada zamestnancov (volený orgán zastupujúci záujmy zamestnancov, ktorý je bežnou súčasťou nemeckých organizácií),
- sociálne kritériá (30 %) – hodnotené podľa dotazníka o sociálnych kritériách (opísané v časti Overenie).

K ponukám musel byť priložený dotazník o sociálnych kritériách, ktorý obsahoval deväť otázok o výrobku, ktorý sa mal obstarat'. Otázky sa týkajú výrobných podmienok v konečnej fáze výroby (t. j. miesta výroby, kde bol obstaraný výrobok dokončený).

V dotazníku o sociálnych kritériách sa jasne uvádzajú prijateľné formy overenia (t. j. príslušné pečate, certifikáty alebo členstvá v organizáciách so zameraním na textilné výrobky). Niektoré formy overenia možno použiť na uvedenie kladnej odpovede na všetky otázky uvedené ďalej (a tak získať maximálne 29 bodov). Inými formami overovania sa uvádza kladná odpoveď len na niektoré z otázok uvedených ďalej a podľa toho sa bodujú. Počet bodov, ktoré možno získať za danú otázku, sa stanovil podľa jej príslušného sociálneho vplyvu (body, ktoré možno získať za jednotlivé otázky, sú uvedené v zátvorkách):

1. Zisťujete ako obchodník alebo značka riziká a ich vplyv na dodržiavanie noriem MOP v konečnej fáze výroby konkrétneho obstarávaného výrobku? (2 body)
2. Máte ako obchodník alebo značka písomný záväzok dodržiavať uvedené sociálne normy v konečnej fáze výroby konkrétneho obstarávaného výrobku, ktorý sa vzťahuje aj na prípadných subdodávateľov? (1 bod)
3. Podporujete ako obchodník alebo značka vyhlásenie kódexu správania v miestnom jazyku (t. j. súbor zásad a predpisov, ktoré si spoločnosť ukladá sama sebe) pre konečnú fázu výroby konkrétneho obstarávaného výrobku, ktoré sa vzťahuje aj na prípadných subdodávateľov? (3 body)
4. Poznáte ako obchodník alebo značka výrobný závod, v ktorom bol výrobok, ktorý sa na základe konkrétnej objednávky obstaráva, vyrobený do podoby konečného výrobku? (3 body)
5. Vykonávate ako obchodník alebo značka audit súladu s uvedenými sociálnymi normami prostredníctvom nezávislých sociálnych auditov v konečnej fáze výroby konkrétneho obstarávaného výrobku? (3 body)
6. Podporujete ako obchodník alebo značka súlad s uvedenými sociálnymi normami v konečnej fáze výroby v rámci zákazky pravidelným a nezávislým preskúmaním svojho systému riadenia alebo spoločnosti s obchodnou značkou (pokiaľ ide o ich vplyv na dodržiavanie sociálnych noriem)? (5 bodov)
7. Uľahčuje vám alebo značke zisťovanie možných rizík, pokiaľ ide o súlad s uvedenými sociálnymi normami v konečnej fáze výroby v rámci konkrétnej zákazky, zavedenie anonymnej telefonickej linky na podávanie sťažností? (3 body)
8. Ak vy alebo značka zisťujete možné riziká, stanovuje súlad s vyššie uvedenými sociálnymi normami v konečnej fáze výroby nezávislá kontaktná osoba, ktorá sa nachádza na mieste, ale nie je súčasťou závodu? (5 bodov)
9. Podporujete ako obchodník alebo značka výrobcov poskytovaním školenia o sociálne zodpovedných výrobných podmienkach pre vedenie a zamestnancov výrobného závodu v konečnej fáze výroby? (4 body)

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Týmto obstarávaním sa mesto Bonn snaží zlepšiť podmienky v dodávateľskom reťazci textilných výrobkov tým, že zabezpečuje, aby sa textilné výrobky vyrobené pre túto zákazku vyrábali v podmienkach, ktoré spĺňajú základné dohovory MOP:

- Dohovor o slobode združovania a ochrane práva odborovo sa organizovať, 1948 (č. 87),
- Dohovor o vykonávaní zásad práva organizovať sa a kolektívne vyjednávať, 1949 (č. 98),
- Dohovor o nútenej práci, 1930 (č. 29) (a jeho protokol z roku 2014),
- Dohovor o zrušení nútenej práce, 1957 (č. 105),
- Dohovor o minimálnom veku, 1973 (č. 138),
- Dohovor o najhorších formách detskej práce, 1999 (č. 182),

- Dohovor o rovnakom odmeňovaní pracujúcich mužov a žien za prácu rovnakej hodnoty, 1951 (č. 100),
- Dohovor o diskriminácii, pokiaľ ide o zamestnanie a povolanie, 1958 (č. 111).

Overovanie

V dotazníku o sociálnych kritériách sa uvádza, aké dôkazy sa vyžadujú pri jednotlivých otázkach. V úsilí šetriť čas a zdroje mesto Bonn takisto umožnilo odpovedať na viaceré otázky naraz, a to tak, že sa jasne uvedie, ktorými značkami alebo iniciatívami sa odpovedá na ktoré otázky (čím sa overí súlad so základnými normami MOP). Toto sa vykonáva v štyroch krokoch alebo častiach:

- 1. časť: Krajina výrobcu. Ak tovar nie je vyrobený v krajine uvedenej v zozname rozvojových krajín Výboru pre rozvojovú pomoc (DAC), ktorý je uvedený v prílohe, (podľa označenia výrobku „Vyrobené v“), všetky otázky sa považujú za splnené a udeľuje sa 29 bodov.
- 2. časť: Ak neplatí 1. časť, dostatočné overenie všetkých noriem MOP možno zabezpečiť:
  - Dokladom o členstve v organizácii Fair Wear Foundation (FWF)
  - Dokladom o členstve v organizácii Fair Labour Association (FLA)
  - Doklad o pečati, certifikáte alebo členstve v organizáciách, ktoré zodpovedajú FWF alebo FLA

Ak platí niektorá z uvedených možností, všetky otázky sa považujú za splnené a udelí sa 29 bodov.

- 3. časť: Ak neplatí 2. časť, skupiny otázok možno splniť takto:
  - Doklad o pečati *International Association of Natural Textiles* (Medzinárodného združenia prírodných textílií) certifikovaného združením IVN > Otázky č. 2, 3 a 7 sa podľa kritérií normy považujú za splnené. Udeľuje sa sedem bodov.
  - Doklad o splnení *Social Accountability 8000 International Standard* (Medzinárodnej normy pre sociálnu zodpovednosť 8000) (SA 8000) > Otázky č. 2, 3, 4, 5 a 7 sa podľa kritérií normy považujú za splnené. Udeľuje sa 13 bodov.
  - Doklad o pečati podľa normy pre textilné výrobky Fairtrade (FTT) > Otázky č. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 a 9 sa podľa kritérií normy považujú za splnené. Udeľuje sa 24 bodov.
  - Doklad o členstve v iniciatíve *Business Social Compliance Initiative* (Iniciatíva na podporu sociálneho súladu podnikov) > Otázky č. 2, 3, 5, 7 a 9 sa podľa kritérií normy považujú za splnené. Udeľuje sa 14 bodov.
  - Doklad o osvedčení o udržateľnej výrobe textilu (STeP) > Otázky č. 1, 2, 4, 5, 6 a 7 sa podľa kritérií normy považujú za splnené. Udeľuje sa 14 bodov.
  - Doklad o členstve v iniciatíve *Ethical Trading Initiative* (Iniciatíva zameraná na etické obchodovanie) > Otázky č. 1, 2, 3, 6, 7, 8 a 9 sa podľa kritérií normy považujú za splnené. Udeľuje sa 23 bodov.
  - Doklad o rovnocennej pečati, certifikátu alebo členstva, ktorými sa spĺňajú jednotlivé otázky v dotazníku. Body sa udeľujú podľa počtu otázok, ktoré možno overiť.
- 4. časť: Ak neplatí 3. časť, je možné vyplniť aj jednotlivé otázky v dotazníku za predpokladu, že ich je možné overiť podľa príslušných „alternatívnych odkazov“ uvedených v dotazníku.

Ak neexistujú žiadne doklady vo forme pečatí, osvedčení alebo členstva (alebo ich ekvivalentu) alebo ak sa dotazník vyplní bez náležitého overenia (uvedeného v dotazníku), udelí sa nula bodov.

Hodnota zákazky

121 116,03 EUR (dvojročná zákazka)

Nástroj

- Článok 18 ods. 2 (Plnenie uplatniteľných povinností v oblasti environmentálneho, sociálneho a pracovného práva) a článok 67 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ
- Kolektívne zmluvy a nemecký zákon o verejnom obstarávaní

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Bonn
- Zazmluvnený dodávateľ
- Podpora pri overovaní: FEMNET

Sociálne vplyvy

Overením súladu so základnými normami ILO možno zabezpečiť, aby sa obstarávaný tovar vyrábal v podmienkach, kde sa dodržiavajú tieto základné práva pracovníkov:¹⁶

- sloboda združovania a účinné uznávanie práva na kolektívne vyjednávanie,
- odstránenie všetkých foriem nútenej alebo povinnej práce,
- účinný zákaz detskej práce,
- odstránenie diskriminácie v súvislosti so zamestnaním a povoláním.

Iné prínosy

- Mesto Bonn získalo 11 ponúk, čo predstavuje zlepšenie oproti predchádzajúcemu výberovému konaniu a pozitívny výsledok pre špecializovaný trh.
- Mesto Bonn zjednodušilo proces overovania súladu s normami MOP pre uchádzačov a obstarávateľov zvýšením transparentnosti značiek a iniciatív.
- Tento prístup môžu vo vysokej miere opakovane používať iní obstarávatelia textilných výrobkov. Podobný prístup by sa mohol pripraviť aj pre ostatné sektory.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Váha sociálnych kritérií sa medzi pilotným a opakovaným výberovým konaním zvýšila z 15 % na 30 % celkových hodnotiacich kritérií. To znamená, že uchádzači stále môžu získať zákazku, aj keď ich ponuka nie je najlacnejšia.
- Dialóg s uchádzačmi bol dôležitým krokom na to, aby sa zabezpečilo riadne pochopenie dotazníka, ako aj na to, aby uchádzači mohli klásť otázky o všeobecnom postupe obstarávania.

¹⁶

Tento prístup sa dá odôvodniť zásadou rovnakého zaobchádzania, ktorá si vyžaduje, aby sa v porovnateľných situáciách nepostupovalo rozdielne a aby sa v rozdielnych situáciách nepostupovalo rovnako, ak takýto postup nie je objektívne odôvodnený. V tomto prípade sa rozdielny rizikový profil, pokiaľ ide o porušovanie základných pracovných práv, ktorý sa uplatňuje pre rozvinuté a pre rozvojové krajiny, považuje za odôvodnenie rozdielneho postupu v rámci dotazníka.

Kontakt

Sabrina Ahrend, oddelenie služieb obstarávania, mesto Bonn, referatvergabedienste@bonn.de a Rosa Grabe, projektová referentka pre spravodlivé verejné obstarávanie, FEMNET, beschaffung@femnet-ev.de

47. Koncesia na zber použitých odevov a nakladanie s textilným odpadom v Madride: vyhradená časť pre sociálne podniky pracovnej integrácie

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Madrid, Španielsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Zber použitých odevov a nakladanie s textilným odpadom

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Madrid sa snaží podporovať udržateľný a integrovaný prístup k zberu odpadu a nakladaniu s ním. To zahŕňa podporu zlepšenia pracovných príležitostí pre ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce a sú ohrození sociálnym vylúčením. Keďže mesto uznalo úlohu sociálnych podnikov pracovnej integrácie ako hybnej sily zamestnanosti takýchto skupín osôb, vyhlásilo výberové konanie na udelenie koncesie rozdelenej na časti týkajúce sa zberu použitých odevov a nakladania s textilným odpadom. V rámci zákazky sa predpokladá rozmiestnenie 1 150 kontajnerov po celom Madride. Jedna z častí bola vyhradená pre sociálne podniky pracovnej integrácie.

Predmet zákazky

Zber použitých odevov a textilného odpadu a nakladanie s nimi

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Postup verejného obstarávania sa opiera o ustanovenie právnych prepisov Španielska o vyhradených zákazkách (zákon č. 9/2017, doplňujúce ustanovenie 4a), ktoré zahŕňa článok 24 smernice 2014/23/EÚ a článok 20 smernice 2014/24/EÚ. Výhrada sa uplatnila na jednu z troch častí zákazky, pričom súťaž sa obmedzila na sociálne podniky pracovnej integrácie, ktoré museli predložiť dôkaz o tom, že sú ako sociálne podniky pracovnej integrácie zaregistrované, a vyhlásiť platnosť svojho štatútu.

Fáza pred začiatkom verejného obstarávania: Pred vyhlásením výberového konania mali sociálne podniky pracovnej integrácie možnosť spolupracovať s verejným obstarávateľom, aby sa stanovila kapacita, prediskutovala možnosť rozdeliť zákazku na viacero častí, ako aj stanovili poplatky, ktoré sa majú uplatňovať za umiestnenie kontajnerov na verejnom priestranstve atď. Konzultácií sa mohli zúčastniť všetky sociálne podniky pracovnej integrácie, ktoré mali o zákazku záujem. V tejto súvislosti mesto oslovilo miestne zastrešujúce organizácie, ktoré informácie rozšírili medzi svojich členov. Takáto dôkladná príprava pred začiatkom verejného obstarávania viedla k lepšiemu získaniu informácií o trhu v treťom sektore v Madride a pomohla verejným obstarávateľom lepšie pochopiť situáciu.

Koncesia je rozdelená na tri časti, z ktorých každá pokrýva rôzne mestské časti (1. časť: 366 kontajnerov; 2. časť: 419 kontajnerov; 3. časť: 365 kontajnerov). 3. časť, ktorá zahŕňa južné mestské časti, je vyhradená pre sociálne podniky pracovnej integrácie z dôvodu sociálno-ekonomických charakteristík tejto oblasti s nižšou ako priemernou úrovňou príjmu. Prístup dodávateľa k potrebnej infraštruktúre na zber použitých odevov a nakladanie s nimi bol jednoduchší vďaka dostupnosti priemyselných pozemkov za ceny, ktoré sú nižšie ako priemer mesta.

Postup zahŕňa aj sociálne aspekty, napr. podmienky plnenia zákazky:

- povinnosť dodržiavať platné nariadenia v pracovnej a sociálnej oblasti vrátane kritérií prístupnosti a univerzálneho dizajnu a súladu s Dohovorom o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- záruka opätovného použitia čo najväčšej časti textilných výrobkov a tkanín,

- požiadavka poskytnúť verejnému obstarávateľovi všetky príslušné dokumenty o zamestnaných pracovníkoch,
- požiadavka, aby všetky materiály určené na šírenie, ktoré súvisia s poskytovaním služby, boli rodovo neutrálné.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

- Poskytnúť pracovné príležitosti osobám, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce a sú ohrozené sociálnym vylúčením.
- Podporovať prístup sociálnych hospodárskych subjektov na trhy verejného obstarávania.
- Zabezpečiť normy dôstojnej práce osobám zamestnaným v chránených dielňach, v rámci programov chránených pracovísk a v sociálnych podnikoch pracovného začlenenia.

Overovanie

Osoby zamestnané na plnenie vyhradenej časti odporúčajú verejné sociálne služby mesta Madrid. Aby uchádzači splňali podmienky, musia byť držiteľmi osvedčenia vydaného verejnými sociálnymi službami, v ktorom sa uvádza ich stav vylúčenia. Oprávnené cieľové skupiny sú rôzne, od dlhodobo nezamestnaných osôb, migrantov, etnických menšín, osamelých matiek ohrozených chudobou alebo obetí násillia páchaného na ženách.

Aby sa podporili ciele sociálneho začlenenia, ako aj udržateľnosť stáží, príjemcovia programu pracovného začlenenia idú k začleneniu personalizovanou cestou. Zamestnanci spolu s pracovnou zmluvou podpisujú zmluvu o individuálnom začleňovaní s pracovným poradcom, v ktorej sa stanovujú osobitné opatrenia, ktoré sa zaväzujú prijať s cieľom zlepšiť svoju zamestnateľnosť. Dôraz sa kladie na opatrenia, ktoré súvisia s prácou, vrátane základných kvalifikačných požiadaviek, akými je vodičský preukaz alebo vodičský preukaz na vysokozdvížny vozík, jazykové zručnosti a mäkké zručnosti, ako aj na aspekty sociálneho začlenenia, akými sú bývanie, rekreačné činnosti, zdravie a iné formy podpory jednotlivých osôb a ich domácností.

Odborná príprava na pracovisku pomáha pracovníkom rozvíjať konkrétne pracovné zručnosti, ako aj presnosť, hygienu, komunikáciu a interakciu s ostatnými zamestnancami.

Hodnota zákazky

Celková hodnota zákazky bola 5 472 852,50 EUR. Hodnota 3. časti bola 232 687,50 EUR. Keďže ide o koncesiu, hodnota zákazky bola vyjadrená ako suma, ktorú uchádzači zaplatili verejnému obstarávateľovi. Verejný obstarávateľ stanovením nižšej ceny pre 3. časť (75 EUR za kontajner) chcel kompenzovať vyššie náklady, ktoré hradia sociálne podniky pracovnej integrácie v dôsledku svojho špecifického charakteru.

Nástroj

- Článok 24 smernice 2014/23/EÚ (podľa ktorého možno uplatniť výhrady v prípade koncesií)
- Tento postup je súčasťou Stratégie predchádzania vzniku odpadu a nakladania s odpadom, ktorú zaviedlo mesto Madrid na roky 2018 – 2022. Jedným z cieľov stratégie je pôsobiť ako hybná sila zamestnanosti, a to aj v prípade osôb, ktorým hrozí sociálne vylúčenie.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Madrid
- Zazmluvnení dodávatelia: Recumadrid and Solidanza
- Prijímatelia: zamestnanci

Sociálne vplyvy

- Vďaka tejto zákazke sa vytvorilo šesť nových pracovných miest na plný úväzok pre osoby s nízkou zamestnateľnosťou. Zamestnanci sú v niektorých prípadoch obyvateľmi mestských častí, kde sa vykonáva zber šatstva, čím sa podporuje sociálna súdržnosť v danej oblasti. Vďaka tomu, že sú prijímatelia zamestnaní, prijímatelia z programu pracovného začlenenia nepoberajú prostriedky z fondu podpory v nezamestnanosti ani fondu sociálneho zabezpečenia a ako daňovníci prispievajú do spoločnosti.
- Účastníci programu pracovného začlenenia využívajú aj sprievodné služby zamerané na zabezpečenie ich pracovného a sociálneho začlenenia, napríklad odbornú prípravu, zdravotnú starostlivosť a podporu bývania.
- Príležitosti na pracovné začlenenie sa rozširujú začiatkom roka 2020, keď sa vytvorí ďalšie štyri pracovné miesta na plný úväzok.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Fáza prípravnej trhovej konzultácie mala zásadný význam na to, aby sa verejný obstarávateľ oboznámil s kapacitami sociálnych podnikov pracovnej integrácie a mohol prispôbiť znaky výberového konania tak, aby im umožnil prístup na trh verejného obstarávania.
- Partnerstvá ako nástroj na zvýšenie účasti menších prevádzkovateľov: víťazným uchádzačom sa stalo konzorcium tvorené dvoma sociálnymi podnikmi pracovnej integrácie, Recumadrid a Solidanza, so záujmom o predmet zákazky a spoločným zameraním na oblasť profesionálneho začlenenia znevýhodnených osôb. Organizácie sa spojili, aby splnili potrebné technické a ekonomické požiadavky zákazky.
- Zvyšovanie povedomia: Prínosy tejto zákazky sú sociálne aj environmentálne, keďže dodávatelia pracujú na podpore opätovného používania potrieb pre domácnosť a textílií. Zákazku využil dodávateľ na zvýšenie povedomia o alternatívnych možnostiach spotreby, akými sú obchody s použitými odevmi, presadzovanie environmentálnych stanovísk alebo reťazce odpadového hospodárstva.
- Hlavná výzva spočíva v úplnom uznaní odbornej práce, ktorú vykonávajú sociálne podniky pracovnej integrácie. Subjekty verejného sektora by mali naďalej podporovať podniky sociálneho a obehového hospodárstva novými výberovými konaniami na zber použitých odevov a nakladanie s textilným odpadom v podobe celých vyhradených zákaziek (nielen ich častí).

Kontakt

Cristina Salvador, riaditeľka [RECUMADRID](https://www.recumadrid.org/), recumadrid@gmail.com, +34 91 425 23 84

48. Obstarávanie pracovných odevov zamerané na zvýšenie zamestnanosti vo Švédsku

Názov obstarávateľa, krajina:

Stredisko obstarávania, oblasť Falun-Borlänge, Švédsko (Upphandlingscenter Falun Borlänge regionen, UHC)

Odvetvie výrobkov alebo služieb: Textilné výrobky

Úvod/ciele verejného obstarávania

UHC je regionálny obstarávateľský subjekt, ktorý má na starosti obstarávanie pre sedem rôznych obcí v okrese Dalarna. UHC uplatňuje sociálne zodpovedné verejné obstarávanie od roku 2016. UHC má niekoľko cieľov súvisiacich so sociálnou udržateľnosťou, jedným z ktorých je, aby aspoň 30 % všetkých obstarávaní ročne zvýšilo možnosti zamestnania a/alebo sťaží pre osoby so zlými možnosťami prístupu na trh práce.

UHC sa pri obstarávaní zameriava aj na životné minimum, ktoré je vymedzené ako minimálny príjem v súvislosti s plnením zákazky potrebný na to, aby pracovník uspokojil svoje základné potreby. Účelom je upozorniť priemysel na to, že verejné obstarávanie by sa malo využívať na podporu spravodlivého obchodu a spravodlivých pracovných podmienok.

Predmet zákazky

Obstarávanie pracovných odevov pre pracovníkov, ktorí poskytujú služby domácej starostlivosti a pracujú v oblasti sociálneho bývania a v predškolských zariadeniach v šiestich obciach okresu Dalarna: Borlänge, Falun, Säter, Gagnef, Hedemora a Ludvika.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

UHC uplatňuje tri podmienky plnenia zákaziek, ktoré sa týkajú zvýšenia zamestnanosti:

- dodávateľ sa zúčastňuje na dialógu s UHC o tom, ako môže lepšie zohľadňovať sociálne hľadiská. Cieľom je zvýšiť povedomie dodávateľov o sociálnych aspektoch.
- dodávateľ skúma možnosti ponúknuť zamestnanie alebo odbornú sťaž osobám, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce (akými sú dlhodobo nezamestnané osoby alebo osoby so zdravotným postihnutím,
- dodávateľ ponúka zamestnanie alebo odbornú sťaž v trvaní troch až šiestich mesiacov aspoň jednej osobe, ktorá je v súčasnosti nezamestnaná.

Pri obstarávaní pracovných odevov musel dodávateľ ponúknuť aspoň jednej osobe, ktorá má nedostatočné možnosti prístupu na trh práce, odbornú sťaž na tri až šesť mesiacov súvisiacu s predmetom zákazky. Oprávnenými osobami sú osoby s osobitnými ťažkosťami pri vstupe na trh práce alebo pri zaujatí miesta na trhu práce, akými sú dlhodobo nezamestnané osoby alebo osoby so zdravotným postihnutím. Ako alternatívu môže dodávateľ poskytnúť osobe (podľa predchádzajúceho vymedzenia) právo na odbornú prípravu počas troch až šiestich mesiacov podľa usmernení švédskej verejnej služby zamestnanosti alebo mesta.

Cieľom je, aby sťaž vedli k zamestnaniu, hoci to nie je podmienkou. Zamestnávanie osôb na tomto základe nesmie znamenať, že sa nahradí iná osoba, ktorú už dodávateľ zamestnáva. Pokiaľ ide o spravodlivý obchod/životné minimum, uplatňuje sa táto zmluvná podmienka:

UHC sa snaží zvýšiť podiel výrobkov vyrábaných za podmienok, keď zamestnanci, ktorí pracujú na výrobe tovaru, dostávajú životné minimum. Životné minimum znamená náhradu, ktorá pokrýva základné potreby človeka. Očakáva sa, že dodávateľ bude mať pozitívny postoj k príprave výrobkov a postupov, ktoré toto spĺňajú. Cieľom je,

aby jeden až päť výrobkov (aspoň jeden) v rámci rámcovej zmluvy vyrábal dodávateľ alebo subdodávateľ, ktorý svojim zamestnancom vypláca mzdy zodpovedajúce životnému minimu krajiny. Skutočnosť, že výrobok bol vyrobený za spravodlivých podmienok, možno preukázať napríklad označením spravodlivého obchodu.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

UHC uplatňuje v prípade miest zapojených do činnosti centra verejného obstarávania spoločnú politiku verejného obstarávania s výrazným zameraním na sociálne obstarávanie. UHC malo v úmysle zabezpečiť v rámci tohto obstarávania pracovných odevov životné minimum a pracovné príležitosti. UHC zohľadňuje konkrétne požiadavky šiestich obcí týkajúce sa sociálnej zodpovednosti. Dôraz sa kladie na požiadavky týkajúce sa plnenia zákazky.

Overovanie

UHC priebežne sleduje prácu dodávateľov, pokiaľ ide o sociálne aspekty. UHC zmluvy po ich uzavretí preskúma spolu s obstarávateľom z obcí, so zodpovedným obstarávateľom z UHC a s dodávateľom. Do obstarávania pracovných odevov boli zapojení aj zamestnanci verejných služieb zamestnanosti z uvedených šiestich obcí ako odborníci na priradovanie zamestnancov k dodávateľom. Obce musia zabezpečiť, aby stáže boli poistené, preto dodávateľ a obce uzavrujú dohodu o stáži. Obce pravidelne sledujú činnosť dodávateľa v oblasti stáží a zamestnanosti.

Hodnota zákazky

Rámcová dohoda na štyri roky s celkovou odhadovanou hodnotou 795 000 EUR.

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ.
- Oddiel 1 kapitoly 17 švédskeho zákona o verejnom obstarávaní (2016: 1145) (tzv. LOU).

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Upphandlingscenter Falun-Borlänge Region (UHC)
- Obce zapojené do tejto rámcovej dohody: Borlänge, Falun, Säter, Gagnef, Hedemora a Ludvika.
- Zazmluvnení dodávateľia: Fristads a Procurator
- Podpora pri začlenení sociálnej doložky: verejné služby zamestnanosti

Sociálne vplyvy

Účelom využívania sociálnych doložiek zo strany UHC je predovšetkým dostať nezamestnané osoby na trh práce, podporovať spravodlivé pracovné podmienky a vyvíjať dlhodobé riešenia pre sociálnu udržateľnosť. UHC identifikoval viacero vplyvov súvisiacich so zvýšenou zamestnanosťou:

- znížená miera vylúčenia,
- duševné zdravie a bezpečnosť,
- zvýšené kompetencie,
- nákladová efektívnosť.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Verejní obstarávateľia by mali mať na pamäti, že požiadavky týkajúce sa sociálnej zodpovednosti by mali byť prospešné pre všetky zúčastnené strany.
- Pred zavedením moderných sociálnych požiadaviek v prípade verejných zákaziek je potrebný včasný dialóg so všetkými príslušnými aktérmi.

- Klúčovou budúcou výzvou bude spolupráca s organizáciami, ktoré dokážu priradiť ľudí ku konkrétnym zákazkám. UHC zo začiatku nespoločracoval s miestnymi službami zamestnanosti. Ako obstarávatelia nemajú dostatočné zručnosti a prístup, aby dokázali nájsť vhodnú osobu pre každé pracovné miesto, zatiaľ čo miestne úrady práce ich majú.

Kontakt

Maria Fridholm, verejná obstarávateľka, Upphandlingscenter, Maria.fridholm@ludvika.se

49. Doložky o zamestnanosti v dopravných službách vo Varšave

Názov obstarávateľa, krajina: Mestský dopravný úrad mesta Varšava, Poľsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: doprava

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Varšava pracuje s vyhradenými zákazkami (vyhradenými pre organizácie zamestnávajúce minimálne 30 % ľudí zo skupín ohrozených sociálnou marginalizáciou) a s doložkami o zamestnanosti (zamestnávanie na základe zmluvy pre nezamestnané osoby, osoby so zdravotným postihnutím a dospelujúce osoby) súvisiacimi s plnením zákazky. Najbežnejšou sociálnou doložkou je požiadavka zamestnania na základe pracovnej zmluvy.

Týmto verejným obstarávaním chcelo mesto zvýšiť zamestnanosť v rámci Varšavy pre uvedené znevýhodnené skupiny, ako aj informovanosť o možnostiach zvyšovania zamestnanosti prostredníctvom verejných zákaziek.

Predmet zákazky

Služby pravidelnej dopravy vykonávané v rámci miestnej verejnej dopravy na autobusových linkách pod dohľadom ZTM (Úrad pre verejnú dopravu vo Varšave).

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Verejné obstarávanie bolo otvoreným obstarávaním. Mesto Varšava zahrnuje požiadavku týkajúcu sa plnenia zákazky. Víťazný dodávateľ mal ponúknuť zamestnanie 120 osobám, ktoré boli v danej chvíli nezamestnané a mali nedostatočné možnosti prístupu na trh práce. Boli im ponúknuté pracovné miesta vodičov a dispečerov na plný pracovný čas. Dodávateľ bol takisto povinný predložiť pracovné zmluvy mestu Varšava na účely overenia zamestnanosti.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Mesto sa zameralo na dva ciele:

- zvyšovanie zamestnanosti pre nezamestnané osoby, osoby so zdravotným postihnutím a mladých ľudí,
- zvyšovanie informovanosti o možnostiach zvyšovania zamestnanosti prostredníctvom verejných zákaziek.

Overovanie

Po začatí poskytovania služby bolo mesto v kontakte s dodávateľom s cieľom overiť zamestnanosť vodičov a dispečerov a získať register zamestnancov s informáciami o počte pracovných zmlúv. Prevádzkovateľ zašle sken pracovnej zmluvy (s anonymizovanými údajmi kvôli požiadavkám všeobecného nariadenia o ochrane údajov). Mesto okrem toho overí počas návštev autobusových dep prevádzkovateľa počet pracovných zmlúv.

Hodnota zákazky

Zmluva o zákazke bola podpísaná vo februári 2016 a celková hodnota zákazky predstavuje 130 miliónov EUR na sedem rokov, a to od roku 2016 do roku 2023.

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ.
- Nariadenie primátora hlavného mesta Varšavy č. 1243/2015, ktorým sa zavádza povinné uplatňovanie sociálnych doložiek v zákazkách nad 30 000 EUR v týchto kategóriách:
  - stravovacie a cateringové služby,
  - služby starostlivosti,
  - upratovacie služby a služby domácej starostlivosti,
  - zimné a letné upratovanie ulíc a chodníkov,
  - údržba zelených plôch,
  - stavebné práce.

V nariadení sa takisto odporúča používať sociálne doložky v postupoch verejného obstarávania pri zákazkách s hodnotou nižšou ako 30 000 EUR a pri zákazkách s hodnotou nad 30 000 EUR v iných ako povinných kategóriách. Uplatňovanie sociálnych doložiek v rámci rôznych verejných obstarávaní v období od 1. októbra 2015 do 31. marca 2019 viedlo k ich použitiu v 444 zákazkách v celkovej hodnote takmer 1 miliardy EUR.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Mestský dopravný úrad mesta Varšava
- Dodávateľ: Mobilis SP

Sociálne vplyvy

- V rokoch 2016 – 2023 sa zvýšila celková informovanosť o príležitostiach zamestnávania v rámci verejných zákaziek. Najdôležitejšie je, že celková zamestnanosť sa zvyšuje a bude sa zvyšovať aj naďalej. V rámci tejto zákazky bude ponúknuté zamestnanie na plný pracovný čas 120 ľuďom, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce.
- Keďže je používanie doložiek o zamestnanosti povinné, mesto Varšava zaznamenalo veľa výhod v súvislosti s nárastom zamestnanosti pre tých, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce. Viac ako 16 500 ľudí bolo zapojených do plnenia zákaziek, na ktoré sa vzťahujú sociálne doložky na základe pracovných zmlúv.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Predchádzajúci dodávatelia zamestnávali vodičov a dispečerov na základe pracovných zmlúv, ale nie v takom rozsahu, ako keď sa v zmluvách využívajú špecifické požiadavky. Keďže zamestnanecká doložka je povinná a má pozitívny sociálny vplyv, budúce verejné obstarávanie dopravného úradu bude pravdepodobne veľmi podobné. Súčasná zmluva má však platnosť do roku 2023 a budúce okolnosti je ťažké predvídať.

Kontakt

Radoslaw Maciak, technické oddelenie pre správu vozového parku verejnej dopravy, Úrad pre verejnú dopravu vo Varšave, r.maciak@ztm.waw.pl

50. Vyhradené zákazky pre nakladanie s odpadom v meste Rzgów, Poľsko

Názov obstarávateľa, krajina: Mesto Rzgów, Poľsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: nakladanie s odpadom

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Rzgów vyhlásilo 23. novembra 2017 verejné obstarávanie na zber komunálneho odpadu od vlastníkov nehnuteľností v meste Rzgów a nakladanie s týmto odpadom (zhodnocovanie alebo zneškodňovanie), ako aj na poskytovanie vriec na odpady domácnostiam. Pri zadávaní zákazky, ktorej hodnota je pod finančným limitom EÚ, sa použil vyhradený postup verejného obstarávania s cieľom vytvoriť pracovné príležitosti pre ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce. Verejné obstarávanie zahŕňalo environmentálne požiadavky na nakladanie s komunálnym odpadom – napríklad stanovenú úroveň recyklácie, prípravu na opätovné použitie a zhodnocovanie inými metódami a zníženie hmotnosti biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu odovzďavaného na sklad – v súlade s plánom odpadového hospodárstva regiónu. Verejné obstarávanie zahŕňalo okrem toho sociálne aspekty, ako napríklad požiadavku, aby dodávateľ zamestnával ľudí z marginalizovaných skupín.

Vítazným uchádzačom bolo miestne sociálne družstvo Komunalka Rzgów. Družstvo v súčasnosti zamestnáva jedenásť ľudí vrátane dlhodobo nezamestnaných osôb a osôb so zdravotným postihnutím. Hlavnou činnosťou družstva je zber zmesového a separovaného odpadu obyvateľov mesta Rzgów.

Predmet zákazky

Zber komunálneho odpadu a nakladanie s týmto odpadom a poskytovanie vriec na odpad prostredníctvom vyhradenej zákazky pre sociálne podniky.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Verejné obstarávanie na zber komunálneho odpadu a nakladanie s ním bolo vyhradené pre dodávateľov, ktorí splnili tieto podmienky:

- majú štatút chráneného pracoviska alebo ich činnosť zahŕňa sociálnu a profesionálnu integráciu osôb, ktoré sú príslušníkmi sociálne marginalizovaných skupín, a
- najmenej 50 % zamestnancov tvoria príslušníci sociálne marginalizovaných skupín podľa článku 22 ods. 2 poľského kódexu verejného obstarávania.

Za sociálne marginalizované skupiny sa považujú:

- osoby so zdravotným postihnutím v zmysle zákona z 27. augusta 1997,
- nezamestnané osoby v zmysle zákona z 20. apríla 2004,
- osoby pozbavené slobody alebo prepustené z väzenia, ktoré majú ťažkosti so začlenením do spoločnosti, uvedené v zákone zo 6. júna 1997,
- osoby s duševnou poruchou v zmysle zákona z 19. augusta 1994,
- osoby bez domova v zmysle zákona z 12. marca 2004,
- osoby, ktorým Poľská republika priznala postavenie utečenca alebo doplnkovú ochranu podľa zákona z 13. júna 2003,

- osoby do 30 rokov a osoby nad 50 rokov, ktoré majú status uchádzačov o zamestnanie alebo sú nezamestnané,
- osoby, ktoré patria k znevýhodneným menšinám v zmysle zákona zo 6. januára 2005.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Integrácia ľudí z marginalizovaných skupín na trh práce, ako aj zlepšenie recyklácie, opätovného použitia a zhodnocovania komunálneho odpadu, ako sa stanovuje v regionálnom pláne odpadového hospodárstva na rok 2022.

Overovanie

Od dodávateľa sa vyžadovalo, aby obci predložil doklad, ktorým sa potvrdzuje jeho štatút chráneného pracoviska alebo vyhlásenie, v ktorom sa potvrdzuje, že jeho činnosť zahŕňa sociálnu a profesionálnu integráciu osôb, ktoré sú príslušníkmi sociálne marginalizovaných skupín a že aspoň 50 % zamestnancov vykonávajúcich prácu, ktorá je predmetom zákazky, sú príslušníkmi sociálne marginalizovaných skupín. Dodávateľ poskytol zoznam osôb (bez uvedenia mien a priezvisk), ktoré spĺňajú uvedené kritériá.

Hodnota zákazky

Celková hodnota zákazky bola 378 000 PLN (čo je v prepočte 89 559,45 EUR) na šesť mesiacov.

Nástroje

- Článok 20 (Vyhradené zákazky) smernice 2014/24/EÚ.
- Hospodársky plán odpadového hospodárstva pre región Wielkopolska na roky 2016 – 2022.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Rzgów Konińska, Wielkopolska, Poľsko
- Zazmluvnený poskytovateľ služieb: družstvo Komunalka Rzgów
- Prijímatelia: zamestnanci zmluvného družstva zo sociálne marginalizovaných skupín

Sociálne vplyvy

- Zapojením do verejného obstarávania sa sociálne družstvo Komunalka Rzgów posilňuje, čo pomáha zabezpečovať udržateľnosť jeho programov a projektov.
- Družstvo si na účely vykonávania tejto zákazky najalo troch ľudí, ktorí sú príslušníkmi sociálne marginalizovanej skupiny.

Iné prínosy

- Je možná replikácia alebo prenosnosť týchto osvedčených postupov do iných organizácií a odvetví.
- Mesto odporúča ostatným, ktorí chcú tieto postupy replikovať, aby využívali vyhradené zákazky, pretože to pomáha dosahovať ciele sociálnej politiky prostredníctvom obstarávania prác alebo služieb.
- Environmentálne aspekty verejného obstarávania, ako je zlepšenie recyklácie, opätovného používania a zhodnocovania komunálneho odpadu, sú takisto v súlade s plánom odpadového hospodárstva mesta.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Verejný obstarávateľ považoval použitie vyhradeného verejného obstarávania pre sociálne podniky, ktoré zamestnávajú marginalizované skupiny v oblasti nakladania s komunálnym odpadom, za úspešné, pretože družstvo bezproblémovo vykonalo práce stanovené v zmluve a ponúklo zamestnanie cieľovým skupinám, ktoré stanovilo mesto, čím dosiahlo dvojitý cieľ verejného obstarávania. Mesto odvtedy zopakovalo tento postup aj pri iných verejných obstarávaníach týkajúcich sa nakladania s odpadom.
- Mesto chce v budúcnosti využívať tieto typy zákaziek častejšie a aj v iných odvetviach.
- Ďalším možným krokom by bolo, aby stratégia mesta pre sociálne začlenenie zahŕňala využívanie sociálne zodpovedného verejného obstarávania ako prostriedku na dosiahnutie v nej stanovených sociálnych cieľov.

Kontakt

Iwona Maciejewska, predsedníčka sociálneho družstva Komunalka Rzgów,
iwona.maciejewska@komunalkarzgow.pl

51. Partnerstvo medzi mestom Lille a sociálnym podnikom GECCO na účely výroby bionafty z použitých potravinárskych olejov

Názov obstarávateľa, krajina:

mesto Lille, Francúzsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb

miestna doprava

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Mesto Lille uzavrelo v januári 2017 zmluvu so sociálnym podnikom GECCO, ktorý pôsobí v Lille a v regióne Hauts-de-France. Zákazka bola zadaná na služby v oblasti výskumu a vývoja s hodnotou, ktorá je nižšia ako finančný limit EÚ. Zameriava sa na vývoj bionafty z odpadových olejov určenej pre verejné vozidlá a na testovanie možnosti vytvorenia realizovateľnej alternatívy k spotrebe štandardného paliva.

GECCO je sociálny podnik, ktorý sa špecializuje na zber a zhodnocovanie kuchynského odpadu. Zamestnáva desať pracovníkov so širokým spektrom kompetencií vrátane pracovníkov závodu, vodičov, inžinierov, obchodných pracovníkov, doktorandov, projektových manažérov a manažérov. Podnik GECCO a mesto Lille spolupracujú v rámci tohto partnerstva spolu s výrobcami automobilov na optimalizácii distribúcie paliva. Cieľom tohto partnerstva je rozvíjať obehové hospodárstvo na tomto území transformáciou odpadového fritovacieho oleja na palivo pre verejné vozidlá. Mesto Lille získalo bionaftu, ktorú vyrobil podnik GECCO, a použilo ju vo viacerých testovacích vozidlách.

Predmet zákazky

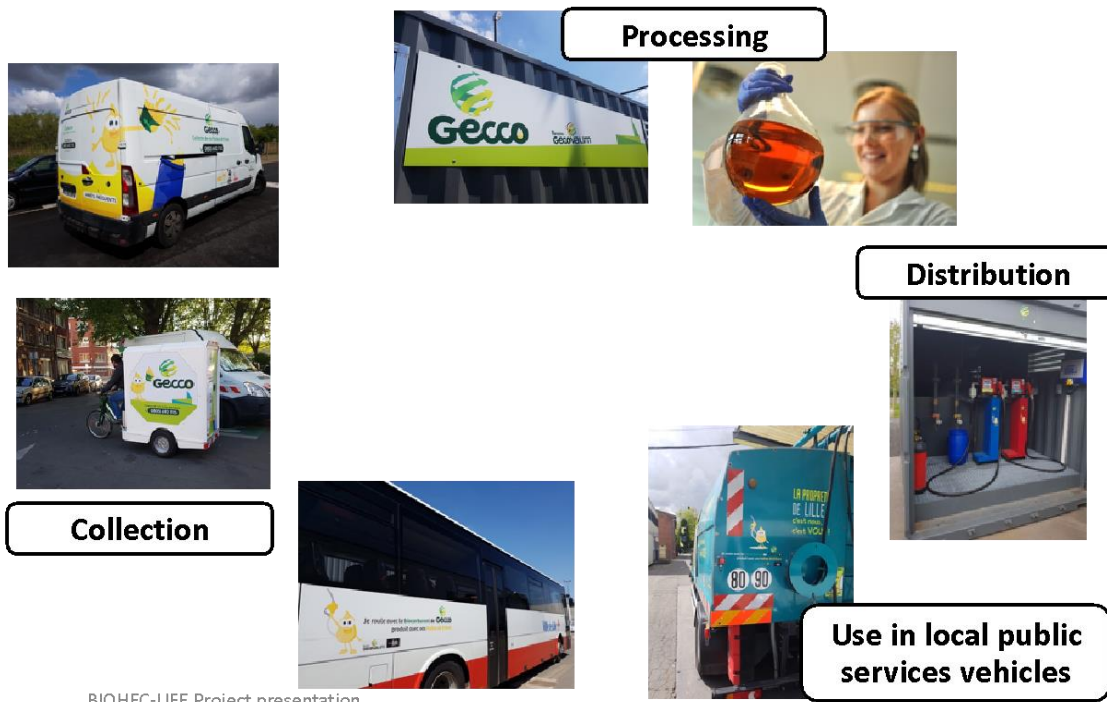
Partnerstvo v oblasti výskumu a vývoja medzi mestom a sociálnym podnikom na podporu vývoja inovatívneho produktu v oblasti biopalív na použitie vo verejných vozidlách.

Fáza verejného obstarávania a kritériá/nástroj

Partnerstvo medzi mestom a podnikom GECCO vzniklo na základe rokovacieho konania bez zverejnenia oznámenia a je rozdelené do dvoch fáz:

- Fáza 1: mesto Lille prevádzkovalo v tejto fáze tri vozidlá (autobus, zametacie vozidlo a čistiace vozidlo) na biopalivo vyrobené z použitých fritovacích olejov. Uskutočnilo sa technické monitorovanie vozidiel, motorov a emisií do ovzdušia. Pre každý typ vozidla sa použili štandardné dieselové a GNR testovacie vozidlá, aby sa otestovala ich adaptácia na biopalivo. Táto fáza trvala 18 mesiacov. Všetky tri vozidlá v súčasnosti jazdia na nový druh paliva, ktorý vyrába GECCO (B30).
- Fáza 2: v roku 2020 sa experimentálne používanie biopalív rozšíri na približne dvadsať vozidiel (konečný počet sa ešte určí). Táto fáza sa skombinuje s technickou, hospodárskou, sociálnou a environmentálnou štúdiou s cieľom validovať zavádzanie tejto koncepcie.

Verejný obstarávateľ posúdi na konci experimentovania vyvinutého v rámci tohto partnerstva uskutočniteľnosť používania paliva z odpadového oleja vo väčšom rozsahu a podľa toho stanoví postupy obstarávania.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Pre mesto Lille je tento prístup súčasťou politiky mesta v oblasti:

- rozvoja energií z alternatívnych a obnoviteľných zdrojov,
- podpory inovácií a vedecko-výskumného laboratória,
- rozvoja odvetvia obehového hospodárstva, ktoré zhodnocuje odpad prostredníctvom krátko reťazca a má vplyv na komunitu v podobe pracovných miest na miestnej úrovni, zelených pracovných miest spojených so sociálnym začlenením a integráciou ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce, a
- zvyšovania informovanosti výrobcov potravín a širokej verejnosti o energiách z alternatívnych a obnoviteľných zdrojov. GECCO zriadil v tejto súvislosti na celom území niekoľko zberných miest pre fritovací olej, ktorý sa následne opätovne používa ako palivo pre mestský vozový park (prostredníctvom súbežného rozvoja dobrovoľných zberných miest pre fritovací olej na danom území zo strany podniku GECCO, pričom tento olej sa po transformácii opätovne použije v rámci prebiehajúceho experimentu s vozovým parkom profesionálnych vozidiel).

Hodnota zákazky

Celková hodnota zákazky je v súčasnej fáze (fáza 1 je ukončená) 5 600 EUR.

Nástroj

- Článok 14 smernice 2014/24/EÚ, ktorý sa týka služieb v oblasti výskumu a vývoja a v ktorom sa stanovujú kritériá na ich vyňatie z verejného obstarávania.
- Vo francúzskych právnych predpisoch sa v článku 30-II vyhlášky 2016-360 z 26. marca o verejnom obstarávaní zakotvuje rokovacie konanie bez zverejnenia oznámenia pre „výrobky vyrábané výlučne na účely výskumu, experimentovania, štúdia alebo vývoja bez cieľa ziskovosti alebo amortizácie nákladov na výskum a vývoj“.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Lille
- Zazmluvnený dodávateľ: sociálny podnik GECCO
- Partneri: projekt je podporovaný európskym programom LIFE, regiónom Hauts-de-France, európskou metropolou Lille, spoločenstvom Communauté de Communes Pévèle Carembault a spoločnosťou McCain Food Europe. GECCO takisto získal podporu v oblasti ekologických inovácií prostredníctvom projektu BIOHEC-LIFE a jeho partnerov (Univerzita v Lille, NEOECO, Pour la Solidarité-PLS a RREUSE).

Sociálne vplyvy

- Vytváranie pracovných miest a profesionálna integrácia:
  - Od začiatku projektu boli vytvorené tri stále pracovné miesta a do konca fázy 2 sa očakáva vytvorenie ďalších šiestich pracovných miest. Dvaja z nových zamestnancov predtým pracovali v podnikoch pre profesionálnu integráciu.
  - GECCO od svojho vzniku v roku 2007 zamestnáva 23 ľudí. Pred ich prijatím do zamestnania bolo 43 % z nich nezamestnaných, 13 % pracovalo v podnikoch pre profesionálnu integráciu a 17 % boli študenti na stáži.
  - Podnik GECCO delegoval časť svojho zberu použitého kuchynského oleja na dva sociálne a profesionálne integračné podniky. V roku 2019 bolo do tejto činnosti zapojených dvanásť ľudí, pričom 50 % z nich si našlo prácu.
- V súvislosti s týmto projektom sa uskutočnilo hodnotenie sociálnej návratnosti investícií (SROI): výsledky poukazujú na to, že za každé euro investované do projektu sa územia vráti 1,40 EUR v podobe sociálneho vplyvu.
- Zvyšovanie povedomia širokej verejnosti (dospelých, dospelievajúcich a detí) o zhodnocovaní odpadu, prístupoch založených na nulovom odpade a zmierňovaní zmeny klímy. Podporuje sa to prostredníctvom komunikačných akcií a workshopov.

Iné prínosy

Z pohľadu mesta Lille má experiment tieto ďalšie pozitívne vplyvy:

- environmentálny: znižuje sa vplyv tohto nového biopaliva na životné prostredie (emisie skleníkových plynov, spotreba energie z neobnoviteľných zdrojov, emisie jemných tuhých častíc) v porovnaní s fosílnou motorovou naftou: – 95 % CO₂, – 65 % emisií tuhých častíc, 100 % obnoviteľnosť,
- inovatívny: pomocou tohto inovatívneho a ekologicky navrhnutého procesu pôsobia miestne orgány ako páky pre inovatívne ekosystémy, čím umožňujú prevádzkovateľom testovať a overovať svoje iniciatívy.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Pre GECCO je výzvou ďalej rozvíjať tieto inovácie ako zdroj ekologickejších pracovných miest. Dosiahne sa to zvýšením zberu fritovacích olejov, propagáciou tohto nového modelu transformácie a distribúcie bionafty pre ďalšie profesionálne vozové parky a znásobením jeho vplyvu prostredníctvom nových partnerstiev.
- Preskúmala sa aj prenosnosť na európskej úrovni a nadviazali sa prvé kontakty v niektorých krajinách EÚ.

Kontakt

Kontaktné osoby za mesto Lille:

- správa údržby pre technické posúdenie experimentov na profesionálnom vozovom parku: Pascal RAEPSAET, manažér pre údržbu a budovy, praepsaet@mairie-lille.fr
- oddelenie verejného obstarávania pre počiatočný postup obstarávania: Gaëtan KERSKENS, manažér pre verejné obstarávanie, gkerskens@mairie-lille.fr
- oddelenie pre udržateľný rozvoj: Véronique FALISE, manažérka pre udržateľný rozvoj, vfalise@mairie-lille.fr

Kontaktné osoby v podniku GECCO:

- zmluvy a všeobecné riadenie projektov: Michel MILLARES, CEO, michel.millares@gecco.fr
- technické riadenie projektov: Cédric HIS, manažér pre výskum a vývoj, cedric.his@gecco.fr
- komunikácia: Alicia BACHELET, projektová manažérka, alicia.bachelet@gecco.fr

52. Pilotné projekty v oblasti sociálnej zamestnanosti vo Fínsku

Názov obstarávateľa, krajina: mesto Vantaa a mesto Helsinki, Fínsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: rôzne

Úvod a ciele verejného obstarávania

Fínsko a Švédsko spustili v rámci Európskeho sociálneho fondu (ESF) nadnárodný projekt, ktorý je spoločnou iniciatívou zameranou na prepojenie verejného obstarávania a zamestnávania znevýhodnených osôb. Projekt s názvom Sociálne inovácie a zamestnanosť prostredníctvom verejného obstarávania (Social Innovation and Employment through Public Procurement – SIEPP) sa začal v roku 2017 a stále prebieha. Projekt SIEPP je zameraný na riešenie rastúcej nezamestnanosti vo Švédsku a Fínsku a nadväzuje na úspešný predchádzajúci projekt, ktorý prebiehal v rokoch 2014 až 2017.

Prepojenie verejného obstarávania a zamestnanosti je kľúčovou otázkou, vďaka ktorej je možné vytvárať cesty na otvorený trh práce pre jednotlivcov, ktorí majú problém dostať sa naň sami. Projekt umožňuje partnerom s rôznymi úrovňami skúseností, aby si vymieňali odborné znalosti a navzájom sa od seba učili. V rámci projektu sa navyše podporuje medzinárodná výmena osvedčených postupov medzi krajinami EÚ s cieľom zabezpečiť spoločný prístup.

Cieľom projektu je:

- vytváranie príležitostí na pracovné miesta, učňovskú prípravu a stáže pre ľudí, ktorí majú zvyčajne nedostatočné možnosti prístupu na otvorený trh práce,
- získavanie skúseností a informácií týkajúcich sa inovatívnych postupov prístupu na trh práce a uplatňovanie kritérií zamestnanosti vrátane nových partnerstiev so súkromnými podnikmi a špecializovanými subjektmi, ako je napríklad Fínsky inštitút pre zdravie a sociálnu starostlivosť, s cieľom riešiť výzvy v oblasti prijímania zamestnancov,
- tvorba štatistických údajov, ktoré sú porovnateľné a opakovane použiteľné s cieľom získať spoľahlivé poznatky v tejto oblasti,
- vytvorenie certifikátu pre sociálne zodpovedných dodávateľov,
- strategická analýza trhu práce a situácie v oblasti zamestnanosti na miestnej úrovni.

Pilotné verejné obstarávania na účely zamestnávania znevýhodnených osôb sa začali vo fínskych mestách Vantaa a Helsinki. Fínski a švédski partneri okrem toho uskutočnili študijné návštevy vo Varšave, Paríži, Glasgowe, Rotterdame a Barcelone, aby získali priame skúsenosti so sociálnou integráciou vo verejnom obstarávaní. Tieto návštevy umožnili miestnym správnym orgánom zozbierať osvedčené postupy. Fínski partneri zamerali svoju pozornosť na vykonávanie udržateľného verejného obstarávania a spoľahlivého mechanizmu overovania.

Predmet zákazky

Pilotné verejné obstarávania zahŕňajú 24-hodinovú bytovú službu pre starších ľudí

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Inovatívne pilotné verejné obstarávania sa uskutočnili v Helsinkách (desať pilotných obstarávaní) a v meste Vantaa (šesť pilotných obstarávaní). V rámci týchto pilotných obstarávaní sa stanovili osobitné kritériá

zamestnanosti, ktoré sa začlenili do malých zákaziek, pričom každá zákazka mala hodnotu približne 10 000 EUR. Verejné obstarávania sa týkajú rôznych ponukových konaní a zákaziek v Helsinkách a v meste Vantaa. Hlavným cieľom tohto procesu je otestovať menšie zákazky ako pilotné projekty s cieľom rozšíriť v budúcnosti túto metodiku na väčšie zákazky.

Celkovo sa očakáva, že tieto zákazky povedú k vytvoreniu najmenej 100 pracovných príležitostí v Helsinkách a 30 pracovných príležitostí v meste Vantaa, a to prostredníctvom priamych opatrení a nepriamych prínosov. Jeden z pilotných projektov sa napríklad týka 24-hodinovej ubytovacej služby pre starších ľudí. Poskytovateľ služby je povinný zamestnať na deväť mesiacov jednu nezamestnanú osobu na každých 20 zakúpených miest ubytovacích služieb (20 zakúpených miest = 1 osoba, 40 miest = 2 osoby atď). Pozornosť v oblasti zamestnanosti sa zameriava na mladých nezamestnaných ľudí (mladších ako 25 rokov, ktorí sú nezamestnaní viac ako šesť mesiacov) a na dlhodobo nezamestnané osoby (ktoré poberali dávky v nezamestnanosti viac ako 300 dní). Cieľom je zamestnať tieto osoby na plný pracovný čas.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Hlavným cieľom projektu je zvýšiť príležitosti na zamestnanie pre jednotlivcov, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce, ako sú migranti, dlhodobo nezamestnané osoby, osoby, ktoré nie sú zamestnané, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), osoby nad 50 rokov a osoby so zdravotným postihnutím. Vo Fínsku sa dramaticky zvyšuje najmä počet osôb v kategórii NEET, ktorá tvorí 20 % celkovej populácie mladých ľudí. Dlhodobá nezamestnanosť sa rýchlo zvyšuje najmä vo veľkých mestách, ako sú Helsinky a Vantaa, a vo vekových skupinách do 40 rokov; okrem toho čelia problémom s prístupom na trh práce aj žiadatelia o azyl a prisťahovalci.

Overovanie

V rámci zákazky je absolútnou požiadavkou podmienka zamestnania. Ak sa nespĺní, poskytovateľ služby musí zaplatiť pokutu vo výške 9 000 EUR.

Hodnota zákazky

160 000 EUR

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

- Verejní obstarávatelia: mestá Helsinky a Vantaa
- Nadnárodný vzdelávací partner: Národná agentúra pre verejné obstarávanie vo Švédsku
- Prijímatelia: osoby, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce a ktoré boli prostredníctvom pilotných verejných obstarávaní zamestnané alebo prijaté na učňovskú prípravu

Sociálne vplyvy

- Priamym výsledkom projektu boli pracovné miesta, učňovská príprava a stáže pre osoby, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce. Doterajšie skúsenosti poukazujú na to, že verejné obstarávanie môže byť účinným a priamočiarým opatrením na zvýšenie zamestnanosti. Ak sa použije správne a ak sa dobre naplánuje, má významný potenciál vytvárať pracovné príležitosti.
- V niektorých prípadoch boli dlhodobo nezamestnané osoby zamestnané na skúšku v rámci projektu a následne boli prijaté ako zamestnanci na plný pracovný čas.
- Rozhovory a prieskumy v 20 podnikoch zapojených do projektu poukázali na pozitívny alebo neutrálny postoj k tejto metóde; nebol zaznamenaný žiadny negatívny postoj.

- V Helsinkách sa štyria z piatich občanov domnievajú, že používanie doložiek o zamestnanosti vo verejnom obstarávaní je dobrá vec, a trvajú na tom, že mesto a podniky, s ktorými uzatvára zmluvy, by mali týmto spôsobom niest' svoj podiel zodpovednosti.

Iné prínosy

Okrem pilotných obstarávaní je cieľom projektu šírenie poznatkov, nadnárodné vzdelávanie (v spolupráci so Švédskom) a výmena najlepších postupov.

Dôležitými prvkami projektu SIEPP boli nadnárodné semináre, študijné návštevy a možnosti vzájomného učenia sa. Študijné cesty zamerané na verejné obstarávanie a zamestnanosť sa okrem Fínska a Švédska uskutočnili v Poľsku, Holandsku, vo Francúzsku, v Spojenom kráľovstve a v Španielsku. V partnerských krajinách sa konali workshopy a spolupráca v tejto oblasti prebiehala počas celého trvania projektu. Projekt SIEPP by sa mal skončiť v marci 2020. Spolupráca medzi fínskou a švédskou stranou bola solídna a získalo sa mnoho nadnárodných poznatkov z iných európskych krajín. Výsledkom bolo okrem toho:

- posilnenie spolupráce v pilotných mestách Helsinki a Vantaa medzi ich príslušnými oddeleniami pre verejné obstarávanie, obecnými službami zamestnanosti a štátnymi službami zamestnanosti na miestnej úrovni,
- vytvorenie príležitostí pre podniky, aby mohli preukázať svoju sociálnu zodpovednosť.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Počas projektu došlo k zlepšeniu sociálnych doložiek, napríklad k predĺženiu obdobia platnosti pracovnej zmluvy zo šiestich na minimálne deväť mesiacov. Zmluvy boli prispôbené tak, aby vyhovovali zamestnávateľovi aj zamestnancovi (napr. plný alebo kratší pracovný čas, druh zamestnania, podrobný opis úloh). Výsledky projektu sú čiastočne dané priebežným hodnotením a zlepšovaním na základe skúseností získaných počas tohto projektu: učením sa praxou a uskutočňovaním príslušných úprav.
- Ďalším krokom je rozšírenie používania doložiek o zamestnanosti alebo sociálnych doložiek v rámci verejného obstarávania vo Fínsku prostredníctvom ich ďalšom vykonávaní v Helsinkách, v meste Vantaa a v sieti zainteresovaných strán. V rozpočtových usmerneniach pre verejné obstarávanie na rok 2020 pre celé mesto Helsinki sa napríklad teraz uvádza, že doložka o zamestnanosti sa musí zohľadniť vo všetkých verejných obstarávaníach v hodnote nad 200 000 EUR.
- Projekt však poukázal na to, že každá krajina a mesto má iné postupy obstarávania a začleňovania sociálnych doložiek. Neexistuje žiadne všeobecne platné riešenie. Okrem toho sa ním zdôraznila potreba zlepšiť fázu overovania z kvantitatívneho aj kvalitatívneho hľadiska.
- Na druhej strane, problémy a prekážky pri uplatňovaní sociálnych doložiek vo verejných zákazkách môžu byť všade podobné. Operačný model pre zamestnávanie prostredníctvom verejného obstarávania bol vytvorený už v predchádzajúcom projekte ESF. Tento rámec sa použil aj v pilotných mestách projektu SIEPP.
- Ministerstvo hospodárstva a zamestnanosti Fínska spustí na jar 2020 akceleračný program zameraný na zamestnávanie prostredníctvom verejného obstarávania. Tento program je čiastočne založený na pilotných skúsenostiach a odporúčaniach projektu SIEPP. Používanie sociálnych doložiek vo verejnom obstarávaní bolo schválené aj vo vládnom programe fínskeho premiéra.

Kontakty

Veera Laurila, zástupkyňa projektového manažéra, Fínsky inštitút pre zdravie a sociálnu starostlivosť:
veera.laurila@thl.fi

Ville Grönberg, vedúca tímu oddelenia, Fínsky inštitút pre zdravie a sociálnu starostlivosť:
ville.gronberg@thl.fi
Mika Villa, národné kontaktné miesto pre ESF vo Fínsku: mika.villa@ely-keskus.fi

53. Nadnárodný projekt ESF „Sociálne inovácie a zamestnanosť prostredníctvom verejného obstarávania“

Názov obstarávateľa, krajina: Národná agentúra pre verejné obstarávanie, Švédsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: rôzne

Úvod/ciele verejného obstarávania

Cieľom projektu bolo zvýšiť využívanie doložiek o zamestnanosti vo verejnom obstarávaní ako nástroja na vytváranie pracovných miest.

Švédska vláda prijala v júni 2016 vnútroštátnu stratégiu verejného obstarávania. Touto stratégiou sa podporuje strategické využívanie verejného obstarávania ako nástroja na riešenie spoločenských výziev vrátane vytvárania pracovných príležitostí pre všetkých. Pri jej vykonávaní zohrala významnú úlohu švédska Národná agentúra pre verejné obstarávanie.

Nadnárodnú spoluprácu v rámci Európskeho sociálneho fondu (ESF) označila za príležitosť na vytvorenie národného modelu využívania doložiek o zamestnanosti v rámci postupov verejného obstarávania. Projekt s názvom Sociálne inovácie a zamestnanosť prostredníctvom verejného obstarávania bol nadnárodným projektom v rámci ESF zrealizovaným švédskymi a fínskymi organizáciami. Pre viac informácií o skúsenostiach fínskej strany s projektom ESF pozri prípad X (s. x).

Cieľom projektu ESF, ktorý sa začal realizovať v januári 2017 a trval 34 mesiacov, bolo posilniť vedomosti a skúsenosti zúčastnených organizácií s cieľom lepšie zohľadniť sociálne kritériá zamestnanosti v postupoch verejného obstarávania prostredníctvom siedmich tematických nadnárodných workshopov na účely rozvoja vzájomného učenia sa o otázkach, ktoré úzko súvisia s úspešným vykonávaním sociálnych kritérií zamestnanosti:

- súčasná situácia a výmena najlepších postupov a výziev,
- inovatívne spôsoby uplatňovania kritérií zamestnanosti, model dlhopisov so sociálnym vplyvom a využívanie bonusov,
- postup prijímania nových zamestnancov a analýza pracovného trhu,
- podporné opatrenia pre konkrétne cieľové skupiny (napr. migrantov),
- štatistika a hodnotenie hospodárskeho vplyvu,
- komunikácia a vytváranie vplyvu a
- úloha sociálnych podnikov a potvrdenie zodpovedných dodávateľov.

Nadnárodní partneri uskutočnili okrem toho študijné návštevy iných miest, ktoré majú viac skúseností v tejto oblasti: Varšava, Paríž, Glasgow, Rotterdam a Barcelona.

Švédsko vypracovalo na základe tohto projektu [národný model](#), ako aj metódu na používanie doložiek o zamestnanosti ako kritérií vo verejnom obstarávaní. V tomto modeli sa opisuje, ako využívať verejné obstarávanie ako strategický nástroj na vytváranie pracovných miest pre ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce. Zahŕňa všetky fázy postupu obstarávania: prípravnú fázu, fázu obstarávania a fázu po ukončení obstarávania.

Zahrňa mnoho zaujímavých aspektov, napríklad podporu rodovej rovnosti alebo podporu účasti sociálnych podnikov na verejnom obstarávaní prostredníctvom vyhradených zákaziek. Švédska národná agentúra pre verejné obstarávanie vytvorila ako súčasť tohto modelu [nástroj, ktorý pomáha pri výpočte sociálno-ekonomických prínosov](#) pre zúčastnené subjekty: zamestnanca, verejný sektor, súkromný sektor/spoločnosť, ako aj celkového sociálno-ekonomického prínosu pre krajinu.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Zámerom projektu je zlepšiť schopnosť verejných obstarávateľov používať kritériá sociálnej zamestnanosti ako kritériá na vyhodnotenie ponúk alebo v doložkách o plnení zákazky, ako aj monitorovať výsledky a prípadne zbierať štatistické údaje na vyhodnotenie postupov verejného obstarávania vo fáze po ukončení obstarávania.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

- zvyšovanie pracovných príležitostí pre ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce (vo Švédsku najmä v prípade migrantov, ktorí prišli pred menej ako tromi rokmi),
- zvyšovanie informovanosti štátnych orgánov a samospráv o doložkách o zamestnanosti,
- zvyšovanie využívania doložiek a kritérií týkajúcich sa zamestnanosti v rámci postupov verejného obstarávania zo strany verejných obstarávateľov.

Overovanie

Je na verejnom obstarávateľovi, aby vytvoril mechanizmus overovania.

Hodnota projektu

Hodnota projektu ESF: približne 1 milión EUR (na 34 mesiacov). Vypracovaná národná stratégia sa vzťahuje na všetky obstarávania subjektov verejného sektora vo Švédsku, ktorých ročná hodnota je približne 706 miliárd SEK (asi 67 miliárd EUR).

Nástroj

- Článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) a článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ.
- Švédska národná stratégia verejného obstarávania (2016).

Zúčastnené subjekty

Partneri vo Švédsku:

- švédska verejná služba zamestnanosti
- mesto Göteborg
- mesto Štokholm
- mesto Botkyrka
- mesto Helsingborg
- švédska dopravná správa

Partneri vo Fínsku:

- Národný inštitút pre zdravie a sociálnu starostlivosť

- mesto Helsinki
- mesto Vantaa

Sociálne vplyvy

V rámci projektu sa vyvinul nástroj, ktorý pomáha pri výpočte sociálno-ekonomických prínosov pre zúčastnené subjekty: zamestnaného jednotlivca, verejný sektor, súkromný sektor/spoločnosť, štát, ako aj celkového sociálno-ekonomického prínosu pre krajinu.

Tento nástroj sa môže použiť dvoma spôsobmi:

- na výpočet odhadovaných účinkov stanovenia požiadaviek na zamestnanosť vo verejnom obstarávaní ešte pred jeho uskutočnením a
- na sledovanie účinkov verejného obstarávania s doložkami o zamestnanosti po jeho ukončení.

V názornom prípade, keď nový prichádzajúci migrant získa prácu s podporou zamestnávania na 12 mesiacov, vypočítaný prínos pre spoločnosť predstavuje viac ako 200 000 SEK. Ak 100 nových migrantov za približne rovnakých podmienok získa zamestnanie prostredníctvom verejného obstarávania, hospodársky vplyv pre spoločnosť za jeden rok by predstavoval viac ako 20 miliónov SEK.

Projekt vedie okrem toho k významným kvalitatívnym sociálnym vplyvom:

- Skutočnosť, že sa jednotlivec stane z nezamestnaného zamestnaným, má často za následok výrazné osobné výhody, ako je lepšie zdravie alebo silnejší pocit spolupatričnosti.
- Má to takisto pozitívny účinok na pravdepodobnosť, že si jednotlivec v budúcnosti nájde prácu vďaka tomu, že získal viac pracovných skúseností.
- Tento typ účinkov, hoci ich nástroj nemeria, by sa mal zohľadniť pri rozhodovaní o požiadavkách na zamestnávanie, pretože okrem ekonomických prínosov existujú aj ďalšie pozitívne účinky.

S výnimkou mesta Štokholm ostatní partneri poskytli zamestnanie na dobu určitú viac ako 1260 osobám (na základe nahlásených údajov, pričom v niektorých prípadoch chýbajú štatistiky z roku 2019). Mesto Štokholm odhaduje, že stovky ukončených verejných obstarávaní vytvorili tisíce pracovných miest. Presnejšie údaje nie je možné poskytnúť, pretože chýba jednotný systém zberu a agregácie štatistických údajov o sociálnych požiadavkách a požiadavkách na zamestnávanie v oblasti verejného obstarávania vo Švédsku.

Iné prínosy

Najvýznamnejšie úspechy do decembra 2019:

- vytvorenie národného modelu strategického obstarávania vo Švédsku: pozostáva z usmernení, v ktorých sa uvádzajú kroky potrebné na vypracovanie strategického obstarávania a v ktorých sa určuje, ktoré zainteresované strany sa majú zapojiť, vzory a kontrolné zoznamy pre subjekty verejného sektora a právne poradenstvo pre verejných obstarávateľov,
- vytvorenie siete na výmenu a šírenie informácií o sociálne zodpovednom verejnom obstarávaní na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni, ako aj v rámci EÚ a Organizácie Spojených národov, a to prostredníctvom neformálnych kontaktov vytvorených počas projektu,
- rozsiahle konzultácie na vnútroštátnej úrovni a v rámci rôznych sektorov vo Švédsku: oddelení a služieb zamestnanosti, odborových zväzov a súkromného sektora,
- vývoj webového nástroja na výpočet sociálno-ekonomických prínosov doložiek o zamestnanosti,

- vypracovanie podporných materiálov týkajúcich sa toho, ako podporiť účasť sociálnych podnikov pracovnej integrácie na verejnom obstarávaní vykonávaním vyhradených zákaziek pre tých, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce,
- v rámci projektu sa vytvorila online platforma s názvom „banka znalostí“, na ktorej sa nachádzajú všetky vymieňané znalosti, ako napríklad doložky o zamestnanosti, dobré príklady, skúsenosti z iných krajín EÚ získané počas študijných návštev, faktory úspechu, otázky a odpovede a vzdelávacie materiály,
- v rámci projektu sa vypracovali aj vzdelávacie materiály, ktoré sa môžu používať v jednotlivých organizáciách alebo spoločne s inými organizáciami,
- prístup vyvinutý v rámci projektu sa plánuje ďalej implementovať na celoštátnej úrovni a v rôznych regiónoch.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Pri riešení sociálnych a spoločenských problémov je zásadná spolupráca medzi verejným a súkromným sektorom.
- Verejný sektor by mal uznať, že odborné znalosti sociálnych podnikov a organizácií občianskej spoločnosti sú takisto zásadné.
- Dôležitou podmienkou úspechu je existencia politickej vôle podporovať doložky o zamestnanosti vo verejnom obstarávaní. Švédsky projekt získal podporu vlády a vrcholového manažmentu Národnej agentúry pre verejné obstarávanie.
- Treba ďalej šíriť informácie a komunikovať s príslušnými cieľovými skupinami v celej krajine aj po skončení projektu.
- Je potrebný centrálny IT systém na monitorovanie, sledovanie a zber údajov o vplyvoch na celoštátnej úrovni.
- Na podporu tejto práce treba zabezpečiť viac zdrojov pre obstarávateľov vo forme sprostredkovateľov a koordinátorov v celej krajine.
- Nadnárodný prístup, študijné návštevy v rámci EÚ a spolupráca s Fínskom umožnili švédskym vnútroštátnym orgánom a zainteresovaným stranám získať znalosti, ktoré im pomohli vytvoriť národný model a banku znalostí.
- Dôležité je mať zodpovednú organizáciu, ktorá by uľahčovala proces sprostredkovania zamestnania medzi súkromným sektorom a uchádzačmi o zamestnanie.
- Myšlienka spoluvytvárania národného modelu so zapojením rôznych zúčastnených subjektov z rôznych oblastí krajiny je úspešnou metódou, pri ktorej sa podporné materiály vytvárajú spolu so skutočnými používateľmi, pričom sa odhalí, čo v praxi funguje a čo nie.
- Tento projekt sa môže zopakovať v iných členských štátoch, pričom sa zohľadnia rozdiely v legislatívnych rámcoch a riadiacich štruktúrach. Napríklad na rozdiel od Francúzska, kde sa prostredníctvom právnych predpisov často upravujú pracovné podmienky, ktoré môžu byť zahrnuté do výziev na predkladanie ponúk ako požiadavky, vo Švédsku je dôležité, aby sa pri navrhovaní postupov verejného obstarávania zabezpečilo dodržiavanie kolektívnych zmlúv. Konzultácie so sociálnymi partnermi, najmä s odborovými zväzmi sú preto kľúčovou súčasťou postupu verejného obstarávania.

PRÍKLAD MESTA HELSINGBORG (jedného z partnerov projektu)

Mesto Helsingborg sa skladá z rôznych útvarov pre verejné obstarávanie, ktoré sledujú nákupné potreby mesta. Pri príprave nového obstarávania sa útvar pre verejné obstarávanie obráti na **oddelenie pre trh práce** (útvar pre priradovanie) so žiadosťou o stanovisko, či sú doložky o zamestnanosti vhodné. Oddelenie

pre trh práce má svoju kanceláriu v útvare pre verejné obstarávanie. Na základe posúdených potrieb trhu práce poskytuje stanoviská. Konečné rozhodnutie prijíma útvár pre verejné obstarávanie.

Mesto Helsingborg pracuje takmer výlučne s **doložkou o dialógu**. To znamená, že dodávateľ má povinnosť komunikovať s oddelením pre trh práce o svojich možnostiach podpory ľudí, ktorí sú mimo trhu práce, pri ich procese získavania zamestnania.

Doložka o dialógu je krátka a nekomplikovaná: „Dodávateľ spolupracuje so správou trhu práce s cieľom začleniť ľudí na trh práce, napríklad ponukou stáží, prijímaním zamestnancov z cieľových skupín správy trhu práce alebo inými spôsobmi prevzatia sociálnej zodpovednosti. Dodávateľ sa zúčastňuje na stretnutiach navrhnutých mestom. Strany sa po konzultácii dohodnú, ako by sa mali výsledky spolupráce vykazovať a akým spôsobom by sa mala priebežne počas platnosti dohody preberať sociálna zodpovednosť.“

Doložka o dialógu podporuje „mäkký“ dialóg medzi verejným obstarávateľom a dodávateľom. Nestanovuje sa v nej konkrétny počet znevýhodnených osôb, ktoré by sa mali zamestnať. Prostredníctvom tohto dialógu dodávateľ lepšie chápe, čo chce verejný obstarávateľ dosiahnuť, a verejný obstarávateľ má lepší prehľad o tom, čo môže dodávateľ ponúknuť. Nakoniec podpíšu dohodu, v ktorej sa uvedie, koľko znevýhodnených ľudí bude zamestnaných a z ktorej cieľovej skupiny.

Pre viac informácií pozri dodatok [„Si tvorcom komunity“](#), v ktorom sa uvádzajú stručné a konkrétne informácie o rôznych možnostiach spolupráce. Počas obdobia realizácie obstarávania môžu dodávatelia klásť otázky týkajúce sa tejto témy prostredníctvom IT systému verejného obstarávania.

Mesto Helsingborg pracuje s doložkami o zamestnanosti od roku 2015 v súvislosti so širokou škálou rôznych dodávateľov z rôznych odvetví, ako sú: stavební dodávatelia, upratovacie služby, záhradnícke firmy, reštaurácie a kaviarne, architektonickí konzultanti, dodávatelia podláh, zariadenia opatrovateľskej starostlivosti atď. Stav k novembru 2019 je taký, že doložky o zamestnanosti zahŕňa 105 individuálnych dohôd s mestom Helsingborg z 33 postupov verejného obstarávania. Od začiatku projektu v roku 2015 približne 320 osôb získalo zamestnanie alebo stáž u dodávateľov s doložkami o zamestnanosti vo svojich zmluvách. Mesto odhaduje, že približne tretina je priamym dôsledkom doložky o zamestnanosti. Mesto zároveň vníma doložku o zamestnanosti ako spôsob budovania pevnejších vzťahov s dodávateľom.

Kontakt

Patrick Amofah, projektový manažér, Švédska národná agentúra pre verejné obstarávanie,
patrick.amofah@uhmynd.se

54. Stratégia zodpovedného verejného obstarávania samosprávneho orgánu pre Veľký Londýn

Verejný obstarávateľ, krajina: Greater London Authority Group, Spojené kráľovstvo

Odvetvie výrobkov alebo služieb: verejná doprava, polícia, požiarna bezpečnosť, textil, hospodársky rozvoj a strategické politické vedenie mesta Londýn.

Úvod/ciele verejného obstarávania

Z hľadiska samosprávneho orgánu pre Veľký Londýn (Greater London Authority – GLA) zodpovedné verejné obstarávanie znamená razit' cestu v oblasti sociálne, environmentálne a ekonomicky udržateľného obstarávania s cieľom dosiahnuť lepšiu kvalitu života a lepšiu pomer ceny a kvality. Patrí sem rozvoj partnerstiev s cieľom pomáhať väčšiemu počtu ľudí zamestnať sa a zlepšovať podmienky zamestnávania. Znamená to takisto otvorenie prístupu k príležitostiam na zákazky pre rôzne podniky a organizácie dobrovoľníckeho a komunitného sektora, podporu najlepších postupov medzi dodávateľmi a presadzovanie väčšieho environmentálneho povedomia.

V rámci GLA predstavujú celkové ročné výdavky na verejné obstarávanie viac ako 11 miliárd GBP. Vzhľadom na rozsah činností má GLA potenciál stimulovať zlepšenia a inovácie a prinášať sociálnu a ekonomickú hodnotu.

Ich politika zodpovedného verejného obstarávania pomáha zabezpečiť, aby rozhodnutia členov GLA týkajúce sa nákupu tovaru, prác alebo služieb boli v súlade s ich záväzkami a podporovali témy, ako je posilňovanie sociálnej hodnoty, rovnosti a rozmanitosti a zavádzanie spravodlivých postupov pri zamestnávaní.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Stratégia sa v júli 2017 zrevidovala s cieľom zabezpečiť, aby činnosti GLA v oblasti verejného obstarávania spĺňali všetky príslušné vnútroštátne legislatívne požiadavky vrátane zákona o modernom otroctve z roku 2015, zákona o sociálnej hodnote z roku 2012 a zákona o rovnosti z roku 2010.

Je takisto v súlade so stratégiou pre zručnosti v oblasti dopravnej infraštruktúry, ktorú zverejnilo ministerstvo dopravy. Okrem právnych predpisov Spojeného kráľovstva sa ďalej v texte uvádza odkaz na postupy obstarávania v prípade zákaziek na dodanie tovaru, ktoré obsahujú požiadavky ako využívanie učňovskej prípravy, ako sa uvádza v článkoch 67 a 70 smernice EÚ 2014/24.

Sociálne témy zahrnuté do stratégie zodpovedného verejného obstarávania na roky 2018/2019 zahŕňajú rozvoj zručností, odbornej prípravy a pracovných príležitostí pre poskytovateľov služieb v Londýne, ako aj opatrenia na zlepšenie pracovných podmienok v dodávateľskom reťazci pre uniformy pracovníkov.

Rozvoj zručností, odbornej prípravy a pracovných príležitostí

V rokoch 2018 – 2019 sa poskytlo 548 učňovských miest v dodávateľskom reťazci, pričom viac ako 50 % z nich bolo určených pre osoby černošského, ázijského a menšinového etnického pôvodu.

Keď sú dodávatelia vyzvaní, aby predložili ponuku, musia uviesť, ako plánujú zahrnúť aspoň jeden výstup v oblasti strategických potrieb pracovnej sily a odbornej prípravy na každú vynaloženú sumu v hodnote 1 milión, 2 milióny alebo 3 milióny GBP v závislosti od typu zákazky. Zakotvením tejto požiadavky do príslušných dodávateľských zákaziek GLA vytvára viac zručností a pracovných príležitostí.

Výstupy v rámci strategických potrieb pracovnej sily a odbornej prípravy sú:

- jedna učňovská príprava,
- jedna pracovná pozícia pre nezamestnanú osobu,
- 20 dní stáží v odvetví alebo skúšobné dni,
- 20 dní školských aktivít,
- 10 dní stáží v oblasti sociálnej mobility.

V rámci každej zákazky musí učňovská príprava tvoriť aspoň polovicu výstupov v oblasti strategických potrieb pracovnej sily a odbornej prípravy, aby sa každom projekte prijali noví pracovníci v odvetví.

Postupy etického získavania zdrojov pri nákupe textilu

Spoločnosť TfL je orgánom GLA. Spoločnosť TfL sa zaviazala zabezpečiť, aby sa s ľuďmi, ktorí vyrábajú uniformy pre jej zamestnancov, zaobchádzalo spravodlivo. Zahŕňa to jasné požiadavky týkajúce sa ochrany ľudských práv a pracovných podmienok v príslušných zmluvách a stanovenie nových úrovni excelentnosti pre náležitú starostlivosť týkajúcu sa dodávateľského reťazca vo verejnom obstarávaní.

Uniformy sa vyrábajú v Bangladéši a v Číne. Každý rok sa od závodov zmluvne vyžaduje (v zmluvných podmienkach), aby sa podrobili nezávislému sociálnemu auditu tretej strany, ktorý sa zakladá na deviatich zásadách základného kódexu Iniciatívy pre etické obchodovanie (Ethical Trading Initiative – ETI) (<https://www.ethicaltrade.org/eti-base-code>). Následne sa dohodnú akčné plány na riešenie všetkých oblastí, v ktorých dochádza k neplneniu povinností. Prostredníctvom online platformy Sedex možno konzultovať výsledky auditu a monitorovať plány.

Overovanie

Spoločnosť TfL uznáva, že sociálne audity majú obmedzenia, pokiaľ ide o riešenie základných príčin neplnenia povinností. Preto sa v zákazke týkajúcej sa výroby uniforiem vyžaduje, aby dodávateľ vykonával na výrobných miestach aj ďalšie činnosti. Zamestnanci napríklad absolvovali odbornú prípravu o právach pracovníkov, bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a bangladéšskom pracovnom práve vrátane toho, ako a kedy využívať reklamačné listy na podávanie sťažností. Jeden zo závodov spolupracuje s miestnou univerzitou na účely prijímania stážistov s cieľom pomôcť im získať kvalifikáciu na pozície technikov a dizajnérov. Budujú sa tým kapacity zraniteľných pracovníkov, pričom sa im zároveň pomáha lepšie pochopiť ich práva na pracovisku.

Spoločnosť TfL nadviazala spoluprácu s nadáciou Fairtrade Foundation, aby zabezpečila, že bavlna používaná v jej uniformách pochádza od certifikovaných výrobcov, čo znamená, že sa farmárom aj pracovníkom poskytujú spravodlivé podmienky. Spoločnosť TfL zopakovala tento prístup k etickému obstarávaniu uniforiem vo svojej nedávnej zákazke na pracovné odevy.

V správe z roku 2018, ktorú vypracovali organizácie International Corporate Accountability Roundtable a Corporate Responsibility Coalition, sa uvádza, že „v porovnaní s ústrednými vládnymi rezortmi uvedenými v tejto správe sú postupy verejného obstarávania spoločnosti TfL výrazne sociálne zodpovednejšie a pokrokovejšie“.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: samosprávny orgán pre Veľký Londýn (Greater London Authority – GLA), ktorý je členom skupiny GLA Group. Uvedenú skupinu tvoria tieto organizácie:
  - Transport for London (TfL),
  - London Fire Commissioner (LFC),
  - Mayor's Office for Policing and Crime (MOPAC),

- London Legacy Development Corporation (LLDC),
- Old Oak and Park Royal Development Corporation (OPDC).
- Prijímatelia:
  - nezamestnané osoby/uchádzači o zamestnanie, osoby černošského, ázijského a menšinového etnického pôvodu,
  - pracovníci textilného dodávateľského reťazca.

Sociálne vplyvy

- Popredný tím spoločnosti TfL v oblasti zručností pre dodávateľov (Supplier Skills Team – SST) pomohol vytvoriť viac ako 5 500 miest učňovskej prípravy a 5 300 pracovných miest pre nezamestnaných Londýňanov vrátane 100 bývalých páchatel'ov.
- Tím SST bol zriadený s cieľom riešiť v spolupráci s dodávateľmi nedostatok kvalifikovaných pracovníkov v odvetví. Pomáha im zamestnávať vhodných ľudí na realizáciu projektov a služieb spoločnosti TfL, vytvárať príležitosti na riešenie nedostatočného zastúpenia a v konečnom dôsledku prispievať k hospodárskej obnove. Tím SST je zapojený do každej fázy postupu obstarávania. Vykonáva a vyhodnocuje požiadavky na zákazky, podporuje dodávateľov od začiatku až do konca ich zákazky a dobrovoľne spolupracuje s dodávateľmi s cieľom maximalizovať zručnosti a pracovné príležitosti, ktoré vznikajú pri práci na zákazkách.
- Tím SST môže spojiť dodávateľov s charitatívnymi organizáciami a partnermi v oblasti zamestnateľnosti, ktorí pomáhajú vytvárať pracovné iniciatívy. Každý program SST je plne financovaný z externých zdrojov a účastníci dostávajú podporu pred jeho začatím, počas jeho trvania aj po jeho ukončení. Znižuje sa tým riziko vypadnutia uchádzačov.
- Tím SST sa snaží preklenúť priepasť medzi potenciálnymi uchádzačmi o odbornú učňovskú prípravu a požadovanými kvalifikáciami, skúsenosťami a správaním.

Iné prínosy

- Vďaka opakovaniu tohto prístupu sa vyškolí a podporí viac uchádzačov o zamestnanie.
- Viac ako 200 zamestnancov absolvovalo odbornú prípravu zameranú na zodpovedné obstarávanie.
- Prístup spoločnosti TfL spočívajúci v začleňovaní požiadaviek v oblasti strategických potrieb pracovnej sily a odbornej prípravy do príslušných dodávateľských zmlúv bol rozšírený v rámci GLA do ostatných funkčných orgánov.

Získané poznatky a budúce výzvy

- K úspechom tímu SST prispelo viacero faktorov: podpora na vyššej úrovni, jasný mandát prostredníctvom politiky zodpovedného obstarávania a sieť partnerov, ktorí majú rovnaké zmýšľanie.
- Ďalšou výzvou pre TfL je pracovať na tom, aby všetci noví učni v dodávateľskom reťazci odzrkadľovali rozmanitosť Londýna. Pracuje sa na vytvorení procesu uistenia, pokiaľ ide o sociálne zodpovedné postupy verejného obstarávania v rámci dodávateľského reťazca s cieľom overiť a odmeniť dodávateľov, ktorí dodržiavajú predpisy. TfL bude naďalej podporovať opakovanie a šírenie svojich najlepších postupov v rámci iných subjektov verejného sektora.

Kontakt

Matt Galvin, manažér pre zodpovedné verejné obstarávanie, Greater London Authority Group,
matthewgalvin@tfl.gov.uk

55. Zahrnutie sociálneho začlenenia a zamestnanosti do zákaziek v oblasti výstavby a bezpečnosti

Názov obstarávateľa, krajina: mestské zastupiteľstvo v Dubline (Dublin City Council), Írsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: výstavba (zmluvy o výstavbe) a bezpečnostné služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mestské zastupiteľstvo v Dubline má zavedenú dlhodobú stratégiu zameranú na úplné začlenenie sociálnych aspektov a aspektov zamestnanosti do svojich postupov verejného obstarávania. Zastupiteľstvo má záujem poskytnúť pracovné príležitosti na účely sociálnej integrácie znevýhodnených osôb a príslušníkov zraniteľných skupín. Mestské zastupiteľstvo v Dubline má určité skúsenosti s použitím doložiek o zamestnanosti v predchádzajúcich zákazkách. Mestské zastupiteľstvo v Dubline v snahe zvýšiť sociálny vplyv svojho obstarávania uplatnilo nový prístup v prípade dvoch zákaziek, ktoré sa v roku 2019 dostali do fázy uprednostňovaného uchádzača.

Predmet zákazky

Zákazka 1 – Rezidenčná výstavba so zmiešaným vlastníctvom

Zákazka 1 sa týka prestavby pozemku v severnej vnútornej časti Dublinu na rezidenčný systém so zmiešaným vlastníctvom, ktorý bude zahŕňať sociálne, cenovo dostupné byty a byty na voľnom trhu. Na spresnenie právnych, technických a finančných aspektov projektu sa použil postup súťažného dialógu so sériou dialógových stretnutí.

Zákazka 2 – Rámec na poskytovanie bezpečnostných služieb jednou stranou

Zákazka 2 sa týka poskytovania bezpečnostných služieb vrátane monitorovania pomocou kamerového systému (CCTV) a poplašného systému, bezpečnostnej služby s obsluhou, výjazdov po zavolaní, úschovy kľúčov a zabezpečenia niektorých podujatí. V rámci užšej súťaže bola uzavretá rámcová dohoda s jedným prevádzkovateľom na maximálne štyri roky.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Zákazka 1 zahŕňala novú doložku o sociálnom zamestnávaní, v ktorej sa vyžaduje, aby úspešný uchádzač zabezpečil, že:

- 10 % osobotýždňov odpracovaných v rámci zákazky vykonávajú osoby, ktoré sú evidované v národnej evidencii nezamestnaných nepretržite počas najmenej dvanástich mesiacov bezprostredne predchádzajúcich ich zamestnaniu,
- 5 % osobotýždňov odpracovaných v rámci zákazky vykonávajú osoby, ktoré sú zamestnané v rámci registrovaného systému učňovskej prípravy alebo rovnocenného vnútroštátneho systému odbornej prípravy alebo vzdelávacej stáže,
- osoby zamestnané na základe uvedených doložiek môžu postúpiť do zamestnania na plný pracovný čas a učňovskej prípravy v závislosti od dostupnosti vhodných zručností,
- bude spolupracovať s partnermi, ktorí sú poskytovateľmi vzdelávania, s cieľom identifikovať príležitosti odbornej prípravy/programy zlepšovania zručností v súvislosti s pracovnými príležitosťami vyplývajúcimi z projektu a bude koordinovať ich poskytovanie miestnej komunite zo strany vzdelávacích partnerov.

V prípade zákazky 2 sa uplatnilo nasledujúce kritérium na vyhodnotenie ponúk týkajúce sa sociálneho začlenenia („návrh sociálneho začlenenia pre zákazku“):

- „S cieľom podporiť politiku mestského zastupiteľstva v Dubline zameranú na iniciatívne presadzovanie sociálneho začlenenia a zamestnanosti musia uchádzači vypracovať program udržateľného zamestnávania (vrátane všetkého príslušného poradenstva a odbornej prípravy) a uviesť podrobnosti o tom, ako sa bude realizovať a aké zdroje budú pridelené počas trvania zákazky.“
- Toto kritérium malo váhu 20 %. Maximálny počet bodov bol 2 000 a minimálny požadovaný počet bodov bol 1 200.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Írsko nemá vnútroštátnu politiku týkajúcu sa zahrnutia sociálnych aspektov do ponúk, takže je na jednotlivých verejných obstarávateľoch, aby vypracovali a zaviedli prístupy. Írsko prijalo v roku 2019 novú vnútroštátnu politiku sociálneho podnikania, v ktorej sa stanovuje viacero opatrení na zvýšenie účasti sociálnych podnikov na verejnom obstarávaní. V rámci ústredného úradu pre vládne obstarávanie sa takisto zriadila poradná skupina pre sociálne aspekty.

Overovanie

V prípade zákazky 1 sa zavedie tento monitorovací systém:

- developer vymenuje koordinátora pre zamestnanosť, ktorý bude dohliadať na plnenie požiadaviek v oblasti sociálnej zamestnanosti zo strany developera a dodávateľa stavebných prác,
- dodávateľ stavebných prác vymenuje styčného pracovníka, ktorý bude spolupracovať s koordinátorom pre zamestnanosť s cieľom podporovať a dosahovať ciele sociálnej zamestnanosti,
- styčný pracovník bude štvrtročne poskytovať prognózy a správy o sociálnej zamestnanosti a informovať koordinátora pre zamestnanosť a mestské zastupiteľstvo v Dubline o príležitostiach učňovskej prípravy,
- medzi koordinátorom pre zamestnanosť a styčným pracovníkom a mestským zastupiteľstvom v Dubline sa budú konať pravidelné stretnutia. Sociálne zamestnávanie bude stálym bodom programu,
- dodávateľ stavebných prác je povinný predkladať mesačné správy vrátane pracovných výkazov na preukázanie súladu s doložkami o sociálnom zamestnávaní.

V prípade zákazky 2 mohli uchádzači predložiť celý rad návrhov a príslušných dôkazov o ich schopnosti tieto návrhy zrealizovať. Predložili sa napríklad dôkazy o schopnosti zaškoliť dlhodobo nezamestnané osoby, aby vykonávali bezpečnostnú prácu, a o tom, ako spoločnosť plánovala zvýšiť takého zamestnávania, keď zamestnanci odchádzajú do dôchodku alebo menia prácu.

Hodnota zákazky

Odhadovaná hodnota zákazky 1 je 125,5 milióna EUR. Odhadovaná hodnota zákazky 2 je 11 miliónov EUR.

Nástroj

Článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) a článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

Verejný obstarávateľ zákazky 1: projektový tím iniciatívy Housing Land Initiative (HLI) v rámci mestského zastupiteľstva v Dubline.

Verejný obstarávateľ zákazky 2: kooperatívny prístup medzi mestským zastupiteľstvom v Dubline a spoločnosťou Greenville Procurement Partners Limited (partner).

Sociálne vplyvy

Zadanie oboch zákaziek sa oneskorilo z dôvodov, ktoré nesúviseli s opísanými sociálnymi kritériami. Mestské zastupiteľstvo v Dubline dúfa, že čoskoro bude môcť zadať tieto zákazky a že uvidí vplyv týchto nových prístupov.

Alan Nangle, hlavný výkonný pracovník pre obstarávanie mestského zastupiteľstva v Dubline, hovorí: „Našu úlohu v oblasti sociálneho verejného obstarávania berieme veľmi vážne a uvedomujeme si, že by sa dal zlepšiť spôsob, akým k nemu pristupujeme. Pokiaľ ide o zamestnanie, potrebovali sme zabezpečiť, aby jednotlivci mali prinajmenšom súbor zručností, ktoré budú môcť využiť pri udržaní si svojej pozície v podniku alebo pri hľadaní si práce inde.“

Iné prínosy

- Zákazka 1: Doložka o sociálnom zamestnávaní bola zahrnutá aj do zmluvy o výstavbe (DA) v prípade ďalšej veľkej zákazky na výstavbu rezidenčnej stavby so zmiešaným vlastníctvom. Zmluva o výstavbe sa použila spoločne s inými miestnymi orgánmi, ktoré vykonávajú podobné projekty.
- Zákazka 2: Mestské zastupiteľstvo v Dubline sa po získaní výnimky z používania národného rámca úradu pre vládne obstarávanie pre bezpečnostné služby na základe zahrnutia doložky o sociálnom zamestnávaní podelilo o svoje zistenia a skúsenosti s úradom pre vládne obstarávanie a ďalšími miestnymi orgánmi.

Získané poznatky a budúce výzvy

Mestské zastupiteľstvo v Dubline zistilo, že nie všetky zákazky sú vhodné na zahrnutie sociálnych doložiek, keďže ich trh nemusí byť schopný poskytnúť. Odporúča, aby verejní obstarávatelia viedli s účastníkmi trhu konzultácie prostredníctvom žiadostí o informácie a aby zvažili, ako sa bude monitorovať vykonávanie sociálnych doložiek.

V budúcnosti sa mestské zastupiteľstvo v Dubline bude snažiť rozvíjať postupy sociálneho verejného obstarávania v prípade zákaziek na dodávku tovaru, ako aj na práce a služby.

Kontakt

Alan Nangle, hlavný výkonný pracovník, mestské zastupiteľstvo v Dubline, alan.nangle@dublinCity.ie

56. Vytváranie pracovných príležitostí na predchádzanie dlhodobej nezamestnanosti na miestnych trhoch prostredníctvom verejného obstarávania

Obstarávateľ: mesto Dortmund, Nemecko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: stavebníctvo, odvetvia verejných služieb, ako je správa budov, bezpečnosť, doprava atď.

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Mesto Dortmund spustilo projekt (2017 – 2019) na riešenie problému dlhodobej nezamestnanosti a vytváranie pracovných príležitostí pre dlhodobo nezamestnaných ľudí, a to prostredníctvom:

- verejne podporovaného trhu práce (vytváranie ľahkých/nízkokvalifikovaných pracovných miest v odboroch, ktoré sú relevantné v mestskom sociálnom kontexte) a
- verejného obstarávania a vytvárania nových, nízkokvalifikovaných pracovných miest na bežnom trhu práce v podnikoch v meste Dortmund.

Projekt zahŕňal identifikáciu nových odvetví služieb, v ktorých by sa mali začať postupy verejného obstarávania vhodné na zahrnutie doložiek o zamestnanosti pre dlhodobo nezamestnaných. Mesto Dortmund zriadilo „Centrum služieb pre miestnu zamestnanosť“, aby poskytovalo konkrétne rady potenciálnym uchádzačom o možnostiach začlenenia dlhodobo nezamestnaných do verejných zákaziek.

V Dortmunde je celkovo 31 250 nezamestnaných osôb, z toho 24 326 dlhodobo nezamestnaných (stav k decembru 2019).

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Fáza pred začiatkom verejného obstarávania

Vykonávanie sa zvyčajne začína vo fáze pred začiatkom verejného obstarávania prostredníctvom príprav zákazky. Okrem vypracovania transparentných súťažných podkladov je takisto potrebné konkrétne informovať miestne a regionálne remeselnícke, priemyselné a obchodné združenia o postupoch verejného obstarávania. Celkovým cieľom je zvýšiť povedomie potenciálnych uchádzačov o sociálnych aspektoch.

Komunikačný proces s cieľom osloviť potenciálnych uchádzačov sa začína fázou pred začiatkom verejného obstarávania a pokračuje počas fázy obstarávania, ako aj po nej.

Podmienky plnenia zákazky

Fáza obstarávania zahŕňa doložky o plnení zákazky súvisiace so zamestnaním, čo je v Nemecku novinka. Dodávateľ dostane konkrétne pokyny, ako v praxi začleniť cieľovú skupinu dlhodobo nezamestnaných osôb. Hodnota zákazky je pevne stanovená v súťažných podkladoch, preto nie je potrebné vyhodnocovať ponuky na základe rôznych cien. Skutočnosť, že doložky o zamestnanosti sú súčasťou zmluvných podmienok, stavia všetky spoločnosti na rovnakú úroveň a zabezpečuje dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania. Uchádzačov netreba hodnotiť z hľadiska ich angažovanosti voči dlhodobo nezamestnaným, keďže všetky spoločnosti musia podporovať začleňovanie dlhodobo nezamestnaných na trh práce rovnako.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Sociálny cieľ je trojaký:

- poskytovanie účinných a inkluzívnych sociálnych služieb, ktoré zohľadňujú osobitné potreby používateľov,
- zvyšovanie sociálneho povedomia a zapojenia uchádzačov,
- zlepšenie sociálneho začlenenia a noriem kvality života cieľovej skupiny.

Overovanie

Počas vykonávania zákazky existuje niekoľko fáz overovania, ako napríklad:

- mesačné kontroly založené na zásade „štyroch očí“, čo znamená, že plnenie zmluvných doložiek dodávateľom kontrolujú nezávisle dve osoby. Cieľom je zabrániť zneužívaniu a korupcii,
- trvalá podpora pre cieľovú skupinu a dodávateľov zo strany externých tímov, ktoré sa špecializujú na odvetvie sociálnej starostlivosti (jeden sociálny pracovník poskytuje pomoc 30 dlhodobo nezamestnaným osobám),
- pravidelné kontroly a podpora dodávateľov prostredníctvom tímu „Centra služieb pre miestnu zamestnanosť“.

Hodnota projektu

Projekt (2017 – 2019) bol financovaný regiónom Severné Porýnie – Vestfálsko, mestom Dortmund a miestnym úradom práce Jobcentre. Celkový rozpočet bol 5,8 milióna EUR. Mesto Dortmund v rámci projektu podpísalo zmluvy s dodávateľmi služieb a stavebných prác, v ktorých mesto Dortmund zaručilo 100 % dotáciu mzdy (približne 24 000 EUR) na zamestnanie dlhodobo nezamestnanej osoby na jeden rok, čo bolo neoddeliteľnou súčasťou zmluvných podmienok a čo bolo zahrnuté v pevnej cene zákazky.

Mzdy dlhodobo nezamestnaných sú teraz väčšinou pokryté dotáciou od úradu práce Jobcentre na základe nového zákona (v nemčine „Teilhabeengesetz“), ktorý nadobudol platnosť 1. januára 2019. Cieľom tohto zákona je poskytnúť komplexnú podporu ľuďom, ktorí sa môžu zamestnať a majú nárok na dávky pri ich opätovnom začlenení na trh práce. Mesto Dortmund v dôsledku toho v súčasnosti zaručuje svojim zmluvným partnerom prinajmenšom 70 % mzdy pre dlhodobo nezamestnanú osobu na jeden rok. Dodávateľ zaplatí maximálne 30 % mzdy dlhodobo nezamestnanej osoby.

V roku 2020 bude rozpočet mesta Dortmund na pokrytie dotácií na mzdy v postupoch verejného obstarávania predstavovať 114 500 EUR. V období 2021 – 2029 na to bude určený ročný rozpočet vo výške 208 500 EUR. Predpokladá sa, že každý rok sa týmto spôsobom zamestná 55 až 60 dlhodobo nezamestnaných.

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ.
- Uznesenie mestského zastupiteľstva v Dortmunde zo 6. apríla 2017 (č. 07209-17).

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Dortmund
- Podpora pri začlenení sociálnej doložky: úrad sociálnych vecí („Sozialamt“), úrad práce („Jobcenter“) a obchodná agentúra Dortmund („Wirtschaftsförderung Dortmund“)
- Zazmluvnení poskytovatelia služieb

Sociálne vplyvy

- Predchádzanie dlhodobej nezamestnanosti: za posledné dva roky sa v dôsledku zapojenia sa do postupov verejného obstarávania zamestnalo 160 dlhodobo nezamestnaných osôb.
- Vytvorenie šance pre cieľovú skupinu zapojiť sa do spoločenského života.
- Zvyšovanie povedomia zúčastnených subjektov o prekážkach a sociálnych problémoch dlhodobej nezamestnanosti.
- Opätovné nastavenie zriadeného generačného cyklu dlhodobo nezamestnaných s cieľom predchádzať dlhodobej nezamestnanosti budúcich generácií zasiahnutých rodín.
- Zmena získavania sociálnych dávok, ktoré sa majú stať skutočnou príležitosťou vyplácania, aby sa zvýšilo sebavedomie dlhodobo nezamestnaných tým, že sa im ponúkne mzda namiesto sociálnej dávky.
- Zníženie finančných prostriedkov potrebných na sociálnu podporu z dlhodobého hľadiska.

Iné prínosy

- Obec zriadila osobitnú službu s cieľom poradiť potenciálnym uchádzačom, ako začleniť dlhodobo nezamestnaných prostredníctvom postupov verejného obstarávania („Centrum služieb pre miestnu zamestnanosť“).

Získané poznatky a budúce výzvy

- Praktické skúsenosti ukazujú mnohé možnosti tohto prístupu. Mesto Dortmund plánuje v budúcnosti zvýšiť podporu pre uchádzačov a potenciálnych dodávateľov, aby vo firmách zabezpečili pracovné miesta pre dlhodobo nezamestnané osoby. Okrem toho budú poskytnuté ďalšie prístupy sociálneho financovania s cieľom zvýšiť počet potenciálnych účastníkov.

Kontakt

Aiko Wichmann, centrum verejného obstarávania, mesto Dortmund, awichmann@stadtdo.de

57. Jednotné kontaktné miesto pre začlenenie sociálnej doložky v La Rochelle

Názov obstarávateľa, krajina: La Rochelle, Francúzsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: práce, upratovanie, textil a pilotne aj potraviny

Úvod a ciele verejného obstarávania

Oddelenie pre zamestnanosť a vyššie vzdelávanie v aglomerácii La Rochelle (Communauté d'Agglomération de La Rochelle – CDA) už pred niekoľkými rokmi spojilo svoje sily so samosprávou mesta La Rochelle, poskytovateľom sociálneho bývania Atlantic Aménagement a Úradom pre nájomné bývanie v aglomerácii La Rochelle s cieľom zlepšiť uplatňovanie sociálnych doložiek v miestnych postupoch verejného obstarávania.

Tieto štyri verejné subjekty vytvorili v roku 2016 jednotné kontaktné miesto („guichet unique“) na systematické vykonávanie sociálnych doložiek vo všetkých svojich relevantných zákazkách (práce, upratovanie, textil a pilotne aj potraviny).

CDA pôsobí ako hlavný partner a sprostredkovateľ, ktorý pomáha nákupcom konzorcia začleňovať sociálne kritériá a doložky do ich verejných súťaží, pomáha dodávateľom správne ich plniť a monitoruje vykonávanie. Každý partner finančne podporuje jednotné kontaktné miesto od roku 2017, keď sa jeho činnosť formálne začala. Dohoda o partnerstve obsahuje poslanie, prevádzkové postupy a riadiace a monitorovacie orgány.

Predmet zákazky

Relevantné verejné súťaže sa týkajú najmä údržby zelených plôch, upratovacích služieb a textílií pracovných odevov. V súčasnosti okrem toho prebieha pilotný projekt nákupu potravinových výrobkov.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Poslaním jednotného kontaktného miesta je systematicky posudzovať súťažné podklady pridružených subjektov s cieľom vložiť do nich sociálne doložky a spresniť ich. Doložky sa týkajú najmä zamestnávania sociálne znevýhodnených osôb prostredníctvom začlenenia osobitných „hodín sociálneho zaradenia“ (vo francúzštine „heures d'insertion“, čiže hodín práce vykonávanej osobami, ktoré potrebujú sociálnu pomoc) ako doložiek sociálnej výkonnosti vo verejných zákazkách.

Úlohu sprostredkovateľa v procese obstarávania možno rozdeliť do ôsmich etáp:

1. schváliť sociálne doložky v programe pre budúce verejné obstarávania;
2. identifikovať vhodné časti na sociálne doložky a vypočítať množstvo hodín sociálneho zaradenia započítateľného do plnenia zákazky;
3. pomôcť pri navrhovaní príslušných doložiek v obstarávaní. Jednotné kontaktné miesto podporuje verejných obstarávateľov a uchádzačov a zabezpečuje otvorený, neutrálny a transparentný proces;
4. informovať príslušné podniky a vyzvať ich na predloženie ponuky. Podpora pre uchádzačov sa obmedzuje na administratívnu a byrokratickú pomoc a informácie a je dostupná všetkým zainteresovaným uchádzačom;
5. zúčastniť sa na úvodnom stretnutí pre príslušné obstarávanie a poskytnúť relevantné informácie o sociálnych doložkách;

6. pomôcť podnikom v procese podávania žiadostí v súvislosti so sociálnymi doložkami a zahrnutím hodín zaradenia do zákazky;
7. dodržiavať a monitorovať uplatňovanie požadovaných hodín sociálneho zaradenia;
8. vykonávať kvantitatívne a kvalitatívne posúdenie vykonaného opatrenia.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčné štandardy

CDA sa prostredníctvom svojej práce zameriava na prepojenie a uľahčenie práce subjektov verejného sektora a podnikov zapájajúcich sa do verejného obstarávania pri uplatňovaní a plnení sociálnych doložiek v ich zákazkách. Zavedené sociálne doložky podporujú zníženie mier nezamestnanosti, a to najmä v prípade znevýhodnených skupín. Doložky sú zahrnuté vo výberových konaniach na zákazky na služby a na dodanie tovaru, intelektuálne služby a štruktúry na integráciu ľudí prostredníctvom hospodárskych činností. Cieľovú skupinu oprávnených osôb vymedzuje francúzsky zákonník práce v usmerneniach ministerstva hospodárstva o vložení sociálnych doložiek do postupov verejného obstarávania. Hlavným cieľom je podporiť sociálne doložky, zapojiť viac aktérov a zaistiť vyváženú a spravodlivú hospodársku súťaž.

Nábor je priamy alebo sa sprístupňuje ľuďom vo vnútroštátnych službách zamestnanosti prostredníctvom subdodávania alebo spoludodávania.

Overovanie

Pracovníci jednotného kontaktného miesta pravidelne monitorujú výkon práce a uplatňovanie tzv. hodín sociálneho zaradenia prostredníctvom návštev na mieste a pravidelných kontrol administratívnymi pracovníkmi. Pracovníci CDA vykonávajú pravidelné návštevy víťazného podniku na mieste, aby skontrolovali účinné vykonávanie opatrení dohodnutých v zákazke. CDA takisto vykonáva pravidelné kontroly administratívneho materiálu.

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 24/14/EÚ.
- Článok 5213-13 o chránených dielňach a článok 5132-4 o firmách pre osoby so zdravotným postihnutím a znevýhodnené osoby podľa francúzskeho zákonníka práce.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: konzorcium CDA, ktoré zahŕňa:
  - obec La Rochelle,
  - Greater La Rochelle – administratívna jednotka, na ktorú 28 miestnych obcí regiónu Nouvelle-Aquitaine delegovalo vybrané politické kompetencie,
  - poskytovateľ sociálneho bývania Atlantic Aménagement,
  - Úrad pre nájomné bývanie v oblasti Greater La Rochelle,
  - Port Atlantique La Rochelle, ktorý vstúpil ako piaty partner v roku 2018.
- Ďalšie subjekty ovplyvnené prácou CDA sú:
  - miestne služby zamestnanosti,
  - sociálne podniky podporené uchádzať sa o verejné zákazky a ich zamestnanci.

Sociálne vplyvy

V roku 2018 poskytlo jednotné kontaktné miesto 64 326 hodín sociálneho zaradenia, čo zodpovedá 40 pracovným zmluvám na plný pracovný čas pri plnení rôznych verejných zákaziek partnerských verejných obstarávateľov. O úspechu iniciatívy svedčí aj skutočnosť, že počet hodín v roku 2018 vykazuje oproti roku 2017 nárast o 70 %.

V roku 2018 napríklad pracovalo 205 ľudí (dlhodobí uchádzači o zamestnanie, poberatelia v rámci aktívneho solidárneho príjmu atď.) v rámci zákaziek na čistiace služby, z čoho 25 % účastníkov malo menej ako 26 rokov. 34 zákaziek na výstavbu, obnovu a sociálne služby zahŕňalo sociálne doložky, pričom 228 častí a 104 spoločností uplatnilo hodiny sociálneho zaradenia. Väčšina pracovných zmlúv (90 %) zadaných v dôsledku týchto verejných obstarávaní zahŕňala hodiny sociálneho zaradenia.

Iné prínosy

Na zvýšenie povedomia verejnosti o sociálnych aspektoch a zapojení podnikov a pracovníkov vytvorilo jednotné kontaktné miesto päť ocenení:

- ocenenie za najlepší kariérny rast (pre pracovníkov),
- ocenenie za pracovno-študijný výkon (vo francúzštine „Prix de l'Alternance“) (pre pracovníkov),
- ocenenie za sociálnu angažovanosť (pre podniky),
- ocenenie za najudržateľnejšiu prácu (pre podniky),
- osobitné ocenenie za uskutočnené sociálne aktivity (pre podniky).

Druhé odovzdávanie ocenení sa uskutočnilo v roku 2018 pri príležitosti druhého stretnutia zainteresovaných strán Francúzskej komory sociálneho a solidárneho hospodárstva, ktoré sa venovalo sociálnym doložkám vo verejnom obstarávaní.

Iniciatíva pritiahla aj medzinárodnú pozornosť: na Globálnom fóre sociálneho hospodárstva v Bilbau v roku 2018 bolo jednotné kontaktné miesto predstavené 1 700 účastníkom.

Získané poznatky a budúce výzvy

- V roku 2018 do tohto partnerstva vstúpil riadiaci orgán atlantického prístavu La Rochelle. V dôsledku toho budú aj jeho obstarávania obsahovať sociálne doložky monitorované jednotným kontaktným miestom.
- S cieľom zvýšiť angažovanosť jednotného kontaktného miesta na miestnej úrovni bude jeho ďalším krokom vytvorenie ročného adresára miestnych zainteresovaných strán („Annuaire des acteurs locaux“). Prvý návrh bol uverejnený v roku 2018. Ďalším krokom jednotného kontaktného miesta bude začlenenie sociálnych doložiek do viacerých odvetví verejného obstarávania.

Kontakty

Laurence Cesbron, zástupkyňa riaditeľa, RESECO,
laurence.cesbron@resco.fr, 0241724080, (primárny kontakt)

Axelle Chapuis, zodpovedná za rozvoj sociálneho hospodárstva, Employment Service-Agglo La Rochelle,
axelle.chapuis@agglo-larochelle.fr (sekundárny kontakt),

Mireille Jassine Le Guen, riaditeľka, Employment Service-Agglo La Rochelle, mireille.jassin-le-guen@agglo-larochelle.fr (sekundárny kontakt)

58. Sieť sprostredkovateľov na podporu zamestnávania znevýhodnených osôb prostredníctvom verejného obstarávania v regióne Grand Est (Francúzsko)

Názov obstarávateľa, krajina: Conseil Régional Grand-Est, Francúzsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: rôzne

Úvod/ciele verejného obstarávania

Sprostredkovatelia sú kľúčovými aktérmi pri vykonávaní sociálne zodpovedného verejného obstarávania vo francúzskom regióne Grand Est. Sprostredkovatelia pôsobiaci ako prostredníci spájajú sociálne ambície verejných obstarávateľov s možnosťami, ktoré ponúkajú hospodárske subjekty, ktoré sa zúčastňujú na trhoch verejného obstarávania.

Vykonávanie sociálne zodpovedného verejného obstarávania verejnými obstarávateľmi má v rámci regiónu rôzne podoby. Spolu s podporou vyhradených zákaziek a rozdelením na časti sa však používanie doložiek o zamestnanosti ako podmienok plnenia zákaziek používa ako kľúčový nástroj na podporu pracovného začlenenia ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce. Sprostredkovatelia na podporu tohto cieľa zohrávajú kľúčovú úlohu pri mobilizácii a sprevádzaní rôznych subjektov, ktoré môžu prispieť k úspešnému vykonávaniu takýchto doložiek o zamestnanosti vďaka svojim väzbám na znevýhodnené skupiny. Medzi tieto subjekty patria okrem iného podniky sociálneho hospodárstva, služby zamestnanosti („maisons d'emploi“), sociálne služby („Plans Locaux pour l'Insertion et l'Emploi“) alebo mimovládne organizácie.

Sieť sprostredkovateľov v regióne Grand Est v súčasnosti tvorí viac ako 30 zamestnancov, ktorí pracujú v celom regióne v úzkej spolupráci a dialógu s verejnými obstarávateľmi (regionálne zastupiteľstvo, obce atď.) a uvedenými organizáciami. Sieť sprostredkovateľov je financovaná regionálnym úradom, obcami a inými subjektmi verejného sektora a službami v rámci regiónu.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Sprostredkovatelia zastávajú rôzne funkcie, ktoré sa týkajú celého cyklu obstarávania. Prispievajú najmä k sociálnejšiemu formovaniu verejného obstarávania.

Dlhodobé plánovanie a formovanie postupov

- Spolupráca medzi verejnými obstarávateľmi a sprostredkovateľmi je podporená dlhodobým plánovaním pracovných príležitostí pre znevýhodnené osoby prostredníctvom verejného obstarávania a potrieb verejných obstarávateľov. Sprostredkovatelia pravidelne navštevujú verejných obstarávateľov v tomto regióne a diskutujú o plánoch verejného obstarávania do budúcnosti (obvykle v priebehu jedného až dvoch rokov). Táto dlhodobá perspektíva umožňuje sprostredkovateľom mapovať nadchádzajúce príležitosti, identifikovať osobitné potreby (t. j. odvetvia, typy zamestnaní, úlohy, potreby odbornej prípravy, počet hodín) a podľa toho náležite zásobovať trh.
- Sprostredkovatelia môžu vďaka svojim znalostiam a úzkemu prepojeniu s realitou v teréne prispieť aj k formovaniu postupov zadávania zákazky ešte počas ich navrhovania. Sprostredkovatelia napríklad poskytujú kľúčové informácie o oprávnených skupinách, službách, na ktoré sa môžu vzťahovať doložky o zamestnávaní, a primeranom pracovnom zaťažení (výpočet počtu hodín).

Predvídanie

- Dlhodobý pohľad sa uplatňuje aj vo vzťahu medzi sprostredkovateľmi, podnikmi sociálneho hospodárstva a ďalšími subjektmi zapojenými do inkluzívneho zamestnávania. Vďaka tomu je možné predvídať požiadavky na zručnosti a potreby odbornej prípravy, ktorými sa zabezpečí úspešné dodržiavanie doložiek o zamestnaní a náležite sa podporia synergie medzi subjektmi (t. j. medzi službami zamestnanosti a poskytovateľmi odbornej prípravy).

- Sprostredkovatelia takisto identifikujú potreby kapacít. Sprostredkovatelia majú najlepšiu pozíciu na to, aby identifikovali hospodárske subjekty, ktoré majú potenciál vstúpiť na trhy verejného obstarávania, či už ako uchádzači alebo organizácie/služby, ktoré postupujú zamestnancov, ktorým však chýbajú znalosti alebo kapacity. Verejní obstarávatelia na odstránenie týchto nedostatkov poskytujú odbornú prípravu, ktorá je prispôbená potrebám a subjektom, ktorých identifikovali sprostredkovatelia. Odborná príprava má nesmierne praktický prístup a jej cieľom je podporiť potenciálnych uchádzačov, aby výzvy správne „čítali“ a efektívne reagovali na požiadavky. Takáto odborná príprava sa môže zaoberať aj obdobím po obstarávaní, pričom neúspešným uchádzačom sa ukáže, ako možno predísť zopakovaniu minulých chýb.

Sprevádzanie

- Sprostredkovatelia sprevádzajú hospodárske subjekty a verejných obstarávateľov počas celého cyklu obstarávania. Spojenie a dialóg medzi verejnými obstarávateľmi, sprostredkovateľmi a hospodárskymi subjektmi sú nepretržité. Zahŕňa identifikáciu potenciálnych uchádzačov, podporu pri vypracovávaní návrhov a môže sa rozšíriť až do fázy monitorovania zákazky, sprostredkovania medzi oboma stranami a podpory dobrého výkonu hospodárskeho subjektu, ak sa počas vykonávania zákazky vyskytnú problémy.

Keďže úloha sprostredkovateľov je nevyhnutná pre mobilizáciu sociálne zmýšľajúcich aktérov, verejní obstarávatelia prijali doplňujúce opatrenia s podobným cieľom. Verejní obstarávatelia v tejto súvislosti organizujú podujatia na nadväzovanie kontaktov na spôsob tzv. rýchleho zoznamenia v celom regióne, ktoré sú zamerané na zvýšenie vzájomného poznania medzi nimi a podnikmi sociálneho hospodárstva. Tieto podujatia s názvom ESSpresso sú zamerané na podporu prístupu subjektov sociálneho hospodárstva k trhom verejného obstarávania. Vďaka získaným poznatkom majú takéto stretnutia tendenciu viesť k činnostiam získavania zdrojov zo strany verejných obstarávateľov. Informácie spätne získavajú aj sprostredkovatelia, ktorí ich začleňujú do svojho súboru poznatkov.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

- Poskytnúť príležitosti udržateľného zamestnania osobám, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce a hrozí im sociálne vylúčenie.
- Podporovať prístup subjektov sociálneho hospodárstva na trhy verejného obstarávania.
- Rozšíriť priestor pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie, a to zabezpečením širšej interakcie a porozumenia medzi verejnými obstarávateľmi, potenciálnymi uchádzačmi a inými relevantnými zainteresovanými stranami, ako sú verejné služby a organizácie občianskej spoločnosti.
- Zvýšiť rozsah služieb, úloh a profilov zamestnancov, ktoré môžu využívať doložky o zamestnanosti.

Nástroj

- Článok 20 (Vyhradené zákazky) a článok 40 (Predbežné trhové konzultácie).
- Verejní obstarávatelia vo Francúzsku, ktorí obstarávajú viac ako 100 miliónov EUR ročne, ako je napríklad regionálny úrad Grand Est, sú povinní prijať a zverejniť stratégiu na podporu sociálne zodpovedného a zeleného verejného obstarávania, tzv. SPASER (Schéma de promotion des achats publics socialement et écologiquement responsables). Táto povinnosť vychádza z francúzskych zákonov 2014-856 o sociálnom a solidárnom hospodárstve (článok 13) a 2015-992 o energetickej transformácii v záujme zeleného rastu (článok 76). V rámci SPASER sa v regióne Grand Est podpora sociálne zodpovedného verejného obstarávania určila za prioritu a sieť sprostredkovateľov sa na dosiahnutie tohto cieľa považuje za kľúčovú.

Zúčastnené subjekty

- Celková referencia sociálne zodpovedného verejného obstarávania medzi verejnými obstarávateľmi v rámci regiónu: Regionálne zastupiteľstvo Grand Est.
- Verejní obstarávatelia v rámci regiónu (samotné regionálne zastupiteľstvo, obce, verejné služby a pod.).
- Sprostredkovatelia pôsobiaci ako prostredníci medzi verejnými obstarávateľmi, hospodárskymi subjektmi a zainteresovanými stranami s cieľom umožniť vykonávanie sociálne zodpovedného verejného obstarávania.
- Podniky sociálneho hospodárstva.
- Všetky ostatné subjekty prepojené s podporou pracovného začlenenia medzi ľuďmi, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce.
- Ľudia, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce.

Sociálne vplyvy

- Sieť sprostredkovateľov a celková stratégia na podporu sociálne zodpovedného verejného obstarávania v regióne podporili začlenenie ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce. V dôsledku týchto činností sa rozsah úloh a služieb vykonávaných podľa takýchto ustanovení značne rozšíril, a to od typických služieb, ako je záhradníctvo, stavebníctvo a iné formy manuálnej práce, až po intelektuálne služby, čiastočne v dôsledku veľkého počtu kvalifikovaných mladých ľudí, ktorým hrozí vylúčenie. Nárast možností zmenil zmýšľanie verejných obstarávateľov a ich predstavy o tom, čo možno dokázať pomocou sociálne zodpovedného verejného obstarávania.
- Vďaka bežnému uplatňovaniu doložiek o zamestnanosti začali zamestnávateľi vyhľadávať rôzne profily zamestnancov v záujme plnenia verejných zákaziek. Sprostredkovatelia boli kľúčoví pri zosúladení tohto rastúceho dopytu po inkluzívnom zamestnávaní s ponukou, ktorá je k dispozícii v sociálnych podnikoch pracovnej integrácie, službách zamestnanosti a sociálnych službách alebo mimovládnych organizáciách pôsobiach v regióne.
- Dlhodobé plánovanie verejného obstarávania je kľúčom k zosúladeniu týchto potrieb s opatreniami odbornej prípravy a zlepšovania zručností v rámci regiónu. Ak existuje jasná predstava o dlhodobých zručnostiach potrebných na vykonávanie zákaziek, možno podľa toho nastaviť opatrenia a ciele v oblasti zlepšovania zručností. V dôsledku toho sa aktivujú synergie medzi rôznymi subjektmi a zainteresovanými stranami a z dlhodobého hľadiska sa tak umožňujú investície do opatrení odbornej prípravy.
- Celkové plánovanie verejného obstarávania takisto uprednostňuje vzájomné podieľanie sa na možnostiach pracovného začlenenia, keď zamestnanci môžu pracovať na rôznych zákazkách a v dôsledku toho mať stabilné cesty k pracovnému začleneniu.
- Sprostredkovatelia boli kľúčoví pri rozvoji partnerstiev medzi podnikmi sociálneho hospodárstva a bežnými podnikmi. Na jednej strane takéto partnerstvá pomáhajú podnikom sociálneho hospodárstva vstúpiť na trhy verejného obstarávania. Na druhej strane môžu takisto pomôcť bežným podnikom vykonávať sociálne aspekty obsiahnuté v postupoch.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Je nevyhnutné, aby regionálny úrad a sprostredkovatelia pravidelne aktualizovali svoj vzťah s podnikmi sociálneho hospodárstva a ich zastrešujúcimi organizáciami. Toto je kľúčové k uvedomeniu si vzostupu nových subjektov, obchodných modelov a možností trhov verejného obstarávania a k jeho pochopeniu. Je následne takisto kľúčové pochopiť, ako dodávatelia vnímajú sociálne aspekty a či sú potrebné úpravy. Patrí to ku každodennej práci sprostredkovateľov, ale bol by potrebný systematickejší prístup.
- Rozhodujúci prvok pravidelných interakcií sprostredkovateľov so všetkými relevantnými stranami súvisí s prieskumom nových činností, služieb a úloh, v rámci ktorých by sa uplatňovali doložky

o zamestnanosti. V tejto súvislosti je nevyhnutné, aby verejní obstarávatelia mohli pôsobiť ako páka na rozvoj činností sociálneho hospodárstva nad rámec tradičnejšieho odvetvia.

Kontakt

Hervé Formell, RTES/Conseil Régional Grand-Est, vedúci oddelenia pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie, Herve.Formell@grandest.fr

59. Rozvoj doložiek o sociálnom začlenení na trhoch verejného obstarávania Grand Paris Sud Est Avenir (Francúzsko)

Názov obstarávateľa, krajina: Grand Paris Sud Est Avenir (GPSEA) – Établissement Public Territorial de la Métropole du Grand Paris, Francúzsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: rôzne

Úvod/ciele verejného obstarávania

Stratégia verejného obstarávania Grand Paris Sud Est Avenir sa od konca roku 2017 zameriava na plánovanie postupov zadávania zákaziek v každej fáze s cieľom identifikovať, monitorovať a merať konkrétne príležitosti na dosiahnutie sociálnych, environmentálnych a finančných vplyvov verejného obstarávania. Stratégia je založená na piatich hlavných cieľoch:

- Efektívnosť verejných výdavkov prostredníctvom postupov verejného obstarávania založených nielen na dodržiavaní právnych predpisov, ale aj na ekonomickom prístupe založenom na nákladoch na životný cyklus.
- Sociálne začlenenie prostredníctvom začlenenia sociálnych aspektov, sociálnych kritérií alebo vyhradených zákaziek.
- Znížený vplyv na životné prostredie podporený zvýšeným zameraním na kvalitu výrobkov a materiálov a väčšou pozornosťou na výrobné procesy, ktoré začleňujú environmentálne kritériá na verejných trhoch.
- Podpora lepšieho prístupu mikropodnikov, malých a stredných podnikov na trhy verejného obstarávania prostredníctvom zjednodušených postupov vo fáze verejného obstarávania.
- Zvýšená podpora inovácií podporovaná vedúcim postavením subjektov verejného sektora pri podpore a rozvoji inovácií, ktoré reagujú na spoločenské a územné potreby.

Verejné obstarávanie je pákou na vykonávanie verejných politík, najmä pokiaľ ide o sociálne začlenenie. GPSEA si to uvedomuje a rozhodlo sa zmobilizovať rôzne možnosti, ktoré poskytujú nové právne predpisy o verejnom obstarávaní na podporu prístupu k zamestnaniu pre všetkých ľudí v metropolitnej oblasti, najmä pre tých, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce.

Na tento účel GPSEA úzko spolupracuje so svojim sprostredkovateľom sociálnych doložiek, združením Pôle Compétence Initiative (P.C.I. 94), aby začlenilo sociálne ustanovenia so zameraním na zamestnanosť do postupov zadávania zákaziek.

GPSEA iniciovalo strategický prístup k sociálne zodpovednému verejnému obstarávaniu, a to vypracovaním akčného plánu verejného obstarávania, v ktorom sú uvedené všetky postupy, ktoré sa majú v danom roku zaviesť. Tento zoznam sa využíva spoločne so sprostredkovateľom, ktorý sa snaží zosúladiť potreby verejného obstarávania s potrebami sociálneho a pracovného začlenenia, ktoré na území identifikoval.

Úloha sprostredkovateľa je kľúčová pri identifikácii cieľových skupín na začlenenie a dostupných zručností a kompetencií a pri posudzovaní potenciálu verejného obstarávania reagovať na ne, a to vďaka lepšiemu pochopeniu sociálnych potrieb v teréne. V dôsledku toho je priestor pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie širší, ako keby sa verejný obstarávateľ snažil vykonávať sociálne aspekty sám.

Predmet zákazky

GPSEA napríklad tento prístup použilo na riešenie obstarávania hier a hračiek cez mediálnu sieť a knižnice s hračkami v tomto regióne.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Tento postup sa začal v júni 2018 a bol zverejnený online na adrese AchatPublic.com. Zákazka bola rozdelená na štyri časti, z ktorých jedna bola vyhradená pre hospodárske subjekty, ktoré zamestnávajú osoby so zdravotným postihnutím (Établissement et service d'aide par le travail, ESAT) alebo osoby v znevýhodnených situáciách (structures d'insertion par l'activité économique, SIAE). Predtým sprostredkovateľ vykonal niekoľko prác vo fáze pred začiatkom verejného obstarávania s cieľom preskúmať potenciálnych kandidátov spomedzi subjektov sociálneho hospodárstva.

Zákazku získala nezisková organizácia Rejoué, ktorá prevádzkuje sociálny podnik pracovnej integrácie (WISE). Organizácia Rejoué úspešne zaviedla jedinečný prístup k pracovnej integrácii pre ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce v Ile-de-France, a to na základe individualizovaných ciest k udržateľnému zamestnaniu pre rôzne skupiny ohrozené sociálnym vylúčením. Organizácia Rejoué zamestnáva 212 osôb od roku 2012. Jej činnosť spočíva v zbere, čistení, oprave a predaji použitých hračiek. Okrem svojich sociálnych cieľov prispieva organizácia Rejoué aj k udržateľnosti životného prostredia, a to znižovaním odpadu a podporou opätovného použitia.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

- Podporovať integráciu osôb, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu k zamestnaniu, a to prostredníctvom vyhradenej zákazky pre podniky WISE s cieľom riešiť nedostatky v zamestnanosti na danom území.
- Podporovať lepší prístup k verejnému obstarávaniu pre subjekty, ktoré sa zaoberajú konkrétnymi znevýhodnenými skupinami.

Hodnota zákazky

Maximálna hodnota zákazky na hračky (štyri časti) je 164 000 EUR počas štyroch rokov. Vyhradená časť má hodnotu 12 000 EUR počas štyroch rokov.

Približná hodnota všetkých zákaziek uzavretých GPSEA, ktoré obsahujú sociálne doložky, je 2 milióny EUR ročne.

Nástroj

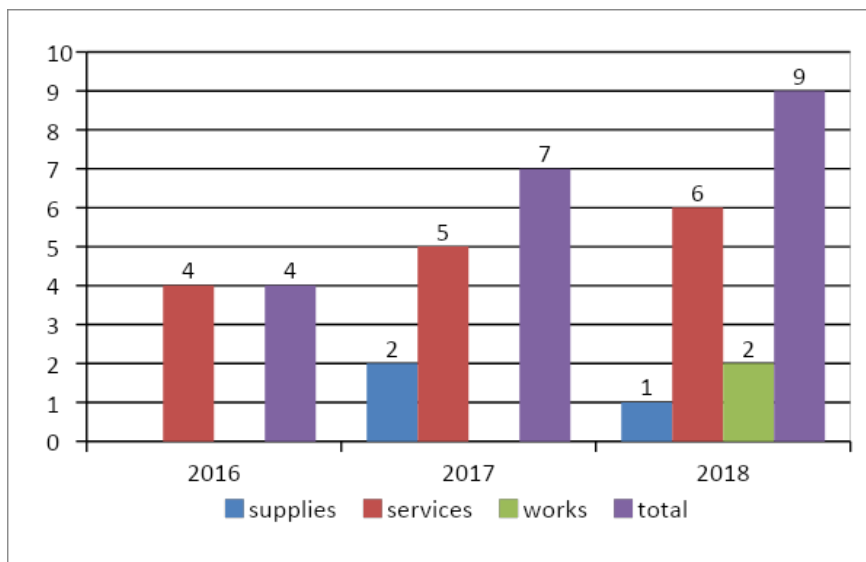
- Článok 20 (Vyhradené zákazky) smernice 2014/24/EÚ.
- Toto ustanovenie je zakotvené vo francúzskych právnych predpisoch ako článok L.2113 kódexu verejného obstarávania, v ktorom sa ustanovuje minimálny percentuálny podiel pracovníkov so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnených pracovníkov na 50 %.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Grand Paris Sud Est Avenir.
- Združenie Pôle Compétence Initiative 94 ako sprostredkovateľ, ktorý pôsobí ako prostredník medzi verejným obstarávateľom, hospodárskymi subjektmi a zainteresovanými stranami s cieľom umožniť vykonávanie sociálne zodpovedného verejného obstarávania, a najmä integráciu znevýhodnených osôb pri plnení zákaziek.
- Sociálne podniky pracovnej integrácie, ktoré zamestnávajú rôzne cieľové skupiny, ako sú osoby so zdravotným postihnutím (ESAT) alebo iné znevýhodnené skupiny (SIAE).
- Bežné podniky, ktoré sú v úzkom kontakte so sprostredkovateľmi s cieľom zabezpečiť vykonávanie doložiek o zamestnanosti, keď sú zahrnuté do postupov, postúpenie zamestnancov a monitorovanie primeraného vykonávania zákaziek.

Sociálne vplyvy

- V období 2016 – 2018 sa v GPSEA zdvojnásobili postupy verejného obstarávania zahŕňajúce sociálne doložky zamerané na podporu pracovných príležitostí pre všetkých ľudí. Tento nárast dokazuje rastúci úspech verejných obstarávateľov pri využívaní verejného obstarávania ako nástroja na riešenie potrieb sociálneho a pracovného začlenenia v metropolitnej oblasti Grand Paris.
- Ďalej uvedený graf zobrazuje počet zákaziek vydaných so sociálnymi doložkami (t. j. podmienky plnenia, podmienky účasti, vyhradené zákazky alebo iné).

Zdroj: GPSEA

- GPSEA sa zaviazalo rozvíjať svoj celkový potenciál prostredníctvom ambiciózných projektov zaoberajúcich sa infraštruktúrou v oblasti dopravy a mobility (ako Teléval, Tégéval, Altival), podnikateľskou infraštruktúrou (ako Ballastière Nord, Duvauchelle Est v Créteil – založenie Maison du Handball) alebo verejnými prácami v rámci Grand Paris Express (napríklad južná linka č. 15).
- Takéto projekty predstavujú širokú škálu príležitostí pre verejné obstarávanie na využitie nových alebo nevyužitých zručností a profilov v doložkách o zamestnanosti a sociálne zodpovednom verejnom obstarávaní vo všeobecnosti (napr. vysokokvalifikované/intelektuálne činnosti, administratívne služby, údržbárske služby, výstavba, obnova alebo údržba verejných budov a pamiatok).

Získané poznatky a budúce výzvy

- Prístup vyvinutý GPSEA sa dá uplatniť v prípade všetkých regionálnych a územných subjektov verejného sektora. Verejní obstarávatelia by mali podporiť svoju ambíciu vykonávať sociálne zodpovedné verejné obstarávanie pri dlhodobom plánovaní postupov. Vďaka predvídaní budú môcť verejní obstarávatelia posúdiť lepšie príležitosti a realizovateľnosť sociálnych aspektov v každom postupe. Predvídanie je kľúčové pre organizáciu činností získavania zdrojov, ktoré sú kľúčové na pochopenie potenciálu konkrétnych odvetví (subjekty sociálneho hospodárstva, podniky WISE) a náležité začlenenie sociálnych aspektov.
- Na tento účel predstavujú sprostredkovatelia kľúčový nástroj na podporu zosúladenia zmluvných potrieb a potrieb sociálneho začlenenia, a to aj prostredníctvom pomoci pri navrhovaní požiadaviek postupov obstarávania.
- Z dlhodobého hľadiska bude kľúčové rozšíriť okruh cieľových skupín, ktoré využívajú výhody sociálnych aspektov (a najmä doložiek o zamestnanosti), napríklad aj z hľadiska odvetvia služieb.

Kontakt

Aurore CARO, vedúca verejného obstarávania, Grand Paris Sud Est Avenir
acar@gpsea.fr, +33 141943197

60. Protokol pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie v Girona podložený politickou podporou a partnerstvom medzi zainteresovanými stranami

Názov obstarávateľa, krajina:

mesto Girona, Španielsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: politika – záhradníctvo, upratovanie, zber odpadu a iné v závislosti od zákazky.

Úvod/ciele verejného obstarávania

Protokol pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie v meste Girona bol schválený 13. októbra 2014 s cieľom presadzovať vyhradené zákazky a sociálne aspekty, najmä doložky o zamestnanosti, v postupoch verejného obstarávania, ktoré spustil miestny orgán. Ustanovenia protokolu sa počas piatich rokov upravovali a formálne sa do nich začlenili nové sociálne ustanovenia zahrnuté do španielskeho práva, ktorým sa transponovala smernica 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní. Protokol je k dispozícii [na tejto adrese](#) (v katalánčine).

Vo všetkých prípadoch je cieľom umožniť lepší prístup k zamestnaniu pre dlhodobu nezamestnaných a osoby patriace k iným znevýhodneným skupinám, ako sú ženy, ktoré sa stali obeťami sexuálneho alebo domáceho násillia, mladí ľudia pochádzajúci z bývania s opatrovateľskou službou, ľudia žijúci v chudobe a ľudia ohrození sociálnym vylúčením v dôsledku chudoby zamestnaných a iných foriem neistoty.

V protokole sa stanovuje typ zákaziek, ktoré budú vyhradené pre chránené dielne, sociálne podniky pracovnej integrácie (WISE) a iné typy subjektov sociálneho hospodárstva, ktorých cieľom je profesijné a sociálne začlenenie ľudí s rôznymi formami znevýhodnenia. V protokole sa takisto stanovuje vyčlenenie prinajmenšom 4 % celkových miestnych výdavkov na tovar a služby v rámci vyhradených zákaziek. V každom prípade by táto suma nemala byť nižšia ako 1 740 000 EUR ročne.

V protokole sa takisto stanovuje, že pri zákazkách na služby v hodnote viac ako 65 000 EUR ročne sa od uchádzača, ktorému bola zákazka pridelená, vyžaduje, aby na vykonávanie zákazky vyčlenil najmenej 5 % potrieb zamestnávania na ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce alebo čelia iným formám znevýhodnenia¹⁷. Miestne služby zamestnanosti a sociálne služby spolupracujú s dodávateľmi pri odporúčaní pracovníkov a spoločne posudzujú ich vhodnosť na každú príslušnú zákazku. Rovnaký prístup sa uplatňuje pri všetkých formách verejného obstarávania. Protokol sa preto vzťahuje aj na zákazky na práce a koncesie v hodnote najmenej 250 000 EUR.

Obec zriadila na monitorovanie vykonávania protokolu a jeho pokroku Výbor pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie so zástupcami miestnych orgánov (všetkých politických strán), sociálneho hospodárstva, obchodných organizácií, odborových zväzov a odborníkov na obstarávanie z praxe.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

¹⁷ Oprávnené skupiny sú uvedené v protokole (článok 6) a zahŕňajú: a) poberateľov minimálneho príjmu; b) osoby so zdravotným postihnutím; c) ženy, ktoré boli obeťami sexuálneho alebo domáceho násillia; d) mladých ľudí vo veku od 18 do 30 rokov, na ktorých sa vzťahovala ochrana dieťaťa; e) páchatel'ov so zákonným nárokom na prácu a bývalých páchatel'ov počas prvých 12 mesiacov po prepustení; f) osoby s problémami zneužívania návykových látok alebo s inou formou závislosti, ktoré sa v súčasnosti liečia; g) osoby, ktoré nemajú nárok na minimálny príjem a sú ohrozené sociálnym vylúčením; h) osoby staršie ako 45 rokov, ktoré sú nezamestnané najmenej dva roky.

V protokole sa zavádza sociálne zodpovedné verejné obstarávanie prostredníctvom týchto pilierov:

- Vyhradené zákazky: zákazky podliehajúce výhrade sa týkajú širokého spektra činností a zahŕňajú okrem iného údržbárske služby, poštové služby, upratovacie služby a služby pracovní, stravovanie, zber a prepravu odpadu, grafické umenie a iné formy podporných služieb pre miestnu samosprávu.
- Podmienky plnenia: zvyčajne vo forme doložiek o zamestnávaní (uplatniteľných na uvedené cieľové skupiny).
- Kritériá na vyhodnotenie ponúk: väčšie podiely (t. j. viac ako požadovaných 5 %) zamestnancov, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce, budú mať v kritériách na vyhodnotenie návrhov váhu od 5 % do 10 %.
- Normy dôstojnej práce: okrem povinných sociálnych doložiek spojených s dodržiavaním platných pracovných noriem a pracovných podmienok sa v protokole zdôraznilo dodržiavanie noriem dôstojnej práce a kolektívnych zmlúv v konkrétnych odvetviach, v ktorých je riziko nedodržiavania vyššie. V tomto smere mal protokol kľúčovú úlohu pri riešení problémov pri poskytovaní služieb domácej starostlivosti a posilnenej kontroly „sociálnej solventnosti“ dodávateľov v tomto odvetví prostredníctvom intenzívnejšieho monitorovania a kontroly výkonu.

Všetky postupy zadávania zákaziek sa budú snažiť začleniť akúkoľvek formu uvedených sociálnych doložiek. Verejní obstarávatelia sa však môžu rozhodnúť aj proti tomu, ak to tak neumožňuje povaha zákazky. V týchto prípadoch sa musí v súťažných podkladoch uviesť odôvodnenie.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Prostredníctvom uvedených požiadaviek sa mesto Girona snaží:

- zlepšiť prístup k zamestnávaniu osobám, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce a hrozí im sociálne vylúčenie,
- vytvoriť priaznivé prostredie pre zamestnanie a také pracovné podmienky, ktoré všetkým ľuďom umožnia uplatniť svoje sociálne a pracovné práva,
- zlepšiť prístup podnikov sociálneho hospodárstva k verejnému obstarávaniu.

Hodnota zákazky

Prostredníctvom vyhradených zákaziek získalo šesť chránených dielní a dva sociálne podniky pracovnej integrácie počas piatich rokov 10 700 707 EUR.

Nástroj

- Článok 18 ods. 2 o povinnej sociálnej doložke, článok 20 (Vyhradené zákazky), článok 67 (Kritériá na vyhodnotenie ponúk) a článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek spojené so zamestnávaním alebo s inými sociálnymi doložkami) smernice 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: Mesto Girona v rámci koordinovaného prístupu medzi svojimi rôznymi oddeleniami a službami, ako je verejné obstarávanie, miestna zamestnanosť a sociálne služby.
- Sociálni partneri, prevádzkovatelia sociálneho hospodárstva a organizácie občianskej spoločnosti ako uchádzači.
- Zamestnanci vrátane ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce a patria do rôznych znevýhodnených skupín.

- Výbor pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie, ktorý pravidelne zasadá a monitoruje, vyhodnocuje a navrhuje nové opatrenia v tejto oblasti.

Sociálne vplyvy

- Od roku 2014 do roku 2019 bolo zamestnaných 75 osôb, ktoré boli ohrozené sociálnym vylúčením a/alebo mali nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce, pri vykonávaní vyhradených zákaziek, ktoré boli zriadené v súlade s požiadavkami protokolu.

Iné prínosy

- Na základe pozitívnych skúseností mesta Girona v súčasnosti prebiehajú práce na vytvorení protokolu a výboru pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie aj v rámci provincie Girona.
- Mestský výbor v súčasnosti skúma možnosť zvýšiť podiel vyhradených zdrojov zo 4 % na 7 %.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Výbor zohráva kľúčovú úlohu pri podpore vzájomného pochopenia problémov spojených s verejným obstarávaním v prípade rôznych typov subjektov. Zvýšil poznatky o nových možnostiach vykonávania sociálne zodpovedného verejného obstarávania (služby, cieľové skupiny), vytvoril riešenia opakujúcich sa problémov (napríklad zapojenie podnikateľských organizácií do riešenia situácií nedodržovania doložiek o zamestnanosti) atď.
- Zvyšovanie povedomia a budovanie kapacít medzi vykonávateľmi verejného obstarávania je kľúčom k úplnému pochopeniu potenciálu subjektov sociálneho hospodárstva zapojiť sa do verejného obstarávania a plniť svoje sociálne ciele. Rozhodujúcim prvkom takejto komunikácie je prezentácia sociálnych vplyvov vyhradených zákaziek a iných foriem sociálne zodpovedného verejného obstarávania.
- Partnerstvo medzi subjektmi sociálneho hospodárstva: od roku 2008 Caritas Girona spolupracuje s ďalšími organizáciami, s ktorými spoločne založili Grupo Èxit, združenie podnikov sociálneho hospodárstva zamerané na vytváranie synergií smerom k zvýšeniu možností pracovného začlenenia osôb s ťažkým zdravotným postihnutím a osôb ohrozených sociálnym vylúčením v meste Girona a jej okolí.
- V roku 2012 vstúpilo do skupiny šesť nových organizácií, ktoré v súčasnosti spoločne pôsobia na voľnom trhu. Skupina spolupracuje so subjektmi a službami verejného sektora (ako napr. regionálna služba zamestnanosti a väzenská služba a sociálne služby), zamestnávateľmi (vrátane obchodnej komory) aj školami. Okrem toho je na inštitucionálnej úrovni zastúpená v rámci miestneho výboru pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie, miestnych agentúr pre hospodársky rozvoj, odbornú prípravu atď.
- Hlavným prínosom tohto partnerstva je vytvorenie konzorcií medzi podnikmi WISE na vykonávanie najmä vyhradených zákaziek. To je kľúčom k prekonaniu „atomizácie“ podnikov sociálneho hospodárstva, čo im umožňuje zúčastňovať sa na úplných zákazkách, a nie len na čiastkových zákazkách.

Kontakt

Anna Güell Juanola, generálna tajomníčka, Associació Clúster Èxit Girona, aguell@caritasgirona.cat, Tel. +34 608906131

61. Memorandum o porozumení pre sociálnu a profesionálnu integráciu osôb so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnených osôb prostredníctvom vyhradených zákaziek

Názov obstarávateľa: Brescia, Taliansko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: sociálne služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

Memorandum o porozumení (MoP) podpísali 11. marca 2019 provincia a mesto Brescia, Združenie samosprávy mesta Brescia, mestskí a provinční tajomníci Národného profesijného združenia „GB Vinghenzi“ a Confcooperative Brescia. Ide o nástroj verejno-súkromnej spolupráce a zadávania vyhradených zákaziek podľa článku 20 smernice 2014/24/EÚ a článku 112 talianskeho legislatívneho dekrétu č. 50/2016.

Cieľom je poskytnúť viac pracovných príležitostí osobám so zdravotným postihnutím alebo znevýhodneným osobám a slabším segmentom trhu práce, a to prostredníctvom zapojenia sociálnych družstiev typu B do verejného obstarávania. Spoločná pracovná skupina zložená zo signatárov memoranda o porozumení, medzi ktoré patrí provincia a mesto Brescia, Združenie samosprávy mesta Brescia, mestskí a provinční tajomníci Národného profesijného združenia „GB Vinghenzi“ a Confcooperative Brescia, vypracovala súbor nástrojov pre riadenie vyhradených zákaziek pre sociálne družstvá typu B.

Memorandum o porozumení sa považuje za dôležité v dôsledku jeho prístupu založeného na spolupráci. Mesto Brescia má za sebou históriu prístupov založených na spolupráci; prvé sociálne solidárne družstvo a prvé talianske konzorcium sociálnych družstiev boli založené v Brescii v roku 1963 a 1983. Táto tradícia v priebehu rokov prispela k vytvoreniu miestneho systému aktívnych pracovných politík zameraných na pracovnú integráciu znevýhodnených skupín.

Viedlo to aj k rastu podnikateľského rozmeru sociálnych družstiev typu B. Z údajov z roku 2017 vyplýva, že na území Brescia je odhadom 110 družstiev, ktoré zamestnávajú približne 1 365 ľudí.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Toto memorandum o porozumení ovplyvňuje fázu obstarávania. Verejné zákazky sa zadávajú sociálnym družstvám (a ich konzorciám) s týmito charakteristikami: skúsenosti s prácou s osobami so zdravotným postihnutím alebo so znevýhodnenými osobami, pričom tieto osoby predstavujú v ich organizačnej štruktúre minimálne 30 % zamestnancov, holistický prístup k integrácii (t. j. podpora na pracovisku, odborná príprava, prístup k relevantným službám, monitorovanie vplyvu a pod.). Memorandum o porozumení obsahuje aj nástroje, ktoré podporujú zapojenie súkromného sektora, a to využívaním nielen riešení stanovených v právnych predpisoch, ale aj účinných verejno-súkromných partnerstiev.

Ustanovenia memoranda o porozumení a jeho nástrojov sa vzťahujú na zákazky aj koncesie, a to nad finančnými limitmi EÚ aj pod nimi. Memorandum o porozumení v tomto zmysle neodkazuje na konkrétne typy zákaziek a činností, ale ponecháva plnú právomoc samosprávam, aby si stanovili, v ktorých odvetviach a na aké finančné limity sa má vzťahovať.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Memorandum o porozumení podporuje používanie vyhradených zákaziek pre subjekty, akými sú sociálne družstvá typu B. Vyhradené zákazky sa zameriavajú na tie sociálne družstvá, ktoré zahŕňajú znevýhodnené osoby (prinajmenšom 30 % zamestnancov). Memorandum o porozumení takisto podporuje zahrnutie

kritérií na vyhodnotenie ponúk sociálneho charakteru, ako je zamestnanie, ako aj využívanie sociálnych doložiek v podmienkach vykonávania zákaziek.

Overovanie

Pracovná skupina zložená zo signatárov memoranda o porozumení má za úlohu podporovať a monitorovať činnosti, ako aj vypracovávať návrhy a konkrétne postupy.

Hodnota zákazky:

Mení sa v závislosti od zákazky.

Nástroj

- Článok 20 (Vyhradené zákazky) smernice 2014/24/EÚ.
- Článok 112 legislatívneho dekrétu Talianska č. 50/2016.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: provincia Brescia, mesto Brescia
- Ostatní členovia pracovnej skupiny:
  - Združenie samosprávy mesta Brescia
  - Mestskí a provinční tajomníci Národného profesijného združenia „GB Vinghenzi“
  - Confcooperative Brescia

Sociálne vplyvy

- Verejní obstarávatelia od podpísania memoranda o porozumení v roku 2019 zadali odhadom tridsať vyhradených zákaziek v celkovej hodnote 15 miliónov EUR. Patria sem verejné zákazky na služby starostlivosti a údržby verejných cintorínov a verejných zelených plôch.
- Osoby so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnené osoby sú začlenené na trh práce prostredníctvom vyhradených zákaziek. Títo jednotlivci sú podporovaní aj v iných oblastiach života vrátane odborného vedenia, rozvoja zručností a podpory sociálnych služieb a v naliehavých prípadoch.
- Zapojením do verejného obstarávania sa posilňujú obchodné modely sociálneho družstva, čo pomáha zabezpečovať udržateľnosť ich programov a projektov.
- Podpora miestneho územného rozvoja je posilnená prostredníctvom spolupráce, mobilizácie zdrojov a odborných znalostí rôznych subjektov vrátane verejných inštitúcií a občianskej spoločnosti (najmä sociálnych družstiev).

Iné prínosy

- Prístup založený na spolupráci prijatý pri vypracúvaní textu memoranda o porozumení posilňuje spoluprácu a partnerstvo medzi verejným sektorom a sociálnym hospodárstvom.
- Komplexný charakter memoranda o porozumení je súčasťou stratégie, v ktorej je začleňovanie znevýhodnených osôb systematické a má dlhodobú víziu.

Získané poznatky a budúce výzvy

Memorandum o porozumení zatiaľ nie je v platnosti ani celý rok, no niektoré výsledky sú už očividné. Tento model bol navrhnutý ako usmernenie, ktoré môžu prevziať aj ostatné provincie. Subjekty verejného sektora

v regióne Brescia okrem toho využívajú aj rôzne nástroje, ktoré sa v súlade s ich potrebami stanovujú v memorande o porozumení.

Kontakt

Emilio Emmolo, ConfCooperative – Federsolidarietà federsolidarieta@confcooperative.it

62. Spoločná stratégia obcí Sodankylä a Kittilä v oblasti zodpovedného verejného obstarávania

Názov obstarávateľa, krajina: obce Sodankylä a Kittilä, Fínsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: rôzne

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Obce Sodankylä a Kittilä sa nachádzajú v regióne Laponsko, ktorý je najväčším regiónom Fínska, pokrýva 30 % rozlohy krajiny, no žijú tam len 3 % obyvateľstva. Laponsko sa preto považuje za riedko osídlený región s hustotou obyvateľstva 1,5 osoby na kilometer štvorcový. Tento región čelí demografickým výzvam spojeným s emigráciou a so starnutím obyvateľstva, pričom sa okrem toho geografické osobitosti regiónu premietajú do vzdialenosti od európskych a domácich trhov. S cieľom čeliť týmto výzvam sa sociálne inovácie využívajú na tvorbu inovatívnych prístupov k riešeniu spoločenských problémov, a to najmä mobilizáciou verejného obstarávania na podporu inkluzívneho sociálno-ekonomického rozvoja a stimuláciu konkurencieschopnosti, ako aj zamestnanosti v záujme rozvoja a rastu tohto regiónu.

Laponsko je takisto jedným z regiónov, ktoré sú súčasťou [platformy inteligentnej špecializácie v oblasti sociálneho hospodárstva](#). Cieľom partnerstva je stimulovať cezhraničné operácie pre vzájomné spoločnosti a družstvá, aby tak mali možnosť využiť úplný potenciál vnútorného trhu vrátane verejného obstarávania a mohli rozšíriť aktivity sociálneho hospodárstva prostredníctvom činností medziregionálnej spolupráce. Partnerstvo má v pláne doriešiť niekoľko problémov súvisiacich s S3 (inteligentná špecializácia) a sociálnym hospodárstvom, napríklad ako:

- rozvíjať klastre sociálneho hospodárstva,
- vytvoriť európske hodnotové reťazce podnikov sociálneho hospodárstva, ktoré patria do rôznych regiónov v Európe,
- zlepšiť spoluprácu medzi podnikmi a inými územnými subjektmi, najmä tými, ktorí majú technologické a inovačné kompetencie.

Keď sa právne predpisy v oblasti verejného obstarávania vo Fínsku v dôsledku smernice EÚ 2014/24/EÚ zmenili, obce Kittilä a Sodankylä využili príležitosť zosúladiť verejné obstarávanie s udržateľným rozvojom. Obce vypracovali nový prístup k verejnému obstarávaniu v rámci projektu financovaného z EFRR „Udržateľné obstarávanie ako prostriedok na zdôraznenie vitality“, ktorý v rokoch 2016 až 2018 realizovala spoločnosť Kideve Kittilä Development spolu s obcou Sodankylä. Tento projekt sa použil s cieľom pomôcť pri vypracovaní novej stratégie verejného obstarávania (k dispozícii [na tejto adrese](#) vo fínskom jazyku) a dvoch príručiek verejného obstarávania za obec, jednej týkajúcej sa zákaziek pod finančným limitom (k dispozícii [na tejto adrese](#) pre obec Kittilä a [na tejto adrese](#) pre obec Sodankylä) a druhej týkajúcej sa

zákaziek nad finančným limitom¹⁸ (k dispozícii [na tejto adrese](#) pre obec Kittilä a [na tejto adrese pre](#) obec Sodankylä). Cieľom politik a postupov týchto samospráv je prispieť k rozvoju nízkouhlíkového hospodárstva, regionálnemu rozvoju a zlepšeniu príležitostí pre MSP, pokiaľ ide o ich účasť na verejnom obstarávaní. Je zaujímavé, že v Laponsku sú len dve organizácie, ktoré sú držiteľmi fínskej značky sociálneho podnikania.¹⁹

Obe susediace obce spojili svoje sily v tejto iniciatíve, a to z dôvodu vzájomnej podobnosti a spoločných úvah pri hľadaní riešení.

Príručka pre zákazky pod finančným limitom poskytuje informácie nad rámec toho, čo sa uvádza vo fínskych vnútroštátnych právnych predpisoch o verejnom obstarávaní na základe smernice 2014/24/EÚ. Táto príručka vyzýva obce k využívaniu platforiem elektronického obstarávania (ako je [Cloudia](#) alebo akákoľvek iná podobná služba) pri verejnom obstarávaní nad 10 000/20 000 EUR (v závislosti od charakteru verejného obstarávania), aby sa zabezpečil otvorený a transparentný postup verejného obstarávania, ktorý je riadne zverejnený a prístupný online, ako aj prístupný pre MSP. Týmto opatrením sa môže takisto pomôcť podporiť prístup k verejnému obstarávaniu pre sociálne podniky, ktorými sú zvyčajne MSP, a to aj z iných regiónov.

V týchto príručkách sa verejným obstarávateľom dôrazne odporúča, aby proces verejného obstarávania vykonávali otvoreným a participatívnym spôsobom, do ktorého budú zapojené všetky subjekty. Obce takisto uľahčujú odbornú prípravu pre verejných obstarávateľov aj pre hospodárske subjekty, aby pochopili nový systém verejného obstarávania, ako aj predkladanie ponúk na elektronických platformách.

Overovanie

Každý rok prebieha otvorená výmena, no nedochádza k žiadnym priamym nadväzujúcim opatreniam, pokiaľ ide o zákazky, a to z dôvodu nedostatočných technických a ľudských zdrojov týchto malých obcí. Obec Kittilä zvažuje, že systém využije na monitorovanie všetkých zákaziek (okrem elektronického systému obstarávania). V ideálnom prípade by mohli v obci zamestnať osobu, ktorá by bola zodpovedná za stretávanie sa s uchádzačmi a ktorá by monitorovala dodržiavanie zadaných zákaziek a podávala o tom správy.

Objem obstarávania

Údaje z roku 2016 uvádzajú objemy obstarávania v prípade obce Kittilä vo výške 23,08 milióna EUR a v prípade obce Sodankylä 34,04 milióna EUR. To predstavuje približne 40 % ročného rozpočtu.

Nástroje

Obe príručky sa zameriavajú na tieto nástroje ako na spôsob posilnenia zodpovedného verejného obstarávania:

- *Predbežné trhové konzultácie (článok 40 smernice):*

¹⁸ Vnútroštátny finančný limit vo Fínsku je 60 000 EUR.

¹⁹ Ďalšie informácie sú k dispozícii na adrese: <https://www.oecd.org/cfe/leed/The-Finnish-Social-Enterprise-Finland.pdf>.

V príručkách sa vysvetľuje, ako vykonať predbežnú trhovú konzultáciu alebo ako môžu verejní obstarávatelia vykonať prieskum, a to aj účasťou na podujatiach. V príručkách sa vysvetľuje, že účelom žiadosti o informácie je identifikovať spoločnosti, výrobky a/alebo služby, cenové úrovne a potenciálnu ochotu súťažiť na trhu. Informáciami vygenerovanými cez žiadosť o informácie sa má zabezpečiť, aby sa v danej výzve na predkladanie ponúk predložili čo najjasnejšie a najporovnateľnejšie ponuky. Odporúča sa zaslať žiadosť o informácie čo najväčšiemu počtu potenciálnych poskytovateľov, aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie s potenciálnymi poskytovateľmi. Žiadosť o informácie sa preto môže zverejniť na reklamnom kanáli www.hankintailmoitukset.fi alebo na webovom sídle obce alebo v inzeráte v novinách. V žiadosti o informácie sa musí jasne uviesť, že ide o predbežné preskúmanie a nie ešte o výzvu na predkladanie ponúk.

- *Podpora zamerania sa na kvalitatívne, sociálne a environmentálne kritériá v kritériách na vyhodnotenie ponúk (článok 67 smernice):*

V kritériách na vyhodnotenie ponúk sa podporuje používanie kvalitatívnych kritérií a sociálnych a environmentálnych aspektov; o ich použití sa diskutovalo aj na jednom z workshopov, ktoré obce zorganizovali na ilustráciu stratégie.

- *Ročné plánovanie a reklama:*

Dôrazne sa odporúča vopred informovať poskytovateľov a potenciálnych uchádzačov o verejných obstarávaníach. V príručke sa napríklad spomínajú udalosti, akými sú informačné podujatia rámcované ako tzv. večery obstarávania mimo obdobia lehôt na predkladanie ponúk. Zdôrazňuje sa na nich, že najmä veľké zákazky by sa mali nahlasovať včas, aby sa hospodárske subjekty mohli pripraviť na predloženie ponuky alebo aby prípadne mohli predložiť ponuku ako skupina. V prípade miestnych podnikov majú dokonca aj ponuky pod finančným limitom často značný rozsah, preto sa odporúča o nich včas informovať. V roku 2018 sa okrem toho testoval model, v rámci ktorého bolo verejné obstarávanie každého oddelenia predložené predstavenstvu v ročnom pláne. Ročný plán umožňuje správne naplánovanie a zaistenie zdrojov pre verejnú súťaž. Plán plnenia rozpočtu takisto počíta s ročným postupom verejného obstarávania.

- *Rozdelenie na viacero častí (článok 46 smernice):*

Obce s cieľom zvýšiť účasť MSP na postupoch verejného obstarávania zistili, že rozdelenie na viacero častí slúži ako užitočný nástroj na zaistenie prístupu k veľkým zákazkám.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: obce Sodankylä a Kittilä
- Uchádzači
- Agent verejného obstarávania (zahŕňa všetky obce a je k dispozícii aj pre hospodárske subjekty v Laponsku)

Sociálne vplyvy

- Pri verejnom obstarávaní v oblasti poskytovania sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti môžeme sledovať pozitívnu zmenu paradigmy, a to vďaka príručkách, keď sa verejní obstarávatelia zameriavajú na potreby používateľov aj prostredníctvom konzultácií s používateľmi.

- Hoci chýbajú oficiálne údaje, v regióne sa vníma zvýšená účasť MSP na verejnom obstarávaní.

Iné prínosy

- Osvedčené postupy sú prenosné (aj napriek rôznym kontextom jednotlivých krajín) a príručky sa už prebrali aj v ďalších laponských obciach.
- Vďaka webovému sídlu Kittilä (k dispozícii [na tejto adrese](#) vo fínskom jazyku) s praktickými usmerneniami pre osoby s rozhodovacou právomocou, verejných obstarávateľov a podnikateľov sa tieto príručky používajú aj na juhovýchode Fínska a sú k dispozícii v celom Fínsku.

Získané poznatky a budúce výzvy

- S cieľom zaistiť efektívnosť opatrení prijatých verejnými obstarávateľmi v kontexte udržateľného verejného obstarávania sa odporúča zapojiť do tejto práce všetky zainteresované strany.
- Je dôležité investovať čas do zmeny mentality a spôsobu práce, pretože na budovanie dôvery treba čas. MSP napríklad môžu byť skeptické, pretože proces verejného obstarávania nebol v minulosti vždy otvorený. Organizovanie mnohých podujatí, na ktorých sa o tom hovorí, a podrobné vysvetľovanie nových postupov pomáha presvedčiť hospodárske subjekty, ako aj obstarávateľov o pridanej hodnote.
- Organizácie alebo ľudia ako agent verejného obstarávania (financovaný z EFRR ako regionálny poradca) skutočne pomáhajú obciam, ktoré nemajú veľa zdrojov, aby mali podporu pri postupoch sociálne zodpovedného verejného obstarávania. V tomto prípade je k dispozícii bezplatné poradenstvo, vďaka ktorému je jednoduchšie experimentovať s rôznymi nástrojmi, ktoré ponúka smernica.
- Úroveň povedomia musí byť vždy vysoká. V obciach môže dochádzať ku fluktuácii zamestnancov, preto je potrebné tieto postupy neustále posilňovať a považovať ich za priority.
- Elektronické systémy obstarávania sú veľmi užitočné, no nie všetky obce aktualizovali svoje usmernenia. Niektoré tak robia, iné nie, pričom niektoré obce ich využívajú len na postupy EÚ a nie na miestne postupy, čo môže byť problém.
- Podujatia s účasťou miestnych podnikateľov, osôb s rozhodovacou právomocou a verejných obstarávateľov sú užitočné na to, aby zainteresované strany získali nástroje a informácie o novej stratégii verejného obstarávania a aby pochopili, ako ju využiť.

Kontakt

Katja Kaunismaa, projektová manažérka, obec Kittilä, Katja.Kaunismaa@kittila.fi

Susanna-Sofia Keskinarkaus, agentka verejného obstarávania, Regionálna organizácia podnikov v Laponsku, susanna-sofia.keskinarkaus@yrittajat.fi

63. Národný zákon o verejnom obstarávaní pre pracovné začlenenie ľudí so zdravotným postihnutím v Bulharsku

Názov obstarávateľa, krajina: bulharská národná vláda, Bulharsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: rôzne

Úvod/ciele verejného obstarávania

Bulharsko prijalo národnú politiku na podporu a presadzovanie podnikov sociálneho hospodárstva pre ľudí so zdravotným postihnutím. Bulharská vláda v roku 2016 v rámci tejto politiky prijala právne predpisy, ktorými sa pri verejnom obstarávaní podporujú podniky pracujúce s osobami so zdravotným postihnutím.

Ustanovenie zakotvené v článku 12 bulharského zákona o verejnom obstarávaní bolo vypracované v súlade so smernicou EÚ 2014/24/EÚ s osobitným odkazom na článok 20 o vyhradených zákazkách. V právnych predpisoch o obstarávaní sa vymedzuje zoznam viac ako 100 druhov tovaru a služieb, ktoré sa majú zadať špecializovaným podnikom, družstvám alebo hospodárskym subjektom, ktorých hlavným cieľom je sociálne a pracovné začleňovanie osôb so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnených osôb.

Zoznam sa môže v prípade potreby aktualizovať a bol vytvorený národný register pre špecializované podniky a družstvá. Výhrada platí aj pre podniky spĺňajúce rovnaké podmienky podľa práva iného členského štátu EÚ.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Zoznam tovaru a služieb bol vypracovaný pomocou participatívneho prístupu medziodborovou pracovnou skupinou zahŕňajúcou odborníkov z bulharskej vlády a vnútroštátnych organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím. Konečný zoznam zahŕňa 103 výrobkov a 14 odvetví služieb v týchto kategóriách:

- kategórie výrobkov: odevy a pracovné odevy, polyetylénové výrobky, vrecia na odpadky, žalúzie, brožúry a papierové výrobky, reflexné vesty, kuchynské potreby, čistiace prostriedky, vzduchové a plynové filtre, kontajnery,
- kategórie služieb: tlačové a digitálne služby, služby práčovní.

Od nadobudnutia účinnosti zákona sa nové ustanovenie uplatnilo pri niekoľkých verejných obstarávaníach v Bulharsku. Mesto Gabrovo napríklad zverejnilo oznámenie o verejnej súťaži 13. augusta 2019 na nákup brožúr a papierových výrobkov v zákazke s celkovou hodnotou 20 250 EUR. Zo štyroch podnikov, ktoré predložili ponuku, boli tri z nich zapísané v národnom registri špecializovaných podnikov a družstiev zamestnávajúcich osoby so zdravotným postihnutím, a teda boli pri zadávaní zákazky uprednostnené.

Ďalším príkladom je ponuka na výrobu a dodanie pracovných a špecializovaných odevov, ktorú v roku 2018 vydal verejný dopravný podnik STOLICHEN AVTOTRANSPORT LTD v Sofii. Celková hodnota zákazky bola 205 128 EUR. V tomto prípade boli všetci uchádzači registrovanými špecializovanými podnikmi v súlade s vnútroštátnym ustanovením.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Cieľom zoznamu výrobkov a služieb je vytvoriť priaznivé a inkluzívne prostredie pre špecializované podniky na národnej úrovni. Táto iniciatíva pramení z myšlienky, že verejný sektor môže prostredníctvom verejného obstarávania pôsobiť ako páka na zvýšenie obchodných príležitostí pre podniky sociálneho hospodárstva v celej krajine, a tak podporiť viac príležitostí na zamestnanie pre osoby so zdravotným postihnutím.

Tento zoznam bol vypracovaný podľa vnútroštátneho práva pre osoby so zdravotným postihnutím, v rámci ktorého sa vyžaduje, aby celoštátne a miestne orgány podporovali zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím, a to vytváraním vhodných hospodárskych stimulov a poskytovaním finančnej pomoci vrátane príležitostí na vykonávanie sociálnych iniciatív. Tieto opatrenia by mali podporiť produktivitu a konkurencieschopnosť, zvýšiť zamestnateľnosť

osôb so zdravotným postihnutím v špecializovaných pracovných prostrediach a zlepšiť ich odbornú prípravu a zamestnanosť, a tak prekonať finančné a hospodárske obmedzenia.

Podľa nových bulharských právnych predpisov o verejnom obstarávaní môžu mať hospodárske subjekty prednosť pri zadávaní vyhradených verejných zákaziek za predpokladu, že aspoň 30 % ich zamestnancov sú osoby so zdravotným postihnutím. Príslušné orgány musia overiť súlad s článkom 20 smernice 2014/14/EÚ v prípade verejných súťaží, ktorých hodnota presahuje finančný limit.

Overovanie

Súlad sa overuje pravidelnými kontrolami vo verejnom registri špecializovaných podnikov a družstiev zamestnávajúcich osoby so zdravotným postihnutím. Pri každom konkrétnom verejnom obstarávaní zodpovedný pracovník národnej vlády kontroluje zhodu dodaného výrobku a plnenie zákazky v súlade so sociálnymi a technickými ustanoveniami uvedenými v súťažných podkladoch.

Nástroj

- Článok 20 (Vyhradené zákazky) smernice 2014/14/EÚ.
- Článok 12 bulharského zákona o verejnom obstarávaní.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: bulharská národná vláda
- Tvorca politiky: bulharská agentúra pre osoby so zdravotným postihnutím
- Centrálné obstarávacie orgány a súvisiace regionálne agentúry
- Bulharské ministerstvo práce a sociálnej politiky zapojené do vykonávania zoznamu odvetví výrobkov a služieb oprávnených na vyhradené zákazky pre podniky sociálneho hospodárstva
- Bulharské obce, ktoré sa zaviazali uvoľniť pracovné príležitosti pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sa poskytujú v rámci národnej politiky. Na tento účel zabezpečujú, aby obstarávanie výrobkov a služieb uvedených v zozname bolo v rámci vyhradených zákaziek.

Sociálne vplyvy

- Politika sociálneho začlenenia osôb so zdravotným postihnutím priniesla Bulharsku konzistentné výsledky. K februáru 2020 bolo v rámci súvisiacich obstarávaní zazmluvnených 233 podnikov alebo družstiev s osobami so zdravotným postihnutím, čo predstavuje viac ako 2 500 zamestnancov a pracovníkov, z ktorých najmenej 30 % tvoria osoby so zdravotným postihnutím (podľa zákonnej požiadavky na uvedenie do zoznamu národného registra).
- V dôsledku národnej politiky sa počet podnikov a družstiev pracujúcich s osobami so zdravotným postihnutím zvýšil a zároveň sa zlepšila kvalita nimi poskytovaných výrobkov a služieb. Zlepšením podmienok pre sociálne podniky je možné zamestnať aj viac ľudí so zdravotným postihnutím.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Sociálna politika uplatňovaná v Bulharsku sa vo veľkej miere opiera o verejné overovanie platnosti podnikov uvedených v špecializovanom registri. Dôležitá je pravidelná aktualizácia zoznamu tovaru a služieb.
- Pokiaľ ide o prvý bod, hlavnou výzvou bolo vypracovať spoľahlivý overovací mechanizmus pre podniky pred ich registráciou, ako aj ich priebežné monitorovanie. Tieto kontroly budú pokračovať aj v budúcnosti, pričom sa posilní prísnosť a metódy overovania.
- Vzhľadom na novosť procesu sa okrem toho špecializované podniky stále ešte len učia. Výsledkom je, že kvalita konečného výrobku nie je niekedy taká, ako sa očakávalo. Dôvodom môže byť aj

skutočnost, že uvedené osobitné výrobky alebo služby musia odrážať kapacity a schopnosti príslušných registrovaných špecializovaných podnikov.

Kontakt

Todor Popov, právny poradca obce Gabrovo, t.popov@gabrovo.bg, 00359 06681830

64. Stratégia obce Valladolid na podporu sociálne efektívneho verejného obstarávania: strategického, čestného a udržateľného

Názov obstarávateľa, krajina: obec Valladolid, Španielsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: všetky (politiky)

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Hlavným cieľom stratégie „Pokyn 1/2018 o podpore sociálne zodpovedného verejného obstarávania – strategického, čestného a udržateľného – v obci Valladolid a miestnych verejných subjektoch“²⁰ je navrhnúť nový systém verejného obstarávania, ktorý bude „efektívnejší, transparentnejší a čestnejší“. Stratégia je zameraná na predchádzanie korupcii, posilnenie transparentnosti prostredníctvom väčšej publicity verejných obstarávaní, rýchlych rozhodnutí a záruk rovnakého zaobchádzania so všetkými uchádzačmi. Stratégia sa takisto zameriava na využitie existujúcich zdrojov na verejné obstarávanie s cieľom vykonávania verejných politík EÚ a vnútroštátnych politík v oblasti sociálnych a environmentálnych záležitostí, hospodárskeho rozvoja a podpory inovácií a malých a stredných podnikov (MSP).

MSP vytvárajú 61,3 % pridanej hodnoty a takmer 72 % celkovej zamestnanosti v Španielsku²¹, pričom významnú časť MSP tvoria podniky a organizácie sociálneho hospodárstva. Obec Valladolid uznáva túto hospodársku situáciu, ako aj pridanú hodnotu subjektov sociálneho hospodárstva, pokiaľ ide o sociálne inovácie a začlenenie marginalizovaných skupín, a preto sa snažila posilniť prístup MSP k trhom verejného obstarávania a posilniť pracovnú a sociálnu ochranu.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Všeobecným cieľom stratégie Valladolid je zjednodušiť postupy a strategickejšie využívať pravidlá verejného obstarávania na podporu prístupu na trhy verejného obstarávania pre MSP a podniky sociálneho hospodárstva, ako aj zabezpečiť sociálne a environmentálne udržateľné verejné obstarávanie.

Všetky zmluvy o verejnom obstarávaní sa zameriavajú na dosiahnutie nasledujúcich cieľov, pričom výzvy na predloženie ponúk budú zahŕňať aspoň dva sociálne ciele, ktoré sa majú vykonávať prostredníctvom vyššie uvedených sociálnych doložiek:

- podporovať začleňovanie osôb, ktoré sa nachádzajú v situácii sociálneho vylúčenia (alebo ktoré sú ním ohrozené) a osôb s osobitnými ťažkosťami pri prístupe k zamestnaniu, a to najmä osôb so zdravotným postihnutím,
- odstraňovať rodové nerovnosti, venovať osobitnú pozornosť mzdovej parite, rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom a LGBTI osobám a rušiť sexistické opatrenia týkajúce sa estetických pravidiel obliekania,
- bojovať proti nezamestnanosti medzi skupinami, ktoré majú väčšie problémy pri prístupe na trh práce, najmä medzi ženami, mladými ľuďmi, osobami nad 45 rokov a dlhodobo nezamestnanými,
- zabezpečiť dodržiavanie základných pracovných práv v celom výrobnom reťazci, spravodlivý obchod a väčšiu transparentnosť a vysledovateľnosť celého dodávateľského reťazca.

1. Opatrenia zamerané na sociálne začlenenie a dodržiavanie sociálnych noriem:

²⁰ <https://www.valladolid.es/es/ayuntamiento/normativa/instruccion-1-2018-impulsar-contratacion-socialmente-eficie.ficheros/475710-INSTRUCCIONContrataci%C3%B3n%20eficiente%20y%20estrat%C3%A9gica.docx.pdf>.

²¹ Európska komisia, *prehľad o iniciatíve „Small Business Act“*. Španielsko 2019.

- V prípade každej zaobstaranej služby alebo dodávky musí byť zaručené, že budú výrobcovia a/alebo poskytovatelia dodržiavať základné pracovné a sociálne normy MOP. V návrhu každej zmluvy sa zohľadňujú konkrétne opatrenia na dosiahnutie týchto noriem, ako aj univerzálna dostupnosť. S cieľom podporiť pracovné začlenenie jednotlivcov zo znevýhodnených alebo z diskriminovaných skupín sa do zákaziek zahrnú kritériá na vyhodnotenie ponúk a podmienky plnenia zákazky. Všetci uchádzači, ktorí predložia ponuku, budú musieť predložiť „čestné vyhlásenie o zodpovednosti“ (dokument, v ktorom načrtnú, ako dodržiavajú základné dohovory MOP), ako aj preukázať príslušné sociálne značky (podľa článku 47 stratégie).
- V stratégii sa predpokladá, že sociálne ciele budú začlenené do predmetu zákazky, pričom tieto ciele možno dosiahnuť súbežne s vykonávaním zákazky a sú zlučiteľné s predmetom zákazky. Mestské orgány vypracujú pred zverejnením výzvy na predkladanie ponúk štúdiu s cieľom analyzovať, ktoré sociálne aspekty je potrebné zohľadniť.
- Hodnotenie sociálnych aspektov sa bude prednostne vykonávať pomocou matematického systému. V prípadoch, keď to nie je možné, bude musieť uchádzač predložiť sociálny plán na vykonávanie zákazky. Tento plán by mal obsahovať konkrétne návrhy týkajúce sa týchto prvkov:
  - nové náborové skupiny jednotlivcov zo skupín, ktoré majú problémy s prístupom na trh práce. Nemalo by to znamenať prepúšťanie ani skrátenie pracovného času ostatných zamestnancov v podniku. Ženy, ktoré sú obeťami rodovo motivovaného násillia, a komunita LGBTBI sa budú zohľadňovať osobitne v kategórii „skupiny, ktoré majú problémy s prístupom na trh práce“,
  - program pre pracovnú stabilitu zamestnancov, ktorí skutočne budú zákazku plniť,
  - konkrétne opatrenia na zaistenie bezpečnosti práce a noriem bezpečnosti a ochrany zdravia pri plnení zákazky. Konkrétne opatrenia odbornej prípravy zamestnancov zapojených do vykonávania zákazky (zručnosti), plán rovnosti v práci, ktorým sa zabezpečia rovnaké pracovné podmienky pre mužov, ženy a osoby s rôznou sexuálnou identitou, ako aj plán na zosúladenie pracovného a súkromného života,
  - v prípade subdodávok by mali mať prioritu chránené dielne, sociálne podniky alebo iné podniky sociálneho hospodárstva, ako sú družstvá, ale aj samostatne zárobkovo činné osoby a MSP vo všeobecnosti.

Tieto konkrétne návrhy zahrnuté v sociálnom pláne sa budú považovať za základné zmluvné záväzky. Nedodržanie týchto návrhov má za následok sankcie alebo zrušenie zákazky.

2. Opatrenia zamerané na podnecovanie účasti MSP vrátane sociálneho hospodárstva:

- S cieľom pripraviť MSP na predloženie ponúk do verejného obstarávania obec zverejňuje ročný plán svojich potrieb v oblasti verejného obstarávania. O tomto pláne potom informuje zainteresované podniky. Obec na tento účel ponúka aj cieleňú odbornú prípravu a budovanie kapacít pre miestne MSP o tom, ako predkladať ponuky vo verejnom obstarávaní elektronicky a ako sa pripraviť na výzvu na predkladanie ponúk, a to najmä elektronicky.
- Lehota na predloženie ponúk pre uchádzačov sa v porovnaní s ustanoveniami španielskeho zákona o verejnom obstarávaní (9/2017) predlžuje o päť dní. Počet dokumentov, ktoré sú súčasťou žiadosti, a ich dĺžka sú vo výzvach na predkladanie ponúk nižšie, aby bola účasť pre MSP jednoduchšia, najmä so zohľadnením MSP s malou kapacitou na uchádzanie sa o zákazky.
- V rámci stratégie sa plánujú predbežné trhové konzultácie s expertmi a hospodárskymi subjektmi s cieľom uspokojiť potreby a splniť ciele, ktoré chce mesto dosiahnuť prostredníctvom verejného obstarávania, a posúdiť pripravenosť trhu (najmä aby sa MSP mohli zúčastniť na postupe obstarávania).

- S cieľom uľahčiť MSP prístup k zákazkám sa v rámci stratégie plánuje využívanie rozdelenia na časti na základe funkčných, geografických a/alebo hospodárskych kritérií (článok 33 stratégie). Mesto berie rozdelenie na časti ako všeobecné pravidlo pre svoje postupy verejného obstarávania a počet výnimiek sa obmedzí na minimum. Okrem toho mesto uprednostní MSP pri výzvach na účasť na verejných obstarávaníach pod finančným limitom, ktoré nie sú uverejnené.
- Vo svojom ročnom pláne mesto stanoví, aby sa 8 – 10 % verejných zákaziek vyhradilo na podniky zamerané na pracovnú integráciu a chránené dielne (článok 46 stratégie). Tento percentuálny rozdiel nezahŕňa vyhradené zákazky na sociálne, kultúrne a zdravotnícke služby poskytované podnikmi a organizáciami sociálneho hospodárstva. Zákazky, ktorých hodnota je nižšia ako finančný limit EÚ, udelené na základe rokovacieho konania bez predošlého uverejnenia budú takisto vyhradené pre MSP, najmä pre podniky sociálneho hospodárstva a podniky vytvorené prostredníctvom obecných programov (článok 39 stratégie).
- Mesto zaručí, aby dodávatelia dostali platby 30 dní po vydaní faktúry. Subjekt verejného sektora okrem toho prijme všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby dodávateľ vyplatil subdodávateľov v stanovenej lehote. Toto opatrenie zohľadňuje skutočnosť, že mnohé MSP, najmä MSP sociálneho hospodárstva, zvyčajne nemajú významné likvidné aktíva, a preto im spoľahlivé a rýchle platby po uzavretí zmluvy pomáhajú prežiť.

Overovanie:

- Vymenuje sa manažér pre zákazku, ktorý bude dohliadať na splnenie funkčných požiadaviek, kvalitu, cenu a trvanie prác alebo služieb stanovených v každej zmluve. Manažér pre zákazku môže vydávať presné pokyny a vykonávať inšpekcie operatívnych činností, ktoré sa majú zdokumentovať a predkladať verejnému obstarávateľovi a orgánu dohľadu.
- Sociálne aspekty zahrnuté v súťažných podkladoch alebo navrhované uchádzačom budú podliehať overeniu mestským úradníkom zodpovedným za zákazku. Každá strana môže podať sťažnosť, ak zazmluvnený subjekt nesplní svoje sociálne povinnosti (článok 60 stratégie).

Nástroj

- Článok 18 ods. 2, články 20, 40, 43, 46, 67, 70 a 77 smernice 2014/24/EÚ

Hodnota zákazky

Hodnota zákaziek podľa hodnoty stanovenej v stratégii bude závisieť od konkrétneho tovaru a služieb, ktoré sú predmetom verejného obstarávania. Celkové výdavky obce dosiahli v roku 2019 pre orientáciu výšku 74 383 477,69 EUR.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ a tvorca stratégie: mesto Valladolid.

Vypracovanie stratégie podporovali tieto zúčastnené subjekty:

- rôzne relevantné úrovne španielskej verejnej správy,
- Španielska konfederácia podnikov sociálneho hospodárstva (CEPES), ktorá poskytla poradenstvo o opatreniach na podporu účasti MSP,
- medzinárodné a vnútroštátne mimovládne organizácie,
- monitorovacie strediská pre verejné obstarávanie,

- nadácie,
- štátne podniky,
- združenia miestnych orgánov.

Sociálne vplyvy

- Od 8 do 10 % všetkých zákaziek je vyhradených pre chránené dielne, ktoré sú v Španielsku povinné zamestnávať najmenej 70 % osôb so zdravotným postihnutím, a podniky pracovnej integrácie, ktoré v regióne Kastília-León musia zamestnávať aspoň 30 % osôb, ktoré sú sociálne vylúčené alebo sú ohrozené sociálnym vylúčením.

Iné prínosy

- Stratégia mestu Valladolid umožnila zdvojnásobiť národný priemer celkového počtu zákaziek udelených MSP; MSP konkrétne v roku 2016 získali 75 % všetkých zadaných zákaziek a 79 % v roku 2017. V roku 2019 sa počet zazmluvnených MSP zvýšil na 81 % všetkých uchádzačov, ktorým boli pridelené zákazky, čo predstavovalo 51 % rozpočtu obce na obstarávanie.

Získané poznatky a budúce výzvy

Kľúčom k zabezpečeniu úspechu stratégie verejného obstarávania obce Valladolid boli tieto body:

- Plánovanie, príprava výzvy na predkladanie ponúk a následné overenie jej vykonávania sa preukázali ako najdôležitejšie aspekty úspešného sociálne zodpovedného a udržateľného verejného obstarávania. To si však vyžaduje značné investície v podobe času a ľudských zdrojov.
- Aby sa zaistilo, že dodávateľ splnil kritériá a povinnosti, na každú zákazku nadväzuje dôkladný systém overenia. Okrem toho musí byť sankcionovanie nedokončenia prác/služieb (vrátane nesplnenia sociálnych a environmentálnych kritérií) značné a riadne presadzované.
- Profesionalizácia verejných obstarávateľov a subjektov je nevyhnutná najmä preto, aby sa zabezpečila účasť MSP na postupoch verejného obstarávania.
- Používanie vzoru súťažných podkladov, ktorý je voľne dostupný a opakovane použiteľný, môže ušetriť časť a zjednotiť postupy verejného obstarávania (vrátane uplatňovaných sociálnych a environmentálnych kritérií); pomocou takýchto vzorov sa uchádzači z radov MSP takisto môžu lepšie pripraviť na to, čo sa od nich očakáva pri reakcii na výzvu na predkladanie ponúk.
- Zo všetkých opatrení v stratégii sa ako najúčinnnejšie na zapojenie MSP do verejných zákaziek preukázalo rozdelenie verejných zákaziek na časti, pričom jednému podniku nemožno udeliť viac ako tretinu častí. Vykonávanie tohto opatrenia je zároveň zložité, pretože naráža na odpor verejných obstarávateľov a technických tímov, pokiaľ ide o zmenu pracovnej metódy, ktorá si vo všeobecnosti vyžaduje narušenie rutiny, viac práce, viac monitorovania a oveľa viac koordinácie (pri rozdeľovaní zákaziek na časti).

Kontakt

José Manuel Martínez Fernández, zástupca generálneho tajomníka mestského zastupiteľstva mesta Valladolid,
jmmfernandez@ava.es

65. Rámec pre verejné obstarávanie so sociálnou hodnotou vo Vancouveri

Názov obstarávateľa, krajina: mesto Vancouver, Kanada

Odvetvie výrobkov alebo služieb: rôzne

Úvod a ciele verejného obstarávania

Mesto Vancouver sa stalo jedným z prvých miest v Kanade, ktoré sa v roku 2015 zaviazalo k verejnému obstarávaniu so sociálnou hodnotou prijatím stratégie a akčného plánu pre zdravé mesto (2015 – 2018). Akčný plán zahŕňal záväzok:

- „podporovať rozvoj a/alebo zintenzívnenie rámcov verejného obstarávania so sociálnou hodnotou medzi vedúcimi predstaviteľmi“, ako aj
- „vytvoriť formálny rámec verejného obstarávania so sociálnou hodnotou, ktorým sa budú riadiť postupy verejného obstarávania mesta Vancouver.“

Mestské zastupiteľstvo spolu s výkonným vedením mesta v apríli 2019 schválili rámec verejného obstarávania so sociálnou hodnotou. Účelom rámca bolo poskytnúť usmernenie pre sociálne verejné obstarávanie a verejnoprospešné dohody vrátane zásad, parametrov rozsahu a veľkosti iniciatív, metriky a cieľov. Sociálna hodnota sa prostredníctvom tohto rámca začleňuje do mestských výdavkov a rámec „zároveň prispieva k širším výsledkom súvisiacim so stratégiami, s cieľmi a prioritami mesta“. To sa dosiahne usmerneniami k verejnému obstarávaniu zameranými na zväčšovanie rozmanitosti dodávateľského reťazca a zároveň to zlepší hospodársku nezávislosť a kapacitu s prístupom k zamestnaniu a so zamestnaneckými právami.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

V rámci sa opisuje niekoľko rôznych prístupov k začleňovaniu sociálnej hodnoty do verejného obstarávania:

- budovanie kapacity a nabádanie sociálnych/rozmanitých podnikov, aby sa uchádzali o zákazky,
- uplatňovanie hodnotiacich kritérií (kritérií na vyhodnotenie ponúk), ktoré sa zameriavajú na sociálnu hodnotu,
- uplatňovanie zmluvných doložiek na základe trhových konzultácií, ktorými sa zabezpečia zlepšené a spravodlivé postupy v oblasti zamestnanosti.

S cieľom zlepšiť rozmanitosť dodávateľského reťazca mesto používa prístupy, ako napríklad posúdenie dostupnosti a kapacity predajcov, na to, aby určilo príležitosti pre sociálne/rozmanité podniky a aby zistilo viac o svojej sociálnej/rozmanitej dodávateľskej základni. Podnik sa považuje za sociálny/rozmanitý, ak má uznané osvedčenie a/alebo ho vlastní alebo prevádzkujú tradične marginalizované skupiny, ako sú ženy, pôvodní obyvatelia, osoby so zdravotným postihnutím alebo osoby LGBTQ+. Ak sa vyskytne príležitosť, mesto sa bude usilovať zabezpečiť, aby o nej tieto podniky vedeli a mohli sa zúčastniť na verejných obstarávaníach.

Cieľom do roku 2023 je udeliť 50 % počtu zákaziek, ako aj 50 % hodnoty zákaziek sociálnym/rozmanitým podnikom v kategóriách služieb, ako napríklad profesionálne služby, konzultanti, ľudské zdroje, údržba zariadení, remeslá, opravári a technickí experti/poradcovia.

Ďalším dôležitým aspektom politického rámca pre sociálnu hodnotu sú opatrenia prijaté na zlepšenie miestnej ekonomickej nezávislosti a kapacity pre občanov pomocou prístupu k zamestnaniu a pracovných práv. Zahŕňa to usmernenia na podporu nákupu služieb, ktoré:

- sú etické, napr. pokiaľ ide o pracovné normy, spravodlivý obchod, zdravie a bezpečnosť zamestnancov,
- podporujú rozmanitosť pracovnej sily prostredníctvom účasti nedostatočne zamestnaných, nezamestnaných a nedostatočne zastúpených skupín osôb,
- podporujú hospodársky blahobyť prostredníctvom dôstojných pracovných podmienok, rozvoja zamestnancov a zamestnaneckých požitkov.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Ciele verejného obstarávania so sociálnou hodnotou vo Vancouveri sú:

- zlepšovať zdravie a blaho spoločenstva,
- zvyšovať a zlepšovať hospodárske príležitosti pre sociálne a rozmanité podniky,
- zlepšovať hospodársku nezávislosť a kapacitu pre nedostatočne zamestnané, nezamestnané a nedostatočne zastúpené obyvateľstvo.

Nástroj

Rámec verejného obstarávania so sociálnou hodnotou schválilo mestské zastupiteľstvo a výkonné vedenie mesta v apríli 2019 s týmito dôsledkami:

- riadenie v rámci celej organizácie v súlade s cieľmi a záväzkami týkajúcimi sa sociálnej hodnoty so začlenenou zodpovednosťou a začlenením do procesu verejného obstarávania,
- porozumenie jeho významu a súladu ako nástroja na podporu dlhodobých sociálnych priorít mesta a dosiahnutie celkovej hodnoty vrátane výsledkov v oblasti udržateľnosti, odolnosti, rovnosti a zosúladenia,
- uvedomovanie si toho, že rôzne úrovne sociálnej hodnoty možno dosiahnuť rozličným spôsobom a na základe rozličných harmonogramov v závislosti od verejného obstarávania.

Sociálne vplyvy

Verejné obstarávanie so sociálnou hodnotou sa považuje za dlhodobú investíciu do budúcnosti, pretože predstavuje úsilie o rovnejšiu a inkluzívnejšiu komunitu a hospodárstvo prostredníctvom sociálne zodpovedného verejného obstarávania. Výsledky budú sledovať oddelenia, ktoré monitorujú rovnosť, znižovanie chudoby, bezdomovectvo atď. Očakáva sa však, že tieto vplyvy nebudú zrejmé ihneď.

Rámec bol schválený v apríli 2019 a do decembra 2019 sa uplatnil na viac ako tretinu verejných obstarávaní v hodnote viac ako 75 000 CDN (51 600 EUR), pričom boli zaznamenané tieto sociálne vplyvy:

- Jednou z doterajších skúseností bolo verejné obstarávanie služieb v oblasti terénnych úprav, pričom k predloženiu ponúk bolo vyzvaných päť sociálnych/rozmanitých podnikov. Z podnikov vyzvaných k predloženiu ponúk zareagovali tri sociálne/rozmanité podniky a zákazku získal jeden sociálny podnik s ponukou nižšou ako rozpočet.
- Ďalšou skúsenosťou je verejné obstarávanie služieb agentúry pre nábor dočasných zamestnancov. Keďže tieto druhy agentúr majú len niekoľko interných zamestnancov, jediný spôsob, ako zvýšiť nedostatočne zastúpené obyvateľstvo v pracovnej sile, je, aby agentúry zabezpečili, že ich hľadajú a pridelujú im pracovné miesta. Počas trhovej konzultácie mesto informovalo predajcov, že by mali vyvinúť väčšie úsilie na zaistovanie a lákanie kandidátov z nedostatočne zastúpených skupín. Súčasťou súťažných podkladov bola štandardizovaná otázka, odkiaľ a ako uchádzač získava pracovnú silu, s cieľom získať informácie a takisto zvyšovať povedomie. Jedným z kritérií na

vyhodnotenie ponúk v rámci tohto verejného obstarávania bola aj sociálna hodnota. Predajcovia dostávali body za svoj prístup v súvislosti so sociálnou hodnotou (podnikanie, získavanie zdrojov, rovnosť), ktoré by prispeli až 15 % k ich celkovému počtu bodov. Boli zvolení viacerí predajcovia, pričom traja zo štyroch boli považovaní za sociálnych/rozmanitých na základe vlastníctva/kontroly/certifikácie ich podnikov a/alebo postupov v oblasti pracovnej sily. Od všetkých sa očakáva, že počas plnenia zákazky budú predkladať správy o týchto postupoch.

Iné prínosy

- Rámec verejného obstarávania so sociálnou hodnotou má rozsiahly charakter a ponúka rôzne možnosti, ako nájsť správny náprotivok pre konkrétne verejné obstarávanie. Vždy sa kladú otázky o sociálnych otázkach a otázkach rozmanitosti a mesto sa môže vo vhodných prípadoch rozhodnúť, že bude prikladať väčšiu váhu sociálnym kritériám. Tento flexibilný prístup umožňuje nájsť sociálnu hodnotu v rôznych kategóriách verejného obstarávania alebo sa zamerať osobitne na sociálne aspekty verejného obstarávania, ak existujú príležitosti na významné vplyvy.
- S úpravami možno rámec preniesť na iné organizácie uskutočňujúce výberové konania. Tento rámec sa takisto zvažoval v iných organizáciách v Kanade, napríklad v miestnych obciach a na univerzitách, v organizáciách verejného sektora v metropole Veľké Toronto a v kanadských provinčných a federálnych verejných správach.

Získané poznatky a budúce výzvy

Získané poznatky:

- Mesto Vancouver investovalo do zisťovania toho, čo sa už v rámci sociálne zodpovedného verejného obstarávania vykonalo, pred tým, než sa rozhodlo, čo sa má v tejto oblasti vykonať. Vďaka tomu zistilo, že mnohí z jeho predajcov už sú sociálni/rozmanití a mohli by získať zákazky a plniť zmluvy bez toho, aby boli drahší.
- Pri tomto druhu rámca je na začiatku vhodné „párovanie“. Začnite s niekoľkými oblasťami služieb a skúste nadviazať kontakt s konkrétnym trhom. Pre sociálne podniky môžu byť vhodné napríklad správcovské služby a služby v oblasti terénnych úprav.

Budúce výzvy:

- Zvyšovanie váhy/bodov za sociálnu hodnotu vo verejných obstarávaníach môže viesť k ukážkovejším vplyvom v súvislosti so zahrnutím takýchto kritérií.
- Medzi malými nákupmi a zákazkami sa nachádzajú aj ľahko dostupné nákupy a zákazky, ktoré sú zvyčajne vhodnými možnosťami pre sociálne/rozmanité podniky. Oddelenia však dobre poznajú svoje existujúce podniky/dodávateľov a zvyčajne s nimi opakovane spolupracujú, čo môže obmedzovať príležitosti na zapojenie nových sociálnych/rozmanitých podnikov, ktoré pracujú s nedostatočne zastúpenými, nedostatočne zamestnanými a nezamestnanými skupinami.

Kontakt

Kim Buksa, manažérka udržiavateľného a etického verejného obstarávania (mesto Vancouver, BC, Kanada),
kim.buksa@vancouver.ca

66. Politika v oblasti sociálnej návratnosti investícií mesta Wageningen

Názov obstarávateľa, krajina: mesto Wageningen, Holandsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: rôzne

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Wageningen zaviedlo politiku v oblasti verejného obstarávania, podľa ktorej je verejná správa povinná zahrnúť sociálnu návratnosť investícií (SROI) do každého verejného obstarávania s očakávanou hodnotou vyššou ako 50 000 EUR. Pevne stanovený percentuálny podiel (5 %) dohodnutej ceny zákazky každého verejného obstarávania s hodnotou viac ako 50 000 EUR sa používa na zamestnanie evidovaných nezamestnaných osôb alebo osôb, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce.

Sociálnu návratnosť investícií možno v Holandsku začleniť do verejného obstarávania rôznymi spôsobmi. Patria k nim stanovenie osobitných podmienok plnenia, zahrnutie kritérií na vyhodnotenie ponúk alebo vyhradenie zákazky pre spoločnosti s chránenými pracoviskami. Pozri napríklad prípady v tejto zbierke z Harlemu (s. 229) alebo Rotterdamu (s. 134).

Predmet zákazky

Sociálna návratnosť je dôležitým aspektom politiky mesta Wageningen v oblasti verejného obstarávania. Mesto sa usiluje dosiahnuť konkrétne sociálne výstupy prostredníctvom udeľovania zákaziek účastníkom trhu. Sociálna návratnosť v tejto súvislosti znamená, že obec uchádzačom stanovuje zmluvné sociálne dojednania. Tieto podmienky sa týkajú oblasti pracovných príležitostí pre uchádzačov o zamestnanie.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Od poskytovateľov sa žiada, aby opísali možnosti, ktoré majú v súvislosti s vykonávaním sociálnej návratnosti investícií. Posúdenie kritérií na vyhodnotenie ponúk vykonáva manažér účtu podnikového oddelenia mesta. Po uzavretí zmluvy je manažér účtu kontaktnou osobou pre vykonávanie sociálnej návratnosti investícií.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Pokiaľ ide o zahrnutie sociálnej návratnosti do verejného obstarávania, k dispozícii sú tri rôzne možnosti, z ktorých by si uchádzač mal zvoliť jednu:

- *Zmluvná požiadavka:* Pevne stanovený percentuálny podiel (5 %) dohodnutej zmluvnej sumy zákazky sa použije na nábor nezamestnaných osôb alebo osôb, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce. Vykonávanie požiadavky sa môže dohodnúť v pláne po zadaní zákazky medzi podnikateľom a mestom.
- *Zmluvná požiadavka v kombinácii s kritériom na vyhodnotenie ponúk:* Pevne stanovený percentuálny podiel (5 %) dohodnutej zmluvnej sumy sa použije na nábor nezamestnaných osôb alebo osôb, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce, a je zahrnutý do verejného obstarávania ako kritérium na vyhodnotenie ponúk.
- *Žiadosť o nápady:* Od uchádzačov sa žiada, aby navrhli spôsob, akým sa sociálna návratnosť vykonáva. Tento návrh nemusí byť zahrnutý ako kritérium na vyhodnotenie ponúk, po zadaní zákazky sa však podrobnejšie vypracuje v spolupráci s mestom.

Overovanie

Mesto do zmluvy zahrnie možnosť uloženia pokuty. Každý rok sa preskúma pokrok dosiahnutý vo vykonávaní sociálnej návratnosti investícií. Ak uchádzač nesplní svoj príspevok, mesto má nárok účtovať uchádzačovi 5 % hodnoty zákazky za poskytované služby (v roku 2019 sa tento mechanizmus použil raz). Mesto použije túto sumu na návrh iniciatív, ktoré priamo prispievajú k rozvoju alebo používaniu nástrojov, ktoré podporujú uchádzačov o zamestnanie alebo osoby, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce, pri hľadaní zamestnania.

Určený manažér účtu je zodpovedný za overenie záväzkov týkajúcich sa sociálnej návratnosti investícií.

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) smernice 2014/24/EÚ.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Wageningen
- Prijímatelia: uchádzači o zamestnanie (najmä osoby, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trhy práce)

Sociálne vplyvy

- Mesto Wageningen si stanovilo za cieľ podporu čo najväčšieho počtu obyvateľov pri účasti na trhu práce.
- Politika v oblasti nákupu a verejného obstarávania má prispieť k tomuto cieľu uplatňovaním politiky sociálnej návratnosti investícií, a tak vytvárať príležitosti pre ľudí, ktorí sú na trhu práce znevýhodnení.
- Mesto sa zaviazalo uplatňovať aspekty sociálnej návratnosti investícií na všetky verejné obstarávania, a to bez ohľadu na to, či sa zákazka týka služieb, dodávok alebo prác.

Iné prínosy

- Zníženie vyplácania sociálnych dávok: sociálna návratnosť investícií zvyšuje šancu, že dlhodobo nezamestnaní si nájdu platené pracovné miesto. Nebudú tak už potrebovať sociálne dávky.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Keď budete organizovať trhovú konzultáciu, zaradte do programu sociálnu návratnosť investícií.
- Verejný obstarávateľ by mal požiadať o akčný plán pre SROI a ak je to možné, mal by na pláne pracovať spolu s dodávateľom.
- Zapojte kolegov zodpovedných za vykonávanie a overovanie politiky verejného obstarávania zameraného na sociálnu návratnosť investícií v ranom štádiu.
- Zahrnúť sociálnu návratnosť investícií do každého verejného obstarávania s očakávanou hodnotou zákazky vyššou ako 50 000 EUR je pomerne nízka latka (5 % z 50 000 EUR je len 2 500 EUR). Môže byť lepšie ponechať limit ponuky na úrovni 221 000 EUR (hodnota, nad ktorou ste museli v Európe do roku 2020 uskutočniť výberové konanie), aby miesta obsadené uchádzačmi o zamestnanie vyplývajúce zo SROI boli stabilnejšie. Trvanie obsadenia miesta závisí okrem iného od hodnoty zákazky.

Kontakt

Cynthia A. van der Roest, hlavná poradkyňa pre verejné obstarávanie, cynthia.van.der.roest@wageningen.nl

67. Prístup mesta Harlem k sociálnej návratnosti investícií

Názov obstarávateľa, krajina: mesto Harlem, Holandsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: všetky odvetvia, ktoré zahŕňajú použitie pracovnej sily (verejné obstarávanie na služby a práce)

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Harlem je priekopníkom v uplatňovaní koncepcie sociálnej návratnosti investícií vo verejných obstarávaníach, v rámci ktorého sa dodávatelia nabádajú, aby vytvárali sociálnu hodnotu. Mesto Harlem od roku 1995 používa sociálnu zodpovednosť podnikov/sociálnu návratnosť investícií vo svojich verejných obstarávaníach ako špeciálnu podmienku súvisiacu s plnením zákazky. Ide o overenú metódu vytvárania pracovných príležitostí pre ľudí so slabými pracovnými vyhlídkami.

Sociálnu návratnosť investícií možno v Holandsku začleniť do verejného obstarávania rôznymi spôsobmi. Patria k nim stanovenie osobitných podmienok plnenia, zahrnutie kritérií na vyhodnotenie ponúk alebo vyhradenie zákazky pre spoločnosti s chránenými pracoviskami. Pozri napríklad prípady v tejto zbierke z Wageningenu (s. 227) alebo Rotterdamu (s. 134).

Predmet zákazky

Zvyšovanie účasti na pracovnej sile a zamestnanosti u uchádzačov o prácu a ľudí so zdravotným postihnutím.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

V priebehu postupu verejného obstarávania musia uchádzači súhlasiť s osobitnou podmienkou plnenia zákazky, a to s príspevkom vo výške 5 % hodnoty zákazky na zvyšovanie účasti na trhu práce podporovaním osôb, ktoré majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce. Túto hodnotu môže prinášať zamestnanie, stáže alebo iné činnosti vykonávané v rámci konkrétnej zákazky. Hodnota požadovanej sociálnej návratnosti investícií (SROI) je úmerná predmetu a rozsahu zákazky: pri výberových konaniach na služby alebo práce sa uplatňuje SROI vo výške 5 %. Pri zákazkách na dodávku tovaru s nízkou zložkou hodnoty práce sa používa nižší percentuálny podiel SROI.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Iniciatíva je v súlade s týmito politickými cieľmi:

- prispieť k dosahovaniu inkluzívnejšieho trhu práce:
  - väčší počet obyvateľov pracuje a podáva výkon podľa svojich schopností,
  - zvyšovanie účasti nezamestnaných obyvateľov na trhu práce,
  - znižovanie predčasného ukončenia školskej dochádzky,
  - prepájanie vzdelávania a trhu práce,
- zabezpečením návratu ľudí na trh práce možno dosiahnuť ďalšie sociálne ciele:
  - zlepšenie miestneho prostredia na život a sociálnej súdržnosti,
  - posilnenie samostatnosti uchádzačov o zamestnanie,
  - predchádzanie problémom s dlhmi a osamelosti a ich zvládanie,
  - podpora sociálnych podnikov a (miestneho) podnikania.

Overovanie

- Vypočítajte hodnotu SROI = hodnota zákazky * SROI %, v tomto prípade 5 %.

- Vypočítajte dosiahnutú hodnotu SROI pomocou štandardných hodnôt kategórií. Štandardné hodnoty kategórií sa vzťahujú na činnosti, ktoré môže dodávateľ vykonať, aby splnil podmienku SROI. Existujú tri hlavné druhy činností: a) pracovné miesta alebo sťaže pre ľudí, ktorí nie sú v stabilnej situácii zamestnanosti; b) zapojenie sociálnych podnikov do plnenia zákazky a c) iné činnosti týkajúce sa sociálnej zodpovednosti podnikov spojené s konkrétnou zákazkou.

Hodnota zákazky

SROI sa používa pri všetkých zákazkách s hodnotou 200 000 EUR alebo viac. Príslušný percentuálny podiel hodnoty zákazky venovaný na SROI vo výške 5 % by predstavoval hodnotu 10 000 EUR alebo viac.

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zakaziek) smernice 2014/24/EÚ.
- Podľa nariadenia mestského zastupiteľstva²² mesto Harlem uplatňuje SROI na všetky výberové konania na služby alebo práce s očakávanou hodnotou 200 000 EUR a viac.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Harlem
- Prijímatelia: nezamestnané osoby/uchádzači o zamestnanie, osoby so zdravotným postihnutím

Sociálne vplyvy

- Zvyšovanie miery účasti na pracovnom trhu: SROI zvyšuje pracovné vyhliadky cieľových skupín. Ročne sa do pracovného procesu zapoja stovky dlhodobo nezamestnaných osôb a osôb so zdravotným postihnutím tým, že nastúpia na pracovné miesto alebo začnú sťaz.
- Sociálna zodpovednosť podnikov: SROI nabáda účastníkov trhu, aby sa zapojili a zúčastnili sa na dosahovaní sociálnych cieľov.

Iné prínosy

- Zníženie vyplácania sociálnych dávok: Sociálna návratnosť investícií zvyšuje šancu, že dlhodobo nezamestnaní si nájdu platené pracovné miesto. Nebudú tak už potrebovať dávky v nezamestnanosti.

Získané poznatky a budúce výzvy

Pre úspech iniciatívy sú kľúčové tieto parametre:

- V záujme úspešného vykonávania politiky SROI je veľmi dôležité zapojiť všetky zainteresované strany. Najprv treba získať ich podporu, a to najmä podporu prijímateľov rozhodnutí a účastníkov trhu. Politickou podporou sa zabezpečuje kontinuita SROI vo verejnom obstarávaní mesta.
- Trhový dialóg a spoločné záujmy: úloha bude splnená, ak sa účastníci trhu zapoja do ponúkaniu pracovných príležitostí pre cieľovú skupinu. Je dôležité zostať v kontakte a diskutovať o možnostiach, ťažkostiach a ich potrebách.
- Praktické, flexibilné, jednoduché a jasné pravidlá a právne predpisy dodávateľom uľahčujú dodržiavanie požiadaviek týkajúcich sa SROI a umožňujú hladšie presadzovanie.

Budúcou výzvou je spolupracovať s (polo)verejnými obstarávateľmi v regióne, ako sú iné obce a iné organizácie verejných služieb.

Kontakt

Khalil Khuwam, manažér pre účet a zákazky, mesto Harlem, kkhuwam@haarlem.nl

68. Podporovanie rovnosti príležitostí a rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom prostredníctvom verejného obstarávania

Obstarávateľ: mesto Viedeň, Rakúsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: rôzne

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Viedeň má viac ako 25 rokov skúseností v oblasti podpory žien a dievčat pri boji proti existujúcej nerovnosti. V roku 1992 sa otvorilo mestské oddelenie pre záležitosti žien a odvtedy sa vyvíja sieť rodových expertov a projektov na rôznych oddeleniach. V roku 2020 však rodová rovnosť na všetkých úrovniach spoločnosti ešte stále nie je samozrejmosťou. Pretrvávajú rozdiely v príjmoch medzi ženami a mužmi, ako aj nespravodlivý podiel neplatenej a platenej práce. Rozdiel v odmeňovaní žien a mužov, pokiaľ ide o prácu na plný pracovný čas, bol vo Viedni v roku 2019 na úrovni 14,5 %.

Mesto Viedeň udeľuje mnoho zákaziek, od verejného obstarávania kancelárskeho materiálu po výskumné zákazky. Vzhľadom na veľkosť mestskej správy je finančný objem týchto zákaziek značný. Uplatňovaním hľadiska rodovej rovnosti a podporou žien vo verejnom obstarávaní sa zabezpečuje, aby výdavky takisto prispievali k rovnosti žien a mužov v súkromných podnikoch.

Mesto Viedeň preto v roku 2010 zriadilo pracovnú skupinu, ktorej úlohou bolo preskúmať, ako možno prepojiť podporu rodovej rovnosti s verejným obstarávaním. Následne sa vykonalo niekoľko pilotných schém v čoraz väčšom počte oblastí. Na začiatku boli zúčastnenými mestskými oddeleniami Oddelenie pre stratégiu EÚ a hospodársky rozvoj a Oddelenie pre verejné obstarávanie.

Predmet zákazky

Mesto Viedeň vypracovalo usmernenia pre podniky a nástroje, ktoré im pomôžu posúdiť stav rovnosti príležitostí v danom podniku a vykonávať opatrenia. Okrem toho zamestnanci verejnej správy (všetky zainteresované osoby, najmä obstarávatelia) absolvujú špecifickú odbornú prípravu, dostávajú kontrolné zoznamy atď.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

Zúčastnené mestské oddelenia musia dodržiavať tieto zásady:

- V prípade zmlúv o poskytnutí služby sa musia uchádzači vo svojich ponukách zaviazat' k vykonávaniu opatrení na podporu žien a v danej lehote o tom predložit' dôkaz. Tieto podmienky plnenia zákazky sa v súčasnosti vzťahujú na všetky zmluvy o poskytnutí služby s minimálnym trvaním šesť mesiacov a odhadovanou hodnotou aspoň 50 000 EUR, ktoré sa udeľujú podnikom s viac ako 20 zamestnancami. Pomocou tohto opatrenia mesto Viedeň cielene rieši väčšie a dlhodobé zmluvy o poskytnutí služby. Na tejto úrovni môžu organizačné zmeny skutočne vykonávať súkromné podniky. Táto požiadavka nemá žiadny vplyv na posudzovanie a poradie ponúk, je však podmienkou získania zákazky od mesta. Vykonávanie opatrení na podporu žien sa overuje až počas plnenia zákazky.
- Podpora žien a rodových hľadísk sa musí zohľadňovať v posúdení potrieb, plánovaní verejného obstarávania a špecifikácii služieb. Zamestnanci pracujúci na verejnom obstarávaní musia tieto aspekty zvážiť vopred. Ak sa má napríklad zadať štúdia, opis služby vo výzve na predkladanie ponúk možno formulovať tak, aby sa zohľadnili rôzne potreby a perspektívy žien a mužov.

- Podporu žien a rodových hľadísk možno zohľadňovať pri formulácii kritérií na vyhodnotenie ponúk s cieľom určiť ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku. Príkladom môže byť dôkaz, že osoby zodpovedné za plnenie zákazky majú osobitnú odbornú prípravu v oblasti uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti a podpory žien.

Ak by zamestnanec verejnej správy potreboval ďalšiu podporu, môže sa zúčastniť na kurzoch odbornej prípravy zorganizovaných výkonnou skupinou pre personál a vnútorný audit mesta Viedeň.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

- uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a podpora žien prostredníctvom verejného obstarávania
- rovnosť žien a mužov v súkromných podnikoch

Overovanie

Vo fáze predkladania ponúk musia uchádzači predložiť vyhlásenie o záväzku, v ktorom sa zaväzujú vykonávať vybrané opatrenia zvolené z tohto katalógu opatrení:

- skupina A: podpora žien pri náboře,
- skupina B: podpora žien pri kvalifikácii,
- skupina C: zosúladenie pracovného a súkromného života,
- skupina D: štrukturálne opatrenia (napríklad vykonávanie plánu zvyšovania kvalifikovaných žien, opatrenia na riešenie sexuálneho obťažovania, vymenovanie zástupcov žien, ďalšia odborná príprava v oblasti rovnosti).

Uchádzači sa zaväzujú vykonať zvolené opatrenia do polovice zmluvného obdobia a predložiť písomný dôkaz o ich vykonávaní. Ak nie je možné v plnej miere vykonať vybrané opatrenia v stanovenej lehote, uchádzači musia uviesť dôvody. Porušenie záväzku vykonať zvolené opatrenia môže viesť k označeniu „závažná chyba“ v rakúskom registri dodávateľov.

V prípade, že sa nepredloží dôkaz o vykonaní zvolených opatrení v plnej miere do lehoty na plnenie, uplatňuje sa sankcia až do výšky 1 % zmluvnej sumy s hranicou 10 000 EUR.

Skupina pre vnútorný audit mesta Viedeň a Dvor audítorov mesta Viedeň takisto vykonávajú náhodné kontroly.

Nástroj

Používanie sociálnych kritérií na vyhodnotenie ponúk a doložiek o plnení zákazky, ktoré môžu zahŕňať rodové aspekty, sa povoľuje podľa článkov 67 a 70 smernice 2014/24/EÚ.

Usmernenia, ktoré vypracovalo mesto Viedeň: formálne záväzky, ktoré musia spoločnosti podpísať, a katalóg opatrení na uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti, z ktorého si môžu vybrať, sú k dispozícii na tejto adrese: <https://www.wien.gv.at/wirtschaft/gewerbe/pdf/verpflichtungserklaerung-vergabe-frauenfoerderung.pdf>.

Zúčastnené subjekty

Projekt bol rozšírený v roku 2012 a 2015. K decembru 2019 sa na projekte dodržiavaním uvedených zásad zúčastnili tieto mestské oddelenia:

- Oddelenie pre európske záležitosti,
- Oddelenie pre verejné obstarávanie,

- Oddelenie pre informačné technológie,
- Oddelenie pre verejné osvetlenie,
- Oddelenie pre záležitosti žien,
- Oddelenie pre mestský rozvoj a plánovanie,
- Oddelenie pre architektúru a urbanistické projektovanie,
- Oddelenie pre ochranu životného prostredia,
- Oddelenie pre hospodárske záležitosti, prácu a štatistiku.

Vykonávanie projektu na partnerských oddeleniach usmerňujú tieto oddelenia:

- Výkonná skupina pre organizáciu, bezpečnosť a zabezpečenie (MD-OS), sekcia uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti,
- Oddelenie pre záležitosti žien,
- Oddelenie pre obchodné právo, ochranu osobných údajov a osobný stav.
Sociálne vplyvy

Projekt má významný vplyv na rodovú rovnosť v spoločnosti, keďže zabezpečuje opatrenia na podporu žien a rodovej rovnosti na pracoviskách a trhu práce. Zazmluvnené podniky sú v súvislosti s rodovou rovnosťou vo Viedni dôležitým partnerom.

Projekt má takisto vplyv na tieto oblasti:

- rodová rovnosť na trhu práce,
- podpora žien na vedúcich pozíciách,
- odstránenie rozdielu v odmeňovaní žien a mužov,
- zabezpečenie rovnakého prístupu k mestským službám pre ženy a mužov.

Projekt je vzorom pre ďalšie mestá v Rakúsku a na medzinárodnej úrovni (napr. Organizáciu pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe – OBSE).

Iné prínosy

Fakty a čísla:

- Medzi najbežnejšie používané opatrenia patrí flexibilný pracovný čas a zvyšovanie počtu žien na vedúcich pozíciách.
- Z právneho hľadiska bola dodnes podaná len jedna sťažnosť, ktorá nebola úspešná.
- Všetky spoločnosti dodržali dohodu, a preto za osem rokov, počas ktorých program prebiehal, nebolo potrebné uložiť ani jednu sankciu, hoci možnosť sankcie je v rámci projektu dohodnutá.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Projekt je veľkým úspechom. Je to najmä z toho dôvodu, že spoločnostiam sa od začiatku poskytovala dostatočná podpora. Napríklad sa organizovali semináre, poskytla sa príručka o analýzach rovnosti a nápadoch, čo robiť, a takisto je možné získať individuálne poradenstvo

telefonicky. To isté platí pre podporu verejných činiteľov zodpovedných za verejné obstarávanie: ponúka sa odborná príprava a v spolupráci s expertmi na rodové otázky a zástupcami dotknutých mestských oddelení bol vypracovaný kontrolný zoznam týkajúci sa rodových otázok.

- Kľúčovým faktorom bolo takisto zapojenie veľmi slávneho právneho akademika do kontroly právnych predpisov. Pri diskusiách to predstavovalo cennú podporu.
- Pri zriaďovaní projektu sa ako veľmi užitočné ukázalo vytvorenie kolaboratívnej pracovnej skupiny. Odborníci na rodové otázky, právne oddelenia a zástupcovia rôznych mestských útvarov od začiatku spolupracovali.
- Takýto projekt by nebolo možné začať a riadiť bez bezvýhradnej politickej podpory.

Kontakt

Laura Wimmerová, mesto Viedeň, laura.wimmer@wien.gv.at

69. Dialóg zameraný na dosiahnutie udržateľnosti v postupoch verejného obstarávania v Brémach

Názov obstarávateľa, krajina: Slobodné hanzové mesto Brémy, Nemecko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: táto metodika sa používa pri viacerých rôznych výrobkoch/službách vrátane textilu, ochranného pracovného odevu, hračiek, športového vybavenia, ochrannej obuvi a rukavíc, ako aj upratovacích služieb (politika)

Úvod/cieľ verejného obstarávania

Mesto Brémy má približne 570 000 obyvateľov. Ako hanzové mesto čerpajú Brémy výhody vyplývajúce z vnútroštátneho a medzinárodného obchodu už od roku 1260. Táto identita Brémy dodnes motivuje, aby spravodlivým a udržateľným spôsobom formovali obchod tak, aby z neho mali prínos všetky zúčastnené strany. Cieľom Slobodného hanzového mesta Brémy od roku 2009 je dosiahnuť ekologicky a sociálne zodpovedné verejné obstarávanie. Prvým míľnikom v tomto procese bolo úspešné získanie titulu Hlavné mesto spravodlivého obchodu Nemecka v roku 2011 so zapojením mnohých aktérov z občianskej spoločnosti, politiky, vedy, podnikov a verejnej správy. Odvtedy sa neustále podieľajú na podpore a konsolidácii spravodlivého obchodu v komunite. Zriadenie kompetenčného centra pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie v roku 2016 takisto pomohlo podporiť jednotné vykonávanie hľadísk udržateľnosti v postupoch verejného obstarávania mesta. V posledných rokoch sa kladie dôraz najmä na skupiny výrobkov, ktorými sú ochranné odevy, hračky, športové vybavenie, propagačné materiály a cateringové vybavenie (káva, čaj, kakao, trstinový cukor).

Pred postupmi verejného obstarávania na tieto výrobky aj po nich sa na Oddelení pre strategické obstarávanie Centra mesta Brémy pre verejné obstarávanie a udeľovanie zákaziek (EVZ), ktoré je zodpovedné za postupy predkladania ponúk pre centralizované verejné obstarávania Slobodného hanzového mesta Brémy, uskutočňujú dialógy s uchádzačmi, semináre pre používateľov a semináre pre uchádzačov.

Fáza verejného obstarávania a kritériá

- Účelom *dialógov s uchádzačmi* je informovať a poučiť potenciálnych uchádzačov a stranu dopytu (úradníkov zodpovedných za verejné obstarávanie) o začlenení sociálnych a ekologických kritérií do plánovaného verejného obstarávania. Keď sa plánuje verejné obstarávanie na novú skupinu výrobkov, uskutoční sa intenzívny výskum (ako napríklad prieskum miestnych dodávateľov) zameraný na nájdenie možných výrobcov. Mesto Brémy nemá žiadny automatický postup na zverejnenie dialógových podujatí, niekedy sa však podujatia oznamujú na webových sídlach mimovládnych organizácií, ako napríklad Engagement Global a „Südwind“. V prípade celoúijných verejných obstarávaní platia jasné pravidlá, ktoré sa musia dodržať, aby bol na predloženie ponúk a kladenie otázok zo strany uchádzačov dostatok času.
- Výrobcovia a, ak je to možné, dodávatelia sa pozývajú na podujatia a následne dostanú správu. Výsledky seminárov pre uchádzačov sa začleňujú do súťažných podkladov.
- Do týchto dialógov sú zapojené mimovládne organizácie a významne k nim prispievajú. Priebeh udalostí zvyčajne zahŕňa prezentácie, po ktorých nasledujú otázky a diskusie o témach. Opisuje sa

druh a rozsah požiadaviek na verejné obstarávanie, ako aj kvalitatívne a sociálno-ekologické požiadavky. Mimovládne organizácie prezentujú problémy, ktoré podľa ich názoru treba zlepšiť vo výrobe a v dodávateľskom reťazci dotknutého výrobku alebo služby. V dôsledku toho by spoločnosti mali byť schopné urobiť si obraz o dopyte, jeho požiadavkách a prístupe k zlepšeniu sociálno-ekologických požiadaviek vo výrobe a v dodávateľskom reťazci. V rámci dialógu sa takisto rieši otázka schopnosti alebo ochoty spoločností splniť sociálno-ekologické požiadavky a zúčastniť sa na príslušných postupoch zadávania zákaziek. Je dôležité zvyšovať informovanosť nositeľov dopytu v rámci mesta o používaní sociálnych a ekologických kritérií.

- Na *seminároch pre používateľov* sa hlavní úradníci pre verejné obstarávanie, ako aj EVZ informujú o existujúcich výrobkoch potenciálnych uchádzačov a zvyšuje sa informovanosť koncových používateľov/organizácií a spoločností používateľov o ľudských právach a ekologických stránkach verejného obstarávania. V priebehu podujatia niekoľko spoločností predstaví svoje výrobky a ich charakteristické znaky (kvalitatívne, ale aj sociálne a ekologické) malej skupine kupujúcich a dodávateľov, ktorí sa striedajú tak, aby sa všetci účastníci mohli oboznámiť so všetkými výrobkami.
- Na *seminári pre uchádzačov* obstarávateľ, potenciálni uchádzači a jednotliví kľúčoví spotrebitelia spolupracujú s mimovládnymi agentúrami na zlepšovaní opisu služieb a zmluvných podmienok, ktoré obstarávateľ už predtým sformuloval. Cieľom seminára je vniesť do verejného obstarávania transparentnosť a zohľadniť potreby a otázky všetkých zainteresovaných strán. V rámci tohto procesu sa vysvetľujú pripravené texty a pod právnym dohľadom sa o nich diskutuje.

Kompetenčné centrum pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie zaviedlo v roku 2016 používanie dialógových formátov vo fáze pred začiatkom verejného obstarávania v Slobodnom hanzovom meste Brémy. Odvtedy sa uskutočnili rôzne dialógy, medzi ktoré patrili (nielen) tieto:

- *skupina výrobkov: textil/pracovné odevy*
  - dialóg s výrobcami uniforiem,
  - semináre s používateľmi o pracovných odevoch (*semináre pre používateľov, ktorí skúmali predvádzané pracovné odevy od šiestich udržateľných výrobcov a do dotazníku zapisovali svoje požiadavky a pripomienky. Strategický obstarávateľ následne použil tento dotazník na finalizáciu súťažných podkladov.*),
  - seminár pre uchádzačov zameraný na pracovné odevy,
- *skupina výrobkov: hračky*
  - dialóg s uchádzačmi o hračkách (*dialóg na zvýšenie informovanosti spotrebiteľov, najmä učiteľov materských škôl, o pracovných podmienkach v odvetví hračiek a postupoch verejného obstarávania Slobodného hanzového mesta Brémy, ako aj nadviazanie prvého kontaktu s potenciálnymi uchádzačmi*).

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Účelom dialógových podujatí a seminárov je vytvoriť základ pre systematické rozširovanie rozsahu skupín výrobkov s centrálnymi rámcovými dohodami, ktoré spĺňajú vysoké požiadavky sociálneho a ekologicky udržateľného verejného obstarávania.

V nariadení o základných pracovných normách (tzv. Kernarbeitsnormenverordnung) Slobodného hanzového mesta Brémy sa vymedzujú tieto požiadavky, ktoré boli aktualizované v máji 2019. Nariadenie obsahuje zoznam výrobkov, ktoré sa musia nakupovať takým spôsobom, aby to bolo v súlade so základnými pracovnými normami MOP. To je mimoriadne dôležité pri „citlivých výrobkoch“, o ktorých je známe, že sa často vyrábajú v zlých pracovných podmienkach.

Zoznam citlivých výrobkov obsahuje tieto skupiny:

- textilné výrobky,
- poľnohospodárske výrobky z globálneho Juhu (napr. čaj, káva, kakao a ďalšie),
- rezané kvety z globálneho Juhu,
- hračky a športové lopty,
- drevené výrobky,
- výrobky z oblasti informačných a komunikačných technológií (IKT),
- kožené výrobky a výrobky na činenie.

Overovanie

Dialógové formáty sú podujatia, pri ktorých potenciálni uchádzači alebo spotrebitelia/nositelia dopytu mesta nevyžadujú žiadne overovanie. Používa sa ako možnosť zapojenia zainteresovaných strán pod finančným limitom, ktoré by sa inak nezúčastnili na postupoch sociálne alebo ekologicky zodpovedného verejného obstarávania. Konkrétne požiadavky uplatňované vo verejných obstarávaníach podliehajú overovaniu.

Hodnota zákazky

Keďže na základe týchto dialógových formátov sa uskutočnilo niekoľko rôznych verejných obstarávaní, nemožno stanoviť žiadnu konkrétnu hodnotu zákazky.

Nástroj

- Článok 40 (Predbežné trhové konzultácie) smernice 2014/24/EÚ.
- V rámci právnych predpisov spolkovej krajiny Brémy sa verejné obstarávanie upravuje v zákone o dodržiavaní sadzieb a verejnom obstarávaní (tzv. Tariftreue- und Vergabegesetz).
- Nariadenie o základných pracovných normách (tzv. Kernarbeitsnormenverordnung) a administratívne nariadenie pre verejné obstarávanie Slobodného hanzového mesta Brémy (tzv. Verwaltungsvorschrift für die Beschaffung der Freien Hansestadt Bremen).

Zúčastnené subjekty

Udržateľné a spravodlivé verejné obstarávanie v meste Brémy spoločne rozvíjajú a rozširujú senátor pre financie, senátny kancelársky úrad a spoločnosť Immobilien Bremen.

- Senátor pre financie zodpovedá za oblasť verejného obstarávania (vrátane udržateľného verejného obstarávania) a zadáva zákazky verejnej spoločnosti Immobilien Bremen ako poskytovateľovi

služieb pre centrálné nákupy a vykonávanie postupov verejného obstarávania. Kompetenčné centrum pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie sa nachádza priamo v spoločnosti Immobilien Bremen.

- Senátny kancelársky úrad je zodpovedný za podporu spravodlivého obchodu v Brémach a udržiava partnerstvá s partnerskými mestami Brém na globálnom Juhu.
- Cieľové skupiny dialógových formátov opísaných v tejto príručke sú mestské oddelenia mesta Brémy, všetky ostatné inštitúcie Slobodného hanzového mesta Brémy (vidiecke a mestské obce) a potenciálni uchádzači.
- Ďalšími cieľovými skupinami sú partneri v rámci verejno-súkromných obstarávacích syndikátov, ako aj príjemcovia grantov, ktorí majú povolenú účasť na ústredných verejných obstarávaníach mesta Brémy.

Sociálne vplyvy

- Zatiaľ sa ukázalo, že vďaka skúsenostiam s týmito dialógmi obstarávatelia, spotrebiteľia a uchádzači lepšie rozumejú sociálne zodpovedným výrobkom a začleňovaniu sociálnych kritérií do postupu verejného obstarávania. Okrem toho tieto skúsenosti prispievajú k prekonávaniu neochoty dodávateľov zúčastňovať sa na verejných obstarávaníach so sociálnymi kritériami.
- Na internej úrovni umožňujú agentúram na strane dopytu lepšie spoznať výhody, ktoré ponúkajú rámcové dohody od Agentúry pre centrálnu verejné obstarávanie mesta, pretože zjednodušujú postup objednávaní a umožňujú rozhodnutia týkajúce sa verejného obstarávania v prospech sociálne zodpovedných výrobkov.

Iné prínosy

- Ľudia zapojení do verejného obstarávania pôsobia v rámci mesta ako rozhodujúci multiplikátori. Tieto dialógové formáty posilňujú a rozširujú tento multiplikačný efekt rozvíjaním zručností a poskytovaním informácií úradníkom vykonávajúcim verejné obstarávanie a zamestnancom mesta.
- Centrálnu rámcovú dohodu pre všetky skupiny výrobkov a služieb sa decentralizovaným používateľom v rámci mesta sprístupňuje jednoduchým zobrazením. Nositelia dopytu v rámci mesta tak budú udržateľne nasmerovaní na výrobky, ktoré spĺňajú kritériá sociálne zodpovedného verejného obstarávania alebo spravodlivého obchodu.
- Príslušné výrobky možno bez námahy objednať elektronicky.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Dialógové formáty sa preukázali ako úspešné vďaka tomu, že zabezpečujú lepšie porozumenie potrebe sociálne a ekologicky zodpovedného verejného obstarávania zo strany nositeľov dopytu, ako aj potenciálnych uchádzačov.
- Znižuje sa neochota zúčastňovať sa na verejných obstarávaníach so sociálnymi a s environmentálnymi kritériami, pretože otázky a nejasnosti medzi dodávateľmi a verejným obstarávateľom možno riešiť priamo.
- Napriek tomu sa vyskytujú výzvy, napríklad v prípade skupiny výrobkov, ktorá doteraz nebola predmetom veľkého záujmu z hľadiska udržateľnej výroby (napr. hračky alebo ešte vo väčšej miere športové vybavenie), keďže porozumenie potrebám verejných obstarávateľov súvisiacich

s udržateľnou výrobou, ako aj dostupnosť účastníkov trhu, ktorí takéto výrobky môžu dodávať, sú nízke.

- Okrem toho predstavujú nepretržitú výzvu finančné a ľudské zdroje potrebné na vykonávanie dialógových formátov, keďže vznikajú nad rámec bežných nákladov na postup verejného obstarávania.

Kontakt

Johanna Reimers, Senátny kancelársky úrad Slobodného hanzového mesta Brémy,
Johanna.reimers@ez.bremen.de, +49 4213612878

70. Zabezpečenie spravodlivých pracovných podmienok

Názov obstarávateľa, krajina: Kodaň, Dánsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: upratovacie služby, stavebníctvo, stravovacie a cateringové služby, zdravotná starostlivosť, doprava, opatrovateľská služba, cesty a údržba

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Kodaň prijíma v rámci iniciatívy s názvom Kodaň proti sociálnemu dampingu opatrenia proti sociálnemu dampingu, v rámci ktorých do zmlúv zahŕňa pracovné doložky s cieľom zaistiť spravodlivé pracovné podmienky pre všetkých zamestnancov pracujúcich pre dodávateľov a subdodávateľov mesta.

Jeho cieľom je zaistiť spravodlivú hospodársku súťaž a pracovné podmienky pre všetky osoby, ktoré pracujú na mestských zákazkách, prostredníctvom podmienok plnenia zákazky. Zriadila sa osobitná skupina, ktorej úlohou je zaistiť, aby dodávateľia a subdodávateľia dodržiavali pracovnú doložku a ponúkali svojim zamestnancom spravodlivé mzdy a pracovné podmienky.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Spravodlivé podmienky odmeňovania a pracovné podmienky tvoria súčasť zmluvy s mestom Kodaň prostredníctvom pracovnej doložky. Niektoré zmluvy obsahujú aj doložku o vzdelávaní a zamestnanosti, v ktorých sa od dodávateľov vyžaduje, aby vzdelávali stážistov a učňov alebo zamestnávali nezamestnané osoby podľa možností danej zákazky.

Mesto Kodaň bojuje proti sociálnemu dampingu s cieľom zabezpečiť:

- spravodlivé podmienky odmeňovania a pracovné podmienky pre každého zamestnanca pracujúceho na zákazke pre mesto,
- rovnaké podmienky pre každú spoločnosť uchádzajúcu sa o zákazky,
- viac stáží a učňovskej prípravy pre mladých ľudí.

Overovanie

- Kodaň vytvorila osobitnú skupinu zloženú z deviatich osôb (experti na sociálnu zodpovednosť podnikov najatí mestom Kodaň), ktorej úlohou je monitorovať plnenie pracovných doložiek všetkými jeho dodávateľmi.
- Prioritou osobitnej skupiny sú pravidelné kontroly na mieste, pričom skupina je oprávnená kedykoľvek navštíviť všetky druhy pracovísk. Dôsledne sa monitorujú podmienky odmeňovania a pracovné podmienky u dodávateľov pôsobiacich v oblastiach stavebníctva, upratovacích služieb a dopravy.
- Každý rok sa vykoná okolo 600 kontrol plnenia podmienok. Asi jednu tretinu z nich tvoria kontroly na mieste, zatiaľ čo v rámci ostatných sa skúmajú podmienky konkrétnych zamestnancov na základe dokumentácie o odmeňovaní, pracovnom čase, dôchodkoch, daniach atď.
- Prístup tejto osobitnej skupiny pri vykonávaní kontrol je založený na hodnotení rizík, pričom sa zameriava primárne na oblasti a zamestnania s najvyšším rizikom podvodov. V prípade porušení sa začne dialóg so zamestnávateľom, pričom mesto Kodaň je oprávnené odprieť mu odmenu. Ak sa nezaznamená žiadne zlepšenie, zamestnávateľ musí zaplatiť sankciu a v krajnom prípade má mesto právo na zrušenie zmluvy.

Hodnota zákazky

Táto iniciatíva sa vzťahuje na všetky zákazky týkajúce sa služieb a prác a na prípady, v ktorých mesto vypláca granty alebo subvencie na projekty alebo inštitúciám.

Nástroj

- Článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) a článok 71 (Využívanie subdodávateľov) smernice 2014/24/EÚ.
- Smernica 91/76/ES o vysielaní pracovníkov zmenená smernicou (EÚ) 2018/957.
- Príslušné mzdové sadzby sú stanovené v záväzných kolektívnych zmluvách medzi mestom a príslušnými odbormi.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Kodaň
- Zamestnanci dodávateľov a subdodávateľov mesta Kodaň
- Osobitná skupina mesta Kodaň pre sociálny damping
- Odbory, ktoré vyjednávajú kolektívne zmluvy

Sociálne vplyvy

- *Lepšie podmienky odmeňovania a pracovné podmienky:* Zamestnanci dodávateľov a subdodávateľov mesta Kodaň majú nárok na podmienky odmeňovania a pracovné podmienky v súlade s príslušnou kolektívnou zmluvou a smernicou o vysielaní pracovníkov vrátane odmeny, času odpočinku a náhrady za nadčasy. Takisto je zabezpečené ich právo na náhradu mzdy za dovolenku a poistenie v súlade s dánskym pracovným právom.
- *Lepšie nástroje na monitorovanie:* Kodaň spustila pilotný projekt, v rámci ktorého sa pracovníci musia pomocou preukazu totožnosti zaregistrovať vždy pri príchode na pracovisko a odchode z neho. Vďaka tomuto systému je pre osobitnú skupinu mesta ľahšie zameriavať sa na zákazky a zamestnávateľov, v prípade ktorých sa riziko sociálneho dampingu zvyšuje poskytovaním informácií o počte zamestnaných pracovníkov, umiestnení v dodávateľskom reťazci, druhu práce, forme zamestnania, pracovnom čase atď. Účelom je poskytnúť osobitnej skupine prehľad o tom, kto pracuje na projektoch mesta Kodaň, a dať hlavným dodávateľom mesta nástroj na lepšie riadenie svojich subdodávateľov vo všetkých častiach dodávateľského reťazca.
- *Cielené presadzovanie pravidiel:* V priebehu roka 2018 osobitná skupina zistila, že väčšina porušení pracovnej doložky sa vyskytuje u subdodávateľov na nižších stupňoch dodávateľského reťazca. Hlavný dodávateľ často nemá prehľad o tom, ktoré spoločnosti sa nachádzajú na miestach výkonu práce, v dôsledku čoho je pre neho ťažké zabezpečiť súlad s pracovnou doložkou na nižších stupňoch dodávateľského reťazca. To platí dokonca aj pre spoločnosti, ktoré sa zameriavajú na dôstojné podmienky odmeňovania a pracovné podmienky a ktoré zaviedli rôzne formy sebakontroly.

Úsilie o kontrolu sa v súčasnosti zakladá na modeli rizika, takže osobitná skupina sa na kontrolnú prácu zameriava tam, kde podľa jej posúdenia existuje najväčšie riziko porušení. Cieľom je zaistiť, aby sa čo najskôr odhalilo čo najviac prípadov sociálneho dampingu, a v čo najväčšej miere zaistiť, aby sa bezdôvodne nenarušovala práca dodávateľov, ktorí splňajú podmienky.

Tento model založený na riziku vypracoval tím osobitnej skupiny a neustále sa aktualizuje. Model zohľadňuje viacero faktorov, ako napríklad druh spoločnosti, pracovné podmienky, druh vykonávanej práce, doterajšie porušenia dotknutých spoločností atď. Nové úsilie o kontrolu založené na riziku znamená, že osobitná skupina prevažne navštevuje pracoviská, na ktorých sa vykonávajú úlohy pre mesto, najmä veľké staveniská.

Fyzickou prítomnosťou na mieste sa zabezpečuje prehľad o stavebnom postupe a znalosť spoločností, a to hlavného dodávateľa aj meniacich sa subdodávateľov. Znamená to aj, že zamestnanci dodávateľa poznajú osobitnú skupinu a vedia o úsilí mesta v boji proti sociálnemu dämpingu.

- *Prevenia:* Okrem samotného úsilia o kontrolu sa osobitná skupina čoraz viac zameriava na preventívnu prácu okrem iného posilňovaním dialógu s podnikmi v meste. Za posledný rok osobitná skupina uskutočnila štyri neformálne stretnutia pre spoločnosti, ktoré sa chcú dozvedieť viac o jej úsilí v boji proti sociálnemu dämpingu a požiadavkách mesta. Reakčný tím takisto usporiadal prednášky pre spoločnosti, ktoré chceli lepšie pripraviť svojich stavbyvedúcich na zvládanie požiadaviek doložky a na kontroly.

Zároveň sa očakáva, že prítomnosť osobitnej skupiny na pracoviskách počas kontrol bude mať z dlhodobého hľadiska preventívny účinok, keďže tím je počas inšpekcií na pracovisku viditeľný a rozdáva materiály zameraná na spoločnosti a zamestnancov.

Iné prínosy

- Zo skúseností vyplýva, že pracovné doložky majú dvojaký účinok: pomáhajú zaistiť spravodlivé podmienky odmeňovania a pracovné podmienky pre všetkých zamestnancov vykonávajúcich práce na verejných zákazkách a v rámci organizácie pomáhajú zdôrazňovať význam sociálnej zodpovednosti vo verejných zákazkách. Pracovné doložky však samy osebe nestačia; musia ich dopĺňať inšpekcie a kontroly dodržiavania podmienok, v ideálnom prípade vykonávané interným tímom v rámci organizácie. Pracovné doložky môžu mať v kombinácii s bežnými inšpekciami pozitívny vplyv a môžu prispieť k vytváraniu spravodlivej hospodárskej súťaže medzi dodávateľmi.
- Mesto Kodaň by chcelo prispieť k väčšiemu vzdelávaniu a stážam pre mladých ľudí. Mesto preto od dodávateľov a príjemcov grantov vyžaduje, aby zamestnávali a odborne pripravovali študentov a učňov vždy, keď je to možné.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Ukázalo sa, že systém návštev vykonávaných internými zástupcami je účinnejší ako externé zabezpečovanie monitorovania pracovných podmienok.
- Uprednostňuje sa prístup založený na riziku, v rámci ktorého sa kontroly dokumentov vykonávajú len vtedy, ak podľa posúdenia existuje riziko nedodržiavania pracovnej doložky.
- Väčšina porušení vzniká na nižších stupňoch dodávateľského reťazca na úrovni subdodávateľov a ich subdodávateľov.
- V prípade podozrenia z porušenia pracovnej doložky je dôležité zozbierať informácie o identite pracovníkov na danom pracovisku a ich presnom pracovnom čase.

Kontakt

Eva Milsted Enoksen, konzultantka pre sociálnu zodpovednosť podnikov, jc3y@kk.dk

71. Stratégia pre sociálne zodpovedné verejné obstarávanie v mestskom zastupiteľstve mesta Pamplona

Názov obstarávateľa, krajina: mesto Pamplona, Španielsko

Odvetvie výrobkov alebo služieb: politika – všetky výrobky a všetky služby

Úvod/ciele verejného obstarávania

Mesto Pamplona 16. apríla 2019 schválilo „inštrukciu k strategickému a sociálne zodpovednému verejnému obstarávaniu“, ktorej súčasťou bola príručka, v ktorej sa sociálne doložky, overovacie mechanizmy a nástroje na meranie vplyvu kládli do centra postupov verejného obstarávania (príručka v španielčine je k dispozícii [na tejto adrese](#)). Tento prístup sa má dodržiavať pri všetkých postupoch verejného obstarávania, ktoré obec začne, a je prejavom odhodlania miestneho orgánu uplatňovať sociálne a environmentálne kritériá vo svojich činnostiach v oblasti verejného obstarávania.

Cieľom tohto nového smerovania vo verejnom obstarávaní v Pamplone je maximalizovať návratnosť verejných financií ľuďom a jasne stanoviť vplyvy v oblasti sociálneho začlenenia, prerozdelenia, rovnosti a udržateľnosti. Okrem toho je jej cieľom skombinovať účinnosť a efektívnosť s podporou sociálnych cieľov v činnostiach súvisiacich s verejným obstarávaním. V tejto súvislosti bude každý postup verejného obstarávania prác, služieb alebo zásob sledovať alebo skúmať integráciu cieľov, ako sú podpora rodovej rovnosti, dôstojné a kvalitné pracovné miesta, pracovné príležitosti ľudí, ktorí majú nedostatočné možnosti prístupu na trh práce²³, alebo účasť osôb so zdravotným postihnutím na zamestnanosti a v spoločnosti. Cieľom verejného obstarávania bude takisto zvýšiť účasť mikropodnikov, malých a stredných podnikov a subjektov sociálneho hospodárstva, ako aj podporovať obehové hospodárstvo, spoločenskú zodpovednosť podnikov a zvýšenú úroveň sociálnej a územnej súdržnosti.

Cieľ sociálnej politiky a/alebo referenčná norma

Verejný obstarávateľ zohráva ústrednú úlohu v plnení právneho mandátu podporovať sociálne zodpovedné verejné obstarávanie vo všetkých postupoch a nadväzovať na jeho vykonávanie v každodennej praxi v oblasti verejného obstarávania. To sa vykonáva podrobným posúdením potenciálu pre sociálne doložky v každom postupe a jeho špecifikáciách.

Tento prístup sa z právneho hľadiska opiera o možnosti, ktoré ponúkajú regionálne právne predpisy o verejnom obstarávaní, ktoré sú v súlade s vnútroštátnym právom, ktorým sa transponuje smernica 2014/24/EÚ. Cieľom inštrukcie je v záujme toho podporovať tieto opatrenia:

Posilnená fáza pred začiatkom verejného obstarávania:

- Plánovanie postupov verejného obstarávania, ktoré sa v priebehu roka majú začať, bude povinné.
- Môžu sa vykonať predbežné trhové konzultácie s cieľom zvýšiť vedomosti o potenciálnych dodávateľoch a dostupných riešeniach.
- Predmet zákazky môže byť vymedzený sociálnymi a environmentálnymi kritériami.

²³

Oprávnenými skupinami sú osoby so zdravotným postihnutím, osoby zamestnané v sociálnych podnikoch pracovnej integrácie, chránené dielne a skupiny zahrnuté v cieľových skupinách vo vnútroštátnom práve, ako sú mladí ľudia, najmä mladí ľudia s nižšou úrovňou zručností, ženy, dlhodobo nezamestnané osoby, ľudia starší ako 45 rokov, migranti, ľudia ohrození sociálnym vylúčením (článok 30 zákona Real Decreto Legislativo 3/2015, de 23 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Empleo).

Zaistenie dôstojného zamestnania:

- V súvislosti s každou zákazkou sa posúdia a stanovujú potreby týkajúce sa zamestnania, a to aj prostredníctvom:
  - odhadu potrieb v oblasti ľudských zdrojov pre výkon každej zákazky vrátane ich kvalifikácie a nákladov v súlade s platnými kolektívnymi dohodami,
  - jasných údajov o mzdových nákladoch a pracovných podmienkach zamestnancov z predchádzajúcich zákaziek, ktorých má pohltiť nový dodávateľ (v súlade so smernicou 2001/23/ES o zachovaní práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov),
  - poskytovania priamych platieb subdodávateľom a zaistenie toho, že platby dodávateľom sú podmienené vyplácaním miezd zamestnancom.

Zjednodušenie a umožnenie prístupu k verejnému obstarávaniu menším subjektom

- Minimalizovanie administratívneho zaťaženia a prekážok brániacich mikropodnikom, malým a stredným podnikom a miestnym podnikom v účasti, a to prostredníctvom týchto opatrení:
  - Vo fáze predkladania ponúk sa od každého uchádzača bude vyžadovať formulár vlastného vyhlásenia alebo jednotný európsky dokument pre obstarávanie, aby preukázali svoju kapacitu a solventnosť na plnenie zákazky.
  - Cílené podmienky účasti, ktorými sa zjednodušia technické, finančné alebo profesionálne požiadavky.
- Postupmi sa uľahčí predkladanie spoločných ponúk. Uchádzači budú schopní preukázať svoju finančnú solventnosť prostredníctvom zdrojov vlastnených inými podnikmi.
- Minimálny ročný obrat potrebný na preukázanie finančnej solventnosti nepresiahne celkovú odhadovanú hodnotu zákazky, ak to nie je riadne opodstatnené vzhľadom na riziká súvisiace s objednanými prácami, službami alebo zásobami.
- Postupmi sa v čo najväčšej miere znížia alebo eliminujú predbežné finančné záruky na účasť na fáze predkladania ponúk. Verejný obstarávateľ stanoví záverečnú záruku v súlade so špecifickosťou každej zákazky, no v každom prípade nepresiahne 4 % jej hodnoty. V prípade vyhradených zákaziek sa spravidla nebude vyžadovať žiadna predbežná ani záverečná záruka, ak to nie je opodstatnené vzhľadom na riziká súvisiace s predmetom zákazky.
- Zákazky sa budú automaticky rozdeľovať na časti. Účasť alebo udelenie častí bude obmedzené na každý subjekt. Niektoré časti budú vyhradené pre podniky sociálneho hospodárstva.

Overovanie

Súlad so sociálnymi kritériami zahrnutými v každom postupe sa zaisťuje pomocou týchto opatrení:

- Ku každej sociálnej doložke zahrnutej v každej zmluve bude pripojené ustanovenie o overovaní. Overovateľ určí druh dôkazov a fázu predkladania ponúk, v ktorej sa musí preukázať dodržiavanie sociálnej doložky. V zmluvách sa bude v každom prípade podrobne uvádzať povinnosť uchádzačov preukázať dodržiavanie sociálnych požiadaviek. Sociálne úvahy budú vždy považované za povinné zmluvné ustanovenia.
- Porušenia sociálnych doložiek budú znamenať závažné sankcie a môžu viesť k vypovedaniu zmlúv alebo neschopnosti zúčastniť sa na budúcich postupoch. Verejný obstarávateľ určí pracovníkov, ktorí budú zodpovední za overovanie dodržiavania sociálnych doložiek, upozorňovanie na nedodržiavanie podmienok a v prípade potreby začatie opatrení súvisiacich s ukladaním sankcií. Zmluvy budú

finalizované až vtedy, keď bude dosiahnuté a overené dodržiavanie sociálnych doložiek, ktoré sú v nich zakotvené, v súlade s dohodnutými podmienkami.

Hodnota zákazky

Mesto Pamplona vynakladá na verejné obstarávanie každoročne 80 miliónov EUR.

Nástroj

- Článok 40 (Predbežné trhové konzultácie), článok 18 ods. 2 o povinnej sociálnej doložke, článok 71 (Využívanie subdodávateľov), článok 58 (Podmienky účasti) vrátane článku 58 ods. 3 o obrate, článok 59 (Jednotný európsky dokument pre obstarávanie), článok 63 (Spoliehanie sa na kapacity iných subjektov), článok 46 (Rozdelenie zákaziek na viacero častí), článok 20 (Vyhradené zákazky) a článok 77 (Vyhradené zákazky na určité služby), článok 70 (Podmienky plnenia zákaziek) a článok 73 (Vypovedanie zmlúv).
- Inštrukciou (miestnym predpisom) vydanou mestom Pamplona, na základe ktorej je dodržiavanie podmienok povinné, sa zvyšuje a v plnej miere rozvíja sociálny potenciál v rámci regionálnych a celoštátnych právnych predpisov o verejnom obstarávaní.

Zúčastnené subjekty

- Verejný obstarávateľ: mesto Pamplona
- Uchádzači: podniky, podniky sociálneho hospodárstva, organizácie občianskej spoločnosti

Sociálne vplyvy

- Cieľom mesta Pamplona je stať sa prvou verejnou správou v Španielsku, ktorá overuje a meria sociálny vplyv svojej činnosti v oblasti verejného obstarávania. V záujme toho bude súčasťou každej sociálnej doložky v postupoch overovacie opatrenie, ktorým sa preukazuje súlad, a ukazovateľ na meranie jej účinnosti a výsledkov.
- Mesto tak bude môcť systematicky posudzovať výsledky a prínosy vyplývajúce z postupov sociálne zodpovedného verejného obstarávania. Medzi merané vplyvy môže patriť napríklad počet osôb so zdravotným postihnutím alebo počet žien, ktoré sú obeťami rodovo motivovaného násillia, ktoré sú zamestnané, dodržiavanie pracovných noriem, zvýšenie počtu trvalých pracovných zmlúv, hodnota zákaziek alebo subdodávok udelených subjektom sociálneho hospodárstva a sociálnym podnikom pracovnej integrácie, uplatňované opatrenia v oblasti rodovej rovnosti a počet osôb, ktoré z nich majú úžitok, alebo hodnota výrobkov nakúpených v rámci spravodlivého obchodu alebo miestne vyrobených výrobkov.
- V dôsledku zatiaľ krátkeho času uplatňovania inštrukcie sa podávanie správ o sociálnych vplyvoch ešte len pripravuje.

Iné prínosy

- Túto iniciatívu môžu jednoducho prebrať a uplatňovať iné subjekty verejného sektora.

Získané poznatky a budúce výzvy

- Kľúčom je politická vôľa a podpora takejto iniciatívy. Rovnako je však potrebná prierezová podpora všetkých zainteresovaných strán (mestských oddelení a pracovníkov). Zorganizovali sa podujatia na odbornú prípravu v oblasti stratégie aj príručky pre odborníkov z praxe.

- Hlavná výzva do budúcnosti spočíva v účinnom monitorovaní vykonávania sociálne zodpovedného verejného obstarávania prostredníctvom inštrukcie. V záujme toho je nevyhnutné začleniť ciele sociálne zodpovedného verejného obstarávania do strategických cieľov mesta, ako je stratégia pre Pamplonu na rok 2030.

Kontakt

José Costero, riaditeľ Strategického úradu, mestské zastupiteľstvo mesta Pamplona,
j.costero@pamplona.es +34 948420527

TABUĽKA RELEVANTNÝCH SOCIÁLNYCH USTANOVENÍ

Smernica 2014/24/EÚ	Vysvetlenie (relevantnosť pre SZVO)	Prípady, v ktorých sa cituje ustanovenie
Článok 18 ods. 2 <i>Povinná sociálna doložka</i>	Pri plnení verejných zákaziek sa musia prijať opatrenia na zaistenie súladu s uplatniteľným vnútroštátnym, medzinárodným sociálnym a pracovným právom a sociálnym a pracovným právom EÚ a kolektívnymi zmluvami.	(5) Česká televízia, (8) Európska komisia, (20) Madrid, (25) Rumunsko, (26) Toskánsko, (30) Tampere, (40) Katalánsko, (41) Hansel, (42) nemecké ministerstvo BMZ, (44) české MPSV, (46) Bonn, (60) Girona, (64) Valladolid a (71) Pamplona.
Článok 20 <i>Vyhradené zákazky</i>	Zmluvy možno vyhradiť chráneným pracovným dielňam/na programy chránených pracovných miest, v rámci ktorých sa zamestnáva aspoň 30 % pracovníkov so zdravotným postihnutím alebo znevýhodnených pracovníkov.	(1) Katalánsko, (7) Vroclav, (18) Vendée, (21) Korfu, (22) Belgicko, (26) Toskánsko, (27) Toledo, (28) Salamanca, (31) Oslo, (47) Madrid, (50) Rzgów, (58) Conseil Régional Grand-Est, (59) Grand Paris Sud Est Avenir, (60) Girona, (63) Bulharsko, (64) Valladolid a (71) Pamplona.
Článok 40 <i>Predbežné trhové konzultácie</i>	Možno zorganizovať predbežné trhové konzultácie s hospodárskymi subjektmi a nezávislými expertmi.	(1) Katalánsko, (2) Helsingborg, (5) Česká televízia, (25) Rumunsko, (31) Oslo, (32) Koto SIB, (58) Conseil Régional Grand-Est, (62) Sodankylä a Kittilä, (64) Valladolid, (69) Brémy a (71) Pamplona.
Článok 42 <i>Prístupnosť v technických špecifikáciách</i>	Vo všetkých verejných obstarávaní, ktoré budú podľa plánu používať ľudia, sa v technických špecifikáciách musia zohľadňovať aj kritériá prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím alebo riešenia vhodné pre všetkých používateľov.	(25) Rumunsko, (30) Tampere a (43) finska agentúra pre vzdelávanie.
Článok 43 <i>Značky</i>	V technických špecifikáciách, kritériách na vyhodnotenie ponúk alebo doložkách o plnení zákazky sa môžu požadovať sociálne značky za predpokladu, že spĺňajú určité normy transparentnosti a objektívnosti, a takisto sa akceptujú rovnocenné značky.	(11) Berlín, (19) Oslo, (20) Madrid, (24) Emilia-Romagna, (42) nemecké ministerstvo BMZ a (64) Valladolid.
Článok 46 <i>Rozdelenie na časti</i>	Zákazky možno rozdeliť na časti a ak sa prijme rozhodnutie nepostupovať týmto spôsobom, musí sa to vysvetliť v súťažných podkladoch alebo správe o verejnom obstarávaní.	(1) Katalánsko, (5) Česká televízia, (12) Ille et Vilaine, (15) Štrasburg, (21) Korfu, (26) Toskánsko, (45) Gent, (62) Sodankylä a Kittilä, (64) Valladolid a (71) Pamplona.
Článok 56 ods. 1	Verejní obstarávatelia môžu rozhodnúť nezadať zákazku uchádzačovi s ekonomicky najvýhodnejšou ponukou, ak uchádzač neplní uplatniteľné povinnosti podľa článku 18 ods. 2.	

<i>Zásady zadávania zákaziek</i>		
Článok 57 ods. 4 <i>Dôvody na vylúčenie</i>	Uchádzači môžu byť vylúčení v prípade, že verejný obstarávateľ môže akýmkoľvek vhodnými prostriedkami preukázať porušenie uplatniteľných povinností podľa článku 18 ods. 2.	(16) Skien, (25) Rumunsko, (34) Brescia a (60) Girona. Centralizované verejné obstarávanie, (52) Girona.
Článok 58/príloha XII <i>Riadenie dodávateľského reťazca</i>	Uchádzači môžu byť požiadaní, aby uviedli opatrenia v oblasti riadenia dodávateľského reťazca, ktoré budú schopní uplatňovať v rámci zákazky.	(44) České MPSV a (71) Pamplona.
Článok 67 <i>Kritériá na vyhodnotenie ponúk</i>	Kritériá na vyhodnotenie ponúk môžu súvisieť so sociálnymi charakteristikami alebo s obchodnými podmienkami za predpokladu, že sa týkajú predmetu zákazky, oznámia sa vopred, neudeluje sa nimi verejnému obstarávateľovi neobmedzená voľnosť výberu, zaisťuje sa možnosť efektívnej hospodárskej súťaže a môžu byť efektívne overené.	(1) Katalánsko, (3) Budapešť, (4) Aarhus, (5) Česká televízia, (6) Ballerup, (9) Malta, (10) olympijské hry, (19) Oslo, (25) Rumunsko, (28) Salamanca, (31) Oslo, (35) Gdynia, (38) Rotterdam, (41) Hansel, (42) nemecké ministerstvo BMZ, (53) Švédsko, (54) Londýn, (55) Dublin, (60) Girona, (62) Sodankylä a Kittilä, (64) Valladolid a (68) Pamplona.
Článok 70 <i>Podmienky plnenia zákazky</i>	Podmienky plnenia zákazky môžu zahŕňať sociálne úvahy alebo úvahy súvisiace so zamestnávaním za predpokladu, že sa týkajú predmetu zákazky a že sa oznámia vopred.	(2) Helsingborg, (4) Aarhus, (5) Česká televízia, (6) Ballerup, (8) Európska komisia, (12) Ille et Vilaine, (14) Kastília-León, (16) Skien, (17) Grangegorman, (19) Oslo, (25) Rumunsko, (35) Gdynia, (48) Falun-Borlänge, (49) Varšava, (52) Vantaa a Helsinki, (53) Švédsko, (54) Londýn, (55) Dublin, (56) Dortmund, (57) La Rochelle, (60) Girona, (64) Valladolid, (66) Wageningen, (67) Harlem, (68) Viedeň, (70) Kodaň a (71) Pamplona.
Článok 71 ods. 1 a ods. 6 <i>Využívanie subdodávateľov</i>	Voči subdodávateľom možno presadzovať povinnosti podľa článku 18 ods. 2; na hlavného dodávateľa možno uplatňovať spoločnú zodpovednosť za tieto povinnosti; verejný obstarávateľ môže vyžadovať nahradenie subdodávateľa, ktorý nespĺňa podmienky.	(41) Hansel, (70) Kodaň a (71) Pamplona.
Články 74 až 77 <i>Zjednodušený režim pre sociálne a iné špecifické služby</i>	Verejní obstarávatelia môžu pri niektorých sociálnych, zdravotných, vzdelávacích, kultúrnych a iných službách uplatňovať flexibilnejšie postupy za predpokladu, že sú dodržané zásady rovnakého zaobchádzania a transparentnosti; určité zákazky môžu byť vyhradené pre sociálne	(18) Vendée, (31) Oslo, (34) Brescia, (36) Riga, (37) Litva, (39) Taliansko/Slovinsko a (64) Valladolid.

	podniky/verejnoprospešné vzájomné poisťovacie spolky.	
--	--	--

OBRÁŤTE SA NA EÚ

Osobne

Na celom území Európskej únie pôsobia stovky informačných centier Europe Direct. Adresu centra najbližšieho k vám nájdete na tomto webovom sídle: https://europa.eu/european-union/contact_sk

Telefonicky alebo e-mailom

Europe Direct je služba, ktorá zodpovedá vaše otázky o Európskej únii. Kontaktovať ju možno:

- na bezplatnom telefónnom čísle: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektorí operátori si za tieto volania môžu účtovať poplatky),
- na klasickom telefónnom čísle: +32 22999696 alebo
- prostredníctvom e-mailu na: https://europa.eu/european-union/contact_sk

VYHĽADÁVANIE INFORMÁCIÍ O EÚ

Online

Informácie o Európskej únii vo všetkých úradných jazykoch EÚ sú dostupné na webovom sídle Europa: https://europa.eu/european-union/index_sk

Publikácie EÚ

Publikácie EÚ, či už bezplatné alebo spoplatnené, si môžete stiahnuť alebo objednať na webovom sídle: <https://op.europa.eu/sk/publications>. Ak chcete získať viac než jeden výtlačok bezplatných publikácií, obráťte sa na službu Europe Direct alebo vaše miestne informačné centrum (pozri https://europa.eu/european-union/contact_sk).

Právo EÚ a súvisiace dokumenty

Prístup k právnym informáciám EÚ vrátane všetkých právnych predpisov EÚ od roku 1952 vo všetkých úradných jazykoch nájdete na webovom sídle EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>

Otvorené dáta z EÚ

Portál otvorených dát Európskej únie (<http://data.europa.eu/euodp/sk>) poskytuje prístup k dátovým súborom z EÚ. Údaje možno stiahnuť a opätovne použiť bezplatne na komerčné aj nekomerčné účely.

Publications Office

doi:[číslo]